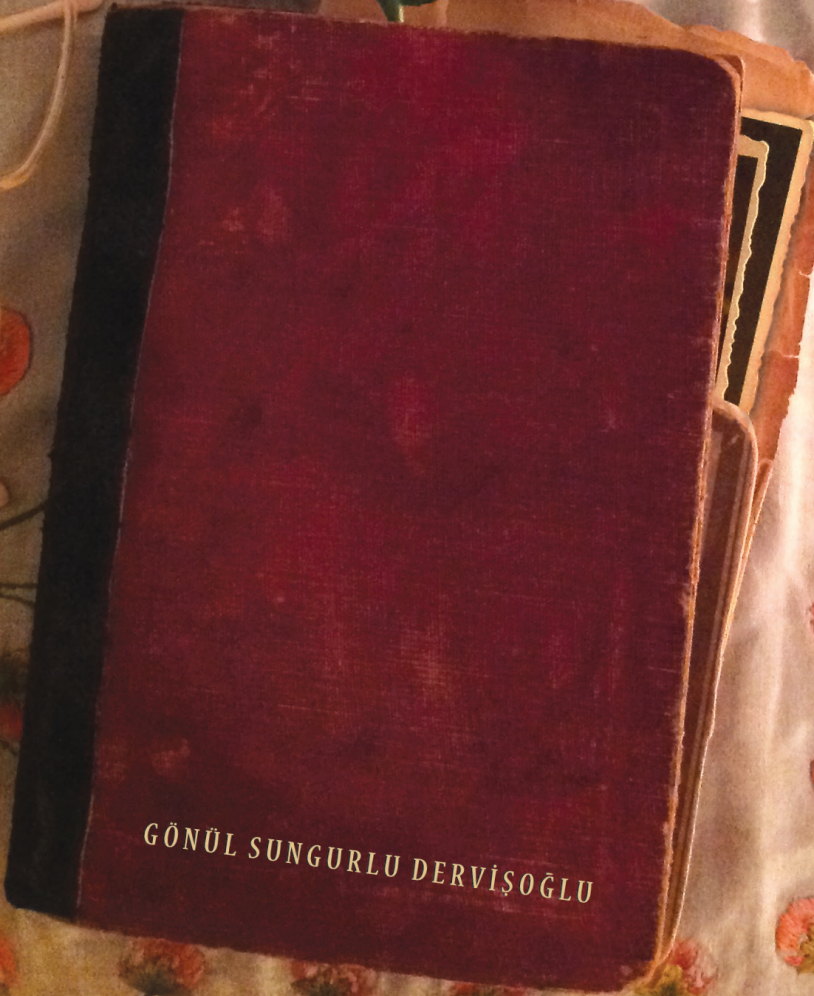
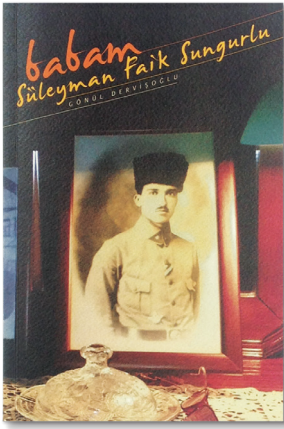

Bir yabancı kuzu

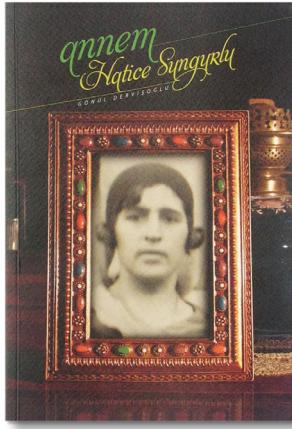

GÖNÜL SENGÜRLÜ Dervişoğlu

Bir
yabancı
kuzu

Ağustos 2014

Aralık 2016

Nisan 2018

Önsöz

Kitap yazmaya seksen yaşımdan sonra başladım. İlk yazdığım kitap, babamı anlattığım bir anı kitabıydı. Okuyanların beğenileri ve teşviki ile onun ardından annemi anlattığım ve sonra da daha çok kendimi anlattığım iki anı kitabı daha yazdım. Bu kitaplarımda özellikle memleketim Gümüşhane'yi, burada yaşayan bir Anadolu ailesi olarak ailemi ve onların yaşantılarıyla beraber benim de yaşadığım şahit olduğum olayları, gelenekleri kendimce anlatmaya çalıştım. Özellikle akademisyen dostlarımla, bu yazdıklarımın yakın geçmişimizle ilgili tarihsel doküman olarak değerlendirilebilecek önemli birer çalışma olduğunu söyleyerek paylaştıkları övgüleri beni gururlandırdı. Buradan aldığım cesaret ile Bir Yabancı Kuzu adındaki dördüncü kitabımı yazmaya teşebbüs ettim. Ancak bu sefer bir anı kitabı değil, bir roman yazmaya çalıştım. Buna rağmen bu kitapta anlatılan yaşantıların tamamen bir hayal ürünü olduğunu da söylemek zor. Bir asra yakın bir ömrün gördüklerinden esinlenilerek oluşturulmuş bir kurgu hikâye demek daha doğru olacaktır.

Türkiye'nin doğusunda ve batısında iki ayrı coğrafyada ayrı kültür ve geleneklerle yaşamış iki ailenin bir sevgi hikâyesi ile bir araya gelmelerini, insan sevgisi ve hüsnüniyetin bu iki aileyi nasıl bir bütün haline getirdiğini anlatmaya çalıştım.

Kendimi bir edebiyatçı olarak görmüyorum. Yazdıklarımı, bunu meslek olarak icra eden büyük romancılarla kıyaslamak benim için haksızlık olacaktır. Ancak ben bu yaşımda ilk roman denememi yazarken çok severek ve büyük bir heves ile çalıştım. Hatta itiraf etmem gerekirse, kendi yazdığım kitapta şimdi ne olacak diye merak ettiğim anlar da oldu. Sizlerin de okurken aynı keyfi almanızı dilerim.

Gönül Sungurlu Dervişoğlu

İstanbul, Mart 2019

Bir yabancı kuzu

GÖNÜL SUNGURLU DERVİŞOĞLU

Solmaz yatak odasına girdi, dolabın üst gözündeki küçük bavulu alacaktı. Her zaman alırken sandalyeye çıkardı. Şimdi sandalyeye baktı, bunu yapmaya cesaret edemedi. Biraz düşündü, eşi Rafet banyodan çıkınca o indirir, diye karar verdi. Şifonyeri açıp pijama aldı. Gecelik de alsam mı, diye düşündü. Ameliyattan sonra gecelik giymek daha kolay olur diye aklından geçirirken sıkıntılı bir tebessüm yüzünde belirdi. Eline aldıklarını salona götürdü. Biraz da salonda oturdu, dinlen, dedi kendi kendine.

Sonra tekrar yatak odasına dönüp bir çekmecedeki defter kalem, dolaptan da rahat bir çift terlik alıp salona döndü. Biraz önce getirdiği pijamaların yanına koydu. Öylece bakınırken kocası banyodan çıkmış mutfaktan ona sesleniyordu; "Solmaz, çocuklar gelmedi, ben acıktım. Artık biz yemeğimizi yiyelim."

Solmaz saate baktı, 14:30 olmuştu. Mutfığa geçince her zaman kendisinin hazırladığı yemek masası bu sefer hazır bir şekilde onu bekliyordu. Rafet'e teşekkür ederek oturdu.

"Dolabın üstünden küçük bavulu indirsen."

Rafet karısına bakarak, "Gezmeye giderken büyük bavulu almıştın," dedi.

"O zaman çok kıyafet götürdüm. Şimdi iki çamaşır koyacağım."

"Tamam, nasıl istersen. İndiririm yemekten sonra."

Mutfakta işleri bitip salona geçerken Solmaz, Rafet'in o gece Ankara'ya gidecek olmasını anlamlandırmaya çalışıyordu. Kendi kendine, Rafet benden hiçbir şey saklamaz, yapacağı her işi bana

mutlaka anlatır, diye düşündü. Bazen ben, Rafet sen en iyisini bilirsin, neden her işi bana soruyorsun, diye de söylenirim. O da cevap olarak, müşterekliğin kuralı, der her zaman.

Ancak bu sefer belki de ilk defa olarak, Rafet Ankara'ya gideceğini, yapması gereken bir işi olduğunu söylediğinde şaşırmıştı Solmaz. Tam da ameliyat olacağı hafta eşinin bu günlerde kendisiyle daha fazla beraber olmasını bekliyordu. İşin acil mi, diye sorduğunda, Rafet, geç bile kaldım, demişti ama ne yapacağını söylememişti. İçinden bu duruma isyan etse de, sesini çıkarmayıp susmuştu. Belki Rafet'in bu davranışının sebebi kendi ameliyatı ile ilgili bir durum olabilirdi. Çok zor ve riskli bir operasyon olacağı için kendisinden sakladıkları bir şeyler olabilir miydi? Yine de Rafet'in onu bırakıp Ankara'ya gitmesini aklı almıyordu.

Rafet ise kendi kendine hiç bu kadar konuşma zorluğu çekmediğini düşünüyordu. Ameliyattan ve hastalıktan bahsetmek istemediği için ne konuda konuşacağını bilemiyordu. Havadan sudan konulardan bahsetmek de abes geliyordu. O sırada aklına geldi; "Solmaz, yukarı çıkarken asansörde benimle beraber bastonlu yaşlı bir bayan bindi. Asansörden inerken paketini ona verirken dikkat ettim Aysel Hanımlara doğru yürüdü. Akşamüzeri o vakitte misafir olamaz herhalde. Aysel Hanımın annesi olabilir mi acaba?"

"Evet, annesidir. Baston kullanıyor ve genellikle akşamüstü gelir, birkaç gün kalır," dedi Solmaz.

"O da Aysel Hanım gibi çok konuşkan. Asansörü beklerken başladı, inerken daha lafi bitmemişti. 'Evladım, bu İstanbul'da işi olmayan sokağa çıkmasın. Ama bak ben bile durmuyorum. Bastonla da olsa yine çıkıyorum. İki adımlık yolu taksi bir saatte geldi. Vay acele işi olanların başına. Bizleri sokakta görünce akıllarından geçeni sen düşün,' diye yakındı bana. Asansörden inerken de, 'Ben biraz fazla konuşuyorum evladım. Ne yapayım,

yalnızlıktan sıkılıyorum, konuşma fırsatı bulunca daha susamıyorum,’ dedi bana.

“Esağfurullah, zevkle dinledim, diyerek yolculadım. Çok sevimli bir kadın. O yalnız mı oturuyor? Aysel Hanımın babası iki sene önce ölmüştü diye hatırlıyorum,” derken bir anda sustu. Aysel Hanımın babasının ameliyatta öldüğünü hatırladı. Hastalıktan, ameliyattan bahsetmeyeyim diye düşünürken tam da baltayı taşa vurmuştu.

Solmaz aldırmamış görünüyordu, “Evet, yalnız oturuyor ama alt katında oğlu var. Gelini ve torunları da pek yalnız bırakmıyorlar. Evimden çıkmam, diyormuş. Aysel de istediği halde gelmiyor.”

O sırada kapı çaldı. “Tam zamanında yetişti,” diye düşündü Rafet. “Ben açarım,” diyerek kapıya gitti.

Kızlar gelmişti. Solmaz da gülümseyerek yanlarına geldi. Zeynep’in kucağında kızı vardı. Deniz’in elleri ise paket doluydu.

“Baba yola çıkacakmışsın, geç kalmadık inşallah.”

Rafet Zeynep’in kucağından torununu alırken keyifle, “Yok, yok, gece gideceğim. Torunumla vakit geçirmeden çıkmam yola zaten.”

Deniz’in elindeki paketlerin bir kısmını da Zeynep alıp mutfığa giderken Solmaz’la konuşuyorlardı.

“Anne sana enginar ve aşure pişirdim. Çok güzel oldu,” dedi Deniz.

“Biz de şimdi yedik yemeğimizi.”

Henüz sofranın toplanmadığını görünce, “Tamam ben sofrayı toplar, yerleştiririm bunları. Siz geçin içeriye. Hepimize kahve yapıp geliyorum.”

Zeynep annesiyle beraber salona geçerken anlatıyordu. “Deniz beni almak için trafikte oyalanmış. O yüzden geç kaldık. Gecelikleri dün almıştık. Bakalım beğeneceksin misin?”

Solmaz yeni sabahlığı giydi, “Çok güzel oldu. Yalnız benim pijamam vardı. O pijamaları fazladan aldınız. Neyse uzun zaman yenisini almam artık.”

“Kahveci güzeli kahveleri getiriyor,” diyerek içeri girdi Deniz. “Baba hadi çocuğu bırak kahveni iç.”

Kız da dedesinin kucağından kayarak indi. Annesinin yanına gelip ona da kahve içirmesini işaret ediyordu. “Ay bu da alıştı iyice,” diye güldü Zeynep. Babası her kahve içerken tabağına döküp ona da tattırıyor. Bunu adet edindi.”

Deniz eline kahvesini alıp Solmaz’ın yanına oturdu. “Anne ben sende kalacağım bu akşam. Damadın Erzurum’da, annesini görmeye gitti. Ana kız sohbet ederiz sizinle.”

“Senin de odanı göreceğin gelmiştir,” dedi Solmaz. “Zeynep’in yatağı da seninki de yapılı duruyor. Bundan sonra zaten ekseri iki kişilik oda lazım. Bu torunu da hiç adam yerine koyan yok. O da gelince yatak ister.”

“Kahveleri içtik ama Erzurumlunun evinde çay olmadan olmaz,” diyerek Deniz mutfığa giderken Zeynep de kızını uyutmak için odaya geçti.

Çaylarını da hep beraber içtikten sonra Solmaz divana uzandı. Rafet gazeteleri alıp karısının yakınında koltuğa oturup okumaya başladı. Arada bir de Solmaz’ın uyuyup uyumadığına bakıyordu. İki kardeş pencerenin önündeki koltuklarda sohbet ediyorlardı. Torun uyanınca hepsi kalktı. Akşam yemeğini geç yediler.

Rafet’in de gitme saati gelmişti. “Artık ben de çıkayım yavaş yavaş. Zeynep, hazırlan seni de evine bırakıp sonra gideyim.”

“Ben hazırım baba!”

Solmaz ve Deniz de onları yolculadı. Rafet kapıdan çıkarken, “Yarın işim biterse hemen dönerim, merak etmeyin,” diyerek Solmaz’ı da yanağından öptü.

Onlar gittikten sonra Solmaz ve Deniz pencerenin önündeki koltuklara oturmuşlardı. “Gezinizden hiç konuşamadık anne, nasıl geçti?”, diye sordu Deniz.

“Çok güzeldi canım. Ahmet sağ olsun her şeyi organize etmiş. Gezidekilerin hemen hepsi arkadaşlarımızdı zaten. Arada bir görüşüyorduk ama bu gezi vasıtasıyla da hepsiyle daha uzun bir süre beraber olma şansımız oldu. Eski günleri, okul yıllarını konuştuk, güldük eğlendik. Gittiğimiz adalarda harika kumsallar var. Bir tanesinde dört gün kaldık, çok güzel dinlendik. Bütün gün denizde, sahilde vakit geçiriyorduk. Sabah kahvaltılarını ve akşam yemeklerini de hep arkadaşlarla beraber aynı masada yapıyorduk. Kaldığımız yerler de çok güzeldi, her türlü imkânları vardı.

“Sana bir şey söyleyeyim mi, okuldan beri tanıdığım arkadaşlarımın bazıları hiç değişmemiş neredeyse. Biraz kilolanıp saçları beyazlayan veya seyrenler de var tabi. Ama huyu suyu aynı hepsinin. Özellikle akşam yemeklerine herkes şık bir şekilde giyinip geliyordu. Sanki yarış halindeyiz birbirimizle. Ben de uyuyordum bu yarışa ama yine de eskisi gibi değil hiçbir şey. Annem bana derdi ki, insanlar çocukluktan çıkınca önce genç sonra olgunluk dönemlerini yaşarlar. Olgunluk döneminden sonra duraklama dönemi, sonra da yaşlılık ve ihtiyarlık gelir. İşte biz galiba o duraklama dönemini yaşıyoruz şimdi.”

İtiraz etti Deniz, “Hiç de bile! Kendine haksızlık ediyorsun, sen daha olgunluk dönemindesin.”

Bütün öğleden sonra beraberdiler ama Deniz de ameliyattan, hastalıktan bahsetmekten nasıl kaçındıklarını düşünüyordu. Aslında bu şekilde davranmanın annesini de korkutabileceğini ve ameliyata da moralsız bir şekilde girmesine sebep olabileceğini düşündü. Aniden karar verdi, “Anne, sen bu rahatsızlığını hiç hissetmedin mi önceden?”

“Son bir senedir hep yorgundum ben kızım. Ama bu sırada hep senin sözün, nişanın, ev hazırlıkları, düğün ile uğraşmamıza koşturmamıza yoruyordum bu yorgunluğumu. Gezide de herkesin

içinde en ağır ve yavaş olanları bendim galiba. O neşeli kıza ne oldu öyle, diye takılıyorlardı. Baban da bu sözlere üzüлp rahatsız oluyordu, ben senin neşeni bilmeyerek engelledim mi, diyordu bana.

“Gezinin sonuna doğru dönmemizden bir gün önce, gemideki son akşamımızdı. Akşamüstü tüm arkadaşlarla toplanmış çay kahve içiyorduk. Diğerleri Ahmet’e takılıyorlardı, bu gezi çok güzeldi, bizi bir sonraki sefer nereye götüreceksin, diyorlardı. Onlar böyle söyleyince Ahmet de dönüp Güler’e bakmıştı. Aslında her şeyi Güler’le beraber organize etmişlerdi. Bir arkadaş, Şükrü, laf attı; ‘Canım, Ahmet’e ne soruyorsunuz, o Güler otur demeden oturmaz!’ Bu defa Ahmet de, ‘Haklısın,’ dedi. ‘Ben dizginleri evlenmeden çok önce, daha çocukken vermiştim Güler’e. Biliyorsunuz biz aynı mahallede büyüdük. Bir gün annemle beraber Güler’in evine gittik misafirlğe. Ben Güler ile beraber oynarken annem de bana tembih ederdi; sen abisin, Güler daha küçük, ona iyi bak, diye. Ben de elimden geldiği kadar Güler’i eğlendirmeye çalışırdım. O gün Güler benden at olmamı istemişti. Ben dört ayak oldum, Güler sırtıma çıkıp deh deh demeye başladı. Ben de sözüm ona koşturup, arada kışneyerek çifte filan atıyorum. Annem bizim gürültümüze gelmiş. Güler’i benim sırtımda görünce koşup aldı, indirdi aşağıya. Bana da kızdı. Oğlum sende akıl yok mu, belini inciteceksin, başka oyun mu yok, diye.’

“Ahmet Güler’e dönüp sırtarak, ‘Valla ne yalan söyleyeyim Güler’in de çocukluğu pek zayıf sayılmazdı, topluca bir kızdı,’ dediğinde hepimizi bir gülme aldı. Güler de Ahmet’e mahsustan kızıyormuş gibi yaptı. Ahmet de anlatmaya devam ediyordu. Annesi sırtından indirdiği için Güler ağlamaya başlamış. O da annesi içeri gidince Güler’in yanına gitmiş, sen ağlama, bize gelince ben yine at olurum, sana da kırbaç veririm, deh deh diye

vurursun, demiş. ‘İşte o gün ben yuları Güler’e teslim ettim, bir daha da alamadım geriye’, dedi Ahmet. Biz de artık kahkahalarla gülüyorduk.

“Neşemiz yerindeydi, çok güldük. Rafet de benim neşemin yerine gelmesine sevinmişti. Aynı akşam veda amacıyla geminin büyük salonunda yemekten sonra danslı bir eğlence düzenlenmişti. Aslında ben bütün gezi boyunca kendime çok dikkat ediyordum ve aşırı bir yorgunluk yaşamamıştım. Ama o gün keyfimiz çok yerindeydi. Son akşam olması sebebiyle biz de Rafet’le beraber bu danslara katıldık. O zaman ciddi olarak yorulduğumu hissettim. Masamıza dönüp oturmak isterken kendimden geçip bayılmışım, hatırlamıyorum. Çok korkmuşlar. Otelin doktoru gelmiş. Belki yorgunluktan olabilir, dedi. Ama özellikle son zamanlarda çok çabuk yorulduğumu söylediğimde İstanbul’da mutlaka detaylı bir kontrolden gememi tavsiye etti. Dönünce de hemen doktora gittim biliyorsun. Kontrollerden sonra doktor kalp kapakçığı alışmıyor, kalbe giden iki damar tıkalı deyince halsizliğimin bundan geldiğini anladık.”

“Anneciğim şükür ki tıp ilerledi. Bu ameliyatlar artık çok başarılı oluyor. Hayırlısıyla atlatırız. Ameliyatın iyi geçmesi, çabuk iyi olman için moralin de çok rolü var. Ama sen zaten güçlü insansın, değil mi?”

“Tabi kızım, tabi. Siz zlmeyin, babanızı da düşünün. Onun da size ihtiyaı var.”

Deniz konuşmanın gidişatından memnun kalmadı. Moral vermeye çalışırken daha da sıkıntılı düşüncelere kapılmasını istemiyordu.

“Anne, hazır ana kız baş başa kalmışken babamla taņıřmanı anlatsana tekrar. Biliyorum daha önce de bahsetmiştin, Güler teyzenin düğününde taņıřmıřsınız diye. Ama biraz daha detaylı

anlatır mısın, lütfen! Bak babam da yok, karışıp müdahale etmez hem.” Annesinin çocukluktan beri tanıdığı en yakın arkadaşı Güler’den ve babası ile tanışmalarından bahsetmeyi sevdiğini biliyordu. Onu keyiflendireceğini düşündü.

Önce bir durup düşündü Solmaz. Sonra anlatmaya başladı; “Çocukken çok güzel bir kızdı Güler teyzen. Kapkara gözleri, lüle lüle saçları, bembeyaz dişleri vardı. Benim aksime esmer güzeliydi. Çok samimi arkadaşlık biliyorsun. Yine de ikimiz de yarış halindeydik. Okulda önlüğümüz, çantamız, ayakkabımız daha güzel olsun diye gayret ederdik. Son sınıfta Güler kilo almaya başladı. Bense uzamaya devam ettim. Liseyi bitirince uzaktan da akrabaları olan Ahmet ile evlendi. Ahmet ile aynı mahallede oturuyorlardı. Çocukluktan beri tanıyorlardı birbirlerini. Rafet ile de onun düğününde tanışmıştık işte.”

Beklediği kadar uzun olmamıştı doğrusu. “Bu kadar mı?” dedi Deniz.

Solmaz birkaç saniye sessiz bir şekilde Deniz’e baktı. Sonra bir nefes alıp, “Peki, bak sana babanın benimle evlenmeye nasıl karar verdiğini anlatayım en iyisi. Ona sorsan hayatta anlatmaz.”

Solmaz’ın yüzündeki yorgunluk ifadesi kaybolmuş gibi geldi. Deniz’e. “Evet, lütfen!”, dedi.

“Ahmet Rafet’ten bir sınıf ilerideydi. Çok iyi arkadaşlıklar. Siz kanka diyorsunuz ya şimdi, aynen öyle. Rafet Güler’in düğününde beni gördüğü zaman çarpılmış.” Çarpılmış kelimesini vurgulayarak söylemişti Solmaz. O vurguyu özellikle söylediğini belirtmek için, “Aynen böyle anlatmıştı baban,” diye ekledi ve devam etti.

“Sonrasında Ahmet’le de benim hakkımda konuşmuş. Hatta Ahmet ona, ‘Ben Güler ile sen de Solmaz’la evlensen arkadaşlığımız evlilikte de devam eder,’ demiş. Bir kaç görüşmeden

sonra da bana aşık olduğunu anlamış. Babasına bir mektup yazmış, ‘Ben burada çok güzel yetişmiş iyi bir aile kızına tutuldum. Gelip ailesinden isteyin, yapacağım hiçbir şey yok. Eğer gelip istemezseniz okuldan sonra da dönmem Erzurum’a, İstanbul’da kalırım,’ demiş. Oğullarından böyle bir mektup gelince çok sevdalanmış olduğunu anlayıp, gelip beni istemeye karar vermiş onlar da. Bir hafta sonra İstanbul’a gelmiş babası. Önce Rafet’e sormuş aslında, ‘Bak oğlum verecekler mi kızı, bir fikrin var mı? Yoksa damdan düşer gibi gidip kızı istersek, hoş geldin Mehmet Ağa mı derler,’ diye sormuş. Ne benim, ne de bizimkilerin de bu durumdan haberi yoktu tabi ki.”

“Ama Rafet ısrar etmiş. Bunun üzerine Ahmet’in vasıtasıyla babamın bürosunda buluşmuşlar. Rafet’in babası tanıştıktan sonra şöyle söze başlamış; ‘Beyefendi, bu konuşma burada olmaz, biliyorum. Bu bir ön görüşme olsun. Herhalde oğlum Rafet’i tanıyorsunuz.’

‘Evet beyefendi, Ahmet’in düğününde görmüştüm,’ demiş babam. ‘Bir defa da Ahmet’in bir işi için uğramıştılar beraber. Uzun uzun konuşmuştuk. Allah bağışlasın, efendi çocuk. Ahmet zaten Güler’den dolayı oğlumuz gibidir.’

Sonra kayınpeder doğrudan söze girmiş, ‘Evet beyefendi, biliyorum henüz çok erken. Sizin kızınız küçük. Ama ne yapalım ki oğlum da sevdalanmış kızıncı. Sizlerle dünür olmak beni çok mutlu eder.’

Babam zaten buluşma öncesinde böyle bir niyetle geldiklerini anlamış, ‘Ben de çok isterdim sizinle dünür olmayı ama maalesef kızımın eğitimi önce geliyor. Benim kızım okuyacak. O da okumak istiyor zaten,’ diyerek reddetmiş teklifi.

“Babası Rafet’e kızmamış, olmayacak bir şey için onu İstanbul’a getirtti, diye. Sadece, kızın babasını, yani babamı,

beğendiğini, çok beyefendi birisi olduğunu, söylemiş. ‘Benim kızım okuyacak, kendisi de okumak istiyor,’ dediğinde kızının da evliliğe niyeti olmadığını anladığını söylemiş. Rafet bu duruma babasının da en az kendisi kadar üzüldüğünü söyledi. Kendini de suçlamış. Çünkü daha önce Güler vasıtasıyla benim düşüncemi öğrenmeye çalışmış. Güler benim ağzımı aradığında ben de okuyacağımı söylemişim ama Güler ona aktarırken çok kesin konuşmamış. ‘Beni Güler ümitlendirdi,’ demişti. Güler’e doğru düzgün sorup anlamadığı için kendine kızmış.

“Beklentisi karşılık bulmayınca birkaç ay sonra okul biter bitmez Erzurum’a dönmüş. Ama aklından beni çıkaramıyormuş. Annesi ona mütemadiyen kızlar tavsiye ediyor, göstermeye çalışıyormuş ama o yine de beni düşünüyormuş. Dört senede üniversitede kimse onu bana bırakmaz. Zaten babasının tek kızı, Erzurum’a göndermez ki, diyerek de dertleniyormuş. Yine de seneleri ayları saymış. Arada Ahmet ile görüştüğünde de benden haber aldığını söylüyor. Ahmet, benim Güler’le görüşmelerimden, okuluma devam ettiğimden filan bahsediyormuş. Ta ki Rafet’in askerlikte yedek subaylığı İstanbul’a düşene kadar böyle devam etmiş. İstanbul’da beni tekrar gördüğünde aşkının iki kat olduğunu söylemişti.”

Solmaz burada anlatmayı bırakınca Deniz, “Sonra ne oldu?” dedi. Annesinin anlatmaya devam etmesini istiyordu.

Ancak Solmaz’ın yüzünde yorgunlukla karışık bir hüznün belirmişti. “Bence artık yatalım,” dedi.

Israr etmedi Deniz, “Tamam annecim, hadi bakalım!” diyerek ayaklandı. Aslında onun için henüz erken bir saatti ama annesinin de yorulmasını istemiyordu.

Solmaz odasına giderken başı önündeydi. Belki de geçireceği ameliyattan dolayı kendi iç dünyasına dönmüştü.

Deniz annesinin hastaneye götürmek için hazırladığı eşyaları kontrol ederken orada Solmaz'ın hatıra defterini buldu. Annesinin bu defteri de yanına almak istemesine şaşırdı önce. Annesinin yatak odasının kapısının altından ışığın söndüğünü gördü. Daha önce hiç merak etmediği bu defteri açıp okumak için büyük bir istek duydu o an. Defteri eline alıp odasına döndü. Kızlık pijamalarını alıp giydi ve odasında her zaman oturduğu koltuğa oturup defteri açtı.

Önce biraz karıştırıp inceledi defteri. Annesi gençlik yıllarından itibaren yazmaya başlamış. Düzenli bir günlük gibi değil, bazen sık, bazen daha uzun aralıklarla yazmış. Kapağın içinde çok güzel bir gençlik fotoğrafı vardı. Bazı sayfaların kenarları da küçük çiçek, yaprak, kalp gibi çizimlerle süslenmişti. Sonra en baştan okumaya başladı.

Hatıra defteri

Liseyi bitirene kadar hatıra defteri tutmayı düşünmedim. Her şeyi arkadaşlarla konuşup paylaşıyorduk. Öyle bir an geldi ki, hâkim olamadığım işleri, kendiliğinden gelişen değişik düşüncelerimi konuşacağım, anlatacağım bir arkadaşla ihtiyaç duydum. O zaman anladım ki hatıra defteri aslında bu ihtiyacı gören bir arkadaşmış.

Aklımla verdiğim kararlarımın tam tersini yapıyorum. Aklımdan çok hislerim bana hâkim. Bu da Güler'in düğününden sonra başladı.

Güler'in nişanından sonra babası, Osmanbey'de Etfâl Hastanesinin sokağında bulunan bir dükkânı boşaltıp Ahmet için eczane olarak açmışlardı. Ahmet öğrencilik hayatında da çalışarak okumuştur. Bu arada biriktirdiğini annesinden de aldığı ile birleştiren eczanenin ilk sermayesi oldu.

Düğün hazırlıkları sürerken bir yandan da dükkânın üstünde Güler'in adına alınmış daireyi hazırlıyorlardı. Ben de her gün onlara yardım etmeye çalışıyordum. Her alışverişe çıkarken Güler'in annesi tembih ediyordu, "Kızım, genç çocuk, okulu yeni bitirdi, eczane açtı, fazla masraf yaptıрма!"

Düğün günü geldi. Heyecanla annemlerle beraber salona gittim. Bizi gelin damat karşıladı. Yanlarında çok yakışıklı bir genç vardı. Ahmet bana dönüp, "Solmaz, siz nasıl Güler'le en yakın arkadaşlırsanız biz de Rafet'le öyleyiz," diyerek yanındaki arkadaşını işaret etti.

Genç elini uzatıp hepimizle tokalaştı. Gülümseyerek, "Gıyaben sizleri tanıyorum. Bugün de şahsen tanıştığım için mutluyum," dedi.

Masamıza oturduğumuzda gözüm diğer masalarda arkadaşlarımı arıyordu. Karşı masada oturduklarını gördüm. Onlar da bana el sallıyorlardı. Yanlarına gidince bir yandaki masada Rafet'in de arkadaşlarıyla oturduğunu gördüm. Benim baktığımı görünce selam verdi.

Kızılı erkekli en samimi on arkadaşımızı çağırmış Güler. Uzun zamandır hiç birbirimizi görmemiş gibi samimice sarıldık. Artık onlar da birer öğrenci değil, benim gibi genç kız ve delikanlı idiler. "Sen bizle oturmayacak mısın?" diye sordular.

"Annemlerle geldim, uğrarım tekrar yanınıza."

Dans başladı, gidip babamı dansa kaldırdım. Dans pisti bizim arkadaş grubuyla doluydu. Sonra, "Şimdi sıra sizde," diyerek babamı anneme emanet ettim.

O sırada Ahmet geldi, "Müsaade ederseniz Solmaz'ı arkadaşım Rafet dansa kaldırsın," diye sordu.

Babam başını olur anlamında salladı. Bir vakit sonra Rafet geldi yanımıza. Önce babamlara tebessüm edip tekrar müsaade istedi. Sonra bana "Tabi siz de isterseniz?" diye sordu.

Tereddüt etmeden kalktım. Hayatımda ailem ve okul arkadaşlarım hariç bir yabancı ile ilk defa dans ediyordum. Sanki artık genç kız olduğum resmileşmişti. Piste doğru giderken kıyafetime titiz davrandığıma çok memnundum. Bunun içinde şık ve güzel gözüktüğümü biliyordum. Kavalıem de yakışıklı ve kibar. Arkadaşlarıma bir göz attım, onlar da bana bakıyorlardı. Keşke Ali de burada olsaydı, diye içimden geçti. Dansa başladığımızda Rafet'in çok güzel dans ettiğini fark ettim. Bir yandan da benimle konuşuyordu.

"Ahmet vasıtasıyla Güler'le tanışmıştım. Sizi de onlardan dinlerdim. Tanışmak nasip olduğu için çok memnun oldum. Dans etmeyi sever misiniz? Ben çok zevk alırım."

"Evet, belli! Çok güzel dans ediyorsunuz."

Rafet başını hafifçe sallayarak, "Teşekkür ederim, dans dersi aldım," dedi. Güzel dişleri vardı. Rafet konuşmaya devam etti; "Erzurumlular folklora meraklıdır. Onun için olacak oyunlara, danslara yatkınız."

"Ben hiç Erzurum'u görmedim. Ankara'dan sonrasını bilmem. Sadece çok soğuk olduğunu biliyorum. Ama kış manzaralarını çok severim. İstanbul'da kar yağınca mutlaka çam ağaçları olan bir yere gideriz Güler'le. Nadiren de olsa dallarda oluşan kristal gibi buzları seyrederek. Çamların altında kar yoktur, toprak gözüktür."

"Biz bu bahsettiğiniz türden manzaraları camdan seyrederek Erzurum'da", dedi Rafet.

"Neden, çıkıp yürümez misiniz?"

"Yürürken sadece düşmemek için yere bakarız. Değil manzarayı, karşıdan gelen arkadaşı dahi göremeyiz."

Bu defa ben de güldüm. Rafet bana baktı, "Dansa kalktığımızdan beri ilk defa güldünüz. Ben de sıkıldınız diye düşünmüştüm."

"Hayır, ben dansı çok severim. Üstelik bunu ustası ile yapmak daha da güzel. Ayrıca ben çok gülerim. Nasıl oldu da gülmeden durabilmişim?"

Rafet yine gülerek, "Gölmek bütün insanlara yakışır. Sıklmadığınızna göre sizi tekrar dansa kaldırdabilirim."

Ben de başımı evet anlamında salladım gülümseyerek. Rafet ile tanışmam ve dans etmem ile birlikte başka bir dünyanın içine girdiğimi hissediyordum. Bilmiyorum Rafet mi beni etkiledi, yoksa artık sadece bir öğrenci olmayışım mı? Mutlaka bu yeni ortamın rolü büyüktü. Lise bire geçtiğim yıl kendimi artık bir genç kız gibi hissediyordum. İkinci, üçüncü sınıfa geçtiğimde ise artık birinci ve ikinci sınıfların ablası olmuştum. Şimdi ise artık üniversite öğrencisiydim ve bugün yaşadıklarımla, giyimimle, kıyafetimle, hareketlerimle yepyeni bir hayata başlıyor gibiydim.

Arkadaşlarıma sık sık göz atıyordum, onların da bize baktıklarını görüyordum. Arada bir dans edenlerle yan yana gelince, kim bu adam, gibilerinden işaret ediyorlardı. Bazıları da beğendiklerini ifade eden mimikler yapıyordu. Daha sonra bir kere daha dansa kaldırdı. Yerime otururken bir defa daha babamlara teşekkür edince tekrar kaldırmayacağını anladım. Babam da, "Aferin! Müsaademizi de dozunda bıraktı," dedi.

Artık yavaş yavaş misafirler gitmeye başlayınca babam, "Biz de kalkalım artık," dedi. Ben ayrılmadan önce arkadaşlarıma veda etmek için onların masasına uğradım. Arkadaşlarımin yanına gittiğimde onların da çoğu gitmek üzere ayaklanmıştı. Birbirimizi öpüp vedalaşırken bolca da iltifat ettik. Bazıları yine, "Solmaz bu yakışıklı çocuğu nereden buldun?" diye sorunca, "Ahmet'in çok samimi arkadaşısıdır," dedim. Benim de bu gece tanıştığımı söylemedim. Çoktan tanıyormuşum gibi konuştum.

Geri döndüğümde annemler de ayakta beni bekliyorlardı. Bana bakarken yüzlerinde sevgi ve hayranlık ifadesi vardı. Bu gece yeni elbisem ve güzelliğimle herkesi etkilemişim. Arabaya binerken babam elbisem buruşmasın diye bana yardım etti. Eve vardığımızda doğruca

odama çıkıp aynada yine kendimi seyrettim. Sonra elbisemi üstümden çıkarmadan kendi kendime dans etmeye çalıştım ama tek başıma dans etmek zevksizdi. Elbisemi dikkatlice çıkarıp astım, ayakkabılarımı da kaldırdım. Yatağın üzerindeki pijamalarımı giymek için elime aldım ama beğenmedim. Kirlendi bahanesiyle dolaptan daha çok sevdiğim temiz pijamalarımı alıp giydim ve yavaşça yatağa uzandım. Sonra da kendi halime güldüm. Kendi güzelliğimden mi etkilenmişim yoksa Rafet’le tanışmamızdan mı?

Güler ve Ahmet ertesi gün balayına Japonya’ya gittiler. Bir hafta sonra döndüklerinde telefonla konuştuk ama hemen gidemedim görmeye. Birkaç gün sonra Güler telefon açtı, “Çok özledim! Yarın cumartesi, bize gel lütfen! Akşam yemeğine de bende kalırsın.”

Zaten beklediğim telefonda. Anneme de sorup izin aldım. Cumartesi günü Güler’in evine gitmem öğleden sonrayı bulmuştu.

“Nerede kaldın, saatlerdir seni bekliyorum,” dedi Güler.

Kucaklaşıp, oturduk. Balayından, düğünden, okuldan konuşurken akşamı bulduk. Güler mutfağa geçtiği bir sırada dış kapı açıldı. Ahmet, önce geldiğini belirten şekilde öksürdü. Sonra, “Güler, ben geldim”, dedi.

Elleri doluydu. Mutfaka geçti, paketleri bırakıp döndü. Beni görünce gülümseyerek, “Balayından döneli on gün oldu, nerede kaldın. Neredeyse Güler kalkıp sana gelecekti.”

Yemek boyunca konuştuk. Rafet’ten hiç bahsedilmedi. Hukuk fakültesine benden başka arkadaşlarımızdan giren oldu mu, diye sorunca Ali’nin de girdiğini söyledim. Ali, Güler’le beraber bizim samimi arkadaşımızdı. Bir öğretmeninin oğluydu. Çok çalışkan ve

yakışıklı bir çocuktı. Ama giyimine pek dikkat etmezdi. Derslerimizde de bize yardım ederdi. Bize takılıp dalga geçmeyi de çok severdi. Ben de iddialı bir öğrenciydim ama onun kadar hiç olamadım. Üstün bir zekâsı vardı. Bilmiyorum, boyumdan dolayı mı, yoksa çalışkan ve iddialı olduğum için mi, bana ‘sivri kız’ diye hitap ederdi. Edebiyatta ve fen derslerinde on üzerinden on alırdı. Boyu çabuk uzadığı için ceketinin kolları pantolonlarının paçaları kısa kalırdı. Ama hiç aldırmaz, okula öyle gelirdi. Üniversiteye gelince boyu uzamadığı için yeni diktirdiği elbiselerle şık duruyordu. Bir gün ona çok şık olduğunu söylediğimde, Sivri kız beğendinse her gün şık geleyim, diye cevap vermişti. Ondan sonra da ne zaman yeni bir şey giyse, karşılaştığımız zaman bana göz kırpıp yeni ayakkabısını veya gömleğini gösterirdi. Hem çalışkanlığı hem de yakışıklılığı ile kısa zamanda sınıfın popüler talebesi olmuştu.

Onunla karşılaşma

Ondan sonraki haftalarda Güler’le alışveriş veya gezme vesilesiyle sık sık buluştuk ama eve ziyaretine tekrar gidemedim. Kendimi derslerime vermiştim. Bir iki ay geçmişti. Senenin sonu yaklaşıyordu. Bir cumartesi günü Güler telefon açtı, “Çok güzel içli köfte yaptım, mutlaka gelmelisin Solmaz.”

Akşamüzeri gittiğimde kapıyı Güler açtı. Salona geçince Ahmet’in başka bir adamla tavla oynadığını gördüm. Ahmet beni görünce gülümseyerek, “Neden geç kaldın? Bak Rafet içli köfteyi duyunca ta Erzurum’dan geldi, sen üç adımlık yoldan geledin,” diye takıldı. Rafet de dönmüş, yüzünde mutlu bir ifadeyle bana bakıyordu.

Ben Rafet’i görünce önce konuşamadım. Sonra kendime geldim, “Hoş geldin Rafet. Geç kaldığım için bana bir ceza verirsiniz o zaman,” dedim gülümseyerek.

Ahmet karşısındaki Rafet'e de onaylatır gibi başını sallayarak, "Tamam, cezan şu; bizim yerimize sen Güler'e yardım edeceksin," dedi. Sanki söylemese yardım etmeyecekmişim gibi.

"Biz tavlaya devam edeceğiz," derken zarları atıp oyuna devam etti. Rafet ise sadece tebessüm ederek bakıyordu.

Mutfağa geçtim, salatayı yapıp Güler'le beraber masayı hazırladık. Yemekler hazır olunca hep beraber oturduk. Ahmet masa sohbetini çok sever. Çok içmez ama birasını dahi sohbet ederek içmeyi tercih eder. Rafet'in askerlik kurası İstanbul'a düşmüş. Ahmet bu duruma çok sevinmiş gözüküyor. Buna ben de sevinmişim ama belli etmedim.

"Bundan sonra her hafta bir arada olalım. Çoluk çocuğa karışarsak ilerde daha görüşemeyiz," dedi Ahmet.

Rafet bu teklife ne diyecek diye bakarken onun da bana baktığını gördüm.

Güler Ahmet'in teklifini desteklemek için, "Biz neredeyse her hafta buluşuyoruz Solmaz'la. O zaman cumartesi akşamları yemekli toplantılara çevirelim bunu, tıpkı bugün olduğu gibi," dedi.

Ben bu akşamdıan çok keyif almıştım. Bu öneriye olan memnuniyetimi çok belli etmedim ama artık cumartesi günlerini özlemle bekler oldum. Rafet zaten askerlik için gelmişti İstanbul'a. Her hafta sonu böyle bir ev ortamında arkadaşıyla yemekte buluşabilmek onun için de çok memnuniyet verici olmalıydı. Benim de burada olacak olmamın onun için bir önemi var mıydı bilemiyorum.

Değiştiğimi gösteriyorum

Birkaç gün sonra annem, "Kızım Ankara'ya teyzenlerin düğününe gideceğiz biliyorsun. Ne giyeceksin, baktın mı hiç?" diye sordu.

Düğünü biliyordum ama düşünmek için fırsatım olmamıştı. Güler'i

de aradım ve kıyafet bakmak için buluşup beraber alışverişe gittik. Ama müşkülpesent davrandığım için çok mağaza dolaştık. Yorulduk ama netice olumluydu.

Cumartesi akşam Gülerlerde akşam yemeği için toplandığımızda Güler, "Ah bir görseniz, Solmaz düğün için aldığı elbiseyle peri kızına benzedi. Çok yakıştı!" diye söyledi.

Ben nedense her şeyde Rafet'in tepkisini anlamak için ona bakıyorum. Bazen onun da bana baktığını görüp gözümü kaçırıyorum. Kendi kendime kızıyorum ama yine de elimde olmadan bakıyorum.

"Ankara'da teyzesinin oğlunun düğününe gidecek. Onların bir yaramaz oğulları vardı, Ozan," diyerek anlatmaya başladı Güler; "Eskiden Solmazlar dört beş sene boyunca Seferoğlu'nun üst tarafındaki Çam Apartmanı'nda kiraya gelmişlerdi Büyükkada'ya. Bahçesinde çok güzel ve büyük bir çam ağacı vardı. Ağacın yanına doğru uzanan kalın bir dalına merdivenle çıkar otururduk Solmaz'la beraber. Çekirdek yedik çoğunlukla. Bizim için çok zevkliydi, yoldan geçen insanlara faytonlara yukarıdan bakardık. Teyzeleri de arada onlara misafir gelir, birkaç hafta kalırlardı. Ozan ufaktı o zaman ama çok yaramazdı. Bir gün bizim ağaca çıktığımız merdiveni alıp yere koydu. Şaka yapıyor ama tekrar ağaca yaslar diye düşündük. Bıraktı gitti velet. Merdivensiz aşağı inmemize imkân yok. Neyse ki bir süre sonra bahçıvan geldi, merdiveni koyup bizi indirdi. O olaydan sonra da pek çıkmadık."

Bir hafta sonra Ankara'ya gittiğimde Ozan'ın ne kadar büyümüş olduğunu gördüm. Delikanlı olmuş. Teyzemin kızı Mine ve büyük oğlu Orhan beni çocuk gibi değil arkadaş gibi karşıladılar. Mine bavulumu alıp kendi odasına götürdü. Bu arada, Mine de bir arkadaşıyla sözlenmiş. Bu senenin sonunda nişan yapıp askerlik bitince de evleneceklermiş. Ama düğünde sözlüsü yoktu. Bir iş için Adana'ya gitmiş.

Düğün gecesi yeni kıyafetimle dikkati çekecek kadar hoş olduğumu fark ettim. Bu kıyafeti İstanbul'da da abiyenin uygun olacağı bir yerde giyerim, diye düşünürken esas Rafet'in beni bu kıyafet ile görmesini istiyordum içimden. Ama aklımda da bu isteğime isyan ediyordum.

Teyzemin oğlu Orhan geline beni tanıştırtırken, 'Güzel Solmazım' diye takdim etti. Gelin Ayşe gördüğüm en güzel gülümseyen kadındı. Bir insana gülmek bu kadar yakışır.

Düğününden sonra teyzem Ankara'da birkaç gün daha kalmamız için çok ısrar etti. Ama babam yalnız kaldığı için annem kalışımızı uzatmak istemedi. Ozan bizi otobüs terminaline bıraktı. Kara yolculuklarını seviyorum. Kışın karla örtülmüş dağları, beyaz palto giymiş gibi gözükken ağaçları, mola verdiğimiz zaman sıcak bir çay içerek bu manzarayı izlemek hoşuma gidiyor. Yazın ise aynı manzaraları yeşillikler içinde, küçük çiçeklerin renklendirdiği yamaçların ormanlara, dağlara doğru yükselmesi ve tepelerin gökyüzü ile birleşmesi beni etkiliyor. Bazen kendimi o tepenin gökyüzü ile birleştiği noktada hissediyorum. Dağın zirvesinde kökleri toprakta dalları gökyüzüne uzanan ağaçlar gibi. Düz ovalardan, tarlalardan geçtiğimiz zamanlarda ise o düzlüklerin sonuna kadar yürümek, yolda rastladığım bir çeşmeden su içmek, bir ağacın altında dinlenmek istiyorum. Otobüsün penceresinden bakarken hep böyle düşünceler içinde oluyorum.

Ankara'dan dönünce ilk işim yine Güler'e gitmek oldu. Resimlerimizi gösterdim, düğünü anlattım. Ozanı sordu. "Benim kavalıem oldu," dedim. "Seni sordu, çam ağacına yine çıkıyor musunuz, derken de merdiveni hatırladık, çok güldük. Sen o zaman arkasından seslenmişsin, Ozan, getir merdiveni yoksa aşağı inince senin o ince bacaklarını kırarım, diye."

Ankara'dan döndükten sonra kendimi daha olgunlaşmış gibi hissetmeye başladım. Mine bana her zamanki gibi arkadaşça

davranmıştı ama onun sözlenmiş olması ve bununla ilgili sohbetlerimizin yanında teyzemlerin de yapılan konuşmalar sırasında benim fikrimi sormaları, dinlemeleri bana kendimi daha farklı hissettirmeye başladı. Bütün bunlar benim kendi hareketlerime de daha dikkat etmemi sağladı. İster istemez bazı çocukça davranışlardan kaçındığımı fark ediyorum. Konuşurken el kol hareketlerim daha ölçülü, olur olmaz her şeye gülmüyorum. Bazen aynanın karşısında kendi kendime prova da yapıyorum, nasıl düzgün oturur kalkarım diye. Kendime daha olgun kıyafetler, daha yüksek topuklu ayakkabılar bakıyorum. Tanıdıklarımın hepsinin beni ayna karşısında defalarca bakıp beğendiğim yeni halimle görmesini, artık o eski lise öğrencisi çocuğu değil genç ve güzel Solmaz'ı görmelerini istiyorum.

Hislerimle mücadele

Her cumartesi Gülerlere gitmeye başladım. Bu hafta da gitmeyeyim diye düşünüyorsam da Güler'in telefonunu bekliyordum. Çarşıdan da gelmez oldum. Güzel giyineyim, güzel görünüyüm diye. İçimden Rafet'e de sinirleniyorum. Onun için yapmıyorum diye kendi kendimi kandırıyorum. Ali ile kıyaslıyorum; arkadaşım da onun kadar yakışıklı. Üstelik daha da zeki. Pek belli etmiyor ama belki de beni seviyordur. En iyisi Ali'yle arkadaşlığımı ilerletmek. Belki Mine gibi mezun olunca nişanlanır, sonra da evleniriz. Rafet'ten bana ne.

Bu hafta bir gün okuldan çıkınca yağmur yağdığını gördüm. Oldukça da kuvvetliydi. Ali elinde bir şemsiye ile beliriverdi yanımda: "Sivri kız, şemsiyenin altına gir, seni durağa kadar götüreyim."

Şemsiyenin altında birbirimize yapışık şekilde Beyazıt'ta otobüs durağına kadar yürüdük. Durağa geldiğimizde Ali, "Bak otobüs kalkacak, acele bin! Bu iyiliğimi de unutma, bana bir çay içirirsin artık," dedi.

Otobüs hareket etmek üzereydi gerçekten. Koşup yetiştim. Ali'ye teşekkür bile etmediğimi fark ettim. Dönüp el sallayayım diye bakındım ama arkasını dönüp uzaklaşmaya başlamıştı çoktan. O sadece vazife yapmıştı sanki.

Bu hafta Mine İstanbul'a geldi. Üzgündü. Nişanlısından ayrılmış. Bir hafta kaldı bizde. Ankara'da olduğu gibi bu sefer de benim odamda beraber kaldık. Sabahlara kadar konuştuk.

"Galiba senin Rafet'e karşı zaafın var," dedi bana.

Kabul etmedim önce. "Hayır, canım! Yok öyle bir şey!" diye karşı çıktım.

"Ben anladım," dedi muzipçe gülerek, "Henüz aşkını inkâr devresindesin."

Bir şey söyleyemedim. Ben de kendimle mücadele ediyordum. Kendi kendimi, sevmiyorum, diye kandırıyordum.

Mine gittikten sonra sınıfından bir arkadaşıyla nişanlandı. Ben önce, çok acele ettiğini düşündüm. Nişanlısından ayrılmış olmasının üzüntüsü ile yanlış bir karar vermiş olabilir, diye. Ama okuldan mezun olduktan sonra evlendiler ve görebildiğim kadarıyla mutlu bir evlilikleri oldu.

Güler ise yaz geliyor diye Büyükkada'daki evi yeniden düzenlemeye başladı. Sık sık adaya gidiyorlar. "Eskiden seninle beraber kaldığımız çatı katını yeniden düzenledim," dedi bana. "Geldiğinde burada kalabilesin diye sana göre hazırlıyorum. Evde de bir hayli tadilat yaptım. Yeni bir yatak odası takımı aldım. Koltukların yüzlerini de değiştirdim. Göreceksin çok güzel oldu."

Ben ise her gün çarşıya çıkıp, kıyafet bakıyorum. Aldığım kıyafetlerin hepsi adada giyilecek yazlık kıyafetler, ayakkabılar, terlikler. Param yetmiyor, annemden takviye ediyorum. Annem herhalde babama da bahsetti ki, babam da harçlığımı çok artırdı.

Annem, "Senin bu sene sınıfını geçeceğinden şüphem var.

Okulunu ve derslerini çok ihmal etmeye başladın,” diye birkaç kez beni uyardı. Nitekim söylediği de oldu. İki dersten taktım.

Ancak anneme, “Bunları telafi ederim,” dediğimde yine de bana destek verdi; “Kızım, senin canın sağ olsun. Şimdiye kadar hiç böyle bir takıntın olmadı. Sen halledersin!”

Bu durum canımı sıkıyordu. Rafet’e kızdım yine kendi kendime. Artık ona değer vermeyeceğim, onu düşünmeyeceğim, diye karar alıyorsam da yapamıyorum. Konuşurken sevdiği renklerden bahsetse, bana da o renkler cazip geliyor, giyimimde bile o renkleri tercih ediyorum.

Bir cumartesi yine hep beraber Güler’de balık yiyorduk. Ben Güler’e, “Mine düğün yapmayacakmış. Sadece nikâh yapıp balayına çıkacakmış,” dedim.

Bu sefer Rafet de söze karıştı, “Yani gelinlik giymeyecek mi?”

“Nikâha gelinlikle gidiyorlar,” dedim.

Rafet biraz arkasına doğru yaslanarak, “Benim kendi düğünüm olsa, kolumda düğün salonuna girerken güzel nişanlımın gelinlikler içinde herkesin gözlerini kamaştırmasını isterim,” dedi.

Ahmet, “Güzel olduğunu nereden biliyorsun?” dedi. “Her halde var böyle biri.”

“Hayal ediyorum!” diye cevaplarırken kaçamak bir şekilde bana baktı Rafet.

Ben o gece hiç uyumadım. Hep o bakışla geceyi geçirdim. Kendi kendime bakışın yorumunu yaptım.

Erzurum barı

Gülerlerin Büyükkada’ya taşınması, yerleşmeleri bir hayli sürdü. Ben de Güler’in benim için ayırdığı çatı katına eşyalarımı taşımaya başlayınca annem itiraz etti; “Kızım onlar yeni evli. Güler’in annesi bile

bu yaz adaya gitmiyor. Gündüzleri gider dönersin, eskisi gibi olmaz. Artık Güler de bize yatıya gelemes, kocası var. Kocası olduğu için sen de gidemezsin. Her şeyin bir nezaketi, bir kuralı vardır.”

Ben de bunları Güler’e söyledim. Bunun üzerine Güler, Ahmet’i de yanına alıp ziyaret bahanesi ile bize uğradı ve annemle konuştular; “Teyzeciğim adanın bütün aktivitesi cumartesi geceleri oluyor. O yüzden cumartesi akşamı dönmek çok güç olur. Solmaz’a müsaade edin cumartesi gelsin pazar istiyorsa dönsün.”

Güler’in de araya girmesi ile sonunda bizimkilerin onayını aldım. Kalan eşyalarımın birazını da Ahmet gelmişken alıp götürdü. O hafta öyle geçti.

Bir sonraki cumartesi adaya gidip çatı katını düzenledim. Akşamüzeri Yüksek Kahve’ye gidip geminin gelmesini bekledik. Yolcular boşalmaya başladı. Ahmet’le Rafet göründü, başlarını kaldırıp bizi görünce gülerek, oturun, diye işaret ettiler.

Onlar da yanımıza gelip oturdular ve beraber birer bardak daha çay içtik.

“Yemeye gidelim sonra eve gideriz,” dedi Rafet.

Akşam kulübe gitmeyi planladığımızı söyleyerek itiraz ettik. Gülerlerin evi Seferoğlu Kulübü’nün yanındaydı. İskeleye çok uzak değildi belki ama yakın da sayılmazdı. Yolun mesafesi yürüyerek giderken sohbet etmeye yarıyor. Yolda genellikle bu akşam, yarın sabah neler yapacağımızı konuşurduk.

Güler’in ailesi hem Anadolu Kulübü’ne hem de Seferoğlu Kulübü’ne üyeydiler. Bizi de misafir olarak götürebiliyorlardı. Bu akşam Anadolu Kulübü’nün yaz sezonunun açılışı vardı. Beraber kulübe gittik ve bir masa bulup oturduk. Servisler yapıldıktan bir süre sonra bir anons yapıldı; Erzurum folklor ekibi gösteri yapacaktı. Davul zurna eşliğinde Erzurum barı oynayarak folklor kıyafetleri içinde 10-15 kişilik bir grup geldi.

Biz onları izlerken ilerinden birisi de bizim masaya dikkatle baktı. Sonra dönüp arkadaşlarına bir Şey söyledi. Bunun zerine diğerkleri beraberce dönüp bizim masaya baktılar. Baktım ki Rafet de bunlara el sallayıp gülümseyerek selamladı. Tekrar birbirleriyle konuştular, biri ayrıldı masaya gelip selam verdi; "Hocam ekip sizi başta görmek istiyor."

Rafet hiç itiraz etmeden ayağı kalktı, ceketini çıkarıp sandalyenin arkasına bıraktı. "şimdilik hoşça kalın," diyerek ekibin yanına gitti. Hepsiyte teker teker tokalaştıktan sonra eline bir mendil aldı ve en başta yerini aldı. Davul zurna çalmaya başlayınca bunlar da oynamaya başladılar. Birbirleriyle çok uyumluydular. Oynadıka artık bir bütün olmuşlardı, bakışları dahi bu bütünlüğün içindeydi. Birer balerin gibi parmaklarının uçlarına basarak hep aynı anda aynı hareketi yaparak oynuyorlardı. Bu zarafetin içinde bir de heybet vardı. Arada bir ilerinden biri kendine mahsus sesler bağıırıyordu. Her oynadıkları oyun birbirinden etkileyici ve güzel gözüktü bana.

Ben şaşkınlıkla onları izlerken Ahmet de bize anlatıyordu; ortaokuldan beri oynarmış Rafet. Üniversitede folklor ekibi başkanıymış. Yurtdışında da gösterilere gitmişler.

Rafet de ekiple vedalaşıp geldi. "Son kurduğum folklor ekibim, çok iyi bir ekiptir," derken ceketini alıp yerine oturdu. Hepimiz tebrik ettik. Ben ayrıca bu oyunun bu kadar güzel olduğunu ilk defa gördüm. Demek ki şimdiye kadar hiç dikkatli izlememişim.

Yemeğimizi kulüpte yedik. Biraz müzik dinledik. Sonra Rafet'in oteline kadar yürüdük. Onu bırakıp döndük. ankaya Caddesinde faytonlar tek tük geçiyordu. Ay ışığı ve elektrik lambaları ağaçlardan ne kadar fırsat bulursa yolu aydınlatıyordu. Ağ yapraklarının kıpırtıları yüzünden asfalta düşen gölgeleri bir ileri bir geri titreyerek şekiller çiziyordu. Eve gelince odama çıktım, yatağımda hep Rafet'in oynadığı folklor oyunu gözümün önüne geldi. Erzurum barı deniyormuş. Ne kadar güzel bir oyunmuş. Bu Erzurum barının da bir mevzusu var

herhalde. Nasıl Kuğu Gölü balesi bir şeyi temsil ediyorsa bu bar oyunu da bütün güzelliğiyle duran sıradağlar gibiydi.

Ertesi sabah Aya Yorgi'ye çıktık. Herkes niyetini söyledi. Ahmet ve Güler'in niyetleri aynıydı; hayırlısıyla bebeklerinin doğması. Ben kaçamak cevap verdim, "Okulumu bir an önce bitirmek," dedim. Rafet'e sıra geldi, ne söyleyecek diye bakıyorum; "Ben de seveceğim birisiyle evlenmeyi diledim," dedi.

Beni seve, sevdiğim kızla evlenmeyi diledim, derdi diye düşündüm. Demediğine göre bu beni sevmiyor sanırım. Öyleyse ben de onu neden seveyim. Ne fevkaladeliği var.

Bu arada ona bakınca bana bir şey der gibi baktığını gördüm. Sanki bana, o kişi sensin, diyordu. Hep inkâr etmek istediğim bu his çok daha güzel ve heyecanlı. Yeter ki karşılıklı olsun.

Aya Yorgi'den dönerken biz önde Güler'le gidiyoruz. Onlar da arkadan geliyorlar.

"Güler, bebeğin cinsiyeti belli oldu mu?" dedim.

"Henüz bilmiyoruz. Aslında biraz erken oldu. Bir iki sene sonra olsa daha iyiydi. Biraz gezerdik. Okuldan çıktım arkasına evlilik."

"Canım, evlenmezsen yine üniversitede okuyacaktın. Yine gezemeyecektin."

"Doğruya doğru! Ahmet de sonra gezeriz, önce çocukları büyütelim, diyor."

Bizimle iskeleye kadar geldiler. Rafet Bostancı bense Kabataş gemisine bindim. Eve geldiğimde annem çok sevdiği bir kuzenimizle beraber çay içiyordu. Ben onların çaylarını tazelerken babam, "Kızım sen de çayını doldur gel de anlat bakalım, neler yaptınız?"

Başbaşa ada turu

Bu hafta cumartesi günü adaya gidince akşamüzeri giyinip Yüksek

Kahve’de onları bekledik. Gelince hep beraber Su Kulübü’ne akşam yemeğine gideceğiz. Nihayet onlar iskelede göründüler. Birbirleriyle bir şey konuştular, gülmeye başladılar. Gelip önümüzden geçtiler. Gülmekten bize bakmak akıllarına gelmedi. Eve doğru gitmeye başlayınca arkalarından seslendik. Yürümeye ve gülmeye devam ettiler. Güler de evde yemek yok diye panikledi. Ama o sırada geri döndüler, bize bakıp yine gülererek bir şeyler konuştular. Yanımıza gelince, “Heyecanlandınız mı, size şaka yaptık.”

“Çok komiksiniz!”

“Yemek için erken, bir kahve içelim sonra gidelim.”

Kahvelerimizi içtikten sonra Su Kulübü’ne gidince de doğru restorana geçip baştaki bir masaya oturduk. Müzik başlamıştı. Masa donandı, biraz sonra da Fedon çıktı. Onu dinlemeye daha önce de giderdik. Güler’le beraber yavaş yavaş eşlik etmeye başladık.

“Sesiniz de güzel galiba, biraz yüksek söyleyin biz de duyalım,” dedi Ahmet muzipçe.

“Başka zaman!” dedi Güler. “Aslında esas Solmaz’ın sesi güzeldir. Piyano da çalar.”

Ahmet atıldı, “Benim arkadaşım da saz çalar, türkü söyler.”

“Öyleyse bir gün hep beraber konser veriniz,” dedim ben de.

Güzel bir geceden sonra Rafet’i otele bırakıp eve döndük. Saat meydanından geçerken bir köpek bize refakat etmeye başladı. Bir yanımızda bir arkamızdan sessizce yürüyor bazen öne geçiyor, arada bir dönüp bakıyordu. Eve kadar takip etti. Biz bahçe kapısını açıp içeri girince ne yapacak diye dönüp baktım. Geri dönmüş gidiyordu. İçimden, bütün canlılar yalnızlığı sevmiyor, diye düşündüm. Acaba bitkiler de öyle mi? Suyu seviyorlar ama iki kuru yamacın biri orman oluyor diğeri çıplak.

Odama çıkınca uykumun olmadığını gördüm. Geceliğimi giyip

pencerenin önünde şezlonga oturdum. Mehtap çok güzeldi. Heybeliada'nın ışıkları denize aksediyor. Denizin üstünde kendi ışıkları ile süzülürken karşılaşan iki gemi birbirlerinin yanından geçerken selamlaştılar. Karşıda Anadolu sahilinin ışıkları gözüküyor. Sahil yolundan geçen arabaların farları gidip geliyor. Geç kalmış iki balıkçı teknesinin denizdeki dalgaya göre fenerlerinin ışıkları bazen görünüyor bazen yok oluyor. Kıyıya yakın demir atmış özel tekneler hafif hafif sallanıyorlar. Bahçeden yükselen çam ve palmiyelerin gölgeleri kıpırtılar halinde cama vuruyor. Açılan tohumları gecenin sessizliğinde çıtır çıtır ses çıkararak düşüyor. Bugün her şey bana sanki aşkı fısıldıyor. Elimde olmadan karşımdaki diğer şezlongda Rafet'i otururken hayal ediyorum.

Bir ara kalkıp üstüme bir şal aldım ve yine şezlonga oturdum. Hayallerle uyumuş kalmışım. Sabah olmuş. Güler'in sesiyle uyandım, "Solmaz, burada mı uyudun?"

"Evet, uyumuş kalmışım."

Sabah kahvaltısı için aşağı indiğimde Güler Ahmet'e anlatıyordu, "Solmaz manzara seyrederken şezlongda uyumuş."

"Bir dahaki cumartesi akşam yemeğini yukarıda yiyelim," dedi Ahmet.

"Tamam," dedim, "benim misafirim olursunuz."

Bir hafta boyunca neler yapacağımı düşündüm. Sofrayı süslemek için güzel mumluklar ve mumlar aldım. Birkaç şişe de şarap alıp cumartesi erkenden gittim. Güler'le beraber akşama kadar masayı ve mezeleri hazırladık. Hepsi soğuk mezeydi. Etleri sote yaptık. Izgara için de bir ara aşağı inip yaparız, diye düşündük.

Bütün bunları hazırlarken zamanın nasıl geçtiğini anlamadan akşam oldu. Saçımızı yaptırmaya da gidelim, diye düşünüyorduk ama zaman kalmadı. İskeleye Rafet ve Ahmet'i karşılamaya gittiğimizde gemi gelmiş yolcuların hepsi inmişlerdi. Onlar da biz neredeyiz diye

etrafa bakıyorlardı. Yanlarına vardığımızda Rafet, "Eve gitmeyelim şurada bir balık yiyelim," dedi.

"Olmaz," dedim, "Evde hazırlık yaptık. Bu akşam benim katta misafirsiniz."

Geçen hafta söylediğini hatırlayan Ahmet, "Ya ben şaka söylemiştim. Ama bak şimdi çok memnun oldum. Ben de küçük bir rakı almıştım tesadüf. Hadi yola dizilelim o zaman."

Eve gelince biz çatı katına çıktık. Ahmet üstünü değiştirip yanımıza geldiğinde Rafet ona dönüp, "Ahmet, sizin evin en güzel yerinde Solmaz oturuyormuş," dedi.

"Eskiden ailemle beraberken Solmaz geldiğinde ikimiz beraber kalırdık burada," dedi Güler.

Masaya oturduğumuzda Ahmet neşeyle, "Biz de gemide gelirken aramızda konuşmuştuk Rafet'le. Önümüzdeki hafta tekneyle sizi gezdirelim diye kararlaştırmıştık. Siz oturacaksınız, yemekler ve hizmet bizden."

Bu teklif neşemizi artırdı ama bana da birdenbire komik geldi, "Çocukken evcilik oynardık, şimdi de sanki evcilik oynuyoruz gibi oldu."

"Evcilik de hayatın çocuklar tarafından temsil edilmesidir aslında," dedi Rafet.

Hepimiz çocukluklarımızı, oynadığımız oyunları hatırladık. Sohbetten bana sorarsanız etrafa pek bakan olmadı. Yine de neşemize manzaranın etkisi yok değildi.

Rafet, "Geç oldu!" diyerek ayağa kalktı.

"Annemlerin kat boş! Burada yat istersen, para da almayız," diye takıldı Güler.

"Teşekkürler Güler ama otelde oda hazır."

"Öyleyse biz de seninle yürüyelim, biraz açılırız hem."

Otele kadar Rafet ile beraber yürüyüp döndük. Eve gelince, masayı yarın toplarız, diyerek bir iki yiyeceği dolaba koyup yattık.

Ertesi gün adada tura çıkmaya karar verilmişti. Eskiden Güler ile beraber küçük tur yaparken yolun tam ortasını nasıl bulduğumuzu anlatmıştık. Turun başlangıç ve bitiş noktası aynı olduğu için birimiz tersten yürümüştü. Birbirimizle karşılaştığımız yer yolun ortası oldu. Bugün de öyle yapalım dedik.

Erken kalktık. Ben akşamki döküntüleri toplayıp hazırlandım. Rafet de gelmişti. Evden çıkıp yola koyulduğumuzda Rafet ve ben sağdan, Ahmet ve Güler de soldan yürümeye başladık.

Rafet ile beraber yürürken kalbimin sesini neredeyse duyuyordum diyebilirim. İlk defa bu kadar yalnız kaldık onunla. Yol boyu bana karşı gayet nazikti. Fakat yanıma yaklaşıyordu hiç, aramızda en az bir metre mesafe ile yürüyordu. Herhalde bana mesaj veriyor, sadece arkadaşız. Evet, beni ailemden istemişti ama eskidendi o. Ama başka bir sevdiği varsa neden hep boş zamanlarını bizde geçiriyor? Acaba Erzurum'da mı?

Rafet'in sesi ile irkildim, "Ne düşünüyorsun, konuşmuyorsun! Bak Sedef Adası göründü."

"Evet, neredeyse yolun ortasına geldik."

Birkaç dakika sonra da Güler ve Ahmet'i uzaktan gördük. Yolun ortası diye işaretlediğimiz kayaya biz daha erken gelmiştik. Ama onlarla aramızda ancak 150 metre kadar fark vardı. "Bu kadar olur," dedi Rafet. "Nihayet karşılaştık!"

Ahmet, "Sizi tebrik ederim! Tam isabet sayılır! Bir dahaki hafta tekneyle çıkacağız. Ama ondan sonraki hafta büyük turda da bunu yapalım."

Çarşı istikametinde geri döndük beraber. Sabah kahvaltısını Yalovalılar'da yapıp eve gelmemiz, üstümüzü değiştirip biraz da dinlenelim derken benim İstanbul'a inme saatim de geldi. Bugün her zamankinden daha erken bir gemiyle dönmeyi planlamıştım.

Eve girdiğimde, "Maşallah erken geldin," diye karşıladı annem. "Hadi bir kahve yap da anne kız içelim."

Kahveden sonra annem elişini alıp pencere önündeki koltuğa oturdu. Bana Güler'i ve Ahmet'i sordu.

"Mutlu olduklarına memnun oldum," dedi. "Güler de benim bir kızım sayılır. İkiniz beraber büyüdüünüz, anneleri bu sene demek ki adaya gelmediler. Çok iyi insanlardır. Beş sene adada güzel komşuluk yapmıştık. İstanbul'a gelince görüşmemiz azaldı. Kışın hengâmesi çok."

Salonun bir kenarında duran piyanoyu görünce oturup biraz çalmak istedim. Uzun zamandır çalmamışım, paslanmışım biraz. Ama yine de annemin hoşuna gitti, bana da iyi geldi. Ben çalarken babam kapıyı açıp içeri girince, ben de kalktım piyanodan.

"Hayır devam et kızım! Uzun zamandır dinlemiyordum seni, senin çalmanı özlemişim," dedi babam.

Onu kırmak istemediğim için mecburi piyanonun başına oturdum tekrar. Bir süre daha çaldım. Sonra annem kalkıp akşam yemeğini hazırlamaya girişince ben de ona yardım etmek için kalktım. Masayı hazırlarken babam da bana yardım ediyordu. Bilmiyorum onlar için ben hala çocuk muyum, yoksa kıyamıyorlar mı?

Denizde konser

Hafta başında odamı temizleyip, ütülerimi yaptım. Her salı kadın gelip evi temizler, ütü de yapar aslında ama ben kendi ütümü yapmayı tercih ediyorum bazen. Annem yatak odasının sadece camlarını sildirir. Benim odamın da camlarını yaptırır. Daha fazla el sürdürmez.

Çarşamba annemin alışveriş günüdür. Bir kâğıda mutfak için ne alınacaksa yazar. Bu arada diğer alacaklarını da alabilirse alır. Bu sefer ben de anneme yardımcı olmaya çalıştım. Babam eve gelince annem beni ona övdü, "Kızım bu hafta bana çok yardımcı oldu."

Perşembe günü Beyoğlu, Nişantaşı, Osmanbey her tarafı gezdim. Hafta sonu tekne gezisinde giymek için kıyafetler denedim. Nihayet karar verdim. Cuma günü paramı hazırladım ve gidip aldım. Filizi yeşil bir pantolonun üzerine yakasının etrafına yeşil geçmiş bir volanlı bluz, aynı kumaştan dikilmiş kasketimsi bir de şapka. İddialı değil ama sevimli. Bana da yakıştı. Ayağıma da parmak arası bir terlik alınca rahat bir kıyafet oldu.

Cumartesi adaya gittiğimde Güler bahçedeydi: "Seni bekliyorum, içeri giremedim."

Beraber içeri girerken bana, "Sen Rafet'le evlensen biz hep beraber oluruz," deyip yüzüme baktı.

"Ben henüz okuyorum Güler, iki senem kaldı!"

"Nişanlanıp evlenmeniz zaten iki sene sürer. Yeter ki karar verin!"

Söyleyemedim ki, onun niyeti var mı, diye. Rafet'in bakışlarından başka bir şey göremedim daha. Yine de açık kapı bıraktım: "Kismet neyse o olur canım!"

Sonra da konuyu değiştirdim, "Bana bebekten bahset Güler!"

Yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Bu perşembe doktora gittik, cinsiyetini öğrendik. Erkekmiş! Durumu da iyiymiş!"

"Öyleyse artık sana iş çıktı. Şimdi kıyafet, çocuk odası takımları alacaksın, zor!"

"Hayır, hayır, zor değil, her şey hazır! Görsen o kadar şirinler ki, hepsini almak istiyorsun. Küçük küçük patikler, zıbınlar, tulumlar, yelekler. Elimde olmadan onları teker teker seviyorum. Ama bana fırsat veren yok! Annemle kayınvalidemin başka işleri yok, beraber alışverişe gidiyorlar sürekli. Alışverişe gidemedikleri zaman da telefonla konuşuyorlar, şu daha güzel, bu daha güzel, ondan alalım, diye. Onlar eskiden beri iyi anlaşırılar. Annemle kardeş gibiydiler. Ben de teyze gibi görüyorum. Evlenirken kayınvalidem bana dedi ki, Güler kızım ben senin yine teyzenim, bunu unutma. Şimdi de bizim evin anahtarını

aldılar. Sonra da bana, biz senin yatak odanın yanındaki odayı münasip bulduk, sen ne düşünüyorsun, diye sordular. Çok isabetli olur, dedim. O kadar mutlular ki bu mutluluğu onlara bıraktım. Biz de bir dahaki sene adadaki çocuk odasını hazırlarız.

"Aklıma gelmişken söyleyeyim," diye devam etti Güler, "Dün akşam Ali'ye rastladım. O da bir arkadaşıyla on gün adada kalmaya gelmiş. Bana, siz de biz yaşamadık demeyin, dedi. Ada gezmeye gelinecek yer değil, yaşanacak yer, diyor. Karar vermiş, ileride yazlı kışlı adada oturacaktı."

Birden sordum, "Ali kız arkadaşıyla mı geldi?"

Güler yüzüme bakıp durakladı bir an: "Solmaz sen Ali'yi benden iyi tanırısın. Üniversitede iki senedir yine berabersin. Benim bildiğim Ali gamsız adamın tekidir. Zannetmiyorum o zahmete girmez!" derken yine dikkatle bana baktı. Benim Ali için ne düşündüğümü anlamak istedi. Ben de aldırış etmedim. Çünkü Rafet'ten şüpheliyim.

Akşamüzeri yine iskeleye indik. "Dün yedim, canım yine istiyor!" dedi Güler. İzmir lokmasından bir kutu aldık, kürdanları batırıp yemeye başladık. Orta boy kutulardandı. Ben üç tane yiyebildim. O devam etti yemeye. Arkadan bir ses geldi döndüm ki Ali.

"Güler çok zayıfsın biraz daha şişmanla, aferin!" dedi Ali sırtarak.

Sonra kendisi de bir kürdanı alıp lokmalardan birisine saplayıp ağzına attı. Tekrar aynı kürdanı batırdı, yanındaki arkadaşının ağzına uzattı. Bana döndü sana da bir tane vereyim deyip bir tane de benim ağzıma uzattı. Ben de itiraz etmeden ağzımı açıp yedim lokmayı.

Sahildeki kahvede bizle biraz oturdular. Arkadaşı da üniversitede bizim sınıftandı ama tanımıyorum. Sadece göz aşinalığım var.

Gemi gelince onlar da bir arkadaşlarını karşılamak için kalkıp, gittiler. Biz de gidip Ahmet ve Rafet'i karşıladık. Ahmet orada bekleyen Ali'yi görünce konuşmaya başladı. Rafet'i tanıştırdı, tokalaştılar. Saat Meydanı'na kadar beraber yürüdük. Oraya gelince Ali elini uzatıp,

Ahmet'in omzuna vurdu, allahaısmarladık, dedi. Bize bir şey söylemedi. Sonra geri dönüp bana baktı, sivri kız demedi ama elindeki kitabı uzatıp, "Solmaz bu kitabı oku mutlaka, çok güzel!" dedi. Yanımızdakileri yine yok kabul etti.

Sonra arkasına dönüp arkadaşlarının yanına gitti. Güler bana bakıyor, yüzümden bir şey anlamaya çalışıyordu. Aramızda bir şey var mı, diye. Bu sabah da tereddüde düşmüştü.

Ben ise Ali ilgileniyor mu, iltifat mı ediyor, anlayamadım. Yine de içimden Rafet'in bunu görmesine memnun olmuştum. O da arkasını dönüp giden Ali'ye bakıyordu. Ama bakışından, onun bu etrafındakileri yok sayan rahatlığına mı, yoksa bana kitap hediye etmesine mi şaşırdığını anlamadım.

Rafet ve Ahmet'in elleri doluydu. Belli ki onlar da teknenin hazırlığını yapmışlardı. Eve gidelim, dedik. Güler yürümek istiyordu. Bu gidiş dönüşler ona iyi geliyor. Eve gidince yemekten önce biraz tavlâ oynadılar. Biz de yanlarındaki koltuklara oturup dinlendik biraz.

Güler, "Hanginiz güzel tavlâ oynuyorsunuz?" diye sordu.

Ahmet de, "Kime iyi zar gelirse o güzel oynuyor," diye cevapladı.

O sırada bir gök gürültüsü sesi geldi. Eve yürürken gri bulutlar toplanmıştı zaten. Hava bozmaya başladı. Az sonra da çok şiddetli bir yağmur. Sanki adanın tam tepesinden su volkanı gürültüyle patlamış gibi. Sokaklardan denize doğru sular dere gibi akıyor. Bulduğu bütün çer çöpü de önüne katmış götürüyor. Biz de camdan seyre ediyoruz.

Bir süre sonra yan evde teras katında oturan Madam elinde şemsiyeyle terasa çıktı ve aşağıya doğru bağırarak seslenmeye başladı, "Mehmet Efendi koş! Su doldu burası! Şimdi de eve doluyor, mahvoldum!"

Aşağı eğilmiş mütemadiyen aynı sözleri tekrarlıyor. Nihayet Mehmet Efendi duydu,

"Madam, benim evimi de su bastı! Onunla boğuşuyorum,

gelemem! Benim yapabileceğim bir şey yok!”

Madam heyecanla bağırmaya devam ediyor, “Polis çağır, polis çağır!”

“Aman madam! Polis yağmuru hapis mi edecek! Aç dış kapını, merdivenlerden aşağı aksın!”

“İyi ki terasımız yok!” dedi Güler, “Çatıyı da yeni tamir ettirdik.”

Güler böyle söylerken Ahmet kalkıp hızla alt kata indi. Biz ne olduğunu anlamadan tekrar yukarı çıkarken, “Bizim alt katı da su basmış!” dedi. Aynı anda dolabı açıp içinden eline bir keser alıp tekrar aşağı koşarken önden Rafet arkasında biz de aşağı koştuk.

Yerler su içindeydi. Ahmet yağmurun altında verandaya çıkmış, bileklerine kadar gelen suyun içinde çömelmiş, parapetin altında bir yeri keserle vurarak kırmaya çalışıyordu. Nihayet orada bir delik açmayı başardı ve verandada birikmiş sular da dışarı akmaya başladı. Rafet de bir süpürge ile evin içindeki suları verandaya atmaya çalışıyordu. O ana kadar biz Güler ile beraber merdivenin basamaklarında bekliyorduk. Sular azalınca biz de aşağı indik.

Elimize havlu, bez ne geçirdiysek yerleri kurulamaya çalıştık. Ahmet Güler’e, sen elini sürme, dediyse de Güler dinlemedi. O da Ahmet’e, böyle ıslak ıslak dolaşma üstünü değiştir, dedi ama Ahmet de üşümediğini söyleyip devam etti.

Kova kova su doldurduk döktük. Odalarda halı serilmemişti. Sadece salonda vardı onu toplayıp verandadaki bir masanın üstüne koyduk. Dördümüz zor kaldırdık.

Yağmur durmuştu, Madam’ın sesi de kesilmişti. Biz de alt katı kurulaşana kadar uğraştık. Hepimizin ayakları pantolonları paçaları ıslanmıştı. Yukarı çıkıp üstümüzü değiştirdik. Rafet’e Ahmet’in bir şortunu ve terliğini verdik. Ben de çatı katına çıkıp pijamamı giydim. Ayakta duracak halim kalmamıştı. Pencereden Madam’ın terasına baktım. Şemsiye terasta bir o tarafa bir bu tarafa sallanıyordu. Üstüme bir şey alıp şezlonga uzandım. Biraz dinlenmek istedim.

Biraz sonra aşağıdan Ahmet'in sesi geldi, "Solmaz, Güler gelin! Size ihlamur hazırladım!"

Yerimden zorla kalktım. Sabahlığımyı giyip aşağı indim. Güler sabahlık dahi giymemiş, pijamasıyla oturuyordu. Ahmet Güler'in sırtına kendi hırkasını getirip örttü. Ihlamurumuzu içerken biraz önceki durumu konuşup güldük. Biz Madam'ın, polis çağır diye bağırmasına gülerken bizim evi de su basıyormuş meğer. Gülme komşuna gelir başına.

Ahmet de çok yorulmuştu. Divanda uzandığı yerde uyumaya başladı. Güler içeriden iki pike getirip birini kocasının üstüne örttü. Sonra da eğilip hafifçe öptü yanağından. Diğeri pikeyi ve bir yastığı da diğeri divanda oturan Rafet'e uzattı. "Sen de oturduğun divanda yat dinlen. Biz de gidip yatalım, hepimiz çok yorulduk!"

Güler yatak odasına geçerken ben de yukarı ıktım. Hemen uyumuşum.

Uyandığımda saat neredeyse on olmuştu. Herkes benden önce kalkmıştı. Yardımcı kadın da gelmiş kahvaltı masasını hazırlıyordu. Her gün dokuzda gelir akşam beşte gider. Çok konuşur, akşamki yağmur gibi hazır bir mevzu bulmuş, iş görürken bir yandan da mütemediyen anlatıyor: "Benim evim yüksekten zaten, hiç bir şey olmadı çok şükür! Ama ablamın evi çukurda, çok su girmiş içeri. Daha önce de az da olsa su girdiğı olurdu ama bu seferki çok feci! Her zaman söyledim, bu evi değıştirin, diye. Paramız yok diyorlar. Kendi alışıyor, kocası çalışıyor, niye paraları yok! İnanmayın, paraları vardır! aylarnızı doldurayım mı?"

Biz masaya geçtik ama o da anlatmaya devam etti, komşularından kimlerin evini su bastı, neler oldu diye.

Ahmet, "Eh, artık akşamın yorgunluğunu attık sayılır," dedi. "Hava da çok güzel. Haydi, tekneye gidelim artık. Telefonla aradım teknede bir zarar yokmuş."

Yardımcı söze karıştı, "Siz teknede iken ben de halıyı yıkar evi temizlerim."

"Ben otele gidip üstümü değiştireyim. Oradan doğruca tekneye gelirim," dedi Rafet.

Ben ise ne giyeceğimi şaşırdım. O kadar beğenerek aldığım kıyafet şimdi bana ters gelmeye başladı. Her ne kadar sade sayılır ise de bu geceki yorgunluktan sonra fazla süslü göründü gözüme. Oturup düşündüm biraz. Sonra kalktım, bir şort ve üzerine de bir bluz giyince fena olmadı. Ama dayanamadım yeni kasketimi de aldım. Ben her zaman gözlük kullanırım. Gözlerim açık renk olduğu için güneşte rahatsız oluyorum. Gözlüğümü de aldım. Aşağı indiğimde Güler de hazırlanmıştı.

Hep beraber çıkıp kayıkhanenin iskelesine gittik. Rafet bizi bekliyordu. Ahmet Güler'in tekneye geçmesine yardım etti. Ben de kendim rahatça geçtim. Akşamki havadan sonra gökyüzü pırlı pırlı açmış, rüzgâr da kalmamış. Denizin üzerinde neredeyse hiç dalga yok. Hareket ettik ve Heybeliada'nın arkasındaki çam limanına gittik. Denizde seyir keyifli ama motorun gürültüsünde rahatça konuşmıyoruz. Kıyıya yakın bir yerde demirledik. Bizden başka tekneler de vardı yakınımızda.

Rafet'i de işaret ederek, "Bugün ev sahibi biziz," dedi Ahmet. "Siz oturuyorsunuz, yemeği biz hazırlayacağız!"

"Ben size yardım ederim," diye ayaklandım.

"Yemek için erken daha. Ama istersen sen bize bir kahve yap, kahveci güzeli! Senin gibi yapamayız biz!"

"Madem öyle kahveci güzeline layık köpüklü kahve yapayım size!"

Kahveleri hazırladım. Dördümüz de içtik ve fal kapattık. Kura çekelim kim kime çıkarsa onun falına o bakacak dedik. Rafet bana çıktı. Benimkine Güler bakacak. Ahmet'e Rafet, Güler'e de Ahmet düştü.

"Önce ben bakacağım," dedi Ahmet, "Gülerciğim, uzun bir yoldan sana dünyalar güzeli bir erkek çocuk geliyor galiba! Çok da kısmetli!"

“Böyle fal bakılmaz ama!” dedim ben.

“Ne yapalım, biz her gün kadın kadına fal mı bakıyoruz?” diye sırttı Ahmet.

Güler benim fincanımı aldı eline; “Solmaz, senin kalbin ikiye bölünmüş. Kararsız kalmışsın ama ne karar verirsen sonu hayırlı gözüktüyor,” dedi.

Ben davranmayınca bu sefer Rafet Ahmet’in fincanını açtı; “Ahmet, sen çok zengin olacaksın, çok para görüyorum!”

“Nereden gelecekmiş peki?”

“Onu ben bilmem! Falda bu kadar gözüktüyor!”

Sıra bana geldi. Söyleyeceklerimden Rafet’in tepkisine göre anlam çıkartmayı umuyorum; “Rafet, senin içinde bir heyecan var, aklın da uzakta birisinde. Hep onu düşünüyorsun. Ailen de istiyor ve seni kucaklamışlar. Sanki yakında olumlu bir haber alacaksın,” dedim. “Uzak bir yerden, belki Erzurum olabilir,” diye de yorum yaptım.

“Ailemi bilmem ama benim beklentim çok uzaklarda değil inşallah yakında olumlu haber alırım,” dedi Rafet.

Ahmet bıyık altından güldü. Güler’in yüzünde de olumlu bir ifade vardı. Ben de rahatladım. Erzurum’da kimse yok demek ki. Buradaki de benimdir inşallah. Kendi kendimi takdir ettim. Hiç ummadığım bir anda bir şeyler öğrendim.

Ahmet bir şişe şarap getirip açtı ve kadehlere doldururken, “Güler sana yarım kadeh veriyorum. Keyif alacak kadar!”

Rafet de aynı anda kamaradan bir saz aldı geldi. Yanında getirmiş belli ki. Oturup çalmaya başladı. Biz de dinlerken Solmaz’la yavaş yavaş tempo tutup söylemeye başladık. Bir ara durdu sonra tekrar hem çalıp hem söylemeye başladı. Kalın davudi, çok güzel bir sesi var. Biz de bir süre onu dinledik sonra Güler’le beraber eşlik ettik. Bizim de sesimiz güzel der gibi yavaş yavaş seslerimiz yükseldi. Ama yine de Rafet’in sesini geçmeye yetmiyor. Güler’le beraber ayağa kalktık solist

gibi bağırarak söylüyoruz, birbirimize bakıp teşvik ediyoruz. Arada Rafet'e de hangi şarkıyı çalacağını söylüyoruz. O zaten söylemeyi bırakmış, bizim sesimiz çıkıyor sadece.

Yorulup sustuk sonunda. Bu sefer yakındaki teknelerden alkış sesleri yükseldi. Bir taraftan da, "İsteriz! İsteriz!" diye tezahürat yapanlar oldu. Mahcup oldum. İleri gittik galiba. Farkında olmadan şarabı fazla tüketmişim aç karnına. Pek hissetmiyorum ama sarhoşluk bu herhalde.

"Çok iyiydi!" dedi Rafet.

Ahmet de, "İsteriz! İsteriz!" diyerek gülüyordu.

"Çok eğlendik ama ne zaman yemek yiyeceğiz?" dedi Güler.

Ben masayı hazırlarken Rafet ve Ahmet de hazırladıkları yemekleri getirdiler. Yemekten sonra bana bir rehavet çöktü. Onlar demir alırken, ben de minderlerin üzerine uzandım. Ta ki Ahmet, "Hadi hanımlar! Kalkın, geldik!" diyene kadar. Güler de benim gibi uyuya kalmış. Güler ve ben inip eve döndük. Onlar tekneyi bağlayıp, içeriği toparlamak için geride kaldılar. Eve vardığımızda halı yıkanmış, yardımcı gitmişti. Yandaki binada Madam'ın terasında hala halılarla uğraşıyorlardı.

İstanbul'a gidecek halim kalmadığını gördüm. Güler, "Ben yatacağım biraz," dedi. "Sen de annelere telefon et de bu akşam kal bence. Akşam da dışarıda yeriz."

Annemi arayıp akşam gelemeyeceğimi söyledim. Yatağıma uzandım. Aşağıdan, "Rafet gitti!" diyen Ahmet'in sesini duydum.

Güler'in, hamile olduğu için her gün yürümek istediğini biliyordum. Kalktığımızda beraber çarşıya yürüyelim dedim. Öyle de yaptık. Güler yine lokma almak istedi ama engel oldum.

"Fark etmeden kilo alıyorsun!" dedim. "Sağlığına dikkat et! Doğumda sıkıntı yaşarsın sonra!"

Ahmet, Güler'in hamileliğine dikkat ediyor ama isteklerine karşı gelemiyor. İkisi de sevgi dolu insanlar.

Beklenen teklif

Pazartesi eve döndüğümde annemin biraz rahatsız olduğunu gördüm. Onu pek yormamaya gayret ettim. Yardımcı kadını ben yedirdim. Annem haftada iki defa yardımcı alır daha fazla istemez. Çalışkandır işleri kendi yapar yemekleri lezzetlidir. Bu hususta iddialıdır. Biraz da mecburdur. Babamın damak tadı çok kuvvetli. Yine de yemeği bana bırakmadı annem.

Hafta içinde fırsat buldukça Ali'nin verdiği kitabı okudum. Sabahattin Ali'nin Kuyucaklı Yusuf adında bir kitabıydı. Kalan kısmını da adaya giderken gemide tamamladım.

Cumartesi Güler beni iskelede karşıladı. Beraberce sahilde kurulmuş bir kermesi gezdik. Arkasından Anadolu Kulübü'ndeki resim sergisini gezip sonra da Rafet ve Ahmet'i karşılamak için tekrar geri dönecektik.

Tam karakolu geçtik, Atatürk büstünün bulunduğu kısma geldiğimizde, serbest kalmış bir at yanımızdan hızla koşarak geçti. Büstün etrafından doğru koşup orada giden bir kadını ayaklarının altına aldı. Kadını ayaklarıyla ezmeye çalışıyordu. Çılgınlık arasında insanlar koştu. Atı ürkütüp oradan uzaklaştırdılar. Herkes kadınla meşgul oluyordu. Fakat biraz uzaklaşmış olan at tekrar aynı süratle herkesin yanından geçti, yine büstün etrafını dolaşıp aynı yere geldi ve şahlandı. Korkan insanlar kenara kaçtılar. At sanki demin yarım bıraktığı işi tamamlamaya ve aynı kadıncağızı ezmeye çalışıyordu. Yine atı ürkütüp uzaklaştırdılar ve kadını kurtardılar. Karakoldan polisler gelmişti. Arkasından bir de ambulans geldi. Yaralı kadını hastaneye götürdüler. Atın nereye gittiğini göremedik.

Sergiden vazgeçtik. Yüksek Kahve'ye gittik. Bizim gibi olayı görüp kahveye gelenler de aralarında olayı konuşuyorlardı; "Sanki kadınla kan davası var, inanılacak şey değil. Herkesi bıraktı illa o yaşlı kadını öldürmeye çalışıyor."

Güler ve ben de korkmuştuk. Aynı zamanda şaşkındım. Bu hayvanlar da insanlar gibi mi düşünüyorlar? Keşke bunları bilebilsek. Kadını hemen hastaneye götürmüşler. Hastaneye gidip gelenlerden kadının sağ olduğunu ama kaburgalarında kırıklar olduğunu duyduk.

Gemiden bizimkilerle beraber Ali de indi. Her zamanki gibi neşeyle bize el sallayıp yanımıza geldiler. Sandalyeleri masanın yanına çekip otururken ben de çantamdaki kitabı çıkarıp Ali'ye uzattım. Elini omuzuma koydu, "Beğendin mi?" dedi.

"Evet, beğendim," derken masadaki diğerlerine baktım. Ali'nin benim omuzuma dokunmasını kimse önemsememiş gözüküyordu. Sadece Güler şöyle bir baktı.

Masadaki sohbet bizimkilerin hoşuna gitmiş olmalı ki, "Ali, yemeği beraber yiyelim, biraz da içeriz," dedi Rafet.

"Rakı içmiyorum, yeminliyorum," dedi Ali. "Lise üçteydim. İnsan nasıl sarhoş olur diye merak ettim. Hem akli başında hem değil bir durum. Bir şişe rakı, peynir, yiyecek bir şeyler alıp eve gittim. Odama girip kapıyı kilitledim. Annem seslenince de, dersim olduğunu, beni rahatsız etmemelerini, söyledim. Başladım içmeye. Usulünü de bilmiyorum. Arka arkaya hızla içtim. Önce bir şey anlamadım. Ayağa kalkmak istedim, kalkamadım. Biraz sonra midem bulanmaya başladı. Zorla kalkıp kapıyı açtım ve banyoya koştum. Ama yetişemedim, etraf battı. Sonrasını hatırlamıyorum.

"Annem bana kahve içerirken bir yandan da ağzına geleni sayıyordu; kaz kafalı, boyuna bakan da adam zanneder, bilmezler ki hiç akli yok! İçmesini bilmediğin mereti neden içersin! Bir de gelmiş benim evimde bir şeyi birden içmiş!

"Sonra öğrendim ki, ben içirim, kimse bana karışamaz, diye bağıırıyormuşum ben de. Kız kardeşim beni odaya zorla sokmuş."

"Senin kız kardeşin mi var? Hiç bahsetmedin bize."

"Var var, hem de ikiz kardeşim!"

“O da senin gibi çalışkan mı?” diye sordu Güler.

“Çalışkan olmaya çalışkan! Hem o Boğaziçi’ni kazandı ama aklı yok! Her sene birisi ile nişanlanmaya karar verip sonra yine kendi vazgeçiyor. Güzelliğine güveniyor!”

Dayanamadım, “Çok mu güzel?” diye sordum.

“Sivri kız, bilmem senin kadar güzel mi?”

İşi şakaya vurdum, “Ben de akılsız mıyım?”

Duymazdan geldi. Bizimle de yemeğe gelmedi.

Ali gittikten sonra Rafet, “Tatlı çocuk,” dedi. Çok sevmiş Ali’yi. Ben de, artık bugünkü bütün havadan Rafet’in kesinlikle bana ilgi duymadığına karar verdim. Yemek boyu neşeli durmaya çalıştım.

Gece yatağımda yatarken ertesi sabah tura gittiğimizde nasıl hareket edeceğimi düşündüm. Rahat ve aldırılmaz davranacağım. Yerine göre Ali’den de bahsedeceğim. Ama bütün bunları düşünmek beni rahatlatmadı. Ortada bir hakikat var. Onu beğeniyorum ve seviyorum. Bu sadece bir arzu değil gerçekten aşk. Beğeni ve takdirle dolu. Ama karşılıklı mı bilmiyorum. Benim sevgim içime gömülü mü kalacak? Ya o da beni seviyorsa? Ya bunu söyleyemiyorsa? Birbirlerine itiraf edemediler ve ölene kadar kalplerine gömülmüş bu yara ile yaşadılar. Hayır, hayır, ben son ana kadar açık kapı bırakıp Rafet’e bir imkân tanımalıyım. Beni sevmediğinden şüphelendiğim kadar sevdiğinden de eminim. Bu güzel aşkı yok etmemeliyim. Bu karışık düşüncelerle uyudum.

Sabah Güler’in sesiyle uyandım.

“Solmaz kalk! Rafet geldi! Sıcağa kalmadan çıkalım!”

Her şeyi unuttum. Yine heyecanla üstümü giydim. Hep beraber çıktık evden. Güler ve Ahmet yine sol taraftan, Rafet ve ben de sağdan yürümeye başladık.

Büyük tur uzun, yol yürümekle bitmiyor. Bitmesini de istemiyorum. Her mevzuyu konuşuyoruz. Yalnız onu konuşmuyoruz. İki sene önce

beni istediğinde olmaz demiştik, yine reddedilmekten mi çekiniyor acaba?

“Solmaz, daldın yine.”

Düşüncelerimden sıyrılıp kendime geldim, “Bilmem, sen de sustun.”

“Evet,” dedi. “Ben de düşünüyordum.”

Bir süre duraklayıp devam etti. “Bu sene sen hukukta üçüncü sınıftasın. Yaz geçti, kış da hemen geçer. Bir sene kaldı sayılır. Hala istediğini bulamadın mı? Yine okulu bitirince evlenirsin, böyle bir şey yok mu?”

Solmaz, bir kelime naz yapacak zaman kalmadı, dikkatli konuş, dedim kendime.

“Henüz böyle bir teklif gelmedi!” dedim birdenbire.

Uzun bir sessizlik oldu bu sefer. Rafet bana döndü, “Ben yapsam ne cevap verirsin?”

“Hiç beklemeden kabul ederim!”

Kelimeler bir anda çıkıverdi ağzımdan. Rafet olduğu yerde kaldı. Üç adım sonra ben de durdum. Dönüp ona baktım. Rafet donmuş gibi duruyordu. Gülümsedim. Kendine geldi.

“Duyduğum doğru mu? Yani evet mi diyorsun?”

“Tabii, evet!”

“Bana şaka yapmıyorsun, değil mi Solmaz?”

“Hayır! Bu teklifi bekliyordum,” dedim yine gülümseyerek.

Hızla bana geldi, kucaklayıp kaldırdı ve ekseni etrafında birkaç defa döndürdü. Şapkam uçtu, terliğim ayağımdan çıktı. Gözlüklerimi zor tuttum. Beni yere indirince, “Affedersin!” diyerek önce terliğimi alıp giymem için önüme koydu. Sonra uçan kasketimi alıp getirdi. Saçlarımı düzeltip başıma taktı.

Sonunda ellerimi tuttu, “İnanamıyorum Solmaz! Şaka yapmıyorum de!”

“Şaka yapmıyorum! Ben bu teklifi çoktan bekliyordum. Bazen de sana çok kıızıyordum.”

Elimi dudağına götürdü. "Bu iş bu kadar kolay mıymış? Var gücümle bağırmak istiyorum. Sesim Erzurum'dan duyulsun!"

Kollarımı kaldırıp boynuna sarıldım, "Emin ol, ben de çok mutluyum!"

Ne kadar sonra yürümeye başladık bilmiyorum. Her taraf bir kat daha güzel görünmeye başladı. Bir hayli yürüdük mutlulukla. Ama bana hiç uzun gelmedi.

Nihayet Güler ve Ahmet gözüktüler. Yorulmuşlar, yol kenarında bir taşın üzerinde oturuyorlardı.

"Biz turdan vazgeçtik," diye söylenirken bizim el ele tutuştuğumuzu görünce soru dolu gözlerle bakmaya başladılar. Ahmet dayanamadı,

"Yoksa ..." dedi ama devamını getirmedi.

Rafet bana bakıp gülümsedi. Benim söylememi bekliyordu.

"Ben de size sözlümü takdim edeyim. Bakalım beğenecek misiniz?" dedim.

Güler, "Ayyy!" diye öyle bir çığlık attı, sonra koşup bana sarıldı.

Ahmet de geldi, hem sarıldı hem de, "Bu kadar güzel bir şey olamaz! Çok mutluyum!" dedi. Onlar da bize katıldı ve geri döndük.

Yolda rastladığımız her bebek, her küçük çocuk Güler ve Ahmet'in dikkatini çekiyor, durup onlarla meşgul oluyorlar. Birbirlerine ellerini, patiklerini gösterip seviyorlar. Rafet ve ben de birbirine sarılmış genç çiftleri görünce birbirimize bakıp gülümsüyoruz.

Eve varınca Rafet, "Bugün erken gidelim Solmaz!" dedi. "Ben seni sizin eve bırakırım. Böylelikle de ilk adımı atmış oluruz."

Beraber bize giderken annelere nasıl ve ne şekilde söyleyeceğim diye düşündüm. Sanki üstümde bir baskı hissettim. Belli etmemeye çalıştımsa da bizim kata çıkmak için asansöre binince Rafet elimi alıp öptü, "O kadar kaygılanmana gerek yok. Senin bir şey söylemen gerekmez. Beni görünce annen sana sormaya başlayacaktır. O zaman açıklarsın durumu."

Anahtarım vardı ama zili çaldım. Annem açtı kapıyı; "Bugün erkencisin Solmaz! Ne iyi oldu, şimdi teyzen de Ankara'dan gelmişti." O sırada Rafet'i fark etti. İçeri buyur etti.

İçeri girerken Rafet, "Hem kızınızı getirdim hem de saygılarımı sunayım demiştim," dedi ve sonra da annemin elini öptü.

Salona geçince koşup teyzeme sarıldım. Rafet'i de, erkek arkadaşım, diye takdim ettim. Teyzem onun eve daha ilk defa geldiğini bilmediği için sözlüm zannederek ona göre konuştu. Annem şaşkındı. Sadece, "Teyzenle biz de yeni oturmuştuk! Bir kahve yap da misafirimizle içelim!" diyebildi.

Kahveleri getirirken, teyzemin gelişi tam zamanına rastladı, diye düşündüm. Can simidi gibi yetişti.

Rafet'i yolculadıktan sonra annem; "Ben bu durumdan bir şey anlamadım! Bana durumu izah et!" dedi.

"Anne müsaade ederseniz biz şimdilik nişanlanmaya karar verdik." Çok şükür söyledim ve topu onlara attım.

"Sanki biraz ani oldu kızım! Okulunu bitirmeyecek misin?"

"Neden bitirmeyeyim? Sadece nişanlanacağız!"

"Kızım biraz acele etmiyor musun?"

"Okul zamanı geldi zaten. Bu seneyi saymazsak bir senem kalıyor."

Teyzem de söze karıştı, "Bizim İnci de öyle yaptı. Şimdi çocuk askerde. Baksana bu çocuğun askerliği de bitiyormuş neredeyse. Solmaz da istiyor. Bir kızın var üzme bence."

Annem yapacak bir şey yok der gibi başını salladı.

Babamın cevabı

Aradan beş gün geçti ben konu hakkında ne babamla ne annemle tekrar konuşmadım. Cuma akşamı babam eve gelince, "Kızım bir

kahve pişir! Sonra hepiniz beraber gelin yanıma oturun," dedi. "Size bir mektup okuyacağım!"

Teyzem ve annem oturdular. Ben de hepsine kahve hazırladım. Babam cebinden çıkardığı zarfı açıp okumaya başladı:

"Muhterem Sami Bey, beyefendi bundan iki sene önce sizinle tanışmak şerefine nail olmuşum. Bu tanışmadan çok da mutlu oldum. O zaman, Solmaz kızımızın okuyacağını bildirerek bana olumlu bir cevap vermemiştiniz. Düşüncenize saygı duydum. Aradan iki sene geçti. Çok isterdim ki kızınız okulunu bitirdikten sonra bu mektubu yazsaydım. Maalesef gençler durmuyor. Ancak onlar da iki seneyi beklemeyi kabul ediyorlar. Yeter ki aramızda bir söz, nişan olsun. Beyefendi, emin olun Solmaz kızımızın okumasını en az sizin kadar ben de destekliyorum. Bu konuda elimden gelen kolaylığı yaratacağım. Bir tek evladınız olan kızınız istediğiniz zaman yanınızda olacaktır. Sami Bey, sizin kızınız benim de evladım olacaktır. Benim oğlum da sizin evladınız olacaktır. Kabul buyurursanız sizinle dünür olmaktan çok mutlu olacağım. Cevabınız olumlu olursa ki temenni ediyorum öyle olur, bizzat sizinle tekrar konuşmak mutluluğuna kavuşacağım. Saygılarımla,"

Teyzem, "Bak ailesi de olumlu! Bence tamam deyin!" dedi.

Annem ses çıkarmadı. Babam bana döndü; "Olumlu cevap vereceğim, ne dersin? Belli ki sen de istiyorsun!"

Ne diyeceğimi şaşırdım, "Onayladığınız için teşekkür ederim!" dedim.

Annem, "Hemen düşünmeden cevaplama, okumasını şart koş!"

"Hanım ona ben karışmam! Solmaz'la Rafet konuşurlar!"

Bana söz düşmesin diye odama çıktım. Ben çıkarken annem teyzeme; "Abla devir değişti! Biz böyle rahat olabilir miydik?" diyordu.

O akşam Rafet'e telefon açtım. Askeri birlik olduğu için telefona gelene kadar beni biraz beklettiler. Babasının mektubunu ve babamın yaklaşımını anlattım.

“Tamam, heyecanlanma!” dedi. “Olay çok normal gelişiyor. Sen yarın adaya gitme, beni bekle! Ben eve gelip seni alırım, beraber gideriz. Böyle daha iyi olur.”

Cumartesi günü kahvaltıdan sonra odama çıkıp bekledim. Kapı çaldığında ben açmak istemiyordum. Nitekim bir süre sonra kapının zili çaldı. Gizlice baktım, babam açtı kapıyı. Gelen Rafet’ti. İçeri davet etti, bir hayli konuştular. Sonra babam bana seslendi. Yanlarına indiğimde Rafet çay içiyordu. Bitirince müsaade isteyip çıktık.

Asansöre binince bu defa ben sarıldım ona. “Teşekkür ederim, annelere mevzuyu açmakla da bugün gelişinle de söz kesinleşti.”

Rafet elimi öptü, “Çok endişe ediyorsun. Bunlar olayın normal gelişimi.”

“Ben çok mutluyum!” dedim. “Bizimkiler bir zorluk çıkarmadılar.”

“Ben de senin bin katın mutluyum!”

Adaya gidince Gülerlere durumu anlattık. Onlar da işlerin olumlu gelişmesine sevindiler.

Ahmet, “Biz bugün sizinle Aya Yorgi’ye çıkamayacağız,” dedi. “Bebek doğduktan sonra seneye onunla beraber çıkarız artık.”

Güler, “Adayı da kapatıyoruz artık. İstanbul’daki evi yardımcı temizliyor. Sonra gelip burayı toplayıp gideceğiz. Zannederim ki bir hafta sonra İstanbul’a sizin arkanızdan inmiş oluruz.”

O gün iki yeni âşık gibi Aya Yorgi Tepesi’ne yalnız başımıza gidip döndük. İstanbul’a dönerken eşyalarımдан lazım olanlarını toplayıp yanıma aldım. Rafet de otelden bavulunu aldı.

“Sizin eve yakın bir otel var mı?” diye sordu Rafet. “Penceresi senin yatak odasına baksın.”

“Bizim o tarafta yok ama Şişli civarında bulursun.”

“Tabii o civarda bulurum ama ben geceleri de senin ışığını göreyim istiyorum.”

“Rafet, ben senin beni sevdiğinden hep şüphelendim. Hiçbir

belirti, kıskançlık göstermedin.”

Ellerimi tuttu, “Sen çok güzelsin! Herkesin gözünün sende olması doğal! Benim gibi olanları neden kıskanayım? Senin gözün birisinde olsaydı herhalde çok kıskanırdım. Seni sevdiğim o kadar açıktı ki bütün tatil günlerimde hep seni görmek için neredeyse oraya geliyordum. Diğer günlerde de seni hayal ederek yaşıyordum.”

“Rafet üzülme, ben de bazen hep yanımdaymışsın gibi ya seninle konuşuyor ya da beni sevmediğini düşünüp nefret ediyordum.”

Bu mutluluk sarhoşluğuyla beni eve bıraktı. Bavulunu da bize bırakıp otel aramaya gitti. Üç saat sonra döndü. Bir otel bulmuş ama odasını beğenmemiş. Müşteri gidince beğendiği odaya geçebileceğini söylemişler. Rafet akşam yemeği bizimle yedi ve çok gece kalmadan gitti.

Teyzem, “Böyle bir efendi damat buldunuz, bir de nazlanıyorsunuz!” dedi.

Babam, “Hayır, hayır biz bir şey söylemedik. Onlara bıraktık. Allah mutlu etsin, ben de sevdim Rafet’i”.

Ali’ye söyledim

Ertesi hafta teyzem gitti. Benim de okulum başladı. Kendi kendime, benim ders takma, sınıfta kalma hakkım yok, diye düşündüm. Daha çok çalışmalıyım. Derslerime düzenli çalışmaya başladım.

Babam da bu durumdan memnundu. “Keşke biz bu kızı ilk başta verseydik. Bu şekilde çalışsa iki okulu bitirirdi,” diyordu.

Hafta içi ders çalışıyorum ama cumartesi günleri Rafet bize akşam yemeğine geliyor. Pazar beraber çıkıyoruz. Sinema, tiyatro, sergi diyerek günümüzü beraber geçiriyoruz.

Ancak bir süre sonra Rafet bu durumdan rahatsız oldu: “Solmaz, aramızda sözden başka bir şey yok. Bu durumdan mutlaka babamlar

ve ben de rahatsız oluyorum. Buna bir ad koyalım. Hiç değilse bir nişan yapalım.”

“Şimdi aklımı bu işlere veremem. Bir an önce okulu bitirmek istiyorum,” dedimse de babam da Rafet gibi beni sıkıştırmaya başladı. Ben derslerime yoğunlaşmıştım ama ayrıca Rafet’le bir arada olmaktan fedakârlık yapamıyordum. Sonunda evde aile arasında sade bir nişana razı oldum. O da bir tatil günü olmak kaydıyla. Herkes kabul etti. Nişanlanacağımı üniversitede kimseye söylemedim. Belki Ali’ye söylemem gerekirdi. Derslerimde bana çok yardımcı oluyordu. Ayrıca okulu dördüncü senenin haziran ayında bitirmem için de teşvik ediyordu. Ancak bir türlü yeri gelmediği için sözlendiğimi söyleyemedim.

O gün kantinde çay içerken bana, “Arkadaşın, Erzurumlu dadaş ne yapıyor?” diye sordu.

Tam zamanı diye düşündüm, “O dadaşla ben nişanlandım,” dedim.

Yüzüme baktı, “Parmagında yüzük yok,” dedi.

“Nişan törenimizi daha yapmadık.”

Önündeki çayı unuttu ve bir çay daha istedi. Sonra yine eski Ali oldu, “Bak hele Erzurum ağasına! Geldi en güzel kızı kaptı.”

Rafet nişanımızın aile arasında olacağını ailesine söylemiş. Babası da, “Olsun! Ben dünürlerimi tekrar görmek isterim. Biz bir haftalığına ablanla gelir, yüzükleri alırsız. Sen zamanını haber ver. Onun için kararlaştırdığınız günden on gün önce bilmem lazım,” demiş.

Rafet, “Onlar ne zaman gelirlirse biz de o zaman yaparız. Evde olacağına göre bir zorluk olmaz. Ancak babanla da haberleşiyorlar.

Baban demiş ki, gençler ne zaman derlerse öyle yaparız. Şimdi anlaşılıyor ki tarihe biz karar vereceğiz. Tabi senin zamanın önemli!”

“Tamam öyleyse!” dedim. “Aralığın yirmisi olsun, cumartesi günü! Sizinkiler tamam derse ben de bizimkileri ayarlarım.”

“Tamam, iyi olur!” dedi Rafet.

Ben yine de endişeliyim. Bu işler böyle olmaz. Aklımı derslerimden başka şeylerle meşgul etmek istemiyorum. Ben burada İstanbul’da yetiştim. Onlarsa Doğu’nun örf ve adetleri ile yetiştiler. Ne kadar anlayışlı olsak dahi iki tarafta da birbirinin hoşuna gitmeyen durumlar olacak. Bu işleri böyle sıkışık bir zamana sokmak istemiyorum. Ama karar verildi artık, aralığın on beşinde İstanbul’a gelecekler.

Rafet ailesi için de otelde oda tuttu. Annemin bütün ısrarlarına rağmen evde misafir olmak istemediler. Bu işlerin arasında bir de misafir ağırlama yorgunluğu eklenmesin demiş müstakbel kayınpederim.

Yeni ailem geliyor

15 Aralık çok hızlı bir şekilde geldi. Akşam yemekten sonra bize geldiler. Elleri güzel çiçekleri, güzel bir gümüş kaptaki şekerleri vardı. İlk adım olumluydu. Kayınpeder orta boylu, biraz topluca, güler yüzlü bir beydi. Görümce hanım ise uzunca boylu, balıketinde kumral bir bayandı. Ortaokulda tarih hocasıymış. Dikkatli ve ağırbaşlı biri. Tanıştıktan sonra ben kahve yapmaya mutfığa geçince yanıma gelip, “Ben kahvenin başında durayım sen fincanları hazırla,” dedi. Sonra da hiç oturmamı desem yeridir.

Fincanları topladı. Daha sonra çay ikramında da annemin hazırladığı ikramları, “Hemen kalkmayacağız nasılsa! Yavaş yavaş bu güzel ikramı biz yeriz,” diyerek muntazam bir şekilde servis etti.

Bir ara bizim yanımıza geldi, "Şöyle otursam daha rahat konuşuruz. Nişana zaman yok! Yarın çıkıp seninle nişan yüzüklerini alsak, müsait misin?"

"Elbette!" dedim. Ertesi sabah erkenden Güler'e de telefon açtım. Durumu anlattım ve ben çok müdahale edemem diyerek onu da çağırdım bizimle beraber gelmesi için.

"Tamam!" dedi Güler de. "Ahmet evden çıkmadı daha. Beni önce size bırakır o zaman."

Önce görümce geldi, arkasına da Güler. Güler'i görünce, "Aman ne iyi oldu, bizi yalnız bırakmadın. Zaten oğlan evisin sen!" dedi gülerek. "Yüzükleri almak için nereye gidebiliriz?"

Güler hiç tereddüt etmeden, "Kuyumcuların dolu olduğu yer Kapalı Çarşı," dedi.

Çarşıya gidince de oradaki en büyük kuyumculardan birini gösterdi.

"Sizin tercih ettiğiniz bir kuyumcu yoksa burada istediğimizi buluruz. Dükkâna girince de biraz pazarlık yapacağız. Daha önceden tanıdığımız için pazarlığımız da daha kolay olur."

Bizi kapıda karşılayan kuyumcu içeri buyur etti. İlk önce bir altın yüzük, gündelik bir taşlı alyans ve yanına bir de tek taşlı yüzük istedik. Kuyumcu vitrinin üstüne bir kutu basit taşlı alyanslar çıkardı. Sonra içinden daha güzel kutular çıktı. Parmağıma bakıp bir yüzük taktı. Tam parmağıma göreydi. Güler de ben de beğendik.

Görümce ise, bu bir defa alınır diyerek biraz daha iri taşı olanlara bakıyordu. Ama biz beğendik deyince sustu. Tek taşlar da çıkınca, "Alyansla orantılı olsun, yanına küçük taş alma!" diyerek çıkarılan üç yüzükten büyüğünü aldı. Yan gözle de Güler'in baktığı üzeri taşlı yüzüklere bakıyordu. Güler'in parmağında tutup dikkatle baktığı yüzüğü ben de çok beğendiğimi söyledim. Bunun üzerine pazarlığa başladı. "Üçü toplam ne kadar eder?" diye sorunca. Kuyumcu yüzükleri tek tek eline alıp baktı, tarttı, yazdı, topladı. Bir hayli kabarık

bir fiyat verdi. Görümcem önce şaşırmış gibi durdu. Sonra, “O kadarı ben alamam. O kadar param yok, kusura bakmayın! Burada Erzurumlu bir kuyumcu varsa ona gidelim. Tekrar özür dilerim!” dedi.

Ben de o kadar parasının olmadığına inandım. Fiyatı da fazlaymış gerçekten. İçimden, fiyatı tahmin edemiyoruz ki, sorarak almak lazım, diye düşündüm. Kuyumcu, “Siz ne kadar düşünüyorsunuz?” diyerek başka yüzükler çıkartıyor ama görümce hiçbirini beğenmiyor. Ben de şaşırdım. Sadece birini alalım, diyeceğim ama annemin sözünü hatırlıyorum, sakın karışma, beğenmemezlik de yapma.

Kuyumcu aynı yüzükleri tekrar tartıyor, yine yazıyor. Ancak bu kadar olur, diyor. Görümcem ise gayet rahat, “Beyefendi yüzükleri ben de beğendim ama benim o kadar param yok. Çok aşağı inmen lazım.”

Nihayet dediğini yaptırdı, neredeyse yarı fiyatına düşürdü. Güler ve ben birbirimize baktık. Görümce yüzükleri alıp, taşlı yüzüğü Güler’e uzattı ve “Hatıra olsun!” dedi.

Dükkândan çıkmıştık. Görümcem bana dönüp, “Solmaz, gördüm ki yüzün kızardı içeride. Ama taşlı yüzüklerde pazarlık yapılır. Benim o kadar param yok demek pazarlığın en güzel yoludur,” dedi. “Gecelik, sabahlık alacağız! Zamanın var mı bugün, alabilir miyiz? Beklemeye çok da vaktimiz yok ama senin de okulun var. Yarına mı bıraksak?”

Güler de bir taraftan kendisine hediye ettiği yüzüğüne bakıyordu. “Şimdi lüzum yoktu buna! Hem de böyle işleriniz arasında! Çok teşekkür ederim.”

Görümcem onu öptü, “Güle güle kullan canım!”

Ben de, “Bugün yapalım alışverişi de bitsin o zaman!” dedim. Yine taksiye atladık Beyoğlu’na geldik. Önce Vakko’ya girip abiye kıyafetler reyonuna gittik. Hepimiz bir şey bakıyoruz. Onun ne alacağını bilmeden ben nişanda Ankara’daki kıyafeti giymeye kararlıydım. Bakarken çok şık bir bluz beğendim. Bol bir pantolonla güzel olur diye düşünürken görümcem gördü.

"Solmaz, ne güzel bluz! Bunu alalım. Giy bak altına da pantolon alırsın." Askıdan aldı ve beni giyinme odasına götürdü. Altına da pantolon getirdi. Beğendik, aldık.

Oradan çıkınca çamaşır reyonuna girdik. Sabahlık ve çamaşır aldık. Ayakkabılar, terlik derken her şey tamam oldu. Biz de yorgunluktan bittik. Şimdi eve gidince bir çay içip dinleniriz diyerek yolda pastaneden de çayın yanına bir şeyler aldık. Üçümüzün de elleri paketlerle doldu.

Eve geldik çay suyu üzerine kondu. Görümcem anneme, "Siz yorulmayın, ben öğretmenim, ayakta durmaya alışkınım. Çayı ben hazırlar getiririm. Bardakların, tabakların yerini de bulurum, merak etmeyin!" dedi.

Ama annem yine de ona yardım etmeye çalışıyor. Güler bana, "Solmaz onlar çayı hazırlayana kadar şu divanda yatsam ayıp olur mu?" diye sordu.

"Sen hamilesin canım, ayıp olur mu, yat tabii!"

Ben de annemlerin yanına gittim ne yapayım deyince ikisi de güldü. "Sen biraz dinlen, sonra yardım edersin," dediler.

Hemen salona koştum ve diğer kanepeye uzandım. Gözlerimi açtığımda annem görümcemle pencerenin önünde oturmuş sohbet ediyorlardı.

Ben, "Ay ne uyumuşum!" diye kalkarken divanda hala uyumakta olan Güler'i gösterip, sus işareti yaparak, "Gel otur, ben sana çay getireyim!" dedi görümcem.

Kalkıp pencerenin önünde onların oturduğu koltukların yanına bir sandalye çektim ama herhalde yine de ses oldu. Güler de gözlerini açtı. Ağır bir şekilde doğrulmaya çalıştı.

"Çok mu uyudum ben? Aslında ben de bir çay içip evime gitsem artık."

"Ahmet'le konuştuk buraya gelecek," dedi annem. "Beraber gidersiniz."

“İyi öyleyse! Gidip bir yüzümü yıkayıp kendime geleyim. Çayı sonra içerim,” diyerek içeri geçti Güler. Çayını doldurup bekledik ama Güler gelmeyince merak ettim. İçeri gittim, banyoda bulamadım. Oturma odasındaki bir kanepeye uzanmış uyuyordu. Üstünü örttüm ben de. Uyuduğunu söyledim annemlere.

Annem, “Bir hayli ağırlaştı. Herhalde doğuma az kaldı.”

Biraz sonra kapı çaldı, Ahmet gelmişti. Salonda gözleriyle Güler’i aradı. Arka odada uyuduğunu söyledik. Salondan parmaklarının ucuna basarak Güler’in yanına gitti. Yanımıza gelince, “Mışıl mışıl uyuyor! Uyandırmaya kıyamadım,” dedi.

Beraber oturup pastalarımızı yiyip çaylarımızı içtikten bir hayli zaman sonra Güler salona teşrif etti. Ahmet’i görünce gülererek, “İyi erken geldin,” dedi.

Kimse sesini çıkartmadı. Neredeyse ortalık kararacaktı. Annem akşam yemeğine kalmaları için ısrar etti ama görümcem de ayaklanınca hep beraber çıktılar.

Kayınpeder bir âlem

Hafta boyunca ben okuluma devam ettim. Görümcemle annem de nişan hazırlığını yaptılar. Nişan akşamı çok kalabalık sayılmazdı ama yine de on sekiz kişi olduk. Yemek için bir restoranla anlaşmışlar. Onlar garsonlarla yemekleri getirdi, yemekten sonra da her şeyi topladılar. Annem de hiç yorulmadı.

Teyzemler bir gün önce geldiler. Mine’yle kocası da otele gittiler ama Ozan abisi ile otelde kalmayı kabul etmedi. Teyzem Ozan’a, “Oğlum ayıp olmadı mı eniştene?” diye söylendi.

Ozan ise, “O yabancı sayılır, biz kendi aramızda konuşacağız,” diyerek itiraz etti. Sonra öğrendim ki, üst kattaki komşumuzun kızı bize

yardım ediyormuş nişan akşamı. Annem de onu çok sever. Henüz 15-16 yaşlarında, neşeli güzel bir kız. Ozan'ın hoşuna gitmiş, otele de ondan gitmemiş.

Nişan gecesi herkes hazırlandı, masalar kuruldu. Garsonlar hizmet ediyor. Rafet bir ara bana, "Solmaz, pantolon ve bluz aldım deyince canım sıkılmıştı. Seni kabarık bir elbise içinde hayal etmiştim. Ama şimdi o bluzunla da harika görünüyorsun," diye iltifat etti.

Biraz sonra kapı çaldı. Fotoğrafçı gelmiş. Kayınpeder çağırmış. "Şimdi çocuğum, herkesin resimlerini çekeceksin. Önce nişanlıların, sonra onlarla benim, onlarla herkesin," dedi.

Hepimizin sofra dâhil resimleri çekildi. Kayınpeder, "Şimdi de yüzükleri takalım, onları da çek."

Daha sonra cebinden bir Erzurum burması çıkardı. Topuzları taşılıydı. "Bunu, gelin kızım, kayıinvaliden gönderdi," dedi. Arkasından da, "Her ne kadar lüzumsuz görseniz de ben Erzurum adetini yapacağım," diyerek kırmızı kurdele ile bağlı beşibiryerdeyi cebinden çıkarıp boynuma astı.

Önce şaşırdım. Kayınpederin arkasında duran annem gözlerini açtı, kendi elini kendi ağzına götürüp öptü. Anladım. Teşekkür edip, kayınpederin elini öptüm ben de. O da beni alınımdan öptü, mutluluklar diledi. Bütün bu yapılanların resimleri çekildi. Rafet, "Baba senin resim çekirtmeye bu kadar meraklı olduğunu bilmiyordum," dedi.

Kayınpeder, "Oğlum annen gelemedi, bunları çekiyorum ki oraya götüreceğim. Benim kaşık düşmanı da mutlu olsun. Bana o lazım. Değil mi hanımefendi?" deyip yanındaki teyzeme de tasdik ettirdi.

Babam, "Bu olay bu geceye damgasını vurur. Bravo beyefendi!"

Herkesin hoşuna gitmişti. Herkes gülüyordu. Kayınpeder de keyiflendi anlatmaya başladı: "Ben bizim hanımı henüz on altı yaşında aldım. Daha çocuktu. Ben ise yirmi yedi yaşındaydım. Bir gün masayı toplayıp götürürken ayağı takılıp düştü, tabaklar kırıldı, yemekler

saçıldı. Birden gayriihtiyari, ne yaptın, diye seslice söylendim. O da dönmüş yerden bana korkuyla bakıyordu. O zaman evlendiğimiz sırada annesinin bana söylediği şu sözünü hatırladım; 'Oğlum, o daha çocuk, onu sakın incitme. Ayrıca benim kızım hiçbir şey bilmez.' Koştum, yerden kaldırdım ve özür diledim. Bu son olsun bir daha sana hayır kelimesini dahi kullanmayacağım, dedim. Hem kırıkları topladı hem de ağladı. O gün akşama kadar işimin başında bir daha böyle bir hata yapmamaya yemin ettim. Sözümü de tuttum. Emin olun ona da çocuklarıma da hiçbir zaman hayır demedim. Çok olmayacak bir iş olsa bile, bakalım olursa yapalım, demişimdir."

Tam yanında teyzem oturduğu için o da takdir nidaları çıkarıyor, tasdik ediyor, başını sallıyor. Rafet kalkıp babasının elini öperken, teşekkür etti, "Babacığım biz senin yarın kadar anlayışlı düşünceli olabilirsek ne mutlu bize!" dedi.

Bütün geceye kayınpederin tatlı sohbeti hâkim oldu. Teyzem de hayran hayran dinledi. Kayınpeder de sözlerin sonunda ona bakıyor, onun onayını bekliyor gibi. İçimden, kayınvalidem olmasa teyzem benden önce evlenip kayınpedere gidecek sanki diye muzipçe düşündüm ama düşüncem yüzüme de yansımış olmalı ki Güler, "Neye gülüyorsun?" diye sordu. Aklımdan geçeni ona da söyledim. Ben sustum ama Güler bütün gece boyu teyzemi izleyip güldü. Belki de teyzemin bu takdir nidaları annemi rahatlatmak içindi. Ama annem sadece vazife yapıyordu. Ne düşündüğü belli değildi. Babam zaten sakın bir insandır. Herkesle meşgul oluyor, yerine göre gülüyor, konuşuyor.

Şunu gördüm ki, Rafet ve benden sonra bu gecenin en mutlu insanları sırasıyla kayınpeder, teyzem, Ahmet ve Güler, bir de Ozan'dı. Ozan komşumuzun kızıyla yan yana oturmuş, boş buldukları zaman da ne konuşuyorlarsa mütemadiyen gülüyorlardı.

Nişandan sonra herkes gitti. Biraz teyzemle oturduk. Teyzem bana tavsiyelerde bulundu; "Kızım gördüğüm kadarıyla mükemmel insanlar!

Ancak sen de onları olduğu gibi kabul edersen yaşantıları sana ters gelebilir. Uymaya çalışırsan çok mutlu olursun. Tabii ki birçok şey senin görüşüne ters düşecek. Sen de onlara ters düşeceksin. Bu bir fedakârlıktır. Onlar da seni yavaş yavaş kabullenecekler. Onlara karşı sabırlı ve toleranslı davran. Burada mühim olan hüsnüniyetir. İyi niyet olunca her şey hallolur.”

“Teyze, gördüğüm kadarıyla pek geri fikirli değiller,” dedim.

“Solmaz, onlar yaşadıkları örf ve adetlere bağlıdır. Sen de kendi yaşantına alışkınsın. Fark burada olacak. Bir atasözü vardır, zeki adam bulunduğu ortama uyan adamdır.”

Teyzemin bu tavsiyeleri beni korkuttu. Yatağıma yatınca düşünmeye başladım. Rafet olsun görümcem olsun veya kayınpederim bana ters gelen bir harekette bulunmadılar. Onlar gibi ben de uymaya çalışırım.

Daha sonra nişan bitip herkes giderken Rafet’in bana, “Solmaz canım belki yorgunluk oldu ama bu nişanın hızlıca yapılmasında zorluk çıkarmadığın için çok teşekkür ederim. şimdi ben de size daha rahat gider gelirim,” demesini düşündüm.

Kayınpederim de, “Kızım bir arzun var mı?” diye sormuştu ayrılırken.

Görümcem, “Annemi ben yarın gelip alırım. Beraber alışverişimizi yaparız. Saat bir gibi sizde olurum,” diyerek yarının programını yapmıştı. “Rafet’e ait nişan ağırlığını Solmaz ve Rafet kendi başlarına daha güzel alırlar,” demişti.

Onlar gidince annemle aramızda şöyle bir konuşma geçti:

“Sen yarın ne alacaksın?” diye sorduğumda,

“Kızım bizim de vazifemiz var. Rafet’e nişan ağırlığı alacağız ama onları siz Rafet ile beraber isteğimize göre alırsınız. Ben esas kayıinvalidene bir hediye almak mecburiyetindeyim. Ne alacağımı da şimdi bilmiyorum, bakacağım!” dedi.

“Anne nişan ağırlığı ne? Ben ne alacağım?”

“Solmaz en azından gömlek, kravat, çamaşır, pijama, robdöşambr alırsın.”

“En aşağısı buysa esas ne ki?”

“Esası takım elbise, saat, kol düğmesi gibi her şey tam olur.”

“Anne, Rafet’in saati var istemez zaten. Diğerlerini alalım, her zaman lazım!”

Yatakta hep bunları tekrar tekrar düşündüm. Uykum tamamen kaçtı. Çok zaman sonra dalabildim. Sabah zor kalktım.

Okula giderken bir kutu çikolata alıp götürdüm arkadaşlarıma ikram etmek için. Nereden icap etti dediklerinde de nişanlandığımı, evde aile arasında olduğu için onları çağırmadığımı da söyledim. Beni tebrik ederlerken, kutu da elden ele dolaştı. Nihayet Ali’nin de bizim yanımıza geldiğini gördüm. Nişan şekeri diyerek ona da uzattılar kutuyu.

Elini uzatırken “Kimin başı ateşle yandı?” diye sordu.

“Solmaz’ın!” kelimesini duyunca bana döndü, “Sivri Kız, yüzüğü de taktın mı?”

“Evet!” diyerek yüzüklü elimi uzattım.

Göz göze gelince gözleri çok şey söyledi ama okuyamadım. Sanki sitem doluydu. Çünkü o bakışın altında ezildim. Çikolatayı aldı süratle döndü gitti. Kendimi suçlu hissettim. Her zaman kendi hislerime göre hareket ettim. Rafet’e âşık olmasaydım bana cazip gelen insan Ali’ydi. Onun için ne zaman Rafet’in aşkından şüphelensem hırsımdan Ali’yi düşünüyordum. Bu düşüncenin etkisiyle ona toleranslı durdum. Bu sitemkâr bakışların sebebi bu olmalı.

Akşam eve geldiğimde annem ve görümcem alışverişten dönmüşlerdi. Aldıklarını teyzeme gösteriyorlardı. Benim geldiğimi görünce, “Gel bak bakalım beğenecek misin?” dedi annem. “Bu işleri senin yapman lazım ama sende o gayret nerede!”

Görümcem, "Solmaz okulunu ihmal etmiyor. Hukuku hiç kalmadan okuyor. Ses çıkarmaya hakkımız yok."

Ben de alınanlara bakmaya başladım. Kayınvalideye bir güzel döpiyes almış, bir de şal. "Anne çok beğendim! Keşke kendine de alsaydın!" dedim.

Onlar eşyaları paketlerken, "Teyze, senin gitmediğine sevindim!" dedim.

"Kızım ben yılbaşını sizde geçireceğim. Hazır gelmişken kardeşimle biraz beraber olurum." Sonra görümceme döndü, "Yavrum, otuz altı yaşında eşimi kaybettim. Üç çocukla dik durmaya gayret ettim. Ama ailem hep yanımdaydı. Onlarla ahbablarım bana yetti."

Görümcem eğilip, teyzemi öptü. Sonra da bize dönüp, "Ben artık gideyim. Bavulları da hazırlayacağım. Babam sabırsızdır, ama yarın size uğramadan da gitmez," dedi.

Sabah erken kalktık. Onlar da Rafet'le beraber geldiler. Rafet onları yolculayabilmek için izin almış. Kahve içerken Rafet, "Baba cebine öyle kabarık ne koydun, şıklığını bozmuş," deyince kayınpederim güldü;

"Bizim kaşık düşmanına, sana ne alayım diye ısrar edince, bana bir yüzüğünü ölçü vermişti. Ben de dün ona göre bir yüzük aldım."

Rafet ve görümcem yüzüğü görmek istediler. Kayınpederim önce çıkarmak istemedi ama ben de onlara katılıp, "Haydi baba, lütfen görelim!" diye ısrar edince,

"Gelin kızım, gel seni öpeyim göstereyim o zaman," dedi. Ben de kendimdeki bu samimiyete şaşıracak yürüdüm, sarılıp yanağımdan öptü. Sonra cebinden kutuyu çıkardı. Yanları pırlantalı çok güzel bir zümrüt yüzüktü. Hemen herkesin ağzından bir beğeni nidası yükseldi. "Hanımın gözlerinin renginde aldım," dedi keyifle. Rafet de sarılıp babasını öptü. O da annesine çok düşkündür, her vesileyle bahseder.

Misafirler vedalaştılar, ben de Rafet'le beraber aşağı inip onları yolculadım. Eve dönmedik. Bir yerde oturup kahve içtik. Sonra Rafet de birliğine döndü.

Yeni yılın sürprizi

O gün okula gidemedim. Her zamanki gibi Rafet'i görünce dünyayı unutuyorum. Benim dünyam Rafet oluyor.

Annem, "Solmaz yılbaşını hiç konuşmadık. Her şey üst üste geldi. Biz teyzenle konuştuk, eğer siz Rafet'le bir plan yapmadıysanız bizim evde toplanalım diyoruz. Güler ve Ahmet'i de çağıralım."

"Bizim bir planımız yok anne, iyi olur!" Hemen Güler'e de telefon açtım.

"Bu karnımla bir yere gidemem zaten. Sizde toplanırsak bana da daha iyi olur," dedi. "Yalnız annemle babamı da çağıralım!"

Zaten onlarla bizimkiler çok samimiler. Daha önce de birçok bayramı, yılbaşını beraber geçirmişler. Güler'in annesine de telefonla söyledim durumu. Sevinerek kabul ettiler.

Daha sonra Rafet telefon açtığında ona da söyledim.

Rafet, "Ben de size söyleyecektim ama unuttum. Bu cumartesi konuşurum diye düşünmüştüm. Burada tanıdığımız bir Erzurumlu lokanta var, yılbaşı için hindili pilav hazırlıyorlar. Orayla konuşurum, siz ayrıca uğraşmayın!" dedi. "Bir de tatlı alırım. Anneni çok yorma. Yabancı yok nasılsa!"

Cumartesi günü Rafet bize geldiğinde annem ve teyzem çocuğu muhasaraya aldılar.

"Yavrum, bizim kızımız hiçbir şey bilmez. O öyle zanneder ki her şey kendiliğinden olur. Onun için seninle konuşurken sen ne desen, tamam, der. Ona bakma sen! Daha okulunu yeni bitirdin. Yılbaşında

bir masraf yapma sakın, biz yaparız her şeyi. Sadece yılbaşı için demiyorum. Benim kızıma güvenmiyorum, sen ne yapsan onun sesi çıkmaz. Lütfen bizi dinle, sen hala talebe sayılırsın!”

Rafet durakladı, nasıl hitap edeceğini bilemedi. “Tamam efendim! Yalnız ben hesabımı da bilirim, inanın! Babam bunu bize öğretti. Her sene kârının %15’ini bana, %15’ini de ablama verdi. Ve dedi ki, baba parası rahat yenir, bu sizin paranız, ister yiyin ister biriktirip sermaye yapın, o sizin bileceğiniz iş. Ben İstanbul’da okurken de, ‘Ben sana Erzurum’da okuyan çocuğuma ne kadar para gönderiyorsam o kadar gönderirim, daha da beş kuruş ilave etmem,’ dedi. Ben o parayla yaşamayı alıştım. Yalnız annem dayanamaz bana gizlice okula gelirken biraz para verir. Babamın verdiği paraları da biriktirdim bankada. Peder beyin söylediği gibi oldu, yani kendi parama kıydım ben. Onun için üzülmeğin lütfen. Yılbaşında hindili pilavı, tatlıyı, meyve sepetini siz almayın. Ayrıca Solmaz öyle çok para harcayan biri değil, korkmayın yanlış yapmayız.”

Artık teyzem hemen, “Tabi yavrum! Biz de seni kendi evladımız gibi gördük, bu kadar açık konuştuk! Şimdi bizim de içimiz rahat etti. Kusura bakma!” dedi.

Rafet, “Teşekkür ederim. Her zaman bu samimiyetiniz beni mutlu edecektir.”

Yılbaşı gecesi için o gün berbere gittim. Eve gelince masaları hazırladık. Güler’e telefon açıp erken gelmesini söyledim. Hazırmış zaten, hemen çıkıp geldi. Annemlerin hazırladığı mezeleri zeytinyağlıları masaya sıraladık. Yine pencerenin önüne dizildik. Hem diğerlerini bekliyoruz hem de konuşuyorduk ki kapı çalındı. Kapıyı açınca genç bir delikanlı, “Solmaz Hanımların evi mi?” diye sordu.

“Evet,” deyince dönüp arkasındaki bir başka kişinin elinden kocaman bir meyve sepetini aldı. Ama bize uzatmak yerine, “Bu biraz büyükçe, siz götüremezsiniz! Yerini gösterin, ben bırakayım!” dedi.

Salona alıp, üzerine koyabileceği bir sehpa gösterdik. Bahşış de verip gönderdik. Kocaman ve çok süslü bir sepetti. Annemler hala sepetin başında inceleyip söyleniyorlardı: "Ne kadar süslü bir şeymiş! Bu Erzurumlular da her şeyi biliyorlar!"

Biraz sonra Güler, "Ben biraz uzanıp dinleneyim," dedi ve gidip benim karyolama uzandı. Ben de annelere kahve hazırladım. Kahveler henüz bitmemişti ki Ahmet kayınpederi ve kayınvalidesi ile birlikte geldi. "Rafet geldi mi?" diye sordu.

"Henüz gelmedi. Hindi de gelmedi."

"Sıcak olsun diye onu geç gönderirler. Güler yine yatıyor mu?"

"Evet, biraz evvel gidip uzandı. Çok ayakta kalamıyor artık."

Ortalık kararmaya başlamıştı. Kapı çaldı. Açınca, hindiyi getirdik, dediler. Aynı anda Rafet de asansörden indi. "Sen bırak ben alırım," deyip başını uzattı. Elinde çiçekler vardı, onları bana verip hindiyi aldı. İçeri getirip masanın ortasına koydu. Ben Rafet'in getirip bana uzattığı çiçekleri vazoya yerleştirirken herkes masaya oturdu.

Ahmet Güler'i kaldırmaya gitti ama heyecanlı bir şekilde geri döndü; "Güler sancılanıyor!"

Hepimiz odaya koştuk. Erkekler ayakta kala kaldılar. Güler'in ifadesinden çok acı çektiği belliydi.

Annesi, "Kızım neden söylemedin?"

"Anne, arada bir gelip geçiyordu. Yine geçer diye bekledim ama geçmedi."

Hemen hastane doktoruna da telefon ettik, o da hastaneye gelsin diye. Ahmet doktorla konuşurken biz de Güler'in koluna grip asansöre götürdük. Aşağı inince arabanın arkasına Güler ve annesi, öne de Ahmet ve Rafet binip gittiler. Hepimiz heyecanlandık ama sakin olmaya çalışıyoruz. Hayırlısı ile yeni yıla geliyor, diye düşünüyoruz. Yüzlerde heyecanın yanında sevinç de var. Bir zaman sonra ayaktakilerin aklına oturmak geldi. Nasıl oyalanacağımızı bilemedik. Biraz sonra telefon

geldi Ahmet'ten. Doğum sancısı ile içeri almışlar. Rafet ile annesi, doğum için hazırladıkları eşya bavulunu almak için şimdi eve gidiyorlarmış.

Dakikalar geçmek bilmiyor gibi. Herkes soğukkanlı durmaya çalışıyor, bir şeyler konuşuyoruz, arkasına bir sessizlik. Nihayet telefon tekrar çaldı. Ben açtım, Ahmet'in heyecanlı sesini duydum; "Solmaz, bir oğlum oldu! Güler iyi!"

Ben de diğerlerine tekrarladım sevinçle. Aynı konuşmayı, sanki duymamışlar gibi herkes yanındakine tekrar aktarıyor. Telefonu elden ele kapam herkes Ahmet'i tebrik etti. Sanki çok yorulmuşuz gibi, bir kahve içelim de dinlenelim, dediler. Yemeği sonra yeriz. O yüzden oldukça geç oturduk masaya.

Biz sofradayken Ahmet ve Rafet geldi. Annesi Güler'in yanında kaldığı için Ahmet'i de göndermiş.

"Oğlumu görmemiz lazım! Parmakları tırnağım kadar. Üstelik uçlarında tırnakları da var. Gözleriyle yeni dünyasına bakıyor," diye anlatıyor Ahmet. "Hayret edersiniz, nasıl biliyor da annesinin memesini emiyor! Nereden öğrenmiş şaşar kalırsınız!"

Sanki karşısında anlattıkları hiç çocuk görmemiş, bu tecrübeyi bir tek onlar sahip olmuş gibi heyecanlanmıştı Ahmet. Kimse de onun heyecanını bozmadı. Herkes çok neşelenmişti. Kadehler doldurulup kaldırıldı.

Saat sabaha karşı ikiyi bulmuştu. Hemen herkesin de uykusu geldi. Meyve sepetine hiç el sürülmemişti. Piyango çekilişini de kaçırdığımız için biletlerimize de bakamamıştık. Yarın gazeteden bakacağız artık.

Güler'in babası Ahmet ile beraber bir hastaneye uğrayalım diyerek kalktılar. Diğerleri yattılar. Rafet ve ben bir hayli oturduk. Meyve sepetinden yedik biraz. Rafet'in aklı da yeni doğan bebekte kalmıştı. "Ah Solmaz, göreceksin, o kadar küçücük ki! Ama parmakları tırnakları da o küçücük ele sığmış," diye o da Ahmet gibi anlatıyordu.

Gitmek için kalktığında ayrılmadan önce, "Solmaz bu geceki güzelliğinin, şıklığının farkındayım ama ancak şimdi söyleyebildim. Kimse yokken sana bir defa daha sarılayım," diyerek beni sıkıca kucaklayıp öptü.

Haliyle sabah geç kalktık. Kahvaltıdan önce annem, "Kızım önce bir akşamın dağınıklığını toplayalım, sonra Güler'i görmeye gideriz."

Teyzem kahvaltıyı hazırlarken biz de ortalığı toparladık. Güler'i görmeye ancak öğleden sonra gidebildik. Bebeğini kucağında emziriyordu. Beni görünce, "Gel Solmaz teyzesi, oğlumun güzelliğini gör!"

Ahmet ve Rafet akşam o kadar anlattılar ama ben de bakınca çok küçük buldum. "Sahiden çok güzel!" dedim.

Aslında pek de görememiştim. İki gün sonra evlerine çıkıp, bebeği evlerinde tekrar görünce, ne kadar sevimli bir bebek, diye düşündüm. Annesi hep kızının yanındaydı. Güler ayakta dolanıyordu, sağlığı da neşesi de yerindeydi. Sonraki günler ben yine okula devam ettim, derslerimle ilgilenmeye çalıştım. Sadece cumartesi günü benim beklediğim gün. Rafet gelince biraz annemlerle oturuyoruz. Annemler oturma odasına geçince Rafet kanepeye uzanır ben de yanında ders çalışırım. Arada dinlenirken de o benim kucağıma dayar başını, ben de onun saçlarıyla oynarım. Bundan hoşlandığını biliyorum. Hemen yüz hatları değişip, bir dinginlik ifadesi gelir yüzüne.

Uğursuz mektup

Rafet terhis oldu. Erzurum'a gitmesi lazım ama gidemiyor. Otelde kalmaya devam ediyor. Akşamları okul çıkışında gelip beni alıyor. Ali gülüyor bu duruma, "Erzurum dadaşı seni mi koruyor?" diyor.

Hafta içinde derslerimle ilgilenmem gerektiğini bildiği için Rafet genellikle benimle beraber eve kadar geldikten sonra ayrılıyor. Her ne

kadar ondan ayrılmak istemesem de ben de bu duruma rıza gösteriyorum. Hafta sonları hep beraberiz, sinema veya tiyatroya bazen Ahmet ve Güler'e giderek vakit geçiriyoruz. Böylece üçüncü senemi de tamamlamama az kaldı, bir yılım kalıyor artık diye düşünüyordum.

Benim hep mutlu bir çocukluğum ve bugüne kadar da huzurlu bir hayatım oldu. Rafet'i tanıdıktan sonra heyecanlı bir hayat başladı, aşka döndü. Artık hayatımı bu aşka yani Rafet'e göre düzenliyordum. Bundan da büyük mutluluk duyuyordum. İşte böyle mutluluk içinde yüzerken aldığım bir mektup ile şimdiye kadar bilmediğim tatmadığım bir acının ortasında kaldım. Ayrıca onurum kırıldı, hayattan yaşamaktan nefret ettim. Mektubu defalarca okudum.

"Solmaz Hanım,

Size bu mektubu benim başıma gelen sizin de başınıza gelmesin, ne kadar erken uyanırsanız o kadar iyi olur diye yazıyorum. Ben geç kaldım, çok ıstırap çektim, evliliğim de bitti. Rafet sizden önce akrabalarından Züleyha isminde bir kıza deli gibi âşıkı. Lisede başlayan bu aşkı herkes bilir. Önce nişanlandılar sonra nişanlısı onu terk etti. Siz onun teselli kaynağı, aşkını unutmak için bir ilaçsınız. Ama olmuyor, unutmuyorlar. Doğru olduğunu Erzurum'da kime sorsanız bilir. Şimdi Züleyha Hanım noter olarak çalışıyor. Bunun benzeri bir durumu ben de kendi evliliğimde yaşadım İnşallah kendi hayatımdaki olaylar dolayısıyla yanlış bir uyarıda bulunmamışımdır. Yine de düşünün. Her şeye rağmen mutluluklar dilerim.

İmza, isim yok ama mektubu her okudukça başka düşüncelere kapıldım. İsmi yazmamış ama Rafet'i tanıyan birisi olduğu belli. Yoksa ne diye oturup bana bu mektubu yazsın. Önce mektubun içeriğini tamamen reddettim. Rafet beni çok seviyor, bunu anlamamak için insanın kör olması lazım. Benim hislerim bu kadar zayıf mı ki sevginin derecesini görmeyeyim, anlamayayım. Onun başına böyle bir

şey gelmiştir, olabilir. Rafet de daha önce Züleyha'yı sevmiştir ama artık beni seviyor.

Ama sonra daha farklı düşündüm. Solmaz, aşkın için bu kadar toleranslı olma, dedim kendime. Bu hem kendine hem de bu çok önemsedğin sevgine hakarettir. Şöyle bir düşün, Rafet'le tanıştığınız günleri gözünün önüne tek tek getir. Sadece saygılı ve kibardı. Aşkını belirten bir iz yoktu. Sadece arada bir bakışından başka bir şey yoktu. Onu da ben aşk olarak görmek istedim belki. Şimdi şunu anlıyorum ki bu bakış beni inceliyordu, intikam hırsı için müsait olduğuma karar zor verdi. Bütün bir yaz sustu. Tam yaz bitti derken artık karar vermesi lazımdı. Onun için o gün bana sordu ve söyledi. Bense günlerce beklediğim teklifin üstüne atladım. Hayır, Solmaz aklın varsa hakikati kabul et.

Bu karar beni karar verme rahatlığına kavuşturdu. Bu defa da yaşamının anlamı kalmadı. Her şey ne kadar anlamsız ve boş. Bütün bu emekler, çabalar bu boşluğu yaşamak için mi? Hayır bana bunları yaşamaya mecbur eden Rafet'ten ben de intikamımı almalıyım. Aşkıyla beni göklere yükselten, bulutlarda uçuran bu adamdan da, yere düşmeme sebep olan, karanlıklara boğan, hayal dünyamı yıkan, insanlara olan güvenimi yok eden, ailemin yanında kararından dolayı küçük düşüren bu aşkımdan da nefret ediyorum.

Uyuyamadım. Yavaşça kalktım salona geçtim. Her zaman çok severek oturduğum pencerenin önünde oturup caddeye baktım. Tek tük arabalar arada bir geçiyordu. O kalabalık caddeden eser yok. Çok seyrek de olsa insanlar da geçiyor. Acaba bunlar şu anda nereye gidiyorlar? Sevgilisinden mi dönüyor? Mutlu mu? Olsa bile bir gün sonra ne olacağını bilemez. Bu düşünceler içinde orada dalmışım. Sabah annem üzerime bir örtü örterken uyandım, kalkıyorum, dedim.

Annem, "Üşümedin mi burada uyudun?"

"Hayır anne! Sabah erken uyanıp geldim. Otururken uyumuşum."

"Hayırdır, neşesizsin!"

"Bilmiyorum, belki kış yorgunluğu ancak çıkıyor."

"Evet, evet! Nişan, misafirler, okulun derken yoruldu."

Ertesi gün Rafet gelecekti. Eski sevincimin yerini bir endişe aldı. Ona nasıl soracağımı, nasıl tepki göstereceğimi bilemiyorum. Hırsıma göre hareket etmek istemiyorum.

Rafet gelene kadar odamdan çıkmadım. Gelince annem seslenene kadar da bekledim. Sonra içimden dua ede ede çıktım. Her şeye rağmen gülümsedim, Hoş geldin Rafet, nasılsın? Sana bir yorgunluk kahvesi yapayım mı?"

Ben de bir farklılık olduğunu anladı yine de. Yüzüme şaşkın şaşkın baktı. "Ne oldu Solmaz? Bir şeye mi sıkıldın?"

Hâlbuki ben sükûnetimi devam ettirmek istiyordum. Annem o sırada salondan çıkıyordu. Rafet'in sözünü duyunca o da devam etti; "Ben de biraz önce onu söyledim. Bu hafta pek neşesiz."

Ben duymazdan gelip mutfağa geçtim. Cevaplamaktan kurtuldum. Salona kahveler elimde döndüm. Rafet pencerenin önünde oturuyordu. Kalkıp kahveleri alırken, "Burada içelim," deyince ben de pencere önünde karşısındaki koltuğa oturdum.

Ne konuşacağımı bilemiyordum. Bir zaman sessiz durdum. Sonra Rafet, "Solmaz söylesene canın neye bu kadar sıkkın?"

Hırsıma hâkim olamadım, "Ben senden ayrılmaya karar verdim," dedim.

İnanamadı. Gülümseyerek, "Peki neden?" dedi.

Ben de bütün ipleri koparan cevabı verdim: "Eski sevgilime dönmeye karar verdim."

Rafet'in suratı allak bullak oldu. Gözleri neredeyse yerinden çıkacaktı. Çok ileri gittiğimi anlamıştım ama başka bir şey diyemedim. Yerimden kalkamadan ağlamaya başladım. Biraz sonra Rafet'in elini omuzumda hissettim.

“Ağlama!” dedi. “Hayırlısı neyse o olur!” Sonra da ayağa kalkıp, “Benim de işim vardı, müsaadenle!” diyerek salondan çıktı. Yerimden kalkmadan dış kapının kapandığını duydum.

Koşup yatak odasına girdim, kapımı kilitledim. Kendimi yatağa atıp yorganı başıma çektim. Biraz sonra annem kapıyı çaldı, “Neden kilitledin kızım? Rafet neden hemen gitti?”

“Anne yatacağım, beni bırak!”

Babam da oturma odasından sesleniyordu, “Hanım, bırak çocuğu! Belli ki münakaşa yapmışlar. Biz seninle kaç defa yapmıştık!”

İçimden, “Ah babacığım, keşke ağzıma sahip olsaydım da bu işi münakaşa ile bitirseydim!”

Kendimi aptal gibi hissediyorum

Aradan birkaç hafta geçmesine rağmen Rafet ne aradı, ne de eve geldi. Ondan haber alamadıkça bu durumun doğruluğuna daha çok inandım ve kahroldum. Diğer yandan annem beni sıkıştırıp duruyordu; “O çocuk seni seviyor Solmaz! Çok da efendi, sana bir şey yapmaz! Sen mi yaptın kızım? Söyle bak! Sen de çok seviyorsun onu, ayrılamazsın!”

Benden bir cevap alamayınca. Devreye Güler’i soktu. Güler ile ne kadar yakın olduğumuzu biliyor. Ama ben bu durumu Güler’e anlatamazdım. Gururum çok kırılmıştı. Rafet’e kızdığım kadar kendimden de utanıyordum. Bu defa Ankara’dan Teyzemin kızı Mine çağrıldı. Her zaman olduğu gibi benim odamda kalıyordu.

Rafet’le dargınlığımız iki ayı bulmuştu. Ben de birkaç kilo verdim. Dayanacak gücüm kalmadı. Geldiğinin ikinci gecesini Mine beni sıkıştırınca çıkardım mektubu uzattım. Okudu; “Sen delisin!” dedi. “Bu yazılanlar doğru olsa dahi eski sevgilisini mi kıskanıyorsun? Seni ne

derece sevdiğini görmüyorsan budalasın kızım!”

“Ben bunu Rafet’e bildireceğim!” dedi.

“Yapma!” dedim ama beni dinlemedi. Durumu izah eden bir mektup yazıp içine bu bana gelen mektubu da koyup göndermiş Rafet’e. Aslında içimden bu duruma sevindim. Benim gururumu yenip yapamadığını o yapmıştı. Yazdığı mektupta bu dargınlığın sebebinin ekte gönderdiği mektup olduğunu söylemiş. Benim deliye döndüğümü, ona kızdığım için ne yapacağımı bilemediğimi, hastalandığımı, kilo verdiğimi yazmış. Bu durumu uzatmadan izah etmesini istemiş.

Sonraki günlerde Mine ile bir hayli konuştuk. Bu durumun mantıklı bir açıklaması olduğuna emin olduğunu söyleyerek beni teskin etti. Benim de çok suçlu olduğumu, sevgimin çokluğu yüzünden onun üzerine düşecek ufak bir gölgeyi dahi çekemediğimi söyledi. “Göreceksin bak! Mektup birkaç gün içinde elinde olur! Hemen telefon açıp durumu anlatacaktır,” diyordu.

Mine’nin mektubu göndermesinin üzerinden üç gün geçmişti. Sabah Mine kalkmış aşağı inmişti ama ben daha yatakta tembellik yapıyordum. Kapı çaldı. Kim geldi diye dinledim. Ayırt edemedim. Bir hayli ses geliyordu. Ses etmeden bekledim. Nihayet Mine odaya girdi. Yüzü gülüyordu.

“Kalk hemen!” dedi. “Çocuk uçmuş gelmiş!”

Ben de kalkarken Mine durumu anlattı; “Heyecanlanma! Mektubu almış. Okuyunca çok şaşırmış. Bu yazılanların doğru olmadığını, bir yanlış anlamadan kaynaklandığını söyleyip özür diledi. Bu durumun kendi kabahati olduğunu, sana hiçbir şey sormadığını, söyledi.”

Bu sözleri duyunca rahatladım. Arkama bir şey giydim. Aşağı inerken baktım ki babamlar oturma odasının kapısını kapatmışlar. Salona gittiğimde de Mine kapıyı çekip bizi yalnız bıraktı. Rafet elinde mektupla dikiliyordu. Benim geldiğimi görünce bana doğru yürüyüp kollarını uzattı, beni kucakladı. Ağlayarak ona sarıldım.

"Solmaz özür dilerim! Benim yüzümden üzüldün. Keşke o zaman bu mektubu gösterseydin. Ben de sana açıklardım. İkimiz de bu kadar üzülmezdik. Mektubun doğru tarafları var ama esası yanlış. Amcamın kızı Züleyha var. Benimle yaşıt. Biz beraber büyüydük. İlkokula başlayıp liseyi bitirene kadar beraber okula gittik geldik. Ailemiz yalnız gitmemizi istemiyordu. Şimdi de gerçekten noterlik yapıyor. Bunlar mektupta yazılanların doğru olan kısmı. Yanlış olan ise bizim sözlü, nişanlı olmamız. Benim sürekli Züleyha ile beraber dolaşıyormuş gibi gözükmem dolayısıyla çevredekiler bizi birbirimize yakıştırmışlardı. Ama aslında Züleyha benim arkadaşım Yusuf'a âşıktı. Benden daha gelişkin bir kızdı, bana çocuk muamelesi yapardı. Kuvvetliydi de. Küçükken ondan çekinirdim. Çocuk halimle ne isterse yapardım. Yusuf ile görüştüklerini, mektuplaştıklarını gizlerdim ben de. Zaten Yusuf'un ailesi ile amcamlar çok anlaşamazlardı. O yüzden onlar duyar diye çok korkardı Züleyha. Daha sonraki yıllarda aileler arasındaki problem bitti. Züleyha ve Yusuf evlendiler, hala da mutlu bir evlilikleri var."

Bütün bunları sayarken de benim oturmamı sağladı.

"Keşke en başta bu mektubu söyleseydin. Yine bağırıydın bile sana kızmazdım," dedi Rafet. "Şimdi ne oldu? Neden ağlıyorsun?"

"Kendi sözüme ağlıyorum," dedim.

"Hangi sözün?"

"Eski sevgilim!"

Rafet, "Artık bütün olanları unut. Bu güzel barışma anı yaşayalım," dedi.

Sözleri etkili oldu, yavaş yavaş sakinleştim. Gidip elimi yüzümü yıkadım, kendime geldim. Geri gelip tekrar Rafet'e sarıldım; "Rafet, bir sınavdan geçtik ve ikimiz de aşkımızı ispat ettik, değerini bildik. Bu olay bitti. Kaldığımız yerden devam edelim."

Annem ve babam da yanımıza geldiler. Onları da öptüm ve özür diledim. Babam, "Kızım önce kendinden özür dile. Kendini yedin

bitirdin,” dedi. Sonra Rafet’e döndü, “Oğlum bunlar gençlik fevranları. Şimdi biz istesek de olmaz. Her şey doğanın kurduğu düzende işliyor.”

Mine ertesi gün Ankara’ya döndü. Onu yolculayıp eve döndüğümde Rafet de gelmiş bizimkilerle oturuyordu. Öğleden sonra annemle babam bir akraba ziyaretine gidince Rafet, “Solmaz gel de kanepede otur. Ama hiç kalkma, başımı dizine koyup biraz yatayım. Bu da benim mükâfatım olsun.”

“Bu mutluluğu ben de en az senin kadar hak ediyorum. O süreyi ben de çok kötü yaşadım Rafet. Sen benim dizimde yattığın sürece ben de aynı mutluluğu yaşarım.”

Birbirimize sarıldık. İşte o an aramızda hiçbir olumsuzluk kalmadı. Pazar günü beraber Güler ve Ahmet’e gitmeye karar verdik.

Huzurlu bir geceden sonra kalkıp Rafet’in gelmesini bekledim. Güler ve Ahmet çok sevindiler. Bebek de yedi aylık olmuştu. Güler’in kıvrıkcık saçlarını almış, yüzüne lüle lüle dökülüyordu. Güler artık eskisi gibi uzun yürüyüşler yapamıyormuş. Sadece akşamüzeri çocuğu arabasına yatırıp Ahmet’i karşılıyormuş.

Ankara’dan teyzem geliyor

Okullar açıldı. Ben de üniversiteye gitmeye başladım. Hukuk son sınıftayım artık. Haziranda bitirmek için çok gayret ediyorum ama bunu başarmam ancak bir mucize olacak diye düşünüyorum. Okulda Ali ile konuştuğumda kabul etmiyor, şimdiye kadar başardın, bundan sonra da başarısın elbette, diyor.

Okulda sağ sol olayları da gittikçe şiddetleniyor. Ali de sol görüşlü bir grubun içinde. Oldukça da aktif. Sürekli olarak gösteriler düzenleniyor, konuşmalar yapılıyor. Bazen biz tarafsız kalmak istesek de olmuyor. Yürüyün diyorlar, hep beraber yürüyoruz. Bağırın diyorlar

hep beraber bağıyoruz.

Babamlar da dâhil herkes endişe içinde. Ben eve ne zaman geç kalsam camlarda kalıyorlar. Ben de kendi endişelerimi bir kenara bırakıp onları rahatlatmaya çalışıyorum.

Teyzemin küçük oğlu Ozan da İstanbul Teknik Üniversitesi'nin İnşaat Mühendisliği bölümünü kazandı. Önceleri yurttta kalıyordu. Ancak yurtlardaki bu sağ sol çatışmaları yüzünden ayrıldı, bizde kalmaya başladı.

Teyzem bizi aradı ve artık İstanbul'a taşınmak istediğini söyledi: "Mine İzmir'e, abisi de Adana'ya gitti. Ankara'da yalnız kaldım. Bir evim var onu satıp İstanbul'da alayım. Ozan'ın da başında olurum. Burada her an merak içindeyim. Hiç değilse orada akşamdan eve geldiğini görürüm. Bana size yakın bir ev arayın. Ben de burada evimi satılığa çıkarırım. Benim evim büyük ve güzel. Zannediyorum daha küçük bir ev İstanbul'da alır. Olmazsa İstanbul'daki dükkânı da satarım."

Babam Osmanbey'deki dükkânın satılmasına razı olmadı; "İçinde kırtasiyeci oturuyor. Kirası güzel. Tek başına bir evin masrafını karşılar. Onun için iki artı bir odalı ev yeter. Öyle bir ev arayın," dedi.

Biz de fırsat buldukça ev arıyoruz. Komisyonculara da söylendi ama bu civarda yeni ev pek bulunmuyor. Yerleşmiş semt, evler büyük, üç veya dört odalı. Onlar da bir hayli pahalı. İşte tam o sırada bizim apartmandan yaşlı bir karı koca çocuklarının evlerine yakın bir ev bulup taşınmaya karar verdiler. Acilen evlerini satmaları icap etti. Babam onlarla görüştü. Teyzemin de böyle bir durumu olduğunu, karşılıklı anlaşabilirlerse teyzemin de Ankara'daki evini hemen satacağını söyledi. Anlaştılar. Teyzem de, üstelik bizimle aynı apartmana gelebilecek olmasına sevindi. Üstelik ev küçük de değil. Hemen bir miktar peşinat gönderdi. Arkasından da Ankara'daki evi sattı ve kalan borcu verdi. Yaşlı komşuların aldıkları ev yeni olduğu için onlar hemen taşındılar. Biz de teyzemin evinde boya badana ve

tadilata başladık. Rafet ustaları takip etti. Teyzemin eşyalarının taşınmasına ve yerleşmesine de yardımcı oldu. Bu sayede ben de her zaman Rafet'i yanımda görmekten mutluyum.

Nihayet teyzem gelince annemin de yalnızlığı bitti. Bu sefer de benim evlilik hazırlıklarımı yapmaya başlamamız lazım diyerek işe koyuldu. Teyzemle beraber neler yapacaklarını konuşuyorlar. Arada bana da soruyorlar. Ben de onlara "Benim işim sınıf geçmek, daha ne istiyorsunuz benden?" diye cevaplıyorum. O zaman daha fazla üstelemiyorlar.

Derslerimle uğraşıyorum ama Rafet'i her gün görmek istiyorum. Erzurum'a gidecek ve uzun bir zaman göremeyeceğim. O da gidişini uzatıyor. Yılbaşından sonra giderim diyor.

Ahmetler bu sene yılbaşını onlarda kutlamamızı istiyor. Ozan istemiyor, yine bizim evde olsa üst komşunun kızını çağırırdık, diyor. Neticede Ozan'ın istediği olmadı. Ahmet'in istediği gibi onlarda yaptık. Güler'in geçen seneki meyve sepetinde aklı kalmış. O gece sancılanıp doğuma gittiğinden hiç yiyemediğini söylediği için Rafet bu sene de aynı sepetten yaptırıp getirdi. Yine aynı grupla toplandık. Masa hazırlandı. Güler'in oğlunun da yaş günüydü. Herkes hediyesini verdi, o ortada yürümeye çalışıyor. Rafet'in getirdiği meyve sepetine aklını taktı, parmağını uzatıp bir şeyler söylüyor. Rafet de, "Bak bak! Parmağı da büyümüş, badem kadar olmuş," diye onun elini öpüyor. Bütün gece Ozan da çocuğun peşinden ayrılmadı. Annem, onun Ozan'ın çocukluğuna benzediğini söylüyor.

Rafet'in mektupları

Yılbaşı geçmişti. Rafet daha fazla İstanbul'da kalmayı uzatamadı. Otelle ilişkisini kesti. Eşyalarını bize getirdi. Bu gece annemlerle

konusması lazım. Yarın erkenden gidecek.

Akşam annem ve babamla yemekten sonra konuşmaya başladı. Ben her zamanki gibi konuşmanın içinde olmak istemediğimden kahve, su, meyve ikramı bahanesiyle yanlarından uzak durmaya çalıştım. Yine öyle yaptım. Ama konuşulanları da takip ediyorum.

Rafet, "Efendim, babamın size söz verdiği gibi uygun gördüğünüz bir zaman düğünü yapmak istiyoruz. Ama tabi tarihini önceden belirleyebilelim ki ona göre hareket edelim. Babam ile görüştüğümde bu konuda bir tarih bildirebilir miyiz, diye soruyor?"

Babam, "Çocuğum, yolcu yolunda gerekir. Bakalım hanımlar ne kadar zaman istiyor?" diyerek anneme döndü.

Annem bu beklemediği mesuliyet karşısında önce durakladı sonra da, "Yaza kadar hazırlanınız," dedi.

"Öyleyse, hazirandan sonra temmuzun içinde diyelim şimdilik," dedi babam.

Rafet teşekkür etti. Annemler teyzeme çıktı. Rafet bana sarılıp, "Çok şükür! Bunu da zorluk çıkmadan belirledik," dedi. "Sen de sevinmedin mi?"

"Benim aklım senin gitmende. Bana bu altı ay çok gelecek. Seni daha göremeyecek miyim?"

"Solmaz, olur mu öyle şey? Ben her fırsatta gelirim. En aşağı ayda bir görüşürüz!"

Sesimi çıkarmadım. Ayda bir bile bana çok az. Ama Rafet ayda biri normal görünce sustum.

Rafet'i yolculadık. Gittikten bir gün sonra telefonlar başladı. Her gece on bire doğru arıyor, uzun uzun konuşuyoruz. Sonunda annem kızdı, "Kızım ayıp! Her şeyin bir kuralı var, saatlerce konuşulmaz!" deyince konuşmalarımızı kısa kesmeye başladım.

Rafet de bu defa mektup yazmaya başladı:

"Solmaz canım, telefon konuşmaları bana yetmiyor. Geceler uzun,

bu defa mektupla senle konuşmaya karar verdim.”

Sonraki günler gece telefonla konuşuyoruz ama gündüz de mektubu bekliyorum. Her üç günde bir mektup geliyor. Böylesi daha iyi oldu. Ayrılığımızı daha az hissediyorum Derslerime de vakit ayırabiliyorum.

Sanki Rafet’in mektupları biraz da beni Erzurum yaşantısına alıştırıyordu. Bir mektubunda şöyle yazıyordu:

“Solmaz, bugün babamın yanına giderken lapa lapa kar yağıyordu. Her kar tanesi çeşit çeşit şekillerle düşüyor. Elime düşen bir taneye bakınca bir kuyumcu, bir ressam çok isteseler de bu güzelliği veremezler diye düşünüyorum. İçleri yıldızlarla, çiçeklerle, kristallerle yapılmış. Onların hepsini kucaklamak istedim. Hepsi sanki sen oldun. Senin sevgin oldu.”

Bir başka mektupta şöyle yazmış:

“Bugün eczane dükkânımızı aldık. Tam istediğim yerde. Şimdi içini uygun şekilde düzenleyeceğiz. Bunlar beni çok mutlu ediyor. Çünkü seninle kuracağımız hayatın basamakları olacak.”

Bir diğer mektubunda da şöyle yazmış:

“Bugün çok soğuk. Fırtına şiddetli, her taraf buz, yerler takır takır. Ağzımızdan çıkan hava kaşlarımda saçlarımda donuyor. Neredeyse küçük sarkıtlar oluşuyor. Senin bu havada nasıl dışarı çıkabileceğini düşünüyorum. İmkânsız çıkamazsın! Diyelim mecbur kalırsan o zaman da nasıl giyinmen lazım diye endişeleniyorum. Seni hiç üşütmeyecek kalın tüylü, muflonlu paltolar, botlar düşünüyorum. Şimdiye kadar dikkat etmedim ama herhalde bayanlar böyle bir şeyler giyiyorlar. Aslında Erzurum soğuktur ama bu aşırı soğuklar dört ay sürer. Ayrıca havası sağlamdır, hasta etmez insanı. Bunları yazarken de, bilmiyorum seni alıştırmaya mı çalışıyorum yoksa kendi endişelerimden kurtulmak mı istiyorum. Şunu bil ki, her vesileyle seninleyim.”

Böyle sık sık mektuplar geliyor. Telefon konuşmamız gibi mektuplar da çoğunlukla sevgi ve hasret dolu. Telefonda Rafet'e, "Endişe etme! Ben hep kış manzaralarına heveslenirdim. Hele orada paltosuna sarılıp yürüyen kişilere! Onun için sen yazdıkça orada olmak istiyorum. Şimdiden vitrinlerde kışın Erzurum'da giyeceğim mantolara, kazaklara bakıyorum," diyerek endişelenmemesini söyledim.

Rafet yine bir mektubunda yazmış:

"Solmaz, İstanbul'a gelmeyi çok istiyorum. Ancak terhis olduktan sonra Erzurum'a geç döndüm. Eczanenin hazırlıkları için zaman az kaldı. Yine de dükkânı çabuk buldum sayılır. Tadilat çalışmaları da ancak bitti. Şimdi ilaç tedariki için İstanbul'a geleceğim. Bir haftaya oradayım. Bir hafta nasıl geçecek gel bana sor."

Hasret bitiyor

Bir haftayı ben de çok heyecanla bekledim. Nihayet Rafet geldi. Mümkün olsa o gün okula gitmeyecektim. Yine de babamlardan çekindim ve gittim. Akşam eve gelince Rafet'i bulamadım. Ecza depolarını görmeye gitmiş. Hava kararırken geldi. Annem teyzeme çıkmıştı. İsbetli oldu, dakikalarca birbirimize sarıldık, öptük. Yemekten sonra annemlerle beraber biraz sohbet ettik. Sonra babamlar oturma odasına çekilip bizi yalnız bıraktılar.

Rafet, "Bugün çok yoruldum. Bir sürü eczane deposunu gezdim. Şimdi dinlenmek istiyorum," dedi. Hemen anladım, kanepenin başına oturdum. Geldi defalarca ellerimi öptü dizime yattı.

Ertesi akşam teyzem bizi yemeğe davet etti. Rafet yine geç geldi. Henüz hiçbir yerle anlaşılmadı. Ahmet'le beraber geziyorlar. Ahmet kendi çalıştığı depolara götürmüştü. Daha ziyade onların üzerinde duruyor. Bir yanlışlık eksiklik olursa Ahmet de tanıdığı için ilgilenip

düzeltebilir. Ayrıca fiyatta da daha fazla indirim alabilirler diye umuyorlar.

Teyzem de yemek yerken bunları anlattı. Babam da, "Doğru düşünmüşsünüz," diye onayladı. Sonra Rafet'e, "Biz de babanla telefonda konuştuk," dedi. "Bizim hanım yatak odasını ben görerek burada alırım deyince, senin peder de, bütün mobilyalar İstanbul'dan alınsın, gelin kızımız da görsün. O kullanacak, onun zevkine göre olsun, dedi."

"İyi olur efendim," dedi Rafet. "Yalnız Erzurum'da henüz evi tutamadık. Ablamın bir arkadaşı tayin olmuş gidecek. Oturduğu evi ablam bana gösterdi. Beğendim ben de. Nisanın sonunda ancak boşalacakmış."

Teyzem, "Allah daha güzellerini size nasip etsin çocuğum. Güzel olmasa da satın almıyorsun ki, nisan sonu çok münasip. Nisan olmaz da mayıs olur. O da size olur."

"Öyle ama boyanacak, eşyalar alınacak, yerleştirilecek. Yine de nisan iyidir. Zaten o zaman boşalması kesin dediler."

Bütün bu konuşmalar sanki benimle hiç ilgili değil. Ya onlar beni sıraya koymuyorlar ya da ben kendimi olayın dışında tutuyorum. Bu durumdan annem de rahatsız oluyor ki beni sıkıştırıyor: "Kızım, nişanlımla konuş! Bütün bunlar para! Çocuk hem eczane açacak hem de bu kadar masrafın altına giriyor. Sor da ona göre hareket et."

Nihayet, Güler'e gittiğim bir akşam Ahmet'le Rafet beraber eve geldiler ve eczane deposu ile anlaşıklarını söylediler. Çok neşeliydiler. Ben de bunu fırsat buldum, "Nasıl anlaştınız? Ne kadar para verdiniz? Paranız yetecek mi? Dükkân alındı, ev tutulacak, eşya alınacak, bütün bunlar para!" diye soracak oldum.

Rafet elimi tuttu, "Sen bunları da düşünür müsün canım? Düşünme. Derslerini düşün sen. Ben kendi paramdan ilk taksiti yatırdım. Daha fazla da ödeyebilirdim ama Ahmet razı olmadı, gerek yok diye."

“Diğer masraflar ne olacak peki?” diye sordum.

“Canım bunların hepsi ile babam ilgileniyor. Ama ben paramı biriktirdiğim için onun sırtından çok yük alıyorum. Zaten benim param da babamın verdiği para. Yine de anacığım da para biriktirmiş, bana buraya gelirken verdi. Bana da param biterse sıkılma iste diye tembih etti. Ben de bugün ilk iş ablama telefon açtım. Anneme söyle endişelenmesin, anlaşma yaptık ve ilk taksiti yatırdım. Param arttı bile, dedim. Annem bana düşkündür.”

Solmaz, “Babana söylemedin mi?”

“Söyemez olur muyum? Her an telefonla durumu bildiriyorum. O ticaretle meşgul biri. Her şeye hâkimdir! Ne lazım, ne kadar lazım, hepsini tahmin eder. Yine de bana, sen parayı sakla sonra lazım olur, ben göndereyim parasız kalma şimdi, dedi. Solmaz, rahatladın mı? Senin bu konularda endişelenmeni istemiyorum. Canının sıkıldığını bilseydim daha önce durumu anlatırdım. Artık rahat otur lütfen!”

Bir gün sonra Rafet Erzurum’a döndü. Her ne kadar telefonda konuşsak mektuplaşırsak da yanımda olmasının huzurunu vermiyor.

Ozan’ın tutuklanması

Rafet’in dönmesinden bir gün önce akşam yemeği bizde yerken Ozan yine coşmuştu. Üniversitedeki siyasi olaylardan çok etkilenmiş durumda. Arkadaşlarından bazılarını polis gözaltına almış. Bunun büyük haksızlık olduğunu, insanların ideallerini, fikirlerini özgürce söyleyebilme hakkı olduğunu, faşist baskı ile onları susturmaya çalıştıklarını haykıra haykıra anlatıp durdu. Çok öfkeliydi. Teyzem ve babam her ne kadar yatıştırmak istedilerse de başaramadılar.

“Bu kadar ileri gitme! Kendi başını da derde sokacaksın. Senin şimdi okuma zamanın. Her şey yavaş yavaş olur. Öfkeyle yapacağın

aşırı hareketlerin, senin ideallerin için de zararlı. Sükûnetle hareket etmek lazım,” dediler ama Ozan’ın böyle sözlerle sakinleşecek bir hali yok.

Rafet Erzurum’a gider gitmez telefonla aradı, konuştuk. Ama o gece yine uyuyamamış, mektup yazdı bana. Ozan’ı da sormuş:

“Solmaz, sana mektup yazmak beni rahatlatıyor. O an seninle konuşuyor gibi oluyorum, bir nebze rahatlıyorum. Ozan’ı da merak ediyorum. Başına bir iş açmasın. Fazla coşkulu.”

Daha sonra yazdığı bir mektupta:

“İlaçlar ancak geldi şimdi onları yerleştiriyorum. Daha önce eczanede çalışmış bir de kalfa buldum. İlaçların raflara yerleştirilmesi konusunda tecrübeli. Her an satılan ilaçları daha altlara, kolay alınacak yerlere koyuyor. Hepsini türlerine göre bir araya getiriyor. Her iş bir tecrübe meselesi tabi. Bunları bana neden yazıyorsun diye düşünme. Her anımı, her işimi seninle paylaşmış oluyorum. Ben öyle hissediyorum canım. Seni çok çok çok seviyorum.”

Böyle okul, telefon, mektup diye günler geçerken Ozan da korktuğumuza uğradı. Gözaltına alınan arkadaşları için aşırı tepki göstermiş. Bir kaç arkadaşı ile beraber Ozan’ı da gözaltına almış polis. Teyzemde huzur kalmadı. Abisi, ablası da İstanbul’a geldiler. Ama bir şey yapamadılar. Teyzem susmak bilmiyor; “Çocuğumu coplayacaklar, elektrik verecekler, çocuğumu sakat bırakacaklar,” diyerek ağlıyor.

Ben de okula gidince Ali’den işin aslını öğreneyim istedim; “Biliyor musun Ali, bizim Ozan’ı tutukladılar! Sen benim yanımda görmüştün onu daha önce.”

“Evet, tanıyorum Ozan’ı. İçeri girer çıkar, mühim değil,” dedi.

“Ali, öyle demiyorlar. Çok dövüyorlarmış, elektrik veriyorlarmış.”

“Bilmiyorum belki çok ileri gidenleri dövüyorlardır. Ozan sadece bağırıp çağırmıştır. Delikanlı, azıcık dayak yese bir şey olmaz ama Ozan’ı dövmezler, merak etme,” dedi.

Biraz rahatladım. Eve geldim teyzeme de anlattım; “Bu arkadaş da solcudur. Girip çıkanlardan olayları bilir. Yanlış söylemez. Sen üzülme!”

Rafet’e de haber vermiştim. “Çok heyecanlı çocuk. İçeride olay çıkarmayıp uslu dursa bari,” dedi.

Deniz annesinin hatıra defterini heyecanla okurken içeriden ayak sesi duyar gibi oldu. Yavaşça ayağa kalkıp ışığı söndürdü. Yatak odasının kapısını açtı. Işık mutfaktan geliyordu. Hafif bir ses duydu. Annesinin uyandığını anladı. Mutfakta bir şeyle meşguldü. Parmaklarının ucuna basarak annesinin defterini yerine götürüp koydu. Sonra odasına dönüp ışığı yaktı. Odadan yeni çıkıyormuş gibi yapıp, “Anne sen de ayakta mısın? Ne yapıyorsun?” diyerek mutfığa girdi.

“Kızım bir sütlü kahve yapıyorum. Sen de ister misin? Uyandım, daha uyuyamadım.”

“Tamam anne. Ben kendime yaparım, sen kendininkini iç soğutma.”

“Yok kızım, ben de yeni koydum. Üstüne biraz daha süt ilave ederim.”

Sütlü kahvelerini alıp salona geçtiler. Karşılıklı oturup içerken de biraz sohbet ettiler. Mevzu zorluğu çekiyorlardı. Solmaz torununun çok sevimli olduğundan bahsetti. “İnşallah senin de yakında çocuğun olur. Çocuk evi doldurur. Neşen de bitmez, işin de! Hadi artık sen yat kızım. Benim şimdi uykum yok. Zaten sabah olmak üzere.”

“Ben de yatmak istemiyorum,” dedi Deniz. “Şu divanda uzanayım biraz,” diyerek uzandı. Biraz sonra da yavaşça gözlerini kapadı. Solmaz kalkıp, orada bulunan bir şalı üzerini örttü. Sonra fincanları mutfığa götürüp yıkadı. Masada bulunan gazetelere

gözü takıldı. Kararsız bir şekilde biraz bekledi. Sonra eline bir kalem alıp sudoku bulmacalarını yapmaya başladı. Bir süre sonra o da daldı. Başını kaldırdığında ortalık aydınlanmıştı. Çay suyunu ocağa koydu. Erzurum’da alışmıştı çok çay içmeye. Demlenmesini beklerken saatin de bir hayli ilerlemiş olduğunu gördü.

Az sonra kapı çaldı. Büyük kızı Zeynep çocuğuyla gelmişti. “Anne çayı sizde içeyim dedim. Herhalde Deniz’i kıskandım. Deniz hala yatıyor mu?”

“Salonda uyuyakalmıştı. Bilmem kalktı mı?”

Zeynep salona geçti. Deniz hala divanda uyuyordu. Kucağındaki çocuğu halının üstüne bıraktı. “Hadi git teyzeni uyandır bakalım.”

Çocuk hemen teyzesinin yattığı kanepeye gitti. Dikkatle yüzüne bakarken teyzesinin burun delikleri dikkatini çekti. Parmağını uzatıp birine sokmaya çalışırken Deniz uyanıp yeğenini görünce bir çığlık attı. Kalkıp kucağına aldı severek ve mutfığa girdi. “Uyumuş kalmışım. Zeynep, siz ne zaman geldiniz?”

“Saat neredeyse on olacak güzelim. Siz ne zaman geldiniz diyorsun.”

Kahvaltı masasını hazırlarken Zeynep de bir yandan konuşuyordu: “Arkadaşlarım arka arkaya evleniyor. Aynı elbiseyle iki düğüne gitmek istemiyorum. Hep aynı arkadaş grubu. Anne, bu gece aklıma geldi. Senin giymediğim bir sürü kıyafetin vardı. Bana olurlar sanırım. Onlardan bir iki tane verir misin?”

“Al tabi kızım. Dolabım da biraz rahatlar. Sana tam olurlar.”

Kahvaltudan sonra yatak odasına geçtiler. Solmaz dolaptan tek tek vermek istediği elbiseleri çıkarıyor, Zeynep de giyiyor bakıyordu. Annesinin boyunda ve kilosunda olduğu için her giydiği üstüne tam oturuyordu. Tabi bir fark vardı, annesi kadar güzel değildi.

Solmaz büyük bir bavul açtı, “Burada çok şık bluzlarım var. Onlardan da al bence! Senelerdir kimseye veremedim. Deniz sen de bu bunlardan giyebilirsin.”

Deniz sevindi, “Doğrusu ben de heveslenmiştim!” diyerek annesi ile bluzlara bakmaya başladı.

Zeynep, “Anne, ne kadar muntazam saklamışsın bunları!” derken beğendiği iki tanesini ayırdı. Deniz de iki tane seçip aldı.

Zeynep yine de bavulun başından çekilmiyor, tek tek hepsini kontrol ediyordu. O zaman Deniz anladı ki bu daha ziyade annesini oyalamak için bir taktikti. Yoksa şimdi elbise bakmanın zamanı değil.

Bir süre sonra tekrar mutfağa geçtiler. Kahvelerini içtikten sonra Zeynep, “Anne ben bamyı getirdim onu ayıklayıp üstüne atalım. Sonra da bir yaprak dolması doldururuz zaman kalırsa. Ya da yarın yaparız! Babam da gelmiş olur. Bilirsin çok sever!” dedi.

“Baban belki bu gece gelir.”

“Dün gece gitti anne. En erken gelse yarın sabaha gelir.”

“Doğru söylüyorsun kızım.”

Bamyayı ayıklayıp pişirene kadar saat iki oldu. Bu arada dolmanın hazırlığı yapıldı. Sonra da onunla uğraştılar. Dolma pişene kadar akşam oldu. Zeynep akşamüstü çıkmıştı. Solmaz ne kadar oyalandıysa da saate sık sık bakıyor, kocasının gelme saatini düşünüyordu. Nihayet telefonu çaldı. Rafet, işlerini hallettiğini ve yola çıktığını, sabaha karşı geleceğini söyledi. Kocasının geleceğini duyunca sevindi. İyi ki dolmayı doldurduk, diye düşündü. Kapıcıya yoğurt, salatalık, meyve ve kazandibi almasını yazdı, verdi. Deniz’e “Baban gelince çay içmeden dinlenemez. Gelme saatine yakın çayını da hazırlayalım,” dedi.

“Anne, babam ancak kahvaltıya yetişir zaten. Kahvaltıda beraber içeriz,” dedi Deniz.

Deniz, annesinin sanki Rafet gideli aylar olmuş gibi davrandığını düşündü. Ama sonra onların birbirlerine karşı hep böyle olduklarını hatırladı. Babası ne zaman eve erken gelse eğer Solmaz evde yoksa ikide bir saate bakar, Solmaz da artık gelir, daha beklemez, diye söylenirdi. Annesi de neredeyse her akşamüstü pencerenin önünde babasının gelmesini beklerdi. Gelince de yüzüne bakar, yorgun musun diye sorar. Rafet de yorgun olsa dahi, seni gördüm geçti Solmaz, derdi.

Bir gün Deniz, “Baba bizi de annem kadar seviyor musun?” diye sormuştu. Babası da, “O nasıl söz kızım, tabi ki sizi de çok seviyorum. Siz Solmaz’la benim ortak eserimsiniz,” demişti.

Akşam yemekten sonra Deniz annesinin yatmasını bekledi. Hatıra defterinin geri kalanını merak ediyordu. Düğünleri nasıl olmuştu, annesi Erzurum’a nasıl gitmişti, alışabilmiş miydi?

Solmaz çok geç gitti yatmaya. Deniz kitap okudu; annesinin ışığı sönünce hemen hatıra defterini aldı, odasının kapısını kapatıp kaldığı yerden tekrar okumaya başladı.

Açlık grevi

Rafet’in korktuğu oldu. Biz Ozan’ın çıkmasını beklerken onun içeride açlık grevine başlayan bir gruba katıldığının haberi geldi. Rafet bunun hiç iyi olmadığını söyledi. Bunda ısrar ederlerse ciddi sağlık sorunları olabilir, diyor. Genelde Ozan gibi toy ve ateşli olanları arkadaşları açlık grevini sürdürmeye zorluyorlarmış.

Çok endişelendim. Teyzeme bir şey söylemedim. Üniversiteye gidince Ali’yi buldum; “Bir şey olmaz diyordun ama Ozanlar açlık grevine girmişler,” dedim.

“Onların içinde Ozan da var mı? Biz de onlara ulaşmaya

“çalışıyoruz,” dedi. Başka bir şey söylemedi ve uzaklaştı hemen.

İki gün boyunca bir haber alamadık ve endişe içinde bekledik. Okulda tekrar Ali’yi gördüm. Hemen yanıma geldi. “Sivri kız, hadi gözün aydın! Grev sona erecek. En azından Ozan vazgeçecek,” dedi.

“Nasıl oldu?” diye sordum merakla.

“Zaten sen söylediğinde biz arkadaşlarla bu konuda uğraşıyorduk açlık grevinden vazgeçsinler diye. Nihayet hapishane müdürüne ulaştık. Kendisine, bize müsaade etmelerini, arkadaşlarla görüşelim, bu açlık grevinden vazgeçirelim, dedik. O da savcıya söylemiş. Savcı, hepsiyle görüştüremem ama birkaç tane lideri yanınıza getiririm, dedi. Biz de bizim tanıdıklarımızdan olsun, onlara sözümüz geçer, dedik. Söylediğimiz isimlerden beş kişi ile görüştüler. İçlerinde Ozan da vardı.”

“Peki ne söyledin ki vazgeçtiler?”

“Ben de onlardanım, bunu biliyorlar! Onların zararına konuşmayacağımı da. Onun için tanıdıkları çağırdık zaten. Beni görünce yüzleri güldü. Bu işi yaparken etrafa ve kendimize zarar vermemiz şart değil, dedim. Onu her kaba kuvvet yapar. Akla hitap etmelisiniz iyi veya kötü biz bir fikir adamıyız, üniversiteliyiz. Bize yakışan medenice hareket etmek. Kendimize ve başkasına zarar vermek değil. Bir nesli feda edemezsiniz, kendiniz de dâhil. Buraya çok zorluklarla geldik. Hapishane müdürü ve savcı anlayış gösterdi. Sizin sağlığınız için aranızda en zayıf olanı aç kalmaya zorlamayın. Bu bir bencilliktir. Sizler vatana ve ailenize lazımsınız. Bu eylemi durdurun. Ben görüşmek için sizlerin ismini verdim. Diğerlerine durumu açıklayacaksınız ve vazgeçireceksiniz. Bundan sonrası sizin bildiğiniz iş, dedim

“Söz verdiler. Sonra diğer arkadaşlarını da ikna etmişler. Savcı toplu olarak grevden vazgeçtiklerini söyledi.”

Çok sevindim. “İnşallah Ali!” dedim. “Teyzeme söyleyebilir miyim, kesin değil mi?”

“Söyle tabi!” dedi Ali. “Görüşme sonunda Ozan’ın da omuzuna vurduğum. Sana hiç bunu hiç yakıştıramadım, dedim. O da, ‘Özür dilerim abi,’ dedi.”

Yine de eve telefon açmadım, emin olmak için akşamı bekledim. Akşam haberleri heyecanla bekledik açlık grevi son buldu diye haberlerde de söylenince hepimiz yerimizden fırladık. Teyzem de hüngür hüngür ağlıyordu. Ozan’ı tanıdığı için oğlunun başına bir şey geleceğinden çok korkmuş. Benim telefon açmama fırsat vermeden Rafet de haberlerden öğrenmiş. Hemen bize telefon açtı. Ertesi sabah da mektubunu aldım. Ozan’ın durumu daha belli olmadan önce yazılmış. Ozan’a üzüldüğünü söylüyordu.

Hazırlıklar beni yoruyor

Rafet’le mümkün olduğunca sık telefon ile görüşüyoruz. Yazdığı mektupları bile tekrar tekrar okuyorum. Ama yine de bana yetmiyor ve onun yanımda olmasını çok özledim.

Rafet’in mektubu:

“Solmazım, eczaneyi açtık. İsterdim ki sen de burada olasın. Aslında her attığım adımda senin yanımda olmanı istiyorum. Her şey bin kat daha güzel oluyor. Eczanede benim durduğum tezgâhın arkasında benim yanıma bir masa bir koltuk hazırladım, gelen yakınlarım otursun diye. Senin orada oturduğunu düşünüyorum. Eczane raflarındaki ilaçlar da sanki çiçek açmış bir ağacın huzurunu veriyor. Sevgilim, her zaman gördüğüm yollar, insanlar bile bana şimdi başka görünüyor. İnşallah yakında beraber olup ömrümüzün sonuna kadar hiç ayrılmayacağız.”

Rafet’in mektubu:

“Evvelsi gün babam eczaneye geldi. Tezgâhın arkasındaki koltuğa

oturdu. 'Bu koltuk da burada çok iyi oldu,' dedi. 'Baba, onu sen veya öyle yakın birisi gelince otursunlar bir çayımı içsinler diye koydum zaten,' dedim. Ertesi günü koltuğun aynısından şoför getirdi. Babam aldırılmış, diğer koltuğun yanına konacaktı. Annemle babam da öğleden sonra uğrayacaklardı. Ben de onlara ikram ederim diye çayın yanına bir şeyler aldım. Saat üç gibi geldiler. Babam anneme, 'Hanım gel bak, oğlan bizim için yer hazırlamış,' dedi. Annem dua ile içeri girdi. 'Hayırlı olsun! Bereketli olsun!' deyip yere bozuk para attı. 'Dükkânına para yağsın! Sana huzur versin, yavrum! Bu duayı da al, bir duvara as.' Sonra koltuklara baktı, 'Aman çocuğum ne iyi akıl ettin!' dedi. Annemin mutluluğu babamın çok hoşuna gidiyor. 'Hanım ne iyi çocuk doğurdun bana!' diyor. Giderken annem geri kaldı, çekmeceyi çekip bir altın koydu. Akşam, neden babamdan gizli para veriyorsun, diye sordum. 'Oğlum, baban benim verdiğimi görürse rahatlar daha vermez sana. Ona göre fazla para insanı şımartır. Benim aslanım canım oğlum! Ama sen hiçbir zaman şıarmadın,' dedi bana. Bu vesileyle kendimi de sana övdüm galiba."

Rafet'in mektubu:

"Telefonda da bahsetmiştim ama ayrıca tekrar yazayım istedim. Artık mayıs geldi geçiyor. Ablam İstanbul'a gelecek beraber alacağınız mobilyalara karar vereceksiniz. Benim de iki isteğim olacak. Birincisi; tuttuğumuz evin oturma odasının caddeye bakan camının önüne iki tane karşılıklı koltuk istiyorum. Rengi de gök mavisi olsun. Bir de başımı dizine koyup yatacağım kanep. Onun rengini sana bırakıyorum. Seni ne kadar özlediğimi tahmin edemezsin. Senin de beni sevdiğini biliyorum ve mutluyum."

Rafet'in mektubu:

"Solmazım, konuştuğumuz üzere ayın son cuma ya da cumartesi günü ablam orada olacak. Mobilyaları almak için biraz yorulacaksınız. Belki ben de gelebilirim, henüz belli değil. Babam diyor

ki, büyük bir mobilya mağazasından hepsini alsınlar. Erzurum'a nakliyesi de onlara ait olsun. Pazarlığı ona göre yapın. Sevgilim, evin boyası hemen hemen bitti. Burada da havalar ısınmaya başladı. Sen gelene kadar daha da güzelleşir. Senin yanımda olacağın güzel günlerin hasretini çekiyorum."

Akşam Rafet'le telefonda konuşurken ablasının otelde kalmasına annemin razı olmadığını söyledim. Bizde kalması için ısrar ettim; "Alacaklarımızı öncesinde konuşup, annemin de fikrini alabiliriz. Böyle daha rahat olur," dedim. "Sen de gelebilsen daha iyi olur. Ben bu tür alışverişten anlamam."

Rafet, "Üzülme, alışverişte ablama güvenebilirsin!" dedi. "Benden çok daha güzel pazarlık eder. Sizde kalması konusunu da ablama söylerim. Ayrıca ben de cumartesi gelebileceğimi umuyorum. Ama sen de bu arada okulunu ihmal etme. Yani kendini de çok sıkma. Dün akşam yazdığım mektubu da postaya attım. Her gün yeni evimize uğrayıp ustalara bakıyorum ve orada seninle olmayı hayal ediyorum."

Bu konuşmadan sonra her gün okuldan fırsat buldukça mobilya mağazalarına bakıyorum. Her gün de beğendiklerimde karar değiştiriyorum. Nihayet görümcem geldi. Benden çok annem sevinmiş gözüküyor. Birbirleriyle ilk görüştüklerinde iyi anlaşılmışlardı. Daha sonraları annem hep onu bana örnek gösterip ne kadar becerikli ve çalışkan olduğunu söyleyip durdu.

Görümcem pazar günü dönmesi gerektiğini söyleyerek, "Her şeyi yetiştirebilmek için seni biraz yoracağım Solmaz," dedi. "Sene sonu geldi. Okulda çocukların sınavları var, dersleri ihmal edemem."

"Hemen çıkalım o zaman. Zaten bir bugün bir de yarınımız var. Yarın Rafet geldiğinde biz de alacaklarımızı beğenmiş olalım."

Anneme de sorduk ama gelmek istemedi, "Kızım siz bakın, karar verin. Yalnız çok ileri gitmeyin. Çocuk yeni eczane açtı. Bazı eşyaları daha sonra lazım oldukça alırsınız. Bir tek koltuk takımı, yemek odası,

bir de yatak odası takımı.”

Sonra görümceme döndü, “Yavrum, yatak odası takımını kız tarafı alır ama ona da sen bak lütfen! Benim kızım gider bir genç kız odası alır gelir. Şimdiye kadar o hep kendine lazım olanı almıştır. Bilmez nasıl bir şey alacağını!”

Görümcem, “Merak etme teyze! Solmaz daha okulunu yeni bitiriyor. Vaktiyle biz de öyleydik. Şimdi koca düşünüyoruz, çocuk büyütüyoruz, evimize bakıyoruz. Hepsinin de altından çıkıyoruz. Ayrıca hukuk gibi bir bölümü dört senede bitiriyor kız. Bu zekâ ve gayret kimseye kolay kolay nasip olmaz.”

Ben de lafa karıştım, “Biriniz beni çekeştirin, diğeriniz de övün bakalım. Ben de burada bu alışverişin altından nasıl çıkacağım, ben beğeneceğim, beğendiğimi de sizlere beğendireceğim, diye düşünüp durayım.”

Annem dayanamadı, “Canım kızım, o kadar sıkılma, iş olacağına varır! Hadi hayırlı alışverişler!”

Görümcemi daha önce gezdiğim bütün mağazalara götürmedim. İki tane büyük mağazayı gezdik sadece. “Tüm mobilyaları aynı mağazadan alacağımıza göre bunlardan birisi olsun,” dedim.

“İnsanda zekâ olunca her şey kolay, işin çoğu halledilmiş olur böylece. Bir beğenmemiz kaldı o zaman.”

İlk gezdiğimiz mağazadaki mobilyaları daha çok beğendiğimiz için tekrar ona döndük. Tekrar bakıp alacaklarımıza da büyük oranda karar verdik. Benim daha önce dolaşmış olmamın faydası çok oldu.

Alabileceklerimi hemen hemen farkına varmadan kararlaştırmışım. Başka mağazalarda daha iyisinin olmadığını biliyorum. O yüzden karar vermekte de zorlanmadık.

Eve gidince anneme söyledik. “Yatak odasını görümcemle beraber beğendik. Misafir odası ve yemek odasına da karar verdik. Bir tek Rafet’in istediği oturma odasına karar veremedik. Yarın gelince o kendi beğenir artık.”

Görümce hemen mutfağa geçerken, “Ben bir çay demleyeyim. Çay içmeden yorgunluğum geçmiyor,” dedi.

Annem de Erzurumlu dünürlerini tanıdığı anlaşılan ki, “Siz seviyorsunuz diye ben biraz önce demlemiştim zaten. Az bekleyelim demini alınca beraber içeriz,” dedi.

Çaylarımızı içerken beğendiklerimizi anlattık anneme. Annem, “Kızım yemek odası ve o sehpa biraz pahalı gibi geldi bana,” dedi.

Görümcem, “Hiç merak etmeyin. Bunlar ilk fiyatları. Biz alacaklı gibi durmadık. Yarın kardeşimin geleceğini, parayı ödeyecek kişinin o olduğunu söyledik. O zaman mağaza sahipleri de, bunların kesin fiyatlar olmadığını, tüm mobilyaları oradan alırsak uygun indirim yapacaklarını söylediler.”

Annem yine de söyleniyordu, “Hepsi zamanla olur! Önemli olan huzur! İlk günden her şeyin yapılması şart değil. Bizim zamanımızda öyleydi. Sonradan evimize aldığımız bir masayı, masa örtüsünü yerine koyar zevkle seyrederdik. Şimdikiler hepsini bir seferde alıp bitiriyorlar. Müşterek gayeleri zevkleri kalmıyor. Bak hiç unutmuyorum, radyoyu bir ay aldık, üstüne koyacağımız dolabı da diğer ay aldık. Baban kütüphane istiyordu. Galiba bir sene sonra alabildik. Eve her yeni gelen eşya bize mutluluk verdi. Yatak odasının, oturma odasının avizelerini de, oturma odasının takımını da sonradan aldık. Her yeni eşyamızın karşısına geçip babanla beraber seyrederdik.”

“Anne evi ne zaman aldın?” diye sordum.

“Kızım eskiden ilk önce ev alınırdı. Nikâh kıydık, ev alındı. Eve benim babam da yardım etti. Yazıhaneyi kaynatam vermişti. Çok değerli bir insandı. Sonra sana hamile kaldım. Hamileliğim çok ağır geçti. Korktum bir daha çocuk yapmadım.”

Akşam yemeğinden sonra biraz da babamla oturduk. Onlar oturma odasına geçince biz de yatak odasına geçtik. Görümce benim odamda yatağını hazırlamıştı. Yorgundu, hemen uyudu. Ben

salona döndüm. Rafet'in telefonunu bekledim. Rafet aradığında hemen, "Yarın geliyor musun?" diye sordum.

"Evet, Solmaz, yarın erken uçağa geliyorum. Her zaman geldiğim gibi öğlene sizde olurum."

Telefon kapandıktan sonra hiç uyuyamadım. Mobilyalar tekrar tekrar gözümün önüne geliyor, hayalimde onlarla döşediğim evi düşünüyorum. Bir beğeniyorum, bir beğenmiyorum. Sabah zor oldu. Kahvaltıdan sonra pencerelerde kaldım. Biliyorum, öğlene doğru Rafet gelecek ama yine de elimde olmadan gelen her taksiden Rafet mi inecek diye bakıyorum. Nihayet Rafet geldi. Benim de sıkıntılarım geçti. Hiçbir zorluğun kıymeti kalmadı. Neşem yerine geldi.

Annem yine alışverişe gelmedi. "Ben gelmeyeyim! Yalnız yine söylüyorum, aşırıya gitmeyin!" dedi.

Dün gittiğimiz mobilya mağazasını gördüğü zaman Rafet de, "Büyük mağaza, buradan bütün mobilyaları alabiliriz," dedi. Dükkân sahipleri de eksik bir şey olursa sipariş edip atölyede de yaptırabileceklerini söylediler.

Biz koltuklara bakarken görümcem başka şeylere bakıyordu. Bana da, "Şu vitrin çok güzel, bak şu aynaya vestiyer de lazım," diye gösteriyor. Nihayet yatak odası, yemek odası, koltuk takımı karar verildi. Kaldı oturma odası. Rafet'in özellikle pencere önünde istediği koltuklar için düşündüğü gece mavisi renk bulamadık. Ama onun yerine çok güzel gülkurusu renginde bir kumaşla döşenmişleri beğendik. Rafet onların üzerinde öyle titiz davranıyordu ki, "Bu masa sehpaları, şu televizyon altlığı iyi olur! Bak Solmaz şu avizeye, bence bu oturma odasına çok yakışacak!" diye keyifle bakıyordu.

En son salonun avizelerine de karar verildi. Sıra geldi fiyata. Mağazanın sahibi de geldi, bir hesap çıkartıp yazdılar. Rafet'e söylediler. Rafet beğenmedi. Bu fiyata alamayız diyerek pazarlığa başladı, "Bu kadar eşya alıyoruz. Kârınız normalde aldığınızın yarısı

olmalı. Daha fazla indirmeniz gerekir.”

Tekrar birbirleriyle konuştular, tekrar hesapladılar. Rafet’e, bundan aşağı veremeyiz, diyerek tekrar bir rakam çıkardılar. Rafet, “Ben biraz daha düşük hesap ettim,” deyince ablası araya girdi, “Bu fiyatın içine şu vestiyeri, aynayı, bir de şu vitrini dâhil edin alalım o zaman! Daha da dolaşıp uzatmayalım!” dedi.

“Vallahi olmaz abla! Bu fiyata idare etmez! Bir de nakliye var!” dediyseler de o direndi.

“Erzurum’da da reklamınız olur, biz de ticaretle meşgulüz.”

“Ne ticareti yapıyorsunuz?”

“Araba galerimiz var,” dedi Rafet.

“Çok satış her zaman kârdır tabi Rafet Bey. Erzurum faytondan taksiye geçeli çok olmadı. Sizin satışınız az kârla da olsa sürümden kazanırsınız. Neyse istediğiniz gibi olsun!” dedi sonunda.

Mağazadan çıkarken Rafet’in sözünü düşündüm, “Ablam pazarlığı benden iyi yapıyor ama her gördüğünü ve en iyisini almak ister. Bizim ailenin en hesaplısı benim,” demişti. Söylediği doğruymuş, görümcem annemden çekinmese neredeyse bir o kadar daha beğendiği ilave eşya vardı.

Eve gelirken pastaneye girip bir şeyler aldı görümcem. Neyse ki hep tuzlulara gidiyor, tatlı çok az alıyor. “Şimdi size güzel bir çay yaparım, pencerenin önünde içeriz,” dedi.

“Rafet, sen de babama telefon et, her şeyi aldık, onlar getirip kuracaklar, diye söyle de rahat etsin.” Sonra da bana dönüp, “Babamın canı azdır! İşlerin dakikasında olmasını ister,” dedi. Tekrar Rafet’e dönüp, “Çocuklara da yarın döneceğimizi söylesinler,” dedi.

Evde çayı da o hazırladı. Onlarla beraber içince çayı ben demlemeye çekiniyorum. Annem neticeyi sordu. Yatak odası bize ait olduğu için onun fiyatını sormuştu. Annem, “Oturma odasını da biz alalım,” deyince görümcem, “Siz istediniz diye yatak odasına

karışmadık ama başkası olmaz! Gel sana güzel bir çay doldurayım da hiç bize kızma!”

Büyüklere karşı çok saygılılar. Her şey yolunda olduğu için hepimizin neşesi yerinde. Akşam babam da gelince durumu öğrendi, “İyi, iki günde alışverişi hallettiniz! Ne zaman nakil edecekler?”

“On güne kadar göndeririz dediler. Paranın yarısını verdik, yarısını da Erzurum’a getirip teslim ettikten sonra vereceğiz. Tam tarihi için telefon edip bildirecekler.”

O gece Rafet de bizde kaldı. Bir gece için otele gitmesine razı olmadık. Herkes yattıktan sonra biz salonda Rafet’le geç saate kadar oturduk. Ben bir gece önce de uyumadığım için yattıktan sonra öyle uyumuşum ki ancak öğlene doğru kalktım. Birkaç saat sonra da Rafetler yola çıktılar.

Teyzem hiç göremedi onları bu sefer. Güler’le teyzeme de anlattım mobilya alışverişimizi, “İnşallah Erzurum’a gelir görürsünüz!”

Teyzem, “Tabi, gideceğiz inşallah!” derken Güler, “O biraz zor benim için!” dedi.

İstediğim gelinlik

Artık haziran ayına girdik. Benim okulum bitmek üzere ve takıntısız bitireceğimi tahmin ediyorum. Her akşam Erzurum’la konuşuyorum. Görümcem telefonda bana kayınpederin bizim yaptığımızı eksik bulduğunu söyledi. Hazır yan yana gelmişken düğün gününü, düğün salonunu, gelinliği de konuşmamız gerekirdi demiş. Rafet ise o işlerde Ahmet ve Güler’in yardımcı olabileceğini, çok dert etmememizi söyledi. Görümcem yine de istersem gelebileceğini söylüyor.

Rafet’in mektubu:

“Yakında yalnız başına olan aşklarımız birleşecek. Bir büyük sevgi

yumağı olacak. Beraber yürüyecek beraber uçacağız. İki ayrı koldan akan bir ırmak gibi sularımız bir noktada birleşecek. Bir büyük nehir olacağız.

Solmaz sana yine iş çıktı. Gerçi çoğunu Ahmet yapacak.

Davetiyeleri bastıracaksınız. Salonu Güler ile beraber sen bak. Gelinliği de kendi zevkine göre seç diktir. Ama ben seni hep kabarık bir gelinlik içinde hayal ediyorum.”

Haziran ayı çok yoğun bir tempo içinde geçti. Hem telefonla hem mektupla planlar yapılıyor. İcraatlar ise genelde Ahmet’le bana kalıyor. Ahmet davetiye listesini bizden aldı bastırdı. Nikâh gününü aldı. Nikâh şekerini organize etti. Salonu temmuzun ilk cuması akşamına nikâhla beraber yapılacak şekilde tuttu. Gelinlik için Güler’in gelinliğini de diken terziye gittik. Hem kendi istediğim modeli söyledim hem de Rafet’in de istediği özellikleri tarif ettim. Terzi her ikimizin isteğine uygun çok güzel bir model söyledi. “Size bedeni düz, üzeri işli ve vücudunuza oturacak bir gelinlik diyeceğim. Gelinliğin üzerine ayrıca Fransız güpüründen, önü omuzdan itibaren açık, bütün zenginliği arkada olan kuyruklu bir kaftan diyeceğim,” dedi. “Duvak da kaftanı örtmeyecek kadar kısa olacak.”

Anlattığını hayal edip gözümde canlandırmaya çalışınca çok beğendim. Yine de benim üzerimde nasıl duracak diye merak ettim. Bu arada Rafet geldi Erzurum’dan. Ahmet’ten her şeyin yolunda olduğunu öğrendi. Ablasının düğünden bir hafta önce geleceğini, bana ağırlık alacaklarını söyledi. Ne demek diye sorunca, elbise, tayyör, pardösü, çanta, ayakkabı gibi şeyler, dedi.

Rafet’in mektubu:

“Solmaz, eşyalar geldikten sonra perdeler de geldi asıldı. Bugün de avizeleri taktırdım. Ablamla beraber evden çıkarken oturma odasının kapısını gayriihtiyari kilitledim. Dış kapıyı da kilitledikten sonra ablam bana, oturma odasının kapısını neden kilitledin, orada kasa mı var, diye takıldı. Dalgınlıktan olacak, itiraf ediyorum heyecandan ne yaptığımı bilemiyorum. Seni çok seviyorum.”

Akıllı Ali

Ozan açlık grevinin sona ermesinden yaklaşık bir ay sonra da serbest bırakılmıştı. Ancak yaşadığı olayın tesirinde esaslı kalmıştı. Kendince bir ders çıkarmış ve artık aşırı olaylara girmiyordu. Teyzem bir sabah aşağı indi, "Solmaz senin o arkadaşın Ali akıllı mı?" diye sordu.

"Teyze, çok zekidir!" dedim.

"Bana öyle gelmedi!" dedi teyzem. "Ozan'dan onun telefon numarasını aldım, aradım. Ben Solmaz'ın teyzesi, Ozan'ın annesiyim, dedim. Size teşekkür etmek için geç kaldım, kusura bakma evladım. Siz Ozan'ı sadece açlık greviden kurtarmadınız, ayrıca akıllandırmışsınız da! Artık o eski aşırılıklarından vazgeçti. Size nasıl teşekkür etsem az. Bu pazar öğle yemeğine bize buyurun. Yakinen de tanışmış oluruz. Beni çok mutlu edersiniz. Olmazsa başka pazar olsun, dedim."

Önce benimle nezaketle konuştu; "Teyzeciğim, Ozan iyi bir çocuk! Yavaş yavaş kendini bulacak. Bizler de ilk başta çok ateşli, önünü arkasını düşünmeden hiçbir kural tanımadan hareket ediyorduk. Ozan da yavaş yavaş oturur, üzülme! Ellerinizden öperim! İnşallah başka zaman gelirim," dedi.

"Onun bu sözü üzerine ben de, istediğin zaman gel, mutlaka bekliyorum, dedim. Bana döndü ne dedi biliyor musun? Eğer Solmaz gibi güzel bir kızın varsa, beni de damatlığa kabul edersen hemen gelirim, dedi. Şaşırdım kaldım. Ya bekâr kızım olsaydı ne diyecektim? Sonra da bir kahkaha atıp; bu ara derslerim çok, nezaketinize çok teşekkür ederim. Başka zaman inşallah, iyi günler, dedi. Ben de ancak iyi günler diyebildim. Ya kızım olsaydı var mı diyecektim?"

Çok güldüm. "Teyzeciğim, o sizi benden ve Ozan'dan dolayı iyi tanıyor. Bekâr kızının olmadığını da biliyor," dedim.

Teyzemin cevabı çok güzeldi, "Yani deli değil!"

Ozan'ın muzipliği

Öğlene doğru kapı çaldı. Görümcem Erzurum'dan gelecekti. O geldi zannettim. Kendime çeki düzen verdim. Gülümseyerek kapıyı açtım. Karşımda yüzündeki sevimli gülümsemesi ile Ozan dikiliyordu, "Günaydın Solmaz," diyerek içeri girdi. "Davetiyeleri gönderdin mi?" dedi.

"Postayla gitmesi lazım olanlar gitti. Elden vereceklerim var ama onların da çoğunu verdik."

"Apartmandaki komşulara verilecekleri dağıttınız mı?"

"Yok! Bugün kapıcıya vereceğim, o dağıtacak. Bak, burada hazır bekliyorlar!" diyerek sehpanın üzerinde duran davetiyelere uzandım. Hemen elini uzatıp birini aldı baktı. Sonra da elinde hazır getirdiği bir kalem ile üzerine bir şeyler yazdı.

"Ver bakayım! Ne yazdın?" diye elinden almak istedim. Vermedi. Ben de onu tutup elinden almak istedim. Elini kaçırıp, yine vermedi. Onun çocukluğuna ben de uydum, alacağım diye uğraştım. Biz Ozan'la birbirimize girdik, saçım başım dağıldı. Bu arada kapıda annemle görümcemin bize baktığını gördük. Hemen toparlanıp üstümü başımı düzeltirken, "Affedersiniz! Ozan'ın muzırlığı işte! Davetiyeyi alıp üzerine bir şey yazdı, vermiyor!" dedim.

Görümcem; "Bizim de hoşumuza gitti, sessizce seyrettik!" dedi gülümseyerek.

Annem; "Kapının çaldığını duymadığın gibi, Solmaz, diye seslendiğimi de duymadın. Ne yazmış bu Ozan?" diye sordu.

Ozan elindeki davetiyeyi uzattı gülerek, "Bir şey değil, köşesine 'özeldir' yazdım sadece."

"Kime özelmış bu?"

"Ben verince sevgilim anlar," derken kaşlarını da yukarı kaldırmış üst katı işaret ediyordu gülümseyerek. "Annesi de, Solmaz onları özel tuttu zanneder."

“Söyleseydin ya Ozan!”

“Seninle biraz eğleneyim dedim. Güreştik, ben galip geldim!” dedi sırtarak. Sonra beraber salona geçip oturduk.

“Ozancım, o zaman bize bir yorgunluk kahvesi yap da büyüdüğüne inanalım!” dedim.

O gün oturup neler yapıldığını beraber gözden geçirdik. Ertesi günü alışveriş için tekrar çarşıya çıktık. Görümcem, “Solmaz artık talebelikten çıkıyorsun, biraz daha abiye kıyafet alalım diye düşünüyorum. Yine de sen bilirsin!” dedi.

Aslında ben de öyle düşünüyordum. Birkaç tane çok güzel abiye kıyafet beğenip aldık. Alışveriş bittiği zaman akşam olmuştu. Eve gelince bir zaman dinlendik sonra paketleri açıp anneme teyzeme gösterdik. Ertesi gün bavullar alındı. Tüm yeni kıyafetlerimiz bavullara yerleştirildi. Gelinlik bavulla mı yoksa kutuda mı gitsin diye konuşuldu, bavula karar verildi. Bir gün sonra da kına gecesi kıyafetlerini aldık. Düğüne de iki gün kaldı.

Kayınvalidemler Erzurum’dan geldiler ve otele yerleştiler. Rafet onları otelde bırakıp hemen bize geldi. Akşam bize gelecekler.

Görümcem, “Rafet o zaman beni de şimdi otele götür akşam beraber geliriz,” deyince ben de hemen atıldım, “Ben de sizinle geleyim!” diye.

Görümcem sarılıp beni öptü. Zannetti ki misafirleri görmek için söyledim. Hâlbuki ben Rafet’in yanında olmaktan başka bir şey düşünmüyorum.

Otele gidince kayınpeder ve kayınvalide ile beraber bir hala bir de kayınvalidenin kız kardeşinin de gelmiş olduğunu gördüm. Yolda giderken onlarla yeni tanışıyorum, nasıl davranmam gerekir diye düşünüyordum. Evden çıkarken annem kulağıma eğilip, ellerini öpersin, demişti. Bu kurallar beni sıkıyor. Aslında şimdiye kadar bir zorluk görmedim. Ama bunları düşünmek bile beni yoruyor.

Otelde yanlarına gidince benim bir hareket yapmama gerek kalmadı. Aman aman gelin kızımız söylendiğinden de güzelmiş diye büyük bir coşku ile beni karşıladılar. Kayınvalidem, "Biz de bu akşam size geleceğiz yavrum," dedi. "Daha önce sana gelip gidemedik, vazifemiz eksik kaldı. İnşallah telafi ederiz."

Bunu da atlattım diye sevindim. Biraz oturduktan sonra biz Rafet'le beraber çıktık otele. Görümcem onlarla kaldı. Hemen eve gitmedik, biraz beraber dolaşıp vakit geçirdik.

Eve gidince anneme, "Akşam için hiç merak etme," dedim. "Onlar hemen samimi bir ortam yaratıyorlar."

Akşam çiçekleriyle, çikolataları ile geldiler. Görümcem evin kızı gibi rahat bir şekilde hemen onların üstlerini aldı, salona davet edip annemlerle tanıştırdı. Kayınvalidem şimdiye kadar gelemediği için tekrar özür diledi. Kahvelerini sordum, kayınpeder kahve yerine çayı tercih ettiklerini söyledi, "Sen koy çayı üstüne, bütün akşam içeriz."

Biz görümcemle mutfaka geçtik, o her şeyi hazırladı. Çay içmeyi çok seviyorlar. Çok koyu da içmiyorlar ama çaya şeker atmıyorlar. Kesme şekeri ağızlarına atıp çayı üzerine içiyorlar. 'Kıtlama' diyorlar bu şekilde içmeye. Çayı da çok yavaş içiyorlar. Ben de onları tanımaya gayret ediyorum. Biri konuşurken onu dinliyorlar, kendilerinden emin oturuyorlar, konuştukları kişiye değer verdiklerini gösteriyorlar ve saygılı davranıyorlar. Bütün gece izledim, beni ürkütecek bir hareket göremedim. Saat bire kadar oturuldu. Düğün, düğünden sonraki durum konuşuldu. En çok kayınpeder konuştu. Düğünün ertesi günü de Erzurum'a gideceğimiz için kimlerin gideceği konuşuldu. Annem buradaki düğünden sonra tekrar Erzurum'a gitmeye gerek yok, diyerek gitmek istemedi. Ancak, gelin kızımız yalnız kalınca garipser, mutlaka gelmeniz lazım, diye çok itiraz ettiler. Nihayet annem ve teyzem de gelmeye karar verdi. Zaten teyzem onlar ne söylese doğrudur diye tasdikliyor. Kaynata ile olduğu gibi kayınvalide ve diğerleriyle de çok

güzel anlaştı. Onlar da şimdiye kadar neden tanışmadıklarına, geç kaldıklarına çok üzüldüler. Rafet bütün gece sadece oturup çay içti, lazım olunca misafirlerin önlerine sehpa taşıdı, boşalan bardakları biz dolduralım diye verdi. Annesi oğlunu gözleriyle izliyor arada bir de, Rafet sen de fikrini söyle gibisinden söze davet ediyordu. Rafet güzelliği annesinden almış. Babama da çok ısrar ettiler Erzurum'a gelsin diye ama razı edemediler. Ailenin temsilcisi yine teyzem oldu. Sanki kırk yıllık dostmuş gibi konuştular bütün gece. Annem yapı olarak ağırdır. Biraz da benim uzağa gitmemi hala içine sindiremedi. Hürmette kusur etmiyor ama neşelenemiyor. Bunun onlar da farkında ki sık sık, "Sizin bir tek evladınız, istediğiniz an yanınızda olacaktır, sakın uzağa gidiyor diye üzülmeyin," şeklinde konuşuyorlar. Kayınpeder bir ara, "İleride de İstanbul'a taşınırlar belki," dedi. "Ben de işimi toruna devredersen ben de taşınırım." Ama torun dediği görümcemin oğlu, daha dokuz yaşında.

Gittiklerinde saat oldukça ilerlemişti. Teyzem bana döndü, "Ben dünürleri çok sevdim, Erzurum'a her sene gelirim," dedi.

İstanbul'da düğün

Düğün günü görümcem hepimizi toplayıp kuaföre götürdü. Benim gelin başım yapılırken onların da saçları yapıldı. Bunu da oğlan evi yaparmış. Sonra eve gelip gelinliği giydim, aynanın karşısından ayrılamıyoruz. Dön bakalım nasıl oldu, diyorlar dönüyorum. Biraz durup yine aynanın karşısına geçiyorum. Bütün gayem kendimi seyretmek değil Rafet'in istediği gibi oldun mu, diye bakmak. Rafet beni alıp salona götürmek için geldiğinde sadece yüzüne baktım, ne tepki gösterecek diye. Önce heyecanlandı, ne tarafa bakacağını bilemedi. Sonra bana gülümseyerek sanki hiç görmediği birine bakar

gibi baktı, "Muhteşem olmuşsun!" diyebilirdi. Koluma girince de kolumu tutup mutlulukla sıktı. Salona gidişimizi hatırlamıyorum. Ayaklarımın yere bastığını bile hissedemiyordum. Alkışların arasında sanki süzülüyor veya uçuyor gibiydim. Kendimi bir masal prensesi gibi gördüm. Sonunda nikâhımız kıyıldı ve salonda dansa başladık.

İlk danstan sonra büyüklerin ellerini öptük, takılar takıldı. Sonra öğrendim ki Erzurumlular takıya çok meraklıymışlar. Düğün her düğün gibi güzeldi. Düğün bitince, "Şimdi ne olacak?" dedim Rafet'e.

Rafet, "Şimdi herkes evine gidecek! Sen de!" dedi. "Baba evinde son gecen! Yarın sabah kalkıp Erzurum'a gideceğiz. Orada düğün devam edecek."

Görömcem Ozan'ı yanına çağırdı, "Artık Solmaz baba evinden çıkmış sayılır. Salonun kapısında dikil, bahşişini babamdan almadan onları çıkarma!" dedi. Ozan anlayamadı. Tekrar anlattı, "Adettendir! Gelin baba evinden bahşiş vermeden çıkarılmaz!"

Ozan'ın hoşuna gitti, "Tamam, bu benim işim," diyerek kapıya gitti ve hem ciddi hem de sevimli bir ifade ile kapıya dikildi. Kaynatam yaklaşıncı, "Bizden kız almak zordur!" dedi. Kaynatam gülererek bir zarf çıkarıp Ozan'a uzattı. Ozan kenara çekilip bir reverans yaptı, "Buyurun götürebilirsiniz!" dedi.

Beraberce çıktık ve beni eve bıraktılar. O gece annemle çok oturduk.

Sabah erkenden Rafetler otelden çıkıp bize geldiler. Kahvaltıyı bizim evde beraber yaptık. Düğündeki takıları ne yapacağımı sordum. Kayinvalidem, "Kızım kullanacağın bir ikisini al, diğerlerini bırak! Boşuna taşıma!" dedi. "Erzurum'da da ayrıca takı takılır."

Bu takıların büyük çoğunluğunu kullanacağımı düşünmüyorum ama bir şey demedim.

Havaalanına gitmek için üç ayrı taksi çağırıldı. Kapıcı ve Ozan bavulları taşıdılar. Bavullar arabaya yerleştirilirken kayınpeder Ozan'a, "Sen hiç kaide bilmyorsun! Giderken de adetler vardır!" dedi.

“Merak etme biliyoruz!” dedi Ozan. “Gelin arabasının önü kesilir!” Kapıcıyı işaret ederek, “Biz Ömer’le o işi organize ettik!”

Görümcem araya girip, “Hayır! Esas gelin sandığını bahşişsiz vermezler!” deyince Ozan sadece bir anlık duraksamadan sonra gayet rahat bir şekilde arabaya koyacağı bavulu geri getirdi, “Bu bavul gitmek istemiyor!” dedi. “Efendim, ben buna söz geçiremiyorum!”

Herkes Ozan’ın bu hızlı uyumuna çok güldü. Kayınvalidem teyzeme dönerek, “Allah başışlasın! Buna bir nazarlık tak bacım!” dedi.

Ozan’a bahşiş verildi vedalaştık ve yola çıktık. Uçakta Rafet benim yanıma oturdu. Elimi tuttu, Erzurum’a kadar bırakmadı. Bu bana güç verdiyse de havaalanına inip eve giderken yine de heyecanlandım.

Eve giderken yolda gördüğüm kadarıyla Erzurum benim tahmin ettiğimden büyük bir şehir. Geçtiğimiz yollarda çoğunlukla bir iki katlı müstakil evler var. Şehir merkezindeki caddelerde ise dört beş katlı binalar çoğunlukta. Yollarda otomobiller de var ama arada atlı faytonlar da gördüm.

İki katlı müstakil bir evin önünde durduk. Evin kapısını açıldığında dokuz on yaşlarında bir erkek çocuğu ve dört beş yaşında da bir kız çocuğu bizi çiçeklerle karşıladı. Çiçekleri kime verecekler diye dikkatle baktılar. Büyüğü beni tahmin etti, elindeki buketi getirip bana uzattı. Küçük kız ise kararsız bir şekilde baktı. Sonra çiçekleri yere fırlatıp ağlayarak görümceme koşup sarıldı. Görümcem de, “Ağlama kızım! Ağlama çocuğum! Bak sana ne güzel yenge getirdik!” diye bir ona sarılırken bir yandan da gülüyordu.

Bir avludan doğru geçerek içeri girdik. Dışarıdan bakıldığında sıradan bir yapısı var ama içi büyük ve iyi döşenmiş. Yerlerde büyük kıymetli halılar, salon ve odalarda da modern mobilyalar, pencerelerde kadife tomar perdeler asılı.

Sonra evdeki yardımcıları olan karı koca gelip, hoş geldiniz, dediler. “Her şey hazır beyim! Yemekten önce çay, kahve, ayran, ne istersiniz?”

Teyzem bir sade kahve istedi. Diğerleri çay deyince ben de çay istedim. Göz ucuyla da beni inceliyorlardı. Çaylar ikram edilirken, "İstanbul gelinimiz de pek güzelmış, maşallah!" diyerek iltifat ettiler.

Yemekten sonra Rafet ve kayınpeder, dükkânlara uğramak için çıktılar. Görümcemi ise çocukları hiç bırakmıyordu. Annemler salonun başına çekilmiş konuşuyorlardı. Ben de pencereden evin avlusunu incelemeye başladım. Yerler taş kaplamaydı. Bir köşede musluk vardı. Avluda bir şey yaparken onu açıp suyu oradan alıyorlar. Yanında alçakça bir sandalye vardı. Yardımcının beyi oraya oturup abdest aldı. İki tane de uzun ağaç var. Dallarına siyahlı beyaz renkli kuşlar konup kalkıyor. Tüyleri pek güzel gözükmeyen tekir bir kedi avlunun bir köşesinde yatıyor. Avluya açılan sokak kapısından başka bir kapı daha var. Abdest alan yardımcı o kapıdan çıktı, biraz sonra yine aynı kapıdan içeri girdi. Kendi hanımı ile konuştuktan sonra bu sefer sokağa açılan kapıdan çıktı. Aradan bir süre geçtikten sonra bu sokak kapısını anahtarla açıp içeri geldi. Arkasından da sırtında küfe olan bir hamal geldi. Binanın kapısının ağzında küfeyi boşalttı. Hamal gidince boşaltılan torbaları alt kata taşıdılar.

Görümcü çocuklarıyla yanıma geldi, "Hadi şurada yaramazlık yapmadan oynayın. Ben de yengenizle oturayım," diyerek bana döndü. "Kusura bakma, zannediyorlar ki onları bırakıp gideceğim. Solmaz istersen biraz annemlerin yanına gidelim, komşular gelmiş senin için."

Hemen yerimden fırladım, "Affedersiniz! Geldiklerini görmedim."

"Sen lavabodaydın!"

Yanlarına gidince özür diledim ve uzun zaman da onlarla oturdum. Bütün konuşmalara katılmaya çalıştım. Giderlerken de, "Gelin kızımız, biz seni sevdik. İnşallah sen de bizleri benimsersin, sıkılmazsın," dediler. Şimdiye kadar gördüklerimden şunu anladım, Erzurumlular insanlara saygılı, kendilerine de güvenleri yerinde."

Akşam Rafet görümcemin eşi Doktor Faik ile geldiler. Orta boylu,

tıknaaz, güler yüzlü biraz kayınpedere benziyor. Zaten uzaktan akrabalarıymış.

Yemekten sonra görümcemlerin evine gittik ve gece orada kaldık. Yürüyerek on dakika mesafede büyük bir apartman dairesi. Sabah olunca hep beraber olmak için kahvaltıya yine kayınpederlerin evine geldik. Kahvaltı sofrasında düğün hazırlıkları konuşuldu. Bugün dâhil iki gün sonra düğün yapılacaktır. Bana İstanbul'da kına gecesi yapılmadığı için bu gece üst katta kına gecesi yapılırken, alt avluda da erkekler ile erkek evi düğünü olması için zaten hazırlıklar başlamıştı. Dışarıdan masalar sandalyeler taşınıyor, düğün yemeği ve yiyecekler hazırlanıyordu. Yoğun bir koşuşma vardı.

Biz de henüz görmediğim evimizi görmeye gideceğiz. Yanımızda getirdiğimiz eşyalarımızı yerleştirip mutfakta dolapları düzelterek. Rafet benimle beraber annem ve teyzemi de alıp eve götürdü. Görümcem de daha sonra geleceğini söyledi.

Eve vardığımızda Rafet beş katlı bir binanın üçüncü katını gösterdi, "İşte tuttuğumuz ev! İnşallah içinize siner."

Yukarı çıkıp içeri girince teyzem de hayır duasına başladı, "Hayırlı olsun! İnşallah her gününüz birbirinden güzel olsun!"

Getirdiğimiz eşyaları içeri taşıdık. Büyük bir antresi var. Görümcemin beğenip aldığı şık vestiyer kapının açıldığı tarafa yerleştirilmiş, güzel durmuş. Tam karşımda telefonun sehpa ve üzerinde duvara asılı aynası var. Avizesi ile şık bir antre olmuş. Görümcemin beğenisini ve zevkini takdir ettim. Demek bunları düşünerek İstanbul'da mobilyacıdan gayret gayret seçiyordu. Karşıma gelen kapıların biri salona diğeri de oturma odasına açılıyor. Salon da oldukça büyük. Her salon eşyası gibi yemek odası oturma grubu vitrini perdesi ile yeniliğin verdiği ferahlık var. En çok oturma odasını beğendim. Zaten bütün eşyayı kendi zevkimize göre seçmiştik. Arka tarafta da iki büyük yatak odası, bir küçük oda ve banyolar var.

Annem yatak odasını iyice inceledi. Mobilyaları onun namına biz aldığımız için beğenmesine memnun olduk. Diğer büyük odaya, misafir gelirse yatsın diye iki çekyat bir masa bir de küçük bir dolap almıştık. Küçük odayı da sandık odası gibi kullanırız. Annemle teyzem her gördükleri şey için dualarla memnuniyetlerini belirtiyorlardı. Rafet'e baktım ki o da bana bakıyor. İyi kötü bir tepki bekliyor.

"Rafet ev çok güzel! Eşyaları da biz beğenerek aldık zaten," dedim. Başını eğerek yaklaşması için işaret ettim. Kulağına, "Bunların içinde sen olduğun için çok güzel!" diye fısıldadım.

Annemleri unutup bana sarıldı. Bizi gören teyzem sükûnetlice, "Yavrum, Allah bu mutluluğunuzu bozmasın! Ama bakın bir şey eksik! Tam bu karşıya büyük bir nazarlık asın. Göze batacak kadar büyük olsun."

Rafet gidince biz mutfağa geçtik. Mobilyalarla beraber gönderdiğimiz mutfak eşyaları kutularda duruyordu. Hepsini boşaltıp yerleştirmeye başladık. Bir yandan da bana "Bak kızım! Bunların yeri burası, arama!" diye neyi nereye koyduklarını anlatıyorlardı. Erzurum'a geldiğimizden beri kukla gibi oturmaktan sıkılmıştık. Tekrar söz sahibi olduk, iyi geldi.

Saat ikiye doğru yerleştirme işini ancak bitirdik. Ortalığı temizlemeye çalışırken görümcem geldi, "Maşallah! İyi çalışmışsınız!"

"Daha da bitiremedik tam ama dinlenelim biraz," dedim. "Çayı koyuyorum üzerine şimdi. Sen demlersin artık!"

Görümcem, "Mutfak yerleştirmek kolay değil, teferruatlı iş. Neyi nereye koyduğuna bulup alışmak zaman alıyor," dedi. "Annemler evde yemek hazırlığında. Babam da düştü ortaya, acelecisi! Avluda masaları sandalyeleri hepsini yerleştirdi. Örtülerini de örtüyordu bırakmadım. Açık havada olmaz şimdiden dedim. Heyecanlandı adam!"

Rafet geldi, yemek için kebab getirmiş. Görümcem de çayı demledi. Demlenmesini beklerken antredeki sandalyeleri taşıdık. İnce

pideleri, kebabları, salataları tabaklara koyduk. Yeni evimizdeki ilk yemeğimizi yedik. Ayran da almış Rafet ama ben de onlar gibi çay içmeyi tercih ettim. Bu adetlere alışmaya çalışıyorum. Ama çayı şekersiz içiyorlar. Pek kullanmadıkları için Rafet'in aklına gelmemiş almak. Tatlı almış, ondan bir parça alıp öyle içtim ben de. Bakalım, belki ileride şekersiz içmeye de alışırım. Yine de Erzurum'a geldiğimden beri yediğim en huzurlu yemektir. Boş boş oturmaktan fenalık gelmişti.

Yemekten sonra Rafet, "Akşam gelir sizi alırım!" diyerek gitti. Annem ve teyzem mutfakta devam ettiler. Ben de görümcemle büfeyi yerleştirdim. Sonra giyeceklerin de bir kısmını dolaplara yerleştirdik. Rafet'in giysileri kaldı. Onları da evin geri kalanı ile beraber yarına bıraktık.

Akşama doğru Rafet yine elinde birkaç paket ile geldi. Bu sefer çay için şeker de almış.

Rafet'in baba evine döndüğümüzde görümcemin söylediği gibi avlunun masa ve sandalyeler ile dolu olduğunu gördük. Kayınvalidem yorulmuş oturmuştu. Bizi görünce, "Vallahi ben pek bir şey yapamadım! Siz yapabildiniz mi?" diye sordu bezgince.

Annem, "Maalesef biz de tamamlamadık işleri," dedi.

Teyzem de söze karıştı, "Tamam canım! Her şey bir günde bitmez zaten. Yarın bakarsınız ki her işi bitirmişsiniz."

Peder bey, "Asıl olan resmi nikâhtır elbette ama bu da geleneklerimizde vardır, yapmak lazım!" diyerek o gece tanıdığı bir hocayı alıp eve geldi ve Rafet ile beraber imam nikâhımız da kıyıldı.

Yeni memleketim

Düğün günü sabahı evde çok hareket vardı. Masalar, sandalyeler tekrar düzene kondu. Dün örtülmeyen örtüleri örtüldü. Elektrik

lambaları avluyu aydınlatacak şekilde çekildi. Lokantadan gelen tabaklar, bardaklar, sürahiler sayılıp tasnif edildi. Salatalar zeytinyağlılar hazırlandı, yemekler tekrar tekrar gözden geçirildi. Biz üst katta görümcemle beraber kadınlar için hazırlık yaptık. Masanın üstüne her şeyi koyduk. Herkes yemeklerini kendi alıp oturduğu yerde yiyecek. O yüzden çokça sehpa yerleştirdik. Bütün soğuk yemekleri ve tatlıları da masaya dizdik. Sıcak yemekler de o anda hemen gelecek şekilde düşündük. Yapacak bir işimiz kalmayınca herkes elbiselerini giymek için odalara girdi. Hayatımda hiç kına gecesine gitmedim. Bu elbiseleri de ilk defa giyiyorum. Biraz teferruatı var ama elbiseyi kolayca giydim yine de. Saçımı tarayıp, yüzüme makyaj yaptım. Her aksesuara teker teker baktım. Belime kayınvalidenin verdiği gümüş kemeri taktım. Herhalde onun da gençlik kemeri olsa gerek. Yine de belime biraz büyük geldi ama güzel durdu. Görümcem kapıyı çalıp içeri girdi. Giyinmiş ve bir sürü de takı takmış. Benim başıma, yanlarından altınlar sarkan, tepelik denilen bir başlık taktı. Düğünde takılan gerdanlıklar, bilezikler yüzükler, küpeler dâhil takılabilecek ne varsa her şey takıldı. Başımdan yüzüme doğru da bir ince tül örttü ama sonra önünü kaldırıp arkaya doğru bir şekilde bıraktı. Sonra karşıma geçip beni inceledi, "İnan ki çok güzel oldun," dedi. "Bak aynaya! Sen de beğeneceksin!"

Aynaya dönüp bakınca bütün bu kıyafet ve takıların kendine mahsus bir uyumu ve güzelliği olduğunu düşündüm. Takıların çokluğu yüzünden biraz kuyumcu dükkânına da benzediğim inkâr edilemez. Beraber odadan çıktığımızda misafirlerin de çoğu gelmişti. Kına gecesine akrabalarla beraber bir kaç komşu da çağırılmış. Yine de şimdiden oldukça kalabalıktı. Görümcem, "Tamam, erkekler gelecek! Çok kalmadı!" deyince kadınların hepsi erkekler gelmeden avludan geçmek için acele ettiler. Annem ve teyzem oturuyorlardı. Güzel giyinmiş süslenmişler, saçlar yapılmış. Bilhassa teyzem Erzurumlulardan

aşağı kalmamış. Bütün takılarını getirmiş. Neredeyse bütün parmaklarına yüzük takacakmış.

Teyzem beni görünce sevindi, "Aferin! Kadın ziynetiyle güzeldir," dedi.

Kayınvalidem de başını takdirle salladı, "Gelinim! Allah seni nazardan saklasın! Bizim Rafet'in neden deli divane olduğu ortada."

Misafirlerin çoğu genç ve çok şıklar. Her zaman kına gecesine gittikleri için olsa gerek kıyafetleri çok özenli. Bazılarının gümüş kemerleri altın tokalı ve üzerinde de taş süslemeleri vardı. Buğday tenli olanlar da var esmer olanlar da. Genelde orta boylular.

Özellikle gençlerin konuşmaları daha muntazam ve daha az şiveli. Yaşlılar daha gırtlaktan konuşuyorlar gibi geldi bana. Bazen de değişik kelimeler kullanıyorlar. Mesela misafirlerden birisi üzerindeki mantosunu çıkarıp verirken, "Kızım, al bu sakomu şu mıha as! Giderken aramayayım," demişti. Hepsinin hatır sorma şekli çok samimi ve içten. Kendilerine güvenli ve birbirlerine saygılılar. Beğenmedikleri bir mesele olduğu zaman "Ve anam! O olmaz!" diyorlar. Bazen onları anlamadığımda bana açıklıyorlar, sonra da, "Alışırsın, öğrenirsin gelin hanım üzülme," diyorlar. Gayriihtiyari eksikliği kendimdeymiş gibi düşünüyorum. Ama çoğunlukla da biraz düşünüp ne demek istediklerini çözüyorum. Mesela, "Gel yanımıza, şu peykeye iliş," diye söylediklerinde oturdukları divana davet ettiklerini anlıyorum. Ama bunları daha çok yaşlılar söylüyor. Gençlerin konuşmalarında bu durum yok.

Erzurum'a gelirken düşündüklerimin çok aksi durumlarla karşılaştım. Ben kendime olan güvenimi kaybetmeye başladım. Ukalaca bir hareket yapacağım korkusuna kapıldım. Kendimce ben onlara hoşgörölü davranacağım diye düşünüyordum ama sanki onlar bana daha hoşgörölü davranıyorlar. Örf ve adetleri genelde saygı ve sevgi dolu.

Yavaş yavaş erkekler de geldiler ve avluda toplandılar. Davul zurna çalmaya başladı. Genç kızlar pencereden hep aşağıyı seyrediyorlar. Birbirlerine birilerini gösterip bir şeyler söylüyorlar. Belki de aşağıda nişanlıları, sözlüleri, sevgilileri var. Bu düşünce benim de Rafet'e bakma isteğime mani olmadı. Kalabalığın içinde aradım buldum.

Yemeğe başlanmış, bir taraftan da masalara taşınıyor. Bizim kata da getirdiler. Herkes masadan tabağına alıyor. Ben de bir tabağı aldım geri dönüyordum ki kayınvalidemi gördüm, ona uzattım. "Annenlere ver yavrum! Onlar aziz misafir!" dedi. Hemen onlara döndüm ama onlar da ayaktaydılar ve görümcemle beraber daha yaşlılara hizmet ediyorlardı. Ayran da var ama çoğunluk çayı tercih ediyor. Yardımcı kadın, Ayşe, mütemadiyen çay dolduruyordu.

Nihayet yemek faslı bitti. Tabaklar, masalar toplandı. Avluda erkeklere, salonda da kadınlara oynamak için yer açıldı. Davul zurna çalınca gençler ayağı kalkıp oynamaya başladılar. Beni de aralarına aldılar. Önce onlara uymaya çalıştım. Sonra ben de coştum, bildiğim gibi oynadım. Yorulunca durduk. Çoğunun da akıllı erkeklerin oyununu seyretmekteydi. Biraz dinlenelim deyip avluya bakmak için pencerelere gittik. Biz gençler oynamayınca diğer hanımlar da bizim gibi avluyu seyre geldiler.

Aşağıda halay kurulmuş, kayınpeder de elinde mendil ile halayın başındaydı. O yuvarlak göbeğiyle öyle güzel oynuyor ki hayretler içinde kaldım. Rafet'in oyununda gördüğüm gibi kayınpederin de gayet estetik hareketleri vardı. Rafet bu yönden babasına çekmiş belli ki. Arada bir de başını sallıyor, arkaya doğru atıp bir şeyler bağınyordu. Kızlar birbirlerine birilerini gösterip gülüyorlardı. Kayınvalidem ise kayınpederi görünce söylenmeye başladı

"Allah aşkına şuna bakın! Bir taraftan terini siliyor, bir taraftan oynuyor. Sanki baypas ameliyatı olan o değil!" Biraz susup sonra tekrar başladı, "Rafet orada yok mu, şunu durdursun artık! Böyle akılsızlık olmaz!"

Kayınvalidemin endişesini görünce ben hemen merdivenlerden aşağı indim. Avlunun kapısının ağzına gelip bekledim. Kalabalık olan halaydakiler sırtları benim durduğum kapıya dönük şekilde önümden dönerek geçiyordu. Ben de bekledim. Kayınpeder döne döne önüme gelince iki adım attım, kolunu tuttum. Bana döndüğünde, "Artık çok yoruldunuz! Annem de endişe ediyor! Lütfen daha fazla oynamayın!" dedim.

Kayınpeder şaşırmış bir şekilde durdu. O durunca halay da durdu. Şaşkın bir şekilde bakarken, ben de davul zurna gürültüsünden ne dediğim anlaşılmadı diye söylediklerimi tekrar etmeye çalışıyordum. Oynayanlar durunca davul zurna da susmuştu. Herkes dönmüş bize bakıyordu. Kayınpeder gülmeye başladı. Rafet de gülerek yanıma geldi. Kayınpeder bir elini benim omuzuma atıp misafirlere dönerek, "Sayın konuklar, içimize bir yabancı kuzu katıldı! Gelinim!" dedi.

Misafirlerin birçoğu da gülerek "Hoş geldi, safa geldi," benzeri sözler söylediler sonra da alkışladılar. Ben de elimle selam vermek istedim ama Rafet hemen uzanıp benim elimi aşağı çekti, kalabalığa dönüp başını sallayarak teşekkür etti. Yanlış bir harekette bulunduğumu anladım ama tam olarak neyin yanlış olduğundan emin değilim.

Peder bey elindeki mendilini Rafet'e verince davul zurna tekrar çalmaya başladı. Rafet de halayın başına geçip tekrar oyuna devam etti. Kayınpeder benim koluma girip beraber kadınların yanına yukarı çıktı. Keyifle gülerekten, "Hanımlar, size misafir geldim," dedi.

Ama valide hanım hala öfkeliydi; "Sen deli misin? Hastalığını ne çabuk unuttun öyle. Bir de delikanlılar gibi başını ata ata, bağırarak oynuyorsun."

Kayınpeder keyfini hiç bozmadan aynı şekilde devam etti, "Hasut kadın! Gelinimin beni sevmesini kıskandım demiyorsun da hastalık filan bahane edip bana sataşıyorsun!" Sonra misafirlere dönüp, "Hoş gelmişsiniz hanımlar! Bir bardak çayınızı da içersem iyice keyfim yerine gelecek."

Hemen ayını getirdiler. Kayınvalidem de daha fazla bir Şey söylemedi. Annemlere baktım, keyifleri yerinde gülümsüyorlardı.

Ben kayınvalidemin endiŐesi yüzünden kayınpedere müdahale etmeyi mesuliyet olarak düşünüp hareket etmiştim. Ama aŐaŐıda insanların yüzlerinde o ŐaŐkınlık ifadesini görünce, hele de, içimize bir kuzu karıştı, diye söylenince acaba bir aŐırılık mı yaptım diye düşündüm.

Kadınların yüzlerine bakınca bir ayıplama ifadesi görmüyorum. Belki alıŐageldik bir davranıŐ olmayabilir ama benim mesuliyetle hareket ettiğimi anlıyorlar diye düşündüm. Herkes bana sevgiyle bakıyordu.

Biraz sonra kayınpeder daha fazla oynamayacağına söz vererek tekrar aŐaŐı indi. O gidince genç kızlar ayaklandılar ve bana gelip, "Hadi bakalım gelin hanım! Seni yan odaya alalım. Türküler söyleyerek tekrar buraya getirip kına yakacağız."

Odaya gidince etrafımı sardılar. Hep bir ağızdan türkü söyleyerek koluma girip salona getirdiler. Beni içeri getirirken baŐımın üzerine koydukları tl yüzüme indirip örttüler. İçeriye getiren kızlar da ellerine birer mum yakmıŐlardı. Ortaya konmuŐ bir sandalyeye oturttular. Bu tiyatro oynar gibi yapılan işler bana başlangıçta biraz komik geldi. Kendi kendime, Solmaz buraya gelirken onların ölçülerine sayĐılı olmaya karar verdin, Şimdi gülmeye kalkma, dedim. Bir ara annemlere gözüm iliŐti, 'yüksek yüksek diyarlara ev kurmasınlar, annesinin bir tanesini hor görmesinler' diye türkü söylenirken ikisi iki yandan ağlıyorlardı. Onları görünce ben de kötü oldum, gözümden yaşlar geldi ve ağlamaya başladım. Türkülerden sonra birkaç tane de mani söylediler. Bu arada da sağ avucuma altın koyup kınayı yaktılar. Sonra öğrendim ki bunlar her kına gecesinde yapılan iŐlemlermiŐ. Benim gözümden yaşlar süzülürken görümcem de, "Kızlar kınamızı yaktık! Gelinimiz ağladı, ferahladı!" dedi. Ben de yavaş yavaş kendime geldim,

sakinleştim. Sonra yine türküler söylendi, oyunlar oynandı ve misafirler de yavaş yavaş dağılmaya başladılar. Önce erkekler, sonra kadınlar gittiler. Her iki taraftan da bir miktar gençler kaldı. Kızlar beni de yanlarına alıp aşağıya avluya indiler. Davulcuya çal işaretini verip erkeklerle beraber el ele tutup coşkuyla oynadılar. Bu gençler birbirinin ya sözlüsü ya nişanlısı, ya da okuldan folklor arkadaşları diye düşündüm.

Gençler de bir süre beraber oynadıktan sonra görümcemin eşı gelip, “Arabalar da hazır koca da! Daha fazla bekletmeyelim!” dedi. Beraber arabaya binip yanına oturduğumda Rafet elimi tuttu. Sanki bütün yorgunluğum geçti. Eve gittiğimizde ben önden görümcemle beraber yukarı çıktım. Görümcem beni yatak odasına götürüp oturttu ve başlığımdaki tülü yüzüme örttü; “Solmaz, şimdi Rafet gelince yüzünü açmak için yüz görümlüğü verecek. Yüzünü sonra açacaksın,” dedi. “Bu eski bir adet. Birbirlerini hiç görmeden evlenenler gerdek gecesi böyle açarlarmış yüzlerini. Biz de geleneğı devam ettiriyoruz. Aslında birçok gelenek zamana pek uymuyor ama yine de güzel,” dedi ve çıktı.

Ben de bir yanlışlık mı gördü de bu kadar anlatıyor acaba diye düşündüm ister istemez. Kapının önünde de dualar başladı. Biraz sonra kapı açıldı ve Rafet’in sırtını yumruklayarak içeri atıp kapıyı kapattılar. Rafet’i görünce ben görümcemin anlattıklarını da düşündüklerimi de unuttum gitti. Yerimden fırlayıp kapıya kulağıımı dayadım. Ayak sesleri uzaklaştı ve sesler kesildi. Kapıyı aralayıp baktım, kimse kalmamıştı. Sevinçle Rafet’e koşup sarıldım, “Artık yalnızız!” dedim. Başlığındaki tülü de başlığı da çıkardım, belimdeki kemeri açtım. Bilezikleri, gerdanlıkları, altınları, yüzükleri, bütün takılarımı çıkarttım. Rafet de kendine gelmişti. Küpelerimi o çıkardı. Elbisemi de çıkarıp geceliğıimi giydim ve soğuk bir şeyler içmek istediğıim için mutfağıa koştum. Müthiş susamıştım. İstediğim gibi bir şey

bulamayınca hemen bulduğum limonla iki bardak limonata hazırladım. Rafet de pijamalarını giymiş vaziyette gülerek mutfağa geldi; "Bu bileziği sana yüz görümlüğü diye aldım. Ama gerek kalmadı! Sen yüzünü açtın!" dedi. Üzeri taşlarla süslü modern tarzda çok güzel bir bilezikti. Alıp teşekkür ettim. Boynuna sarıldım ve uzun uzun öpüştük.

Ağlıyorum

Sabah uyandığımda Rafet yanımda kıpırtısız yatıyordu. Sessizce kalkıp mutfağa geçtim ve kahvaltılık bir şeyler hazırladım. Rafet'i uyandırmaya kıyamadığım için biraz oturup bekledim. Çok beklememe gerek kalmadı. Biraz sonra mutfağın kapısında Rafet belirdi; "Aman, aman! Kahvaltı da hazırlarmış kocasına!"

"Evet, ama çayı daha demlemedim. Onu sana bıraktım. Ekmek kızartmamı ister misin?"

"Sen otur, gerisini ben hallederim."

Kahvaltıdan sonra keyif çaylarımızı içmek için oturma odasına geçtik. Bu odanın hakkını vermemiz lazım. Rafet bu odaya çok özendi. Pencerenin önündeki koltuklara oturduk. Ben bardağımı bitirdiğimde Rafet'in bardağının daha yarısında olduğunu gördüm. Erzurumlular gibi keyif çayını kıtlama ve yavaş içmesini öğrenemedim daha.

Konuşacak mevzu çoktu. Düğünden, kına gecesinden, oyunlardan, misafirlerden konuştuk. Balayına gitmemeye düğünden önce konuşup karar vermiştik. Eczanenin işlerini yoluna koymak için bunu daha ileride bir zaman yaparız dedik. Öğle yemeği için kalktığımızda saat öğleden sonrayı bulmuştu. Yemek için uğraşmamıza gerek yoktu. Dolaba koydukları yemekleri ısıttım sadece. Zeytinyağlılar ve tatlılar da eksik değildi.

Rafet de ev ihtiyaçları için bana tembih ediyordu, "Ben mutfak için

bir miktar alışveriş yapmıştım ama artık pirinç, makarna, un, yumurta, yağ gibi temel ihtiyaçlardan neler lazımsa sen bir liste çıkart. Hepsini toplu olarak aldırınız.”

“Ben neyden ne kadar lazım olur bilemiyorum.”

“Sen de benim gibi tecrübesizsin. Doğru yanlış yapa yapa öğreneceğiz artık.”

Akşamüstüne doğru kapı çaldı, Rafet açtı. Ellerinde paketler torbalarla birisi gelmiş. Rafet ile konuştular, kayınpeder bize mutfak ve temizlik ihtiyaçları için malzeme göndermiş. Sanki bizim konuşmalarımızı duymuş gibi. Beraber içeri taşındık hepsini. Mutfak malzemeleri tezgâhın üzeri tamamen doldurdu. Ben onları yerleştirdim, Rafet de temizlik malzemelerini. Çok vaktimizi aldı, yorulduk. “Birer kahveyi hak ettik,” dedim. Kahvelerimizi de mutfakta içtik. Artık burasının bizim evimiz olduğunu iyice hazmettik diye düşündüm. Bütün yabancılığım gitti.

Rafet, “Solmaz kahveden sonra dizinde yatayım senin,” deyince,

“Sen bunu çok hak ettin. Hem bedenem hem de zihnen tüm bunlarla uğraşmaktan son birkaç ayda çok yoruldun,” dedim. “Merak etme sana yavaş yavaş şarkı da söylerim dizimde yataırken.”

İki gün böyle geçti. Üçüncü gün Rafet eczaneye gidince ben de eksik kalmış ev yerleştirme işleriyle ilgilendim. Dolapların içlerini düzelttim, eşyaları yerleştirdim. Sonraki günlerde de yemek, temizlik gibi ev işleri ile uğraştım. İki sefer görümcem de uğradı oturup çay kahve içtik. Ama yine de vakit zor geçiyor. Oyalanmak için yemek yaptım. Onlar da fazla geldi, dolap yemek doldu.

Annem ve teyzem düğünden sonra İstanbul’a dönmüşlerdi. Onları da arayamıyorum. Eve telefon bağlatmak için Rafet başvuruda bulunmuştu ama henüz sıra gelmediği için bağlanamamıştı. Sıra gelmesi bir seneyi bulabilir diyorlar.

Rafet’in evden çıkmasından sonra sabahtan akşama kadar yalnız

başıma kalmaya dayanamıyorum. Kendi kendime, Solmaz daha bir hafta bile olmadı, dur bakalım, diye düşünüyorum ama bu durumun nasıl değişebileceğini bilemiyorum. Bu durum hep böyle mi gidecek diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Bu düşünceler içinde kendi kendime ağlamaya başladım. Her gün bu ağlama krizlerim arttı. Görümcem uğradığında belli etmedim ama Rafet anladı. Ben de ona evde çok sıkıldığımı ve bu durumdan dolayı üzüлp ağladığımı söyledim.

“Solmaz haklısın!” dedi. “Burada gideceğim bir tanıdığın da yok. İstersen benimle eczaneye gel. Zamanla bana da yardımcı olursun.”

Bu benim için de bir değişiklik olabilir diye düşündüm. Ertesi sabah beraber gittik eczaneye. Ancak Rafet bütün işleri kalfaya bıraktı, hep benimle meşgul oldu. Bu durum da beni rahatsız etti. Rafet de ne yapacağını şaşırdı. “Ben artık eve döneyim. Sen de akşam gelirsin,” dedim. Değişiklik olsun diye yürüyerek dönmek istedim. Rafet yarı yola kadar benimle geldi, sonra döndü.

Bu defa da pencerenin önüne oturup etrafı seyrederak akşam olsa da Rafet eve gelse diye bekledim.

Evlenmeden önce Rafet yanımda olsa o bana yeter, başka bir şey istemem diye düşünüyordum. Sabahlara kadar onu ve bir araya geleceğimizi düşünmek beni mutlu ediyordu. Bu ümit bile bana mutluluk veriyordu. Şimdi en azından her akşam Rafet ile beraberim ama yetmiyor. Her an yanımda olmasının mümkün olmadığını biliyorum ama ben yine de kendimi boşlukta hissediyorum. Ona olan aşkım, tüm beklentilerim yalan mıydı? Genç kızlığımın verdiği bir heves miydi? Yoksa bu da sona mı erecek diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Ne yapacağımı bilemiyorum.

Rafet akşam geldiği zaman, “Yarın sabah eczaneye gitmeden önce seni annemlere bırakayım. Ablamın çocukları da orada, ev kalabalık. Daha rahat oyalanırsın, sıkılmazsın,” dedi.

Ben de kayınvalideme gideyim diye düşünmüştüm. "Ben de sana bunu söyleyecektim, iyi olur!" dedim. "Akşam dönerken de alırsın!"

Sabah ben de Rafet'le beraber hazırlanıp çıktım. Kayınvalidem beni coşkuyla karşıladı. Erzurumluların misafir karşılamaları fevkalade güzel. Hem güzel gelinim diyerek beni övdü, hem de hal hatır sorup ikramda bulundular. Bir süre oturup konuştuk. Evde neler yapıyorum, ne yemekler pişiriyorum, Rafet beğenmemelik ediyor mu, diye benden de konuştuk. Onlar neler yapıyorlar, Rafet ne yemekler sever, torunların yaramazlıklarından sevimliliklerinden de konuştuk. Bir yandan da pencereden avluda oynayan torunları, görümcemin çocukları Ferit ve Feride'yi seyrettik. Bir ara kediyi yakalayıp avludaki çeşmede yıkamaya kalktılar. Yardımcı kadın, Ayşe kendi evine avluya bakan kapıdan girip çıktığı için o da çocuklara göz kulak oluyor. Müdahale edip kediyi kurtardı. Can havliyle kaçtı hayvan.

Görümcem öğretmen olduğu için kışları sabah kahvaltıdan sonra çocukları annesine bırakıp akşam gelir almış. Çocuklar da anneanne ve dedelerine çok alıştıkları için yazları da gelmeye devam ediyorlar. Akşam görümcem uğrayıp alıyor onları.

Akşamüstü görümcem geldi. Beni görünce, "Hoş geldin Solmaz! Ne iyi yaptın da geldin! Nasılsın, alışabildin mi?" dedi ve benim cevabımı beklemeden devam etti, "İnsan ilk zamanlar çok sıkılıyor ama sonra alışıyor."

Görümcemin sözü bitmeden kayınvalidem devam etti; "Gelinin koca evine alışması için evlendikten sonra baba evine gidip gelmesi gerekir. Adettir! Gelin az zaman sonra baba evine götürülür. Solmaz kızım, kayınpederin iki gün sonra İstanbul'a gidecek, işleri var. Ona da söyledim, iyi olur, dedi. Ben de yalnız gitmemiş olurum, hatta bundan sonra gidişlerimde de gelinimi götürürüm her istediğinde, dedi. Zaten babana da, o sizin tek evladınız, her istediğinde kızını yanında bil diye söz vermişti. Rafet de götürür ama siz zaten balayına çıkacaksınız bu

arada. Sonra da onunla istediğiniz zaman gidersiniz.”

“Anneciğim biz Rafet ile konuştuk, balayını şimdilik ötelemeye karar verdik. Eczaneyi yeni açtı. İşler biraz düzene girene kadar bekleyelim dedik. Ama bu İstanbul’a gitme önerinize çok sevindim.”

Kayınvalidem, “Bizim bey yarın eczaneye uğrayıp Rafet’e söyleyecekti. Hazır sen gelmişken ben söylemiş oldum,” dedi ve sonra kalkıp bana bir miktar para getirip verdi.

Çaylarımızı içerken görümcem bana eğilip yavaşça, “Annemle babam birbirlerinden habersiz para verirler. Zannederler ki sadece kendisi düşünüyor.” Biz de hiç ses çıkartmayız.

Akşam Rafet beni almaya geldiğinde, peder bey ile İstanbul’a gitme planından bahsettim.

“İyi olur!” dedi. “Gelini baba evine götürmek adettendir. Aslında senin bu haftaki sıkıntılarını düşününce bunu benim daha önce söylemem gerekirdi. Seni de benim götürmem lazımdı. Babam o vazifeyi üzerine aldı. Senin babanlara gitmeni uzatmadı, iyi oldu!”

Gün boyu kayınvalidemin evinde olmaktan çok mutlu oldum. Buradayken hiç sıkılmadım. Rafet’e, “Bu akşam burada kalalım,” dedim. “Senin bekârlık yatağın geniş. Beraber sığarız!”

Rafet önce istemedi, istersem beni yarın sabah yine getirebileceğini söyledi ama benim ısrarımı kayınvalidem de destekleyince kabul etti.

Sabah kalktığımızda, “Bak ne güzel yattık! Bir de itiraz ediyordun!” dedim Rafet’e.

“Evet, sen beni yastık yaptın, çok güzel uyudun,” dedi uykulu bir suratla. Ben onun göğsüne doğru yatınca sabaha kadar fazla kıpırdayamamış.

Aşağı indiğimizde kahvaltı masası hazırды. Masada peder bey “Gelin kızım, bugün bavulunu hazırla. Yarın erken gideceğiz,” dedi.

Erkekler gittikten biraz sonra yardımcı Ayşe Hanımın Rafet’in odasındaki somyayı avluya indirdiğini gördüm. Ne oluyor diye yüzüne

bakınca, "Yeni döşek geliyor!" dedi.

Valide hanım, "Kızım o yatak eskidi zaten! Burada daha rahat kalabilmeniz için geniş yatak getirtiyoruz," dedi. Sonra yine Ayşe Hanıma dönüp, "Yeni somya gelmeden odayı iyice temizleyin. Rafet'in koltuğunun karşısına da onun eşini alt kattan getirip koyalım," dedi. Çok zaman geçmedi iki kişilik somya yatağı ile beraber geldi, yerine kondu, çarşafı serildi. Çift kişilik bir yorgan da buldu getirdi valide hanım. Rafet'in eski yatağını da Ayşe Hanım istedi, ona verdiler.

Akşam Rafet'le beraber eve gittik. Bavulumu hazırladıktan sonra yine geldik. O akşam yeni yatakta yattık.

Çok kısa zamanda bu evi bu kadar benimsemem sevmem bence onların insan sevgisinden kaynaklanıyor. Hiçbir zaman önce kendilerini düşünüp sonra başkalarına sıra gelirse yaparız demiyorlar. Kendi işlerini yaparken çevrelerine aldırılmaz davranmıyorlar. Çevrelerine karşı son derece ilgili ve duyarlılar. Üstelik bu davranışlarını bir özveride bulunuyormuş gibi değil, çok doğal olarak içtenlikle yapıyorlar. Benim ailem de çevresine duyarsız değildir ama biz hayata daha kısıtlı bakıyorduk. Bizde her zaman anne baba çocuklar ön plandadır. Yakınlara, çalışanlara saygı da gösterilir elbette ama daha çok sosyal bir kural gibi ya da emeklerinin karşılığı olarak. Onlar kendi hayatlarını yaşarlar ve olağandışı bir durum, bir problemleri olmadıkça normal yaşantılarından haberimiz olmaz. Hâlbuki burada, huzurlu yaşamak için çevremizin de huzurlu olması lazım, şeklinde bir anlayış var. Öyle bir hava geliyor ki bana yardımcı olanlar da benim sıkıntımı hissediyor veya biliyor. Onu kendi sorunuymuş gibi düşünerek bir çare arıyor. Onun için benim üzüntümü yalnızlığımı kendilerinin yalnızlıkları gibi gördüler. Bunu da çok doğal kabul ettiler. Buraya gelirken bunları düşünseydi, demediler. Sık sık İstanbul'a götürürsek uzağı yakın ederiz, gelinimizi bu bunalımdan kurtarırız, diye düşündüler. Bu düşünceyle de beni kendilerine hayran bıraktılar.

Onlar için, insanın yapabileceği, altından kalkabileceği bir şey varsa o iş zor değildir. Ailenin içinde ve çevresinde yaşayanların herkesin yaşamlarının sorumluluklarını hissediyorlar. Ayşe'nin üç oğlu var. En büyük oğlunu peder bey yanına almış, onun iş yerinde çalışıyor. Küçük olanı ise Rafet'in yanında eczanede çalışmaya başladı, eczacı kalfası olarak yetişsin bir mesleği olsun diye. Ortanca olan ise okuyor. Onun da okuması için destek veriyorlar.

Teyzeleri, dayıları, kardeşleri ile birbirlerine çok yakın bir aileler. Hatta benim ailem bile sanki onların ailenin bir parçası oldu. Ozan'dan bahsederken bizim Ozan, teyzemden bahsederken bizim tatlı teyzemiz, diye söz ediyorlar. Şimdiye kadar bana gösterdikleri yakınlık beni onlara bağladı.

İstanbul'a ziyaret

Ertesi sabah bizi havaalanına Rafet bıraktı. İstanbul'da evin kapısını çalarken içim küt küt ediyordu. Onlara sürpriz yapmak istediğim için telefonla arayıp söylememiştim. Kapı açıldığında annem beni görünce bir sevinç çığlığı şeklinde , "Solmaz!" diye bağırdı. Onun sesine babam da geldi. İçeri girdiğimizde kayınpederim, iş icabı İstanbul'a sık sık geldiğini ve bundan sonra bu tür sürprizlerle sık sık karşılaşacaklarını söyledi. Çok oturmadi. İşleri ile ilgilenmesi gerektiğini söyleyerek kalktı. Giderken de, "Bugünden sonra iki gün daha buradayım, sonraki gün beraber dönmek isterse uğrar gelin kızımızı alırım. Ama istersen daha fazla kalırsın, Rafet daha sonra gelir seni alır. Teyze hanıma da selamlar," dedi. Annem bizde kalması için teklif etti ama kabul etmedi. İstanbul'da çokça ziyaret yapması gerektiğini, bazı iş arkadaşlarıyla de akşam yemeklerine katılmayı planladığı için otelde kalmasının daha rahat olacağını söyledi.

O gün annem ve teyzemlerle oturdum. Ertesi gün adaya Güler'i görmeye gittim. Saatlerce konuştuk. Düğünümü, yeni evimizi, her şeyi anlattım.

"Evlendikten sonraki günlerde ben de benzer duygular hissettim," dedi Güler. "Ama burada sen vardın. Her sıkıldığımda seninle görüşüyordum."

Üçüncü gün dışarı çıkmadım. Yine evde annemlerle beraberdim. Ama Rafet'in yanımda olmasını istedim. Akşamüstü kayınpederim uğradığı zaman onunla beraber döneceğimi söyledim.

Sabah uçağıyla döndük. Yolda peder beye, "İstanbul'a getirdiğiniz için çok mutlu oldum. Galiba bundan sonra da sıkı sık sizin başınıza kalacağım," dediğimde kayınpeder, "Başımıza kalmak ne demek! Sen bizim başımıza konan kıymetli bir taşsın!" diye cevapladı.

İstanbul'da annemleri göreceğim diye nasıl sevindiysen dönüşte de Rafet'i göreceğim diye heyecanlandım.

Peder beyin araba galerisi ve parçacı dükkânı olduğu için İstanbul'a sık sık geliyor. Bundan sonrasında da müsait olduğum zamanlar sıkça beraber gidip gelmeye başladım. Müsait olmadığım zamanlarda dahi, "Babana söz verdim! Bana da eşlik edersin, yolda sıkılmam hem," diyerek zorla götürüyor bazen. İstanbul'a sık sık gidiş gelişlerim yüzünden Erzurum ve İstanbul bana aynı şehrin iki mahallesi gibi gelmeye başladı.

Müjde

İstanbul'dan döndükten sonra da sıkça kayıinvalidemlerde kalmaya başladık. Başlangıçta haftada bir iki gün kendi evimize de gidiyorduk ama sonra neredeyse her gün burada kalmaya başladık. Buradaki geniş aile ortamını çok benimsedim. Hem evin hem Rafet'in odasının

büyük olması bizi rahat ettiriyor. Kendimi de çok daha iyi hissediyorum. Rafet'in de buna itirazı olmadı. Benim mutlu olduğumu gördükçe o da mutlu oluyor.

Görümcem komşumuzun vereceği bir köpek yavrusu için avluya bir köpek kulübesi aldı. Önüne de bir su kabı ve mama kabı koydu. Ferit ve Feride daha köpek gelmeden bunlarla oynamaya başladılar. Özellikle Feride bu mama kaplarını kendi oyuncakları kabul etmiş, içlerine bir şeyler koyup yiyor, Ayşe Hanım da bunların peşinden koşturuyordu. Nihayet, yavru köpek de geldi. Her yavru köpek gibi çok sevimli. Sadece çocuklar değil hepimiz köpeğin başındayız. Mamasını yedi mi, suyunu içtin mi, tuvaletini yaptı mı diye bakıyoruz. Çocuklar zaten hiç rahat bırakmıyorlar. Zavallı hayvan müthiş bir takip altında ama o bu durumdan rahatsız gibi gözükmüyor. Sadece avludaki kediden korkuyor. Kedi ona yakın bir yerden geçerse koşup kulübesine giriyor. Kedinin de pek aldırış ettiği yok aslında. O da çocuklardan uzak duruyor bu aralar. Onu tutup yine yıkamaya kalkarlar diye çekiniyor belki de. Çocuklar ise neredeyse yemek yemeyecekler, köpekten ayrılmasınlar yeter ki. İkisi de köpekle alt alta üst üsteler. Yalnız köpek daha çok Ferit'i tercih ediyor ve ona gidiyor. Adını Fıfır koydular. Feride de ikide bir geliyor, "Abim bana Fıfır'ı vermiyor!" diye ağlıyor. Ferit de arkadan bağırıyor, "Ben bir şey yapmıyorum! Fıfır beni seviyor!" Sonra gelip Feride'ye, "O beni seviyor! Sen sidik kokuyorsun!" diyor. Feride köpeği kucağına aldığı anda herhalde onun üzerine de işemiş. Feride de iki gözü iki çeşme ağlıyor. Biz de artık köpekle değil onlarla uğraşıyoruz.

Benim kayınvalidemlerde olduğumu duyanlar akrabalar, komşular yeni gelini görmeye geliyorlar. Öğleden sonraları giyinip, süsleniyorum ve misafirleri karşılıyorum. Yavaş yavaş bütün elbiselerim kendi evimizden buraya taşındı. Gelin görmeler bittikten sonra da iadeyi ziyaretler başladı. Valide hanım benimle beraber bu ziyaretleri

yapmaktan büyük keyif alıyor. Güzel giyinip süslenmemi de istiyor, "Gelin görme gibi olmasın! Biraz tak takıştır!" diyor. Benzer sözlere teyzemden de alışığım. Nasıl istediklerini çok iyi biliyorum. Mümkün olduğu kadar orantılı ve çok takmaya çalışıyorum. Valide hanım bazen, şu takını da tak, gibi müdahalelerde bulunsa da genelde memnun.

Günlere, ziyaretlere gide gele ortamlara da alıştım. Ben de oradaki gençlere uyup büyüklere hizmet ediyorum. Kendi aramızda şakalaşıp gülüyoruz. Onların da çoğu benim gibi annelerini veya kayınvalidelerini memnun etmek için giyinip süslenip takılarını takıp bu ziyaretlere geliyorlar. Hele bir Sema isimli arkadaş var, çok esprili. Diyor ki, "Eve gidince, anne senin küpeni arkadaşlar çok beğendi, ben de o annemin küpesi diyemedim. Benim, dedim. Sen artık bunu takmazsın, bana ver. O da, al kızım, senin olsun, dedi." Şimdi de kayınvalidesinin bir broşu varmış, çok beğeniyormuş. Bir gün de onu takıp, aynı şekilde el koymayı planlıyormuş.

Bunun gibi şeyler konuşup gülüyoruz. Ben de onlara kına gecesi nasıl kayınpederi halaydan çıkardığımı anlattım, çok güldüler. "Biz onu biliyoruz," dediler. "Herkes alkışlayınca da elini kaldırıp selamlamışsın."

"Onu da gördüler mi?" dedim. "Tam olarak kaldıramamıştım, Rafet elimi tutmuştu. Kimse fark etmedi sanmıştım." Bu sözüme de çok güldüler. Kadın doktoru olan birisi bana, "Aldırma sen! Bura halkı her şeye hoşgörülü, toleranslı bakar," dedi.

Daha sonra bu doktor kadının muayenehanesine kontrole de gittim. Hem muayene oldum, hem de sohbet ettik. İstanbul'da da doktora giderdim ama onlarla olan konuşmalarımız daha çok hasta doktor ilişkisi dâhilinde olurdu. Burada ise benim arkadaşım gibi sohbet edip konuşuyoruz. Belki daha küçük bir muhit olduğundan dolayıdır ama ben daha çok bura insanının davranışlarına uyum sağladıkları için böyle olduğunu düşünüyorum. Bana bir buçuk aylık hamile olduğumu söyledi.

Kaplıcadaki mutluluğum

Yine bir tanıdıklarının kabul gününe valide hanımla beraber gittik. Büyük bir evdi ve çok kalabalıktı. Buradaki birçok evde olduğu üzere genelde salonda pencere önlerinde yer alan sedirler var. Valide hanıma da sedirlerden birinde bir başköşe gösterdiler. Ayaklarını altlarına alıp oturabilmek ya da bağdaş kurabilmek için yaşlılar çoğunlukla sedirde oturmayı tercih ediyorlar. Ben de yanlarda dizili koltuklardan valide hanıma yakın olan bir tanesine oturdum. Her zamanki gibi önce hatırlar soruldu. Sonra yavaş yavaş gençler ev sahibine yardım bahanesiyle salondan dışarı çıktılar. Biraz sonra evin hanımı içeri girdi. “Sağ olsunlar gençler, beni mutfaktan gönderdiler. Biz ikramları yaparız, sen git otur, dediler,” diye açıkladı. Çok geçmeden tabaklara hazırlanmış börekler, çörekler getirilip herkesin önündeki sehpalara servis yapıldı. Arkasından da çay servisini yaptılar.

Evin kızını daha önceden tanıyorum. Başka ziyaretlerde tanışmıştık. Erzurum’da ziraat fakültesinde okuyan ve çok da sevdiğim birisi. Benim önümdeki sehpaye çay koyarken yavaşça, “Burada sıkılırsın! İçeri gel!” dedi. O giderken ben de arkasından mutfığa gittim. Birkaç kişi servisi yapıyor, diğerleri ise mutfaktaki masanın etrafında oturuyorlardı. Bana da bir sandalye verdiler oturdum. Hep bir ağızdan konuşup eğleniyorlardı. Kızlardan birisi aralarındaki Sevim’e dönüp, “Sevim, sen bu tabağı kaynanana götür! Sedirin başına kurulmuş seni övüyor. Seni kaplıcada görmüş, beğenmiş. Tam istediğim gibi bir gelin, oğlum da hiç itiraz etmedi, neye itiraz edecek gelinim çok da güzel, diyor,” dedi. Sevim hemen iki kolunu kaldırarak, makaram sarı bağlar, kız söyler gelin oynar, türküsünün sadece bu kısmını söyledi ve oynar gibi yaptı. Herkesi güldürdü.

Bir zaman sonra tabaklar geri gelmeye başladı. Hepsini tamamlanınca. Artık sıra bize geldi. Herkes kendi tabağını çayını

doldurdu. Ben de kendime bir tabak aldım. aylarımızı da alıp oturma odasına geçtik. Burası da oldukça büyük bir odaydı. Herkes ayını içerken, Gl ayağa kalktı, “Size Erzurum’a ait bir fıkra anlatayım!” dedi ve anlatmaya başladı: “İstanbulu bir delikanlının askerlik kurası Erzurum’a düşmüş. Erzurum’u ilk kez gryrmş. Bir süre sonra arkadaşlarına demiş ki, ya bu Erzurum’un nesi meşhurdur. Birisi demiş ki, tozu, buzu, kızı! İstanbulu düşünmüş ki burası düz ovadır, rüzgâr esince toz olur. Aynı zamanda çok da soğuk bir iklimi var, buz olması da normal. Ama kızları da meşhurmuş, demek ki kızları gerçekten güzel olmalı. Kendisi de evlenmek istiyormş, bir ahababının tavsiyesi ile Erzurum eşrafından birisinin güzel olduğu söylenen kızına talip olmuş. Ailesini gönderip istemiş ve nişanlanmışlar. Her pazar günü nişanlısını görmeye gidiyormş. Ancak nişanlısı ile konuşurken ona ne söylese, ne anlatsa kız hiç konuşmuyor, sadece evet veya hayır diye cevaplar veriyormş. İlk başlarda bunu mutaassıplığına yorumlamış. Ama sonra bu durum uzayınca onu tavsiye eden ahababına söylemiş; üç ay oldu ben hala nişanlının ağzından bir bütün cümle işitmedim, demiş. Ahababı da ona, sen de asker gibi sorular sorma, biraz romantik ol, demiş. Delikanlı bir sonraki gidişinde ailesinden de izin isteyip nişanlısını çiçekler içinde bir kır lokantasına götürmüş. Bak sevgilim doğa ne kadar güzel, çiçekler açmış, güneş parlıyor, ben de çok mutluyum çünkü sevdiğim nişanlım yanımda. Bunu gözlerimden de okuyabilirsin, demiş. Onun evet veya hayır diye cevap veremeyeceği bir soru sormak için düşünmüş ve sevgiyle nişanlısına bakarak, şu anda gözlerimde neyin izlerini görüyorsun, demiş. Nişanlısı onun gözlerine dikkatle bakmaya başlamış ve sonra demiş ki; apak!”

Ben de bir yandan çay içip bir yandan da Gl’un güzel güzel anlattığı fıkrayı dikkatle dinliyordum ama son cümleyi söylediğinde oyle bir gülme geldi ki ağzımdaki ayı üstüme pskrttm. stm başım battı. stm temizlemeye çalışırken kızlar da yardım ettiler

ama bir yandan hem Gül'ün fıkrasına, hem de benim tepkime gülüyorlardı.

Herkesle iyice kaynaştık. Bana dediler ki, "Bu sene sen de bizimle Hasankale'ye kaplıcaya gel! Orada çok eğleniyoruz!" Kayınvalidem de her sene gidiyormuş kaplıcaya.

"Ne yapıyorsunuz kaplıcada?" dedim.

"Yaşlılar şifa için giriyorlar. Bizim bütün işimiz ise annemlere soyunurken giyinirken yardım etmek, çay filan yapıp hizmet etmek. Bazen biz de onlarla beraber yüzüyoruz havuzda. Ama esas hep bir arada olduğumuz için çok eğleniyoruz. Sen İstanbul'da havuza gitmedin mi hiç? Burada da öyle havuzlar var."

"O arada da kendimize iyi bir koca bulmaya çalışıyoruz," dedi birisi. Herkes kıkırdayarak güldü.

"Erkekler de geliyor mu?" diye sordum.

"Yok, canım! Kayınvalide adayları geliyor. Onlar gelin beğeniyorlar oğullarına." Kızlar yine kıkırdadılar.

"Tamam, ben de gelirim," dedim. Ama eve geldikten sonra unutmuştum bu olayı. Sonra valide hanım kaplıcaya gideceğini söyleyince ben de onunla gitmek istediğimi söyledim. Rafet bana şaşkın şaşkın baktı, nereden çıkarttın bunu şimdi, der gibi. "Kızlardan duydum! Merak ettim ben de!" dedim.

Kayınvalidem de çok mutlu oldu. "Aferin kızım! Ben de yalnız kalmam!" dedi.

Bir hafta sonra kaplıcaya gittik. Ben suya girmeyi düşünmediğim için mayo almamıştım yanıma. Açıkçası havuzun çok cazip olacağını düşünmemiştim. Ama kaplıcanın havuzunu görünce dayanamadım. Herkes de mayo ile girmiyordu zaten. Peştamala sarınmış, kombinezonu ya da külot ve sütyeni ile girenler de vardı. Ben de kombinezonumla girdim suya. Yüzmeyi özlemişim, neredeyse havuzdan hiç çıkmayacağım. Ama valide hanıma havuza girmesi

çıkması için yardım ediyorum. Havuzda bana tutunup suyun ortasına kadar geliyor. Çıkınca da giyinmesine yardım ediyorum. O sırada etrafımızda tanıdıklardan kimseler varsa onlara da yardımcı oluyorum. Herkes beni methedince kayınvalidem de öyle mutlu oluyor ki bazen, bana yardım etme diğerlerine bak, diyor. Gelinim bir harika diye övünürken yüzündeki mutluluk ancak bir annenin yüzünde görülebilir. Bence bunda oğluna verdiği değer de payı var. Rafet'in her yaptığı şey çok isabetli, aldığı gelin de çok iyi, diye düşünüyor.

Biz otelde kalıyoruz ama kaplıcaya rağbet çok olmasına karşın oteller çok az. O yüzden birçok kimse kaplıca yanında kurdukları çadırlarda kalıyorlar. Bunlarda kalan çokça da tanıdık var. Buradayken beni en çok mutlu eden şeylerden birisi de ikindi vaktinde bu çadırlarda kalan tanıdıklara çay ziyaretine gitmek. Çadırların kurulu olduğu yerler ağaçların altında, güzel bir ortam. Bazıları da sırf bu ortamı sevdiği için çadırda kalmayı tercih ediyorlar. Çadırın kapısının önünde dizilen sandalyelerde oturuluyor. Her zaman çay ve yanında kete, çörek, lavaş ve tulum peyniri gibi ikramlarda da bulunuyorlar. Hemen her gün farklı bir çadıra ziyarete gidiyoruz. Valide hanım da bu ziyaretlerden çok memnun. Ama elimiz boş gitmiyoruz. Çoğunlukla taze meyve alıyoruz. Ben erkenden Hasankale'ye gidip kayısı, şeftali, elma, armut gibi ne bulursam alıyorum. Bazen de başörtüsü, namazlık gibi şeyler alıp götürdüğümüz de oluyor.

İki hafta kaldık kaplıcada. Beklediğimden çok daha fazla eğlendim. İçimden, ah bir de yanımda Rafet olsa, burada beraber vakit geçirseydik diye düşünüyordum. Nihayet artık döneceğimiz hafta sonunda bizi almaya Rafet geldi. Aslında peder beyin şoförü getirmişti bizi, almaya da onun gelmesini bekliyorduk. Ama Rafet de bizi özlemiş. Çok sevindim.

"Rafet burada bir gece kalmalısın," dedim. "Buradaki yaşantıyı, çadır ziyaretlerimizi görmen lazım."

“Otelde boş yer bulabileceğimi sanmıyorum,” dedi.

Ben yine de ısrarlıydım kalmasında, “Ben annemle aynı yatakta yatarım. Bizim odada kalabilirsin.

Rafet dönüp annesine baktı. Benim bu ısrarıma bir anlam verememişti. Ama kayınvalidem onun anlamadığını düşünmedi, sadece kendi aklında olanı söyledi. “Rafet, burada herkes gelinimi çok sevdi,” dedi.

“Belli ki o da burayı çok sevmiş. Hâlbuki ben sıkılmıştır diye düşünmüştüm. O yüzden cumartesiden geldim sizi almaya. Ama madem öyle, yarın döneriz,” dedi.

Çok sevindim. O gün ben havuza gitmedim, Rafet ile vakit geçirdik. Akşamüstü de hep beraber valide hanımın teyzezadelerinden birilerinin çadırını ziyarete gittik. Büyük bir ağacın altına kurulmuş olan çadırın önünde oturduk. Çaylar, çörekler, pideler geldi.

Rafet, “Solmaz, bu ortamı o kadar sevmiş ki beni de bu akşam burada kalmaya ikna etti. Demek ki biz yaşlanınca, bir çadır alıp her gördüğümüz güzel yerde kurup kalacağız,” dedi.

Ertesi sabah için de bizi mutlaka çaya beklediklerini söylediler. Gece valide hanımı rahatsız etmemek için karyolanın tam ucunda yattım. Rafet’in gözü bizdeydi, nasıl yatıyoruz diye bakıyordu. Ayrıca da gülme krizi tuttu, sık sık bize bakıp gülüyordu. Sabah erkenden kalktı. Bana yatağını gösterip, orada yatmam için işaret etti. Rafet odadan çıktıktan sonra ben de yatağıma yatıp biraz uyudum. Gözlerimi açtığımda Rafet’le annesi konuşuyordu.

Valide hanım, “Çok güzel yattık, hiç rahatsız olmadık,” diyordu. Ben neredeyse karyolanın yan demirinin üstünde yattığımı söylemedim elbette. Ama pişman değilim. Bu teklif benden gelmişti. Hazırlanıp eşyalarımızı toplayıp arabaya yükledik. Otelde vedalaşabildiklerimizle vedalaştık sonra söz verdiğimiz üzere teyzezadelere sabah kahvaltısına gittik. Çadırın önünde ağacın altında bir hayli hazırlık yapmışlar.

İmkânları dâhilinde elbette. Oturduğumuz sandalyeler de alçak olduğu için Rafet kulağıma eğilip, "Evcilik oyununa benzedi," diye fısıldadı. Çaylarımızı içerken bizim gruptaki kızlardan bir kısmı göründü. Kendi aralarında şarkı, türkü söyleyerek yürüyorlardı. Bizim çadıra yaklaşınca teyzezadelerin oğlu da onları karşıladı. Güzel bir sesi vardı, o da bir türkü söyleyip oynamaya başladı. Karşısına da gelin kızlardan biri geçti. Bunun üzerine kızlar da katıldılar, diğer çadırlardan gelen bazı gençlerle beraber şarkılara ve oyuna eşlik ettiler. Rafet bana işaret edince ben de kalkıp onlara katıldım. Rafet de evin oğluyla karşılıklı oynamaya başladı. Her oyunu kuralı ile oynayınca çok daha güzel. Oyun bittikten sonra Rafet müsaade istedi ve yola koyulduk.

Rus kâhya

Erzurum'daki yeni yaşantıma uyum sağlamamda, kayınpederimin çiftliğine yaptığımız ziyaretlerin de çok önemli bir payı var. Havanın güzel olduğu günlerde hafta sonları, genellikle de pazar günü, bazen toplanıp ailece kayınpederimin köyündeki çiftliğine gidiyoruz. Görümce, eşi ve çocukları ile evdeki yardımcılarımız da geliyorlar. Çiftliğe bakan bir kâhya var. Karısı ile beraber çiftlikte kalıyorlar. Kâhyanın ismi İbrahim ama yolda gelirken Rafet anlattı; Rus asıllıymış, asıl ismi Yefim. Zaten peder bey ondan bahsederken hep Rus Kâhya diye bahsediyor, kimse İbrahim demiyor. Çocukken annesi ve babası ile beraber ikinci dünya savaşı sırasında Rusya'dan gelmişler Türkiye'ye. Babası aşçılık yapıyormuş. Uzun yıllar kalmışlar burada. Bir süre sonra annesi hastalanıp ölmüş. Babası da Avustralya'ya göç etmiş olan akrabalarının yanına gitmiş. Ama Yefim burada bir Türk kızına gönlünü verdiği için babası ile gitmemiş. Burada kalıp babası gibi aşçılık yapmaya devam etmiş. Âşık olduğu kızı önce ailesi vermek

istememiş. Sonra Yefim müslüman olup İbrahim adını almış. O zaman sevdiği kız Gülsüm ile evlenmesine ailesi razı olmuş. Uzun zamandır da peder beyin çiftliğinde kâhyalık yapıyor. Peder bey onu çok sever, arkadaş gibiler. Hem hizmet eder, hem de beraber oturup çay içerler, çiftlik işlerini konuşurlar. Bazen hanımına da takılır, “Bu hatunun yüzünden yurdumu, dinimi terk ettim! Bilmem kıymetimi biliyor mu?” diye. Gülsüm Hanım da bu iltifattan çok mutlu olur. Valide hanım da her seferinde iltifat eder, “Sen de nazından söylüyorsun! Onun bunların hepsine değdiğini sen de biliyorsun.” Bu laflar ikisinin de hoşuna gidiyor. Hepsi de yetişkin üç tane de oğulları var ama onlar çiftlikte değiller.

Çiftlikte biri eski iki ev var. Bir de ahır binası. Eski olan evi samanlık olarak kullanıyorlar. Hayvanların kışlık otlarını saklıyorlar. Yeni evi de çiftliğin içinden geçen bir akarsuyun yanında yapmışlar. Evin yanında suyun üzerine doğru uzanan tahtadan yapılmış veranda ve üzerinde bir kameriye var. Ortasında bir masa kenarlarda da oturma sıraları var. Suyun kenarlarında da salkım söğütler ve kavak ağaçları var.

Burada Rafet’in bir sazı var. Her geldiğimizde çalar. Görümcemin eşi Faik enişte mangaldan sorumlu. Geldiğimizde hemen kömürleri tutuşturur. Kâhyanın eşi gittiğimizde ilk iş birer bardak yeni kaynamış mis gibi kokan süt getirir. Enişte etleri, köfteleri, biberleri, domatesleri sırasıyla dizip kızartır, sonra da tabaklara servis eder. Salata, ayran ve çiftlikte hazırlanan ekmekler Gülsüm Hanımdan. Bunlardan biri eksik olsa eniştenin canı sıkılır. Rus Kâhya İbrahim, eşi Gülsüm de dâhil hep beraber yeriz. Yemekten sonra da çoğu kez Rafet sazını alır, kâhya da ona eşlik eder, beraber türküler söylemeye başlarlar. İkisinin de sesi güzel ama kâhyanınki Rafet’ten de iyi, dokunaklı bir sesi var. Genellikle, ‘kız anan baban Pasinli güzel, çekemiyorum gurbet elin yasını güzel’ ile başlarlar, ‘eğil salkım söğüt eğil, bu bendeki sevda değil’ ile bitirirler. İşte o zaman Büyükada’da tekneyle gezerken Güler ile beraber bağıra bağıra

konser verir gibi şarkı söylememiz gelir aklıma. Eğer bir gün kısmet olur da Güler Erzurum'a gelirse bu çiftliğe gelip suyun üstünde, salkım söğütlerin altında Pasin Ovası'na bakarak yine beraber şarkı söyleyeceğiz. Bunu çok istiyorum. Bizim sesimiz de Pasin Ovası'nın rüzgârına karışsın.

Zeynebim

Sonbaharda kayınvalidemler kış hazırlığı yapmaya başladılar. Bütün bu hazırlıklar da taş avluda yapılıyor. Ocaklar yanıyor, kıymalar ve kavurmalar tenekelere dolduruluyor. Ben de yardım edeceğim diye çok gayret ediyorum ama onlar alışkın. Ben pek ayak uyduramadım. Yardım edeyim derken yakmadığım elim parmağım kalmadı. Hamile olduğum için çok da fazla karıştırmak istemiyorlar aslında. Bir yandan da iştahım artmış durumda. İş bitince çaylar demleniyor, pideler geliyor, taze taze kavurmaları içine sarıp yiyorum. Onlar bir yerse ben iki yiyorum. Ertesi gün sucuk yapılıyor, bezlerin içine dolduruyorlar. Bu arada hazırlanmış sucuk etlerini ateşte kızartıp yine çayla yiyoruz.

Benim her şeyi iştahla yememi gören Rafet dayanamadı, "Solmaz dikkat et biraz! Böyle gidersen çok hızlı kilo alacaksın."

Benden önce görümcem cevap verdi, "Üzülme Rafet, Solmaz kilo almaz! Neredeyse her işe koşturuyor. Çok hareket ediyor ve yediğini de yakıyor."

Her işe koşturuyorum ama bir şey yapabildiğim yok. Daha çok işler bir an önce bitsin de oturup çayımız içelim, bir şeyler yiyelim diye düşünüyorum. Ama görümcemin sözünün üzerine bir şey demedim. Burada çay içmeyi öğrendim. Çayı sevdim ve biraz tiryakisi de oldum. Ama kıtlama içmeyi hala beceremiyorum.

Sabah Rafet işe giderken, "Aman Solmaz! Yemene dikkat et!" diye uyardı.

Ben de, "Ne yapayım iştahım arttı. Karnımdaki ocuk da besleniyor hem," dedim.

Rafet güldü; "Canım biliyorum ama eski yediğine bir kaşık daha eklesen yeter. ocuk ondan fazlasını yemez zaten."

Allah'tan bu iştah ilk aylarda yoktu. nc dördüncü aylarda başladı. Yedinci aya geldiğimde ise kesildi. Doktor biraz da sıkıntıdan yediğimi söylüyor. Sekizinci ayda karnım iyice büyüdü. Görümcemin getirdiği hamile kıyafetlerini bile artık rahat giyemez oldum. Valide hanımın rahatça bağdaş kurup oturduğu elbiselerinden aldım giydim. Ayağıma da ileri muflonlu terlikleri giyince rahat rahat oturup kalkıyorum, dolaşıyorum. Valide hanım kendime yeni hamile kıyafeti diktirmemi söyledi ama artık doğuma da bir şey kalmadı. Terziye gitmeme değmez. Onlar dikilip gelene kadar ocuk doğar.

Onlar benim doğum için İstanbul'a gitmek istediğimi düşünmüşler. Ben doğumu Erzurum'da yapmak istediğimi söylediğimde biraz telaşlandılar. Bana hiç korku gelmedi, çok rahatım. Annemleri de ağırmamı söylediler, doğumda yanımda olsunlar diye. Annem babamı bırakıp birkaç günden fazla kalamaz burada. Ama teyzem kalabilir.

Rafet ve kayınpeder herkesten daha telaşlıydı. Doktorum tecrübeli miymiş, daha önceki hastalarından sorup soruşturduk mu, memnunar mıymiş, diye konuşup duruyorlar.

Teyzem doğumdan iki hafta önce geldi. O gelmeden önce ben de evime taşındım. Bizim yatak odasına bitişik sandık odasını ocuk odası yaptık. ocuk odası takımını grmcemden aldık. Artık görümcemin bu konudaki zevkini bildiğim için, burada daha güzelini bulamazsın, diye bana teklif ettiği zaman tereddüt etmeden kabul ettim. Nitekim tahmin ettiğim gibi çok güzel mobilyalardı. Bütün parçaları da sığmadı odaya. Dolabını koyamadık. Valide hanım da bir ocuk arabası almış.

Teyzemi Ozan getirdi Erzurum'a. Onlar da çocuk eşyası hazırlamışlar. Ozan beni bol elbise içinde görünce, "İstiklal savaşında mermi taşıyan Anadolulu analarımıza benzemişsin," dedi.

Teyzem, "Çok konuşma sen!" dedi. "Bizim zamanımızda da hamileyken böyle robadan büzgülü bol elbise giyyorduk. Çok rahattır, iyi yapmışsın!"

Ondan sonraki günlerde eşyalar yerleştirildi. Beğenilmedi, yeniden değiştirildi. Son hali ilk hali oldu. Ben artık eczaneye gitmeyi bıraktım. Ev işleri ile uğraşmaya çalışıyorum. Teyzem, "Yükün ağırlaştı! Biraz hareketini azalt," diyor. Ama ben de hareketsiz kalırsam daha kötü olurum diye pek oturmak istemiyorum.

Annem gelemeden bir gün önce benim sancılarım başladı. Korkmaya başladım, "Bak annem de gelmedi daha! Şimdi nasıl olacak bu çocuk?"

Neyse ki teyzem yanımda. "Kızım annen doğurmayacak ki sen doğuracaksın. Annen yarın gelecek, korkma! Her çocuk gibi doğacak," diyerek beni rahatlatmaya çalışıyor.

Doktora haber verildi, hastaneye götürdüler. İki saat kadar sürdü doğum. Çok hazırlamıştım kendimi ama tahmin ettiğimden daha zor bir şeymiş. Çok acı çektim. Yine de bebeği doğurtan ebe, ilk çocuk için çok kolay bir doğum olduğunu söyledi. O öyle söylüyor ama bunun zoru nasıl olur hayal edemiyorum. Her şeye rağmen kızımı kucağıma verdiklerinde tüm acılarım geçti. Minicik bir şey. O an o minik şeye öyle bir sevgi doğdu ki içime, kendimi unuttum, üşütecekler, incitecekler diye heyecanlandım. Rafet yanıma gelince, "Çok şükür Solmazım!" diyerek bana sarılıp öptü. Bebeğimizi getirdiklerinde kucağına alamadı, beceremem, incitirim, diye korktu. Benim duyduğum hislerin benzeri onda da var belli ki. Benim kucağımda sevdi kızımızı; "Solmaz, bu minik şey çok güzel bir kız olacak senin gibi!"

Annem gelince doğru hastaneye getirdiler. Gözlerinin içi gülüyordu. Mutluluktan ağladı. Anneanne olmuştu artık.

Kızım çok sağlıklı. Sütünü de sorunsuz emdi. İki gün sonra çıktık hastaneden. Eve gelince çocuğumu doya doya kucağıma aldım. Emzirdim, uyuttum, temizledim. Annem ve teyzem de benimle beraberdi. Ama her şeyiyle ben ilgilenmek istiyordum. Hayatta Rafet kadar kimseyi sevemem zannediyordum. Doğduğu andan itibaren kızıma duyduğum sevgi çok başka oldu.

Annem babamı yalnız bıraktığı için bir hafta sonra Ozan ile beraber döndü. Teyzem kırkı dolana kadar bekledi. Çok uslu az ağlayan bir bebek. İsmi Zeynep koyduk. Büyük babaannenin adı.

Kayınpeder bankaya hesap açtırıp para yatırmış. Cüzdanı bize verirken, her sene onun parasının yatacağını, kendini bilecek yaşa geldiğinde cüzdanı ona vereceğimizi söyledi. "Para kendinin olunca değerini daha iyi bilir," dedi.

Teyzemin gidişinden bir hafta sonra bütün eşyaları topladım. Öğlen Rafet eve uğradığında Zeynep'i kucağıma alıp, "Bizi valide hanımlara bırak," dedim. Kapının yanındaki eşya kalabalığını da görünce, "Herhalde yine taşınıyoruz?" dedi gülerek.

Valide hanımların evine vardığımızda avlunun kapısında Ayşe ve eşi Selim karşıladı bizi. Zeynep'i de kucağımda görünce hemen koşturdular, "Gelin hanım sana alışmıştık burada. Gitmeyeceksin değil mi?"

Ev halkı da sevinçle karşıladılar bizi. Görümcemin çocukları bebeğin başından ayrılmıyorlar. Sıkı sıkı tembih ettik, "Elinizi sürmeyin! Uzaktan sevin!" diye. "Bir sene sonra o da yürüyüp sizinle oynayacak."

On yedi sene sonra

Zeynep'in doğumundan sonra bu deftere yazmayı bırakmıştım. Çocuk bakarken her şeye vakit ayırmak kolay olmuyor. Bugün eşyalarımın arasında bu eski dostumla karşılaşınca tekrar yazmaya

karar verdim. Aradan on yedi sene geçmiş. Bir kızım daha oldu, Deniz. Büyük kızım Zeynep lisede, Deniz de ortaokulda. Ben de artık neredeyse her gün öğleden sonra eczaneye Rafet'in yanına gidiyorum.

Bu arada babamı kaybettik. Annem yalnız kaldı. İstanbul'a daha fazla gitmeye başladım. Ozan evlendi iki çocuğu oldu. Mine'nin de bir oğlu, bir kızı var. Teyzem gelininden hoşlanmadı. Annemle beraber vakit geçiriyorlar. Annemin yalnızlığını biraz olsun gideriyor.

Görümcemin oğlu Ferit iktisadı bitirdi. Şimdi dedesinin yanında çalışıyor. Feride genç kız oldu. Rafet belediye başkanlığına aday oldu ama kazanamadı. Biz de İstanbul'a taşınmaya karar verdik. "Kızlar okuyacak bizim de başlarında olmamız lazım," dedi Rafet. Babası da bir şey demedi.

İstanbul'da anneme yakın olsun diye Gayrettepe'de bir daire aldık. Oldukça büyük. Kışları valide hanım ve peder bey de gelip bizimle kalabilirler diye düşündük. Maalesef nasip olmadı. Bir gün valide hanım hamama gidip döndü. Yarım saat sonra da fenalaştı. Hemen hastaneye götürdük ama maalesef kaybettik. Ben farkında değilim, o ara ben de fenalaşıp bayılmışım.

Valide hanımın vefatından dolayı hepimiz şaşkındık. İstanbul'a taşınmak üzere hazırlık içindeydik. Rafet, "Siz önden gidin o zaman," dedi. "Babamı yalnız bırakamam ama sık sık gelmeye çalışırım."

Kızlar Erzurum'u seviyorlar. Bütün arkadaşları burada. İstanbul'a gitme kararı onları üzdü. Her ne kadar teyzem varsa da, onlar da iyice yaşlandıkları için ben de annemin yakınında olmak istiyorum. Öte yandan peder beyi bırakmak da canımı sıkıyor. Ama esas Rafet'ten ayrılmak istemiyorum. Sonuçta, şimdilik kalmaya karar verdik. Kızların okul kayıtlarını yeniledik.

Evin eski tadı yok. Peder beyin neşesinden eser kalmadı. Yetim çocuk gibi oldu. Durumu hepimizi üzüyor. Görümcem babasını yalnız bırakmamaya çalışıyor. Kendimi yine boşluğa düşmüş gibi

hissediyorum. Nerede kayınvalidenin bir eşyasını görsem elime alıyorum, sanki biraz rahatlıyorum. Üniversitedeyken Ali'nin anlattığı bir hikâye aklıma geldi. Kantinde kalabalık bir arkadaş grubuyla oturuyorduk. Bir arkadaş, insan nelerle mutlu olur, diye sormuştu. Herkes kendince bir şeyler söyledi. İstediklerini elde edebilen, parası olan mutludur, dedi birisi. Bir başkası sevgilisi yanında olan mutludur, dedi. Çocuğunu kucakladığı zaman, okulu bitirdiği zaman, iyi bir işe girdiği zaman, kendi evini aldığı zaman, diye herkes bir şeyler söyledi. Ali de oradaydı ama sessizce dinliyordu. Bir başka arkadaş da, arkadaşımız Ali'nin konuştuğu gün ben mutlu olurum, deyince güldük. Bunun üzerine Ali bilmiş bir tavırla, dinleyin o zaman, diyerek anlatmaya başladı; "Annem memlekete gitmişti. Ben de babaannem evde yalnız kalmasın diye okuldan çıkınca erkenden eve gidiyorum. Bir gün eve gittiğimde babaannem pencerenin önünde oturmuş bir şarkı mırıldanıyordu. Kahve de yapmış kendine. Babaanne, bugün çok mutlusun bakıyorum, dedim. Doğru Ali, bugün eski bir arkadaşım geldi. Uzun uzun konuştuk. O bana dertlerini anlattı, ben ağladım. Ben ona dertlerimi anlattım, o ağladı. Çok güzel bir gün geçirdim, dedi. İşte bence mutluluk budur."

O zaman öylesine dinleyip geçmiştım Ali'nin bu anlattığını. Ama şimdi daha iyi anlıyorum. Zeynep'in doğumunda teyzem bizde kalırken valide hanımla beraber oturup saatlerce birbirlerine geçmişte neler çektiklerini anlatırlardı. Valide hanımı bilmiyorum ama teyzemin geçmişini biliyorum. Hiç üzüntülü halini görmedim. Her zaman yaşamayı seven, gülen bir hanımdır. Ama teyzem kocasını çok erken kaybetti. İnsanlar güzel olayları değil de hep olumsuz olayları konuşuyorlar. Biz de teyzemin eşinin erken yaşta vefatını hep hatırlarız. Ama teyzemin üç çocuğu büyütüp yetiştirmek için nasıl ayakta durduğunu, o gücü ve sabrı nasıl gösterdiğini düşünmeyiz. Teyzem bunu bize hiç hissettirmedi.

Kendimi düşünüyorum; ben de güçlüyüm, gücüm sayesinde yeni bir Solmaz yarattım, diyorum. Sonra bu düşünceme kızıyorum, esas güçlü olan görümcem. Her zaman dik, işleri halleden, kendinden de taviz vermeyen, ailesinin çocuklarının, akrabalarının da işlerini sükûnetle yapan, olayları olduğu gibi kabul eden, yanlışların düzeltilmesi mümkünse bunu sakince yapmaya çalışan kişi o. Aslında bunların hepsini ben de yapmaya çalışıyorum, ben de güçlüyüm. Peki, neden en küçük bir zorlukta, ne yapacağımı bilemez bir şekilde hissediyorum? Arkamda dağ gibi Rafet duruyor. Hayır, ben zayıfım. Beni ayakta tutan Rafet.

Benim bu perişan halimi gören peder bey kendi üzüntüsünü unuttu benim derdime düştü. Beni oyalasın diye beraber eczaneye gidelim diyor. Bazen Ferit'e çay içmeye götürüyor. Bir iki defa İstanbul'a da gittik beraber. Bana yardımcı olmak için ne lazımsa yapıyor. Bu durum peder bey için de çok faydalı oldu. Beni oyalarken kendi sıkıntısını unuttu. Rafet de bana diyor ki, "Kızım kayınvaliden öldüyse biz de ölecek değiliz. Vadesi gelen gider, bu kadar üzülme." Bilmiyorlar ki bu ağlamalarıma sebep kayınvalidem değil, o sadece bahane. Ben bilemediğim bir sebeple ağlıyorum. Bütün okul hayatımda hep sınıf birincisi ve hep öndeydim. Her zaman sınıfın sivrisiydim. Peki, sonra ne oldu? Âşık oldum. Aşkım ön plana geçti. Kişiliğimi aşkımla ezdim. Bu ağlamalar kişiliğimin isyanı. Rafet aşkıyla kişiliğini bir terazide tuttu. Ben yapamadım. Ama tüm bunları düşünmek ve yazmak beni rahatlatıyor.

Kayak

Artık daha iyi hissediyorum. O gece Rafet benim yatağa geldiğimi görünce kollarını açtı. Yanına yatıp, başımı göğsüne koydum. Sabah

uyanınca hala öyle yattığını gördüm. Zavallı Rafet ben uyanmayayım diye neredeyse hiç kıpırdamamış. Ben çok güzel uyumuştum. Rafet her tarafının uyuştüğünü söyledi.

Kahvaltı yaparken peder bey, "Gelin hanım, seni bugün iyi gördüm!" dedi.

Ben de hiç bozmadım, "Peder bey, kendi kendime İstanbul'a gittiğimizde Büyükkada'da bir ev alıp döşeme hayali kurdum. Sonra da hayalime inandım olsa gerek. Neşem ondandır."

Peder bey, "Sen bize gelesi on yedi sene oldu. Bir gün bir istekte bulunmadın. Bu evi almak bizim borcumuz olsun," dedi.

Rafet de babasının sözüne destek verdi; "Solmaz, bu kadar istiyorsan alırsız tabi. Yeter ki sen bak, beğen!"

"Hayır, siz değil ben alacağım!" dedi peder bey. "Bize bu kadar iyi bir gelin olan kızımın isteğini ben yapacağım. Solmaz kızım annene de çok iyi gelinlik yaptı."

Kızlarım Zeynep ve Deniz de Erzurum'da her kış kayak yapmayı seviyorlar. Daha küçüklükten başlamışlardı karda oynamaya. Bizim evin önündeki avluda Ayşe Hanım onları evden getirdiği bir küçük kızağa oturtup aşağı yukarı çekerdi. Avluda kar çok kalmaz. Biraz büyüdüklerinde avlu onlara yetmemeye başlayınca bu defa halalarına gitmeye başladılar. Görümcemin evinin yanında müsait bir açık arazi var. Hafta sonlarında orada onun çocuklarıyla beraber kızağa binerlerdi. Ferit hem kız kardeşi Feride'ye, hem de Zeynep ve Deniz'e göz kulak olur, onları kızakla kaydırırdı. Üşüyüp elleri sızlayana kadar oynar, acıya dayanamayınca ağlayarak eve koşarlardı. Ertesi gün yine tuttururlardı halalarına gitsinler diye. Ama Ferit ve Feride okulda oldukları için sadece cumartesi ve pazar günleri onlarla beraber kayabilirlerdi. Çok ağladıklarında Ayşe Hanım dayanamaz, işimi bitirince götürürüm sizi, derdi. Bu defa da Ayşe'nin işi ne zaman bitecek, diye tuttururlardı. Büyüdükçe kızığın yerini kayak almaya

başladı. Ama mahalle arasında kayak yapmak zor, kayak merkezlerine gitmek lazım. Birkaç sefer onları alıp götürdük. Bu kış yine bir hafta sonu kayağa gitmek istediler. Arkadaşları gidecekmiş, onlar da bizi sıkıştırıyorlar gitmek için. Bir iki söylediler, baktılar ki bizden bir fayda yok. Bu defa her başları sıkışınca yaptıkları gibi halalarına gittiler. Hala kolay kolay hayır demez, kayınpedere benziyor, hep olumludur. Meseleleri kolayca halletmek konusunda ondan çok şey öğrendim. En azından olaylara daha yapıcı bakmayı, daha verici olmayı öğrendim. Kalabalık ve birbirine bu kadar yakın yaşıyan bir ailede bunlar çok önemli.

Nitekim halaları hemen kızlara, "Siz üzölmeyin, zaten bu iş Ferit'e düşer," dedi. "Bu akşam Ferit abinize söyleriz, pazar günü o sizinle beraber gelir. Zaten Feride de gitmek istiyordu." Ferit artık üniversiteyi bitirmiş ve peder bey ile beraber çalışıyordu.

Kızlar çok sevindiler. Kayak için kendilerine gidip alışveriş de yaptılar. Nihayet pazar günü Ferit yanında Feride ile beraber bizimkileri almaya geldi. Kızlar zaten sabahdan giyinmiş hazırlanmışlardı. Yeni kıyafetlerini, berelerini, eldivenlerini de bize gösterdiler. Ben yakıştığını, çok güzel olduklarını söylerken, Rafet de hem onlara hem de Ferit'e dikkatli olmalarını tembih ediyordu.

Ben onları yolculayıp odaya döndüğümde Rafet de Ayşe Hanımdan iki bardak çay istemiş beni bekliyordu.

"Rafet!" dedim. "Seneler ne çabuk geçiyor! Kızlarımız artık genç kız sayılırlar."

"Evet! Ben de şimdi onu düşünüyordum. Daha neredeyse dün, biz onlar gibiydik. Gerçi ben bizi yine öyle görüyorum. Ancak onları görünce artık öyle olmadığımızı anlıyorum."

Çaylarımızı içerken eskilerden, Güler'den Ahmet'ten bahsettik. Her ne kadar İstanbul'a her gittiğimizde görüşüyorsak da eski günlerdeki gibi fazla vakit geçiremiyorduk.

“Keşke buraya gelseler de beraber köye gitsek. Çiftlikte tüm bir günü beraber geçirirdik,” dedim.

“Ahmet de bir tekne almış. Çocuklar büyüdü artık, gelin de beraber eski günleri yaşayalım, diyor.”

“Tekneyle İstanbul’a gittikten sonra da gezeriz nasılsa. Bence biz İstanbul’a gitmeden önce onları ikna edelim de Erzurum’a gelsinler. Onlarla beraber böyle bir fırsatımız olmaz. Sen Ahmet’le konuş, ben de Güler’i sıkıştırırım.”

Akşama doğru çocuklar kayaktan döndüklerinde görümcemler de bizdeydi. Çocuklar yorulmuşlar ama heyecanları geçmemiş. Neler yaptıklarını, nasıl eğlendiklerini anlatıyorlardı. Kimse kendi düşüşünü söylemiyor, diğerlerinininki anlatıyorlardı.

Feride, “Ferit abim de düştü. Kalkarken de gözlerini açmış, kimse gördü mü diye etrafını kontrol ediyordu ...”

Ferit; “Ben kaymayı biliyorum, sizin gibi acemi değilim. Düştüm ama hemen kalktım. Zeynep gibi yere yapışıp kalmadım...”

Deniz, “O zaten dikkat çeksin diye yapıyor, mahsustan kalkmadı. Herkes koşup onu kaldırsınlar istiyor...”

Zeynep; “Bu Deniz’in dilini kesmek lazım...”

Biz de onları dinlerken gülüp eğleniyoruz. Enişte bey kendi gençlik günlerini hatırladı; “Biz de çok kaydık vaktiyle,” dedi. “Ortaokuldayken kendi yaptığım kayaklarım vardı. Şimdikiler gibi değil tabi, uyduruk şeyler. İlk kayışım da düştüm kolumu incittim. Ağlayarak eve gittim. Babam, sana ağlamak yakışmadı, kayak böyle düşse kalka öğrenilir, demişti. Kolumu da yakınımızda bir çıkıkçı teyze vardı, ona götürdük. Çatlamış dedi, sardı bağladı. Erzurum’da kırık olayı çok olur, o yüzden her mahallede böyle çıkıkçılar vardı, işlerinde de usta olmuşlardı. Doktora güvenmez, onlara güvenirdik. Bir sefer de üniversitenin ikinci sınıfındayken yine kayakta düşüp ayağımı kırmıştım. O zaman alçıya almak zorunda kalmışlardı. Ama artık tıp fakültesinde olduğum için o

sefer çıkıkçıya değil, kendi hastaneme gitmiştim. İki ay koltuk değnekleriyle gittim okula.”

Peder bey dedi ki, “Bir fıkra var; Erzurum’da bir kahvede iki arkadaş konuşuyormuş. Biri diğerine, bana karda buzda kayıp düşerek kolunu bacağını kırmamış yüz tane Erzurumlu göster sana bir altın vereceğim demiş. Diğer ona dönmüş, bu işi bu kadar büyültmeye lüzum yok, sen bana bir tane göster ben sana yüz altın vereyim, demiş. Yani burada kayaktan canı yanmayan yoktur...”

Peder beyin de çocukluk hatıraları canlanmıştı. “Ben de çok hareketliydim, kaç defa çıkıkçıya gittiğimizi bilmem. Ama esas büyüüp delikanlı olduktan sonra, o zaman göbek yok tabi, koşuyoruz, top oynuyoruz, kayıyoruz. Daha çok da kızlara fiyaka olsun diye yapıyoruz. Bu bizim hanım o zaman küçük. Bizim mahallede komşumuz. Annesi bizlere tembih ediyor, bu çocuğa dikkat edin, diye. Ben gencim ama bunu iyice çocuk yerine koyuyorum. Aklımda benim yaşıttım genç kızlar var. Onlar bizi pencerelerden seyrediyorlar. Bu kızcağıza kayak kaymayı öğretmeye başladım. Aslında genç kızlara kendimi gösterip hava atmak niyetindeyim. Böyle bir süre devam etti. Ben o hevesle her gün giyinip kuşanıp pencerelerdeki kızların göreceği yerlerde bizim komşu kızına ders vermeye gidiyorum. O da işin kolayını bulmuş, boynuna düşüyorum, korkuyorum diyerek bana sarılıp duruyor. Ben ise içimden geçiriyorum, keşke diğer kızlar da benden kayak öğrenmeye gelseler, onlar da belki korkup boynuma sarılırlar, diyorum. Sonra bu ders işleri ertesi senelerde de devam etti. Bu komşu kızı da benim boynuma sarıla sarıla büyüdü, benim dikkatimi de kendi üstüne toplamayı becerdi.”

O ana kadar peder bey çok neşeli bir şekilde anlatıyor, biz de gülerek dinliyorduk. Ama valide hanımdan bahsetmeye başlayınca sesi değişti; “Ben onunla evlendiğimde o daha küçüktü. Benim yanımda hep küçük kaldı. Onu hep benim küçüğüm gördüm ve ne istediye

yaptım. Çocuklarına çok güzel anne oldu. Annelik söz konusu olduğunda evin en büyüğüdü.”

Peder bey böyle konuşunca biz de valide hanımı hatırlayıp duygusallaştığımız. O sırada kendi aralarındaki konuşmalarını kesip yanımıza gelen Deniz, “Biz yine gitmek istiyoruz kayağa!” diye Rafet’in önüne atlayınca konu yine kayağa geldi.

Rafet, hiç kendi üzerine bir vazife çıkarmadı. Onun yerine, “Olur kızım, ama sordunuz mu Ferit abinize, müsait miymiş?” dedi.

Halaları girdi söze, “Götürür tabi ki! Yapacak daha iyi işi mi var?” dedi.

Sonraki haftalarda Ferit birkaç defa daha kızları kayak yapmaya götürdü, hiç de şikâyet etmedi. Deniz’in anlattığına göre aralarında kızların da olduğu çok arkadaşı varmış orada. Bu kadar hevesli olmasında bu kızların da payı olabilir.

Kızlar her seferinde çok eğlenerek geliyorlar ve bize de anlatıyorlardı. Allah’a şükür ki bir kaza, sakatlık yaşamadılar. Rafet kayak konusunda çok ilgisiz gözükmeyle beraber, her defasında hem Ferit’i hem de kızları dikkatli olmaları, gereksiz hızlanmamaları, pist dışında kaymamaları, sis basarsa beklemeleri gibi konularda sıkı sıkı tembih ederdi. Belki de onu ikazları işe yaramıştı.

Ben de bir akşam yalnız kaldığımızda Rafet’i sıkıştırdım; “Rafet sen de gençken çok kayak yapıyormuşsun. Evde kayakla çekilmiş resimlerin var. Hatta ablanın anlattığına göre çok da iyiymişsin. Ama şimdi çok ilgisizsin. Çocuklarla beraber gitmek bir yana herkes kendi kayak hikâyelerini anlatırken bile sen hiçbir şeyden bahsetmiyorsun. Nedir sebebi?”

Rafet, “Aslında annem ve babam dahi bu anlatacağımı bilmezler,” diyerek anlatmaya başladı; “Buradaki her çocuk gibi ben de çok küçüklüğümden itibaren kızığa, kayağa meraklıydım. Gençliğimizde de arkadaşlarımla kayak merkezlerine sık sık gider kayardık. Hepimiz

aynı yaş grubunda değildik. Aramızda büyükler de vardı. Türkiye birincisi olmuş Gümüşhaneli Muzaffer abi vardı, bizleri yetiştiriyordu. O yüzden de çok güzel öğrenmiştik kaymayı. Yine bizimle beraber kaymaya gelen çok sevdiğimiz bir abimiz de vardı. Bir gün oldukça kalabalık bir şekilde kayak yapıyorduk. Çığ geliyor, diye bağırdılar. Nereden geldiğine durup bakmaya bile vaktimiz olmadı, herkes kendince güvenli gördüğü bir tarafa doğru kaçmaya çalıştı. Hemen hepimiz kaçıp kurtulduk. Bazılarımız kısmen kar altında kalmıştı ama çıkmaları çok zor değildi. Bir kaçımızı da bir dalga gibi çarpıp devirmiş. Yine de üzerlerinde çok fazla kar birikmediği için silkelenip çıkabildiler. Ama o bahsettiğim abimiz o gün çocuğuyla beraber gelmişti. Çığ geldiğinde de beraber kayıyorlarmış. Çok da güzel kayardı. Çığın tam ortasında kalmışlar. Çocuğunu kurtarsın diye iki eliyle onu havaya kaldırmış, o sayede çocuk çığla gelen karların üst kısmında kalmış ve kurtulmuş. Ama kendisi kurtulamamış. Herkes koştu, tüm gücümüzle karları açıp ona ulaşmaya çalıştık ama maalesef zamanında bulup çıkaramadık. Çok sevdiğimiz, herkese karşı anlayışlı, sevgi dolu bir insandı. Çok kıymetli bir ailesi vardı, bütün Erzurum çok üzüldü. Ben de bu olaydan çok etkilendim. Olay sırasında orada olduğumu bile kimseye söylemedim. Bir daha da kayak yapmadım.”

Adadaki ev

Sonraki günler sükûnet içinde geçti. Bir gün Rafet geldi, “Solmaz, babam bu adadaki evi aklına taktı. Gidip bakalım, deyip duruyor. En yakın zamanda gidelim,” dedi. Hafta sonunu kullanabilmek için bir hafta sonraki cuma günü gidelim diye karar verdik.

İstanbul’a gittiğimiz ertesi günü Büyükağa gittik. Giderken teyzem de bize katıldı. Adada Gülerlerin tanıdığı emlakçıları da bulup

beraber satılık dairelere, evlere bakmaya başladık. Beğenmek zor.

Nihayet pazar günü peder beyin istediği eve karar verdik. Nizam'da Gülerlere yakın. Yoldan denize kadar uzanan bir bahçenin içinde ortasında havuzu olan üç katlı bir köşk. Ben daha mütevazı bir ev düşünüyordum. Aklıma görümcem geldi; alınacaksa en iyisi olmalı. Peder bey de onun babası. Hiçbir yeri beğenmedi. Ama sonuçta parayı verecek olan kendisi. Güler ve Ahmet benim böyle bir evde neden tereddüt ettiğimi anlayamadılar.

Rafet Erzurum'a gitti biz tapu işlemleri için kayınpederle beraber İstanbul'da kaldık. Bu arada adaya gidip gelirken annemi de götürüp evi gösterdim. Annem hayran kaldı. Hiç annemden beklenmeyecek bir konuşma yaptı, "Dünür bey, bu zevkinize denecek kelime bulamıyorum! Bunu kızıma layık görüp aldığınız için müteşekkirim."

Peder bey de, "Gelin kızımız bizim nazarımızda her şeyin en iyisine layık," diyerek iltifat etti.

Erzurum'a dönünce kızlara evi anlattım. Erzurum'dan çıkmak istemeyen çocuklar şimdi, ne zaman taşınacağız, diye sorup duruyorlar. Ben de artık kendi düşüncelerimi rahatlıkla söylemeye başladım; "Sen liseyi, sen de ortaokulu bitirince!"

"Bir şey kalmadı o zaman! İkimiz de son sınıfa geçtik. Peki, dedemi yalnız mı bırakacağız?" dediler.

"Gelirse onunla beraber gideceğiz," dedim. "Gelmezse o bize, biz ona sık sık gider geliriz."

Bu akşam peder beye söyleyince, "Hele siz bir evi döşeyin İstanbul'a yerleşin, ben sık sık gelirim. Siz de istediğiniz zaman gelirsiniz. Ben burada yalnız değilim. Kızım da burada. Hem hanımın hatıraları da var."

Biz tamamen peder beyin yanında kalıyorduk. Zaten neredeyse evliliğimizin tamamı burada geçmişti. Bazen biz Rafet'le beraber kendi evimize gittiğimizde bile kızlar gelmez burada kalırlardı. Onları

babaaanne ve dedeleri büyüttü. Valide hanım bir gün ikisini de almış takılarını göstermiş. "Bunları size bırakacağım," demiş. Zeynep vaktiyle peder beyin İstanbul'dan aldığı zümrüt yüzüğü göstererek, "Babaaanne bunu hangimize vereceksin?" demiş. "O gelinimin! Yani annenizin!" demiş. Bunu düşününce yine içimden ağlamak geldi. Ama artık kendime daha çok hâkim oluyorum.

Kalan bir sene İstanbul'a taşınma projesi ile geçti. Her gittikçe evimizi düzeltmeye çalıştım. Perdeleri yaptırdım mutfak eşyalarını aldık. Peder bey İstanbul'a gittikçe beni de götürüyor. Annemde kalıyoruz. Annemle beraber çarşıya çıkıp yavaş yavaş alıyoruz. Ama sadece Gayrettepe'deki ev için bakıyoruz. Adayı sonraya bıraktık. Neredeyse üç seneye yakın boş duran köşk baştan aşağı tadilat, boya ve temizlik istiyor. İstanbul'a gelip yerleştikten sonra adadaki köşkle ilgilenebiliriz.

Peder bey, "İstanbul'a gitmeniz hem çocukların okulu için hem de annen için daha iyi olacak," dedi. "Gelin kızım, ilkbaharın taşınırsanız, sonbahara kadar yerleşirsiniz. Çocuklar okula başlar."

Hâlbuki ben kendi kendime sonbahara kadar peder beyin yanında kalınız diye düşünmüştüm. Ama peder bey çok düşünceli ve tecrübeli. Çok doğru söylüyor. Çocukların okul zamanına kadar her şeyi halletmek, hangi okullara gideceğini ayarlamamız lazım. Rafet de bu işleri tamamen bana bıraktı. O eczane ile uğraşüyor. Görümcemin teklifi Rafet'i rahatlatmış. Görümcem, "Benim kız bu sene eczacılık fakültesini bitiriyor inşallah. Senin eczanedeki kalfa zaten çok tecrübeli. Bu eczaneyi taşıma, başkasına da devretme, ben alayım," dedi. "Babamın verdiği paralar duruyor. Biraz da kocam ekler. Sen İstanbul'da yeniden bir eczane aç. Şimdilik senin dükkânında kira ile otururuz, sonra onu da satarsan alırsınız."

Rafet çok sevindi, "Abla ben devretmeyi düşünüyordum ama şimdiye kadar doğru düzgün bir teklifte bulunan da çıkmadı. Yok pahasına da vermek istemiyordum. Yeğenime devretmeyi ben de tercih ederim," dedi.

Anlaştılar. Feride mezun olana kadar Rafet idare edecek. Onlar parayı hemen verdiler. "Sen de eczaneni İstanbul'da kur," dediler. Aslında babamın dükkânını eczane olarak kullanacaktık. Ama gidişimiz ertelenince annem kiraya verdi. Kiracı da şimdi çıkmak istemedi. Bunun üzerine biz de kiralık yeni bir dükkân bulmaya karar verdik.

Deniz defterin yaprağını çevirirken bir kapı sesi duydu. Babasının geldiğini tahmin etti. Kalkıp yavaşça baktı, gerçekten Rafet gelmişti. O da yavaş hareket ediyordu. Salona geçtiler, "Annen nasıl?" diye sordu.

"İyi, uyuyor! Baba sen trenle mi geldin?"

"Evet kızım. Artık sabah oluyor. Ben trende uyudum. Sen bana bir bardak çay yap, sonra yat istersen. Ben de bir annene bakayım," diyerek odanın kapısını yavaşça açtı. Solmaz yatakta bir yastığa sarılmış, her zamanki gibi bir ayağı yorganın üzerinde, saçları yastığına serilmiş uyuyordu. Kapıyı kapatıp salona döndü.

Biraz sonra Deniz elinde iki bardak çayla geldi, babasının karşısına oturdu. "Ne yaptın baba?"

"Kızım, hiçbir şey yapamadım denebilir. O söyledikleri doktoru gördüm. Buradaki doktor arkadaşı onunla konuşmuş, bütün raporları, filmleri göndermiş. O da bakmış hepsine. Ameliyat günü İstanbul'a gelecekmış. İsterseniz Amerika'ya götürün ama onlar da benden başka bir şey yapamazlar, dedi."

"Peki, ameliyat çok mu riskli?"

"Olmamasından daha iyi. Bir kriz daha gelirse kesinlikle

kaldıramaz, diyor doktor. Ameliyatta az da olsa bir ümit var.”

“Ben de öyle düşündüm,” dedi Deniz.

Rafet de başını olumlu anlamda sallayarak, “Göz göre göre beklemektense şansımızı kullanalım,” dedi. “Ayrıca Solmaz güçlüdür. Yaşamak için uğraşacaktır. İnşallah başaracak, bizi bırakmayacak. Bu ameliyatta hastanın dayanma gücü önemliymiş.” Bunları söylerken Rafet kendini daha fazla tutamadı, kızına sarıldı. İkisi de korkuyordu.

Biraz sonra Deniz, “Baba, sen bugün annemle kal! Ben eczaneye gideyim. Dün annemi bırakıp gidemedim.”

“Öyle mi yapalım dersin? Ben de sersem gibiyim. Tamam, sen git eczaneye!” dedi.

Deniz hemen hazırlanıp çıktı. Rafet mutfağa girip bir çay daha doldurdu kendisine. Mutfak masasına oturup masaya kapandı. Ne düşüncelerine hâkim olabiliyordu, ne de gözlerindeki yaşlara. Çaresizlik ve kabullenmek zorunda kalmak gücüne gidiyordu. Sonra yine kendi kendine telkinde bulundu; doktorlar ellerinden geleni yapacak, Ankara’daki doktor çok tecrübeli. Her ay Amerika’ya gidiyor, oradaki hastanede de görev yapıyormuş. Bu ameliyata girecek olması da bizim şansımız olacak. İyi olacak hastanın ayağına doktor gelirmiş.

Bu şekilde düşünerek biraz sükûnet bulmuştu. Banyoya gidip yüzünü yıkadı. Solmaz’ın sesini duydu, “Deniz, baban hala gelmedi mi?”

“Geldim! Geldim!” diyerek banyodan çıktı Rafet.

“Rafet! Ne zaman geldiğini duymadım.”

“Uyuyordun canım! Uyandırmadım!”

“Deniz yok mu?”

“Eczaneye gitti. İşler sana kaldı, çay demli.”

Solmaz mutfağa geçti, Rafet de peşinden geldi. Solmaz

kahvaltılıkları masaya çıkartırken konuşmaya devam ediyordu; “İşlerini halledebildin mi Ankara’da, nasıl geçti?”

“Zaten zor bir işim yoktu,” dedi Rafet. “Ben bir üstümü değiştirip geleyim.” Rafet konuyu bu kadar kısa kesip kapatınca Solmaz da daha fazla bir şey sormak istemedi.

Solmaz masayı hazırlarken kendini halsiz hissediyordu. Kendi kendine, çabuk yoruluyorum, bütün bunlara bu hastalık sebep, diye düşündü. Ama Rafet’e belli etmek istemedi. Rafet eşofmanları giyip geldiğinde Solmaz; “Biliyor musun, peder bey bize tulum peyniri ile kıtlamalık şeker göndermiş. Dün eczaneden kalfa getirdi. İçine bir de pusula koymuş, ameliyat gününü söyleyin ben de işimi ona göre hazırlayıp geleyim, diye yazmış,” dedi. Sonra da, “Sahi Rafet, ameliyat günü belli oldu mu?” diye sordu.

“Solmaz, pazartesi hastaneye yatacaksın. Ameliyat günü yapılacak tetkiklerden sonra belli olacak. Bir de bakarsın ameliyat değil de sadece tedavi derler,” dedi Rafet.

Solmaz kocasının yüzüne baktı. Durumun derecesini okumaya çalıştı. Bütün bu konuşmaların kaçamak konuşma olduğunu biliyordu. Eğer hastalığı basit olsa hastalık mevzusunu bu kadar kapatırlar mı? Solmaz daha neyin peşindesin, hastalığın ciddiyetini anla artık, diye düşündü. Anlıyordu aslında ama hastalığının derecesi neyse açıkça konuşulsa hem kendisi hem de Rafet ve kızlar daha rahat kabullenecek, sıkıntıları biraz olsun bölünecek ve azalacakmış gibi geliyordu.

Kahvaltudan sonra mutfaktan çıkmadılar. Akşam yemeği için dolaptan çıkardığı fasulyeleri Rafet ile beraber kırıp temizlemeye başladılar. Biraz sonra kapı çaldı. Zeynep çocuğu kucağında, elleri dolu bir şekilde girdi içeri. Mutfaktaki faaliyeti görünce, “Bırakın bunları, ben yaparım!” dedi. “Ayşe Hanım da Erzurum’da çok kaldı!” diye söylendi.

Solmaz, “Yok çocuğum, çok kalmadı!” dedi. “Gidişi aksi zamana rastladı sadece.”

Zeynep bir cevap vermeyince kısa bir sessizlik oldu. Sonra Zeynep, “Salona geçin siz! Ben yemekleri üzerine atıp kahve yaparım.”

Rafet, “Sağ ol kızım! Çayımızı yeni içtik. Biz bir bardak keyif çayı alıp öyle geçelim,” derken kendine bir bardak çay doldurdu. Solmaz istemedi.

Salonda otururken Solmaz, “Peder beye ne söyleyeceğiz?” diye sordu.

Rafet, Solmaz’ın hastalığının derecesini merak ettiğini, bunu öğrenmek istediğini düşündü. Kaçamak konuşmalar Solmaz’ı daha rahatsız etmeye başladığını anlıyordu. “Babamı heyecanlandırmamak lazım,” dedi. “Ben ona merak etmemesini söyledim. Ameliyatı çok meşhur bir doktorun yapacağını, bu ameliyat için Ankara’dan geleceğini söyledim. Doktor, Amerika’ya götürmemize gerek olmadığını söyledi.” Bunları babasına söylediğini anlatırken aynı zamanda Solmaz’a da hem ameliyatın önemli olduğunu ama aynı zamanda en doğru şekilde yapılacağını, her şeyin kontrol altında olduğunu ima ediyordu. Sonra devam etti, “Babam buraya her zaman geliyor. Söylerim yine gelir ama hastanede senin tetkiklerinin ne kadar süreceği belli değil, uzayabilir. O yüzden bekleyip huzursuz olmasın. Ameliyattan sonra gelir, hazır sen evdeyken sana arkadaşlık eder.” Bunları söylerken de Solmaz’ın yüzünde bir rahatlama gördü.

Zeynep de içeri geldi. Kahveleri tutarken konuşmayı anladığı kadarıyla lafa karıştı. “Dedeciğim annemi çok sever baba! Onun için burada olmak istiyor. Sen, ameliyattan sonra Solmaz’ın yanında olman daha iyi, diye anlattırsan o zaman kabul eder.” O sırada da Zeynep’in kızı uyandı. Yataktan kalkmış gözlerini ovarak salona geldi.

Rafet, “Solmaz, bu baya büyümüş! Baksana! Becerdi, kendi kendine kalkıp geldi,” derken söz ağızlarında kaldı. Birden bire ağlamaya başladı ve koşup annesine sarıldı.

Zeynep kucağına aldı, “Ben onu doyurup geleyim,” diyerek mutfığa götürdü. Bu da konunun değişmesine sebep oldu.

“Yarın Ahmet ve Güler gelecek,” dedi Rafet.

Solmaz, “Evet, çok iyi olur. Güler sanki ben hiç görmüyorum gibi saatlerce bana torununu anlatıyor,” dedi gülümseyerek. “Biz bu çocukları birbirleriyle evlendirmekle çok iyi yaptık. Hem çocuklarımız yanımızda hem de torunumuz.”

Akşamüzeri Zeynep gitti, çok vakit geçmeden de Deniz geldi. Yemekleri hazır görünce, “Bana iş bırakmamışsınız!” dedi. “Ayşe Hanım da yarın geliyor.”

Solmaz soru vurgusuyla, “Daha yeni gitmişti.” deyince Deniz, “Dedemle konuştum. Şimdi git sonra yine gelirsin, diye geri göndermiş,” diye cevapladı.

Yemekten sonra çok oturmadılar. Solmaz yatmak isteyince yatak odalarına çekildiler. Deniz çay demliğini de annesinin defterini de alıp kendi odasına girdi ve kapıyı kapadı. Pijamalarını giyip kendine bir çay koyduktan sonra yine annesinin hatıra defterini açtı. Okuyup bitirmek için heyecanlıydı. Gerçi artık kendisinin de yaşadığı yılları okuyordu ama bu yılları yaşarken annesinin hislerini olaylara bakışını da bilmek istiyordu.

Gülerlerin gelişi

Valide hanımın vefatından sonra biz Erzurum’da biraz daha kalmaya karar verince Güler ve Ahmet de çocuklarıyla beraber Erzurum’a gelmeye karar verdiler. Telefon açtılar, iki gün sonra yola

çıkacaklarını söylediler. Arabalarıyla geze geze gelecekler. Hem sevindim hem de heyecanlandım, ya beğenmezlerse, bu yorgunluğa değmezmiş derlerse diye. Rafet bana, "Solmaz, insanlar seyahat ederken yaşadıkları yerden daha güzeline gitmiyorlar. Değişik yerler görsünler diye seyahat ediyorlar," deyince bana da makul geldi.

Ancak yola çıktıklarının üçüncü gününün akşamüzeri gelebildiler. Hepimiz aşağı inip onları karşıladık. Çocuklar bavulları taşımaya yardım ettiler. Biz de Güler'le birbirimize sarılmış halde yukarı çıktık. Biraz sonra çocuklar bizden izin isteyip oturma odasına geçtiler. Güler bu seyahatten çok memnun kalmış, mütemadiyen anlatıyor; "Solmaz, her gördüğüm yeri beğendim! Gelirken konakladığımız oteller de, yemek yediğimiz restoranlar da çok temiz ve güzeldi. Arabayla geçerken gördüğümüz her yerde durmak istedim. Ahmet de sağ olsun, her yerde değil ama çay kahve yemek molası vermek için sık sık durdu. Ankara'ya uğramadan doğru Samsun'a geçtik. Samsun'da bir gece yattık. Çocukların da bir arkadaşı vardı, onunla buluştular. Otelimiz çok güzeldi, deniz manzaralı. Zaten Samsun'dan sonra Trabzon'a kadar hep deniz kenarından geldik. Karadeniz'in dalgalarını, yeşilliğini seyrederek geldik. Bir gece de Trabzon'da yattık. Her sabah erkenden kalkıp yola çıkıyor, kahvaltımızı da yol üstünde bulduğumuz bir yerde yapıyorduk. Bir arkadaşım bana kendi memleketi olan Gümüşhane'ye de uğrayın mutlaka diye çok söylemişti. Orada da mola verdik. Dar bir vadinin içine kurulmuş şehrin içinden geçen Harşit Çayı kenarında oturup o sabahki kahvaltımızı orada yaptık. Etraftaki dağların aksine şehrin içi ve çayın kenarı oldukça yeşil. Çok keyif aldık. Solmazcığım, biz sizi görmeye geldik elbette. Benim mutlu olmama bu bile yeterli. Ama ben Ankara'nın doğusuna hiç geçmemiş birisi olarak bu seyahatte gördüğüm her yeri beklediğimin üstünde buldum."

Konuşmalarımız akşam yemeğinde de devam etti. Herkes bir şeyler anlatıyordu. Eski günleri bana hatırlattı. Ben masayı toplarken

Güler de kahve pişiriyordu. Eskiden o sofrayı toplar, ben kahve yapardım.

Yatma saati gelince misafir yatak odasını Gülerlere verdik. Gülerin oğulları Bora ve Tayfun için de oturma odasındaki kanepeleri hazırlamıştık. Ertesi gün çocuklar bizimle kalmak yerine kendi başlarına gezmek istediler. Arabayı alıp beraber çıktılar. Rafet ve Ahmet bizi peder beye bıraktılar. Bizden biraz sonra da görümcem geldi. Kayınpeder henüz işine gitmemişti. Bir süre bizimle sohbet etti. Sonra işe gitmek için, "Haydi kızlar, artık benim gitme zamanım ama aklım sizde kalacak," diyerek ayrıldı.

Güler, "Ne tatlı adam! Her gördüğümde sohbetinden keyif aldım," dedi.

Görümcem, "Çocuklar bize uğrayıp Feride'yi de yanlarına aldılar," dedi. "O zaman onlara tembih ettim, akşam burada yenecek doğru buraya gelin, diye. Rafetlerin de haberi var. Şimdi size Erzurum'u gezdireyim biraz."

Görümcem bizi kendi arabasıyla Nene Hatun Parkı, Üç Kümbetler, Çifte Minare, Yakutiye Medresesi, Aziziye Tabyaları gibi Erzurum'da görülmesi gereken neresi varsa gezdirdi. Bu arada da hepsinin de hikâyelerini anlatıyordu. Mesela Çifte Minareli Medrese'nin iki minaresinden birini usta birini de çırağı yapmış. Çırağın yaptığı minare daha güzel olunca ustası kendini minareden atmış. Nene Hatun Osmanlı - Rus savaşı sırasında askerin çok zor durumda olduğunu görünce kucağına çocuğunu almış ve bütün halkı düşmana karşı koymaya çalışan askerlere yardım etmeye çağırmış. Diğer kadınlarla beraber sırtlarında mermi taşımışlar cepheye. Aziziye Tabyalarına geldiğimizde görümcem daha bir duygulandı; "Ben buraya her talebelerimi getirdiğimde burada yaşananları hatırlarım; bu tabyalarda hem düşmana karşı yapılan direnişi ve zaferi; aynı zamanda birinci dünya savaşı sırasında tabyalar düştükten sonra askerin geri çekilmesi

sırasında yaşanan trajediyi. Askerler geri çekilmeye çalışıyor, her taraf kar buz. Bir yandan düşmanla, bir yandan soğukla mücadele ediyorlar. Vurulup düşen, yaralı halde yardım isteyen askerlere bile yardım edemiyorlar. Yardım isteyenlerin havaya kalkan elleri de bir süre sonra düşüyor. Her gelişimde sanki o anı yaşıyım, onların iniltilerini duyar gibi olurum. Şimdi onların ruhu burada geziyor, bizi seyreliyor ve onların canlarını vermeleri sayesinde bizim bugün burada kendi memleketimizde rahatça gezebildiğimizi fısıldıyorlar gibi gelir. Erzurum'un her karış toprağında her tepesinde bir destan yatıyor.” Görümcem bunları anlatırken gözleri doldu.

O sırada Güler'e baktım, ayakkabılarını çıkarmış eline almış yere çorapları ile basıyordu. Benim seslendiğini duyunca döndü. “Neden çıkardın ayakkabılarını?” diye sorunca,

“Size aptalca gelecek ama sanki ayakkabılarımın sivri topukları onların bedenlerini çiğniyor gibi geldi,” dedi. “Babam da kendi babasından dinlediklerini anlatırdı. Bu anlatılanları ondan da dinlemiştim. Şimdi hepsi gözümün önüne geldi. Kar, soğuk, ve onların iniltileri.”

Görümcem, “Kabahat bende! Kendimi kaptırdım yine!” dedi.

“Hayır, ben bunları daha çocukken bir masal gibi dinlemiştim dedemden. Ama şimdi sanki yaşanan bu gerçeklerle karşılaşmak zor geldi,” dedi Güler. Sonra eğildi yerden bir avuç toprak aldı ve çantasından çıkardığı ipek mendilin içine koyup bağladı. “Önce bu toprağı almakta tereddüt ettim. Sandığıma koyarım belki diye düşünmüştüm ama şimdi karar verdim, dedemin mezarına götürüp dökeceğim. İsterseniz bana deli diyebilirsiniz ama bunu yaptığım zaman çok rahatlayacağım.”

Arabaya oturunca Güler de ayakkabılarını giydi. Eve vardığımızda çocuklar gelmişti. Ayşe Hanım çay hazırlamış, oturmuş içiyorlardı. Birbirleriyle iyi kaynaşmışlar, gülüp eğleniyorlardı. Biz de onlara

katıldık. Ayşe yemekleri hazırlamış, bize bir iş kalmamıştı. Akşam peder bey, enişte, Rafet ve Ahmet hep beraber geldiler. Hemen yemeğe oturduk hep beraber. Peder bey her zamankinden daha hızlı bir şekilde yemeğini bitirip kalktı. Güler bana baktı, ben de elimle işaret ettim sorun yok diye. Gençler içerse rahat içsinler diye erken kalktı peder bey. Burada büyüklerin yanında pek içilmez.

Ertesi gün Tortum Şelalesi'ne, bir sonraki gün Hasankale'ye gittik. Bizler bir arada olduğumuz için her şey bize güzel görünüyordu. Çocuklar zaten kendileri yoktan eğlence yaratıyorlar. Hep bir ağızdan konuşuyorlar ama en çok da Deniz'in sesi duyuluyor.

Pazar gününü köye ayırdık. Oraya erkekler de gelecekti. Dört araba konvoy halinde gittik. Haberi olduğu için Rus Kâhya hazırlık yapmış. Yerlere halılar sermiş, minderler çıkarmış. Sabah kahvaltısını orada yapacaktık. Onun da hazırlığını yapmışlar. Doğruca masaya oturduk. Enişte bey mütemadiyen, "Azizim, bunu her zaman yapmalıyız!" diyordu. Peder bey kahvaltıdan sonra çiftliği gözden geçirdi. Sonra köye gitti. Dönüşte elinde et paketleri ile geldi. Enişte buraya geldi mi mangal yakmadan durmaz. Öğleden sonra çok gecikmeden mangalları yakıp başına geçti. Yerdeki halıların üzerindeki minderlerde oturmak çocukların hoşuna gitti. Güler'in oğulları Bora ve Tayfun alışkın olmadıklarından pek beceremiyorlar, minderlerin üzerine uzanıyorlardı. Ama Deniz rahat bırakmıyordu, "Askere gittiğinizde bunları bilmeniz lazım," diyerek onlara zorla bağdaş kurarak oturmayı öğretmeye çalışıyordu. Feride de onların bu mücadelesine gülmekten kendinden geçiyordu. Sonra hepsi beraber gülmeye başladılar. O kadar eğleniyorlardı ki biz de gülmeye başladık. Bora ve Tayfun da bizim onların becerememesine güldüğümüzü zannederek düzgün oturmayı başardılar.

İnsan mutlu olunca her şeye gülüyor eğleniyor. Köyü çok severdim, bu defa bana daha da güzel göründü. Güzel şeyler sevdiğin

insanlarla paylaşılnca bir kat daha güzel oluyor.

Mangallar yandı. Birinin başına peder bey diğerine de enişte oturdu. Etleri, biberleri, domatesleri kızartmaya başladılar. Tabağını kapam mangelin başına dikildi. Yetiştirmekte zorlandılar ama sonunda çocukları ve bizleri doyurdular. Sıra onlara gelince peder bey Rafet'e, "Bugün hep beraber içelim!" dedi.

Sofra yeniden hazırlandı, rakı kadehleri de dolduruldu. Rus Kâhya ile beraber masaya oturdular. Onlara mangal servisini de görümcem ve ben yaptık. Başta peder bey çok fazla et almış, bitiremeyiz bunları, diye düşünmüştüm ama neredeyse hepsini bitirdik. Sonra Rus Kâhya eve gidip sazını getirdi, çalmaya ve söylemeye başladı. Güler şaşırdı, "Ne güzel sesi var!" dedi. "Solmaz, sen bana buradan bahsetmiştin ama güzellik anlatılmıyor. Gözle görmek lazımmiş. Doğa kendini bir bakışta anlatıyor."

Sonra biz de şarkılara eşlik etmek için yanlarına gittik. Çocukların da hoşuna gitti, onlar da yanımıza geldiler. Sesi güzel olanlar seslice, olmayanlar da yavaşça eşlik ettiler. Keyifler yerine gelince oyun havaları çaldılar. Çocuklar hiç nazlanmadı. Beşi de ortaya dökülüp oynadılar. Biraz sonra da Güler kalktı, Ahmet ve Rafet'i de kaldırdı. Peder bey de dayanamayıp kalktı, benimle karşılıklı oynadı. Rafet oturunca bu sefer sazi o alıp Kafkas havaları çalmaya başladı. Rus Kâhya da kendinden beklenmeyecek bir çeviklikle kalkıp oynamaya başladı.

Biz masayı toparlarken görümcem de, "Şimdi biraz dinlenin. Sonra güzel bir çay içelim," dedi. Ahmet'in gözü suyun üzerindeki kameriyedeydi. Güler'i alıp kameriyeye geçti ve oradaki şezlonglarda yattılar. Bizi de çağırdılar ama yanlarına gittiğimizde uyumaya başlamışlardı veya uyur gibi gözlerini kapamış duruyorlardı. Rafet babasıyla çiftliğin eksiklerine bakıyordu. Biz de ablamla beraber çayın hazırlığını yaptık. O sırada Ferit evin kapısından içeri girdi. Gülüyordu.

Annesinin ve benim ellerimizi tutup dışarı çıkardı. Manzara gülünçtü. Yerde minderlerin üzerinde uzanmış yatan çocukların yanına kadar gelmiş kocaman bir inek gözlerini dikmiş, bunlar burada ne arıyorlar der gibi bakıyordu. Birkaç tane tavuk da öğlen yediğimiz masadan dökülenleri didikliyordu. Yetmiyormuş gibi, Deniz de kendi yanına yatmış olan çiftliğin köpeklerinden birisini seviyordu. Birkaç dakikada ortalık hayvanat bahçesine dönmüş. Güler kendini tutamayıp sesli gülmeye başlayınca inek arkasını döndü gitti. Çocuklar da uyandı tavukları kovaladılar.

Ablam güzel, boylu boslu, enişte de yakışıklı. Ferit de dikkati çekecek kadar güzel ve yakışıklı bir çocuk. İlk çayı ona doldurup verdik. Ahmet'e kameriyede servis yapıldı, öyle istedi. Diğerleri masaya geldiler. Çaydan sonra yola koyulup eve döndük. Gülerler sabah İstanbul'a dönecekler.

Sabah olunca hazırlıklar başladı. Gülerler bu geziden çok memnun kalmışlardı. Ben de onlar mutlu oldukları için mutluydum. Onları yolcularken Deniz elindeki paketi Bora'ya uzattı, "Bora sana tulum peyniri ve lavaş koydum, yolda yersiniz!" Bora da benim gibi tulum peynirli pideleri çok sevmişti, Deniz de düşünmüş, yolluk hazırlamış. Vedalaşıp ayrıldık. Hem hüznü hem de mutluyduk.

Yenge oldum

Ahmet kiralık dükkân arıyordu. Bu arada Ayşe Hanımın oğlu da evlilik hazırlığında. Büyük oğlu daha önce evlenmişti. Bu çocuk Rafet'le beraber çalışıyordu. İyi bir eczacı kalfası oldu. Bir hemşire ile nişanlıydı. Sonra da düğün hazırlığı yapmaya başladı. Nişanlısını getirip tanıştırdı. İyi huylu bir çocuk ama ne yapacağını bilmiyor. Ben de yardım sözü verdim. Eşyalarımдан İstanbul'a götürmeyeceklerimin hepsini

verebileceğimi söyledim. Zaten eşyaları o kadar az kullanmıştım ki neredeyse hepsi yeni gibiydiler. Gelinliğimin sadece elbisesini verdim. İyi muhafaza edilmişti, giydi çok da yakıştı. "Ayrıca zengin bir duvak yaparsak çok daha güzel olur," dedim. Gelinliğimin üzerindeki güpür kuyruklu kaftanı görümcemin kızı Feride almıştı. Elbise ona olmadı.

Ayşe ile beraber bize gittik. Bütün tül perdeleri çıkardık. Ayşe bunları yıkayıp ütülecek. Vereceğim eşyaları toplayıp bir kenara istifledik. Tahminimin üstünde eşya oldu. İki gün sonra hepsini arabaya koyup götürdüler. Evleri tutulmuştu, bir hafta sonra da düğün oldu. Görümcemle beraber oğlan evinin yengeleri seçildik ve düğün arifesinde kız evine ziyarete gittik. Başköşeye oturtular. Ben bilmiyordum, bize yapılan ikramlara bahşiş verilecekmiş. Görümcem idare etti, şuna şu kadar ver, buna bu kadar ver diye. O gece orada yatmamız lazımmış. Ona göre hazırlıklı gelmiştik zaten.

Ertesi gün oğlan evi kızı almaya geldi. Arabalar kapıya dizildi. Peder bey kızları almış gelmiş. Rafet ve Faik enişte de arabalarıyla geldiler. Gelini dışarıya Rafet çıkardı, bahşişler verdi. Sonra kornaları çalarak süslenmiş arabalarla damadın evine gittik. Davul zurna ve horonla bizi karşıladılar. Gelinin başından bozuk paralar döküldü. Damadın kolunda eve giderken ayağını bir bakır siniye bastırdılar. Buna 'sinili sofralı olsun' diyorlar. Evin misafiri ve ikramı bol olsun diye. Biz de eve döndük.

Bu arada görümcemin kızı da eczacılık fakültesini bitirdi. Kendi sınıfında bir arkadaşıyla sözlenmişti ama hemen evlenmeyecekti. Bir sene sonra düğün yaparız, önce bir eczanede çalışayım diyordu. Karar değiştirdi. Sözlüsü okurken yurttaki kalıyormuş. Şimdi ev tutması lazımmış. Sonra da iş arayacak. Onun için hemen evlenirse eczanede beraber otururlar diye düşündüler. Aslında onlardan çok görümcemin fikriydi bu. Rafet'in de aklına yattı. Bizim çıkacağımız evi tutmaya karar verdiler. İhtiyaç duydukları eşyayı da Erzurum'daki mobilyacıardan

aldılar. Oğlan tarafı ile anlaştılar. İki tarafın neler alacağını belirlediler. Nişan yapılmayacak çünkü hemen evlenecekler. Bu yüzden beklemeye zaman yok. İki taraf birbirine ağırlık çıkaracakmış ama bunu da yapmayalım, dediler. Görümcem, "Bunu adet olduğu için yapıyoruz ama çoğu zaman da alınanlar diğer tarafın çok işine yaramaz, kullanılmaz. Her iki tarafa da pahalıya mal olur," dedi. Damada lazım gelenlerin en iyilerini almak için İstanbul'a gitti. Kızının da elbiselerini aldı. Oğlan tarafı gitmedi. Sadece görümceme, siz bizim de eksiklerimizi görün, kızınızın istediğini siz daha iyi bilirsiniz, diyerek toplu bir para bıraktılar ve memleketleri Sivas'a döndüler.

Bu sırada benim eşyam da İstanbul'a gitti. Görümce onları da bizim eve koydurmuş. Bana evi beğendiğini söyledi, "Çok büyümüş! Biz de gelince kalabiliriz," dedi. Ben de, "İnşallah o günler gelecek!" dedim. Görümcemle artık bir abla kardeş gibi olduk. Zaten ona artık abla diye hitap ediyorum. Benim onu sevdiğim gibi o da beni çok sever. Bana sorarsanız ben Rafet'in bütün ailesini çok sevdim. Onlar bana geniş bir ailenin sevgi ve saygı içinde karşılıksız vericiliğini öğretiler.

Selim'in ölümü

Bizim çocukların da okulları bitti. İstanbul'dan çok Büyükkada'da alınan köşkü merak ediyorlar. Her ne kadar henüz tamirat yapılmadı, eşya alınmadı, hazır değil, desem de evi görmek için sabırsızlanıyorlar.

İşler yolunda gidiyor diye düşünüyordum. Feride'nin düğünü gidişimizi biraz uzatacak dedimse de yukardaki her şeyi düzenliyor, bizim planımız hiç kalıyor. Bir gün bir çığlıkla yerimden fırladım. Önce pencereye koştum bir şey göremedim. Pencereyi açtım, sesler avlunun yanında yardımcılarının evinin içinden, Ayşe'den geliyor. Merdivenleri

nasıl düşmeden indim bilmiyorum. Belli ki mühim bir şey. Bağırtilar artıyor, azalmıyor. Avluyu koşarak geçip Ayşe'nin kapısına geldiğimde kapı açıktı. Ayşe dizlerinin üstüne yere çökmüş kocasının ismini, "Selimim! Selimim!" diye bağırarak dövünüyordu. Karşısında da ayakta bir adam duruyordu. Benim kapıda şaşkın bir şekilde durduğumu görünce adam, "Selim'in köyünden dönerken bindiği minibüs bir kamyonla çarpışmış. Çok ağır yaralı hastaneye kaldırmışlar. Ölenler de çokmuş!" dedi.

Ben Ayşe'nin yanına gidip yerden kaldırıp divana oturtmaya çalışırken görümcem ve Rafet de geldiler, "İnşallah yaralıdır sadece!" dedim. Ayaktaki adam da Ayşe'nin akrabasıymış. Ben bunları söylerken ona baktım. Bana olumsuz anlamda başını salladı. O anda aslında Selim'in de ölmüş olduğunu ama Ayşe'ye hemen söyleyemediklerini anladım. Ama sanıyorum bu durumu Ayşe de anlamış ki, "Selimim!" diye inleyerek bağırırken, benim sözlerimin üzerine, "Öldü Selimim! Öldüğünü söyleyemiyorlar! Beni niye hastaneye götürmüyorlar? Kimseden ses yok! Hadi kalk gidelim, diyen yok!" diye ağlıyordu. Rafet yanına gitti. Eğilip Ayşe'yi yerden kaldırdı, sarılıp öptü, "Abla acın büyük biliyorum! Sana söyleyecek bir sözüm yok! Biz de üzgün ve şaşkınız!" dedi. Biraz önce bağırıp dövünen Ayşe saygıdan mı, sevgiden mi bilemiyorum ama biraz kendine geldi. Daha sükûnetle hıçkırıyordu.

Görümcem Ayşe'nin yanına geçti. Rafet avluya çıkınca ben de peşinden gittim. Avluda benim yanıma gelip, "Ayşe'nin hastaneye gitmesine mani olun, Selim'in durumu görülecek gibi değilmiş. Yıkanıp temizlendikten sonra görsün," dedi. "Şimdi oğulları ve babam yanındaymış, morga götürmüşler. Cenazeyi de yarın kaldırınız."

Peder bey ve Rafet'in olaydan daha önce haberi olmuş. "Solmaz, olayı duyunca oğluyla beraber hastaneye koştuk. Canlı buluruz diye ümit ediyorduk ama maalesef. Beş kişi ölmüş, ağır yaralılar da varmış.

Eczane boş, ben gideyim. Kapısını bile açık bıraktık. Gerçi esnaf arkadaşlar sahip çıkarlar,” dedi ve çıktı.

Ben de üzgün ve şaşkın bir şekilde Ayşe’nin yanına geçtim tekrar. Bu sefer Ayşe maniler söyleyerek ağlıyordu. Duyan başkaları da gelmeye başlamıştı. Eve geçtiğimiz zaman görümcemle konuştuk. Bir haftasonraki düğünü yapamayız. Görümcem ölü evi için yemek yapmak lazım geldiğini söyledi. Çorba, pilav ve tavuk yapacağını söyleyip onların hazırlıklarına girişti. Bana da gelenlere ikram etmek için çay demlememi söyledi. Yemekleri hazırlandığında Ayşe’nin ve Selim’in akrabalarının da neredeyse hepsi gelmişlerdi. Ayşe’nin evine bu kadar kalabalık sığmayacağı için bizim eve aldık hepsini. Yemekleri, çayları da orada ikram ettik. Peder bey de çarşıdan yemek aldırmış ayrıca. Ölü evi acısını bırakıp yiyeceği düşünemez diye tanıdıkların yemek hazırlaması adetten. Sade biz değil komşuları da konuşup anlaşarak üç beş gün boyunca sırayla yemek getiriyorlar. Başsağlığına gelenler de aç kalmıyor. Bir gün sonra cenaze kalktı.

O gece dualar okundu, helva yapıldı. Sonraki günler Ayşe üzgün, mahzun dolaştı. Ziyaretçiler geldiğinde onlarla beraber Selim’i anıp yine maniler de söylüyordu. Hepsi aklımda değil ama hatırladığım kadarıyla; ‘Sular şırlı ıslı akar, eller bana bakar, benim canım yanar, derdi çekmeyen bilemez; bu esen sabah yeli mi, Selim bugün ayrılığın günü mü?’ veya buna benzer manilerdi.

Aradan yaklaşık on gün geçtikten sonra Ayşe bir gün bana geldi, “Gelin hanım, kızlar arkadaşlarını toplayacaktı. İstanbul’a gitmeden önce veda yemeği yiyeceklerdi. Bana da sıkı sıkı tembih ediyorlardı, bize yemek için şunu yap bunu yap, diye. Selim’in vefatından sonra çocuklar da sustular ama hele bir iki gün daha geçsin de bu yemeği yapalım,” dedi.

“Ayşe tamam ama çocuklar buraya gelince uslu durmazlar. Gençler bağırır çağırırlar. Selim’in acısı tazeyken doğru olmaz belki,” dedim.

“Selim de çok severdi onları,” dedi. “Selim amcalarının vefatı nedeniyle bu işten vazgeçmişler ama şimdi Erzurum’dan gidiyorlar. Bunun bir dahaki senesi yok. Bu yemeği yapmazsak ben de Selim de üzüldük. Hem ben yemeklerini hazırlayacağım diye de söz verdimdi.”

Sarılıp öptüm Ayşe’yi, “Tamam Ayşe yaparız! Sen ne zaman dersin o zaman olsun,” dedim.

Ayşe, “Bir hafta sonra olur. Ben çocuklarla gündüz yemeği olsun diye konuşurum. Gece olursa daha çok ses duyulur. Gündüz daha rahat olur,” dedi.

Akşam önce Rafet’e söyledim. “Ayşe abla razı oluyorsa olur,” dedi.

Sonra da peder beye söyledim. O da “Çocuklar da bir daha o arkadaşlarını çok uzun yıllar göremeyecekler. Olsun o zaman. Gelenlere de söylerler çok ileri gitmez, gürültü yapmazlar,” dedi.

En son kızlara söyledik, sevindiler. “Anne bizim arkadaşlar bu olayı biliyorlar, bundan dolayı vazgeçtiğimizi de. Yine biz tembih ederiz, gürültü olmaz,” dediler.

Sonraki hafta ne giyeceklerini düşündüler, ben de yardımcı oldum. Kıyafetlerini hazırladık. Ayaklarına biraz topuğu olan ayakkabı aldık. Zeynep resmen genç kızdı. Zaten on yedi yaşındaydı. Aklıma babam geldi. İlk makyaj yapıp süslendiğimde, “Benim kızım genç kız olmuş!” deyip beni öpmüştü. Acaba Rafet ne yapacak? Bir hafta geçti. O gün öğleden sonra arkadaşları geldiler. Avluda masalar hazır. Hep beraber eğlenmeye başladılar. Önce oldukça sessiz ve sakindi. Sonra sesleri biraz yükseldi ama etrafı rahatsız edecek derecede değildi. Çok sesini açmadan müzik de çaldılar, beraber şarkılar söylediler. Akşamüzeri de dağıldılar. Belki bir daha görüşemeyiz diye vedalaştılar. Kızlar bu veda sırasında dayanamayıp birbirlerine sarılıp ağlaştılar. Giderken dönüp dönüp tekrar sarıldılar. Herkes gidince Deniz yine ağlamaya devam etti. Yanına gidip ona sarıldığımda bana, “İstanbul’a

gideceğim için seviniyordum ama onları bir daha göremeyeceğim," dedi.

"Üzülme kızım, yazları arada geliriz," dedim.

Ama Deniz yine de divana yatıp ağladığını görmeyelim diye sırtını bize döndü. Sonra da orada uyuyup kaldı. Zeynep üstünü çıkarmadı, babası gelene kadar bekledi. Ben de onun kadar merak ediyordum ne tepki vereceğini. Rafet geldiğinde önce Zeynep'i fark etmedi. "Partiniz iyi geçti mi?" diye sorarken gördü onu. "Kız sen ne olmuşsun? Bir afet!" diyerek sarılıp öptü.

Feride'nin düğünü ve kurşunlar

Biz hazırda okullar bitince İstanbul'a taşınmayı düşünürken ağustos oldu gidemedik. Hep bir engel çıktı. Şimdi de Feride'nin düğünü olsun sonra gidelim diye bekliyoruz. Bu hafta Feride davetiyelerini alıp nişanlısı ile beraber geldi. Ayşe de bizdeydi. "Ayşe teyze sana da uğrayacaktık, bu davetiye senin. Bu da nikâh şekerim," diyerek bir kutu çikolata verdi. "Nikâh şekerlerimden de yine sana ayırırım Ayşe teyze." Ayşe de sarıldı öptü, iyilikler temenni etti.

Feride sonra bana döndü, "Yenge, dedem bu akşam bizi çağırmış. Neden biliyor musun?" dedi.

"Hayır, yavrum! Bana bir şey söylemedi," dedim.

Feride, "O zaman biz şimdi gidelim. Akşama tekrar uğrarız," diyerek ayrıldı.

Akşam olunca herkes toplandı. Peder bey görümceme, "Kızım çocuklar yakında gidiyorlar. Sen şu anahtarı al, kasadan annenin ziynetlerini getir. Kızlar anneannelerinden babaannelerinden hatıra olarak alsınlar," dedi.

Ablam anahtarı alıp gitti. Ablamın bunları getirirken duyulanacağını tahmin ettim. Nitekim biraz geç kaldı. Gözleri

yaşardığı için yüzünü yıkamış ama gözlerinin kızarıklığından belliydi. Getirdiği kutuyu açıp içindeki takıları çıkarıp birer birer masanın üstüne koydu. Çokça yüzük vardı; gül yüzük, mekik yüzük, yakut, zümrüt yüzükler. Önce onları çıkarınca kızlar da önce yüzüklere bakmaya başladılar. Ben benim kızları seyrediyordum. Kızlar babaannelerini severlerdi elbette ama şimdi güzel yüzük almaktan başka bir şey düşünmüyorlar.

Ablam oradan bir tektaş yüzük bir de peder beyin İstanbul'dan aldığı zümrüt yüzüğü aldı, "Solmaz bunlardan biri senin biri de benim olsun. Diğer yüzükler daha gençlik yüzükleri, kızlara daha uygun olur."

"Peki, abla! Sen nasıl istersen," dedim.

Peder bey kutunun içinden zümrütlerle kombine yapılmış üç sıralı bir inci kolyeyi aldı. Sonra ablamın elinden zümrüt yüzüğü de alıp bana uzattı. Ablama da tek taş yüzüğün yanına bir akarsu bileziği göstererek, "Bunların hepsini ben almıştım. Bu şekilde paylaşmanız daha güzel," dedi. Teşekkür ettik.

Artık Feride'nin düğününe hazırlanmaya başladık. Rafet düğünde çok şık giyinmemi söyledi. Aslında böyle konularda her zaman konuşup yorum yapmaz. Ama İstanbul'a gitmeden önce Erzurum'da katılacağımız son düğün, akrabalarla beraber uzun bir süre görüşemeyebiliriz şeklinde konuşmalarla bu düğünün önemli olduğunu ima ediyor. Ben de Ozan'ın düğünü için çok beğenerek diktirdiğim ama Erzurum'da hiç giymediğim kıyafeti giymeye karar verdim. Kızlara kıyafet alacak zamanım yoktu. Zeynep'e benim kıyafetimden birini giydirdik. Zeynep benim boyuma geldi artık, elbise de çok yakıştı. Deniz de bize söylene söylene kendine bir kıyafet uydurdu. Saçlarımızı beraberce yaptırdık. Peder beyin verdiği inci kolyeyi ve zümrüt yüzüğü de taktım. Düğün salonuna girince herkesin gözünün üstümüzde olduğunu görüyordum. Deniz bana işaret etti, eğildim. Kulağıma, "İyi süslenmişsin! Belki kocaya gidersin!" dedi. Her

zaman sivri dillidir. Haklı olduğu taraf da vardı. Kendime bakmaktan onlara bakamadım. “Siz de çok süslüsünüz!” diyebildim. Deniz’in bu sözü biraz neşemi kaçırdı diyebilirim. Sonra Rafet’in neşesini ve bana hayran hayran baktığını görünce neşem yerine geldi. O daha çocuk, tabii ki ben süsleneceğim.

Ferit yanımıza gelip, “Hoş geldiniz!” dedi. Zeynep’i aldı gitti. Denizin yüzü asıldı. Biraz sonra onun bir kız arkadaşı gelip onu arkadaşlarının olduğu masaya çağırınca fırlayıp gitti.

Rafet bana, “Biz de kendi eğlencemize bakalım,” diyerek dansa kaldırdı. Neşesine bir diyecek yoktu. Dans ederken gözlerimin içine bakarak, “Solmaz çok güzelsin! İyi ki o gün evlilik teklifimi kabul etmişsin. O gün nasıl bağırarak istedimse şimdi de, bu benim karım, diye bağırarak istiyorum,” dedi.

Düğün oldukça kalabalıktı. Nihayet gelinin ve damadın genç arkadaşları arabalara bindiler ve gelinin arabası önde, onlar yanında arkasında takip ederek gelini evine götürüyorlardı. Kızlar bizim de takip etmemizi isteyince Rafet kırmadı, diğer araçların arkasından konvoyu takip etti. Biraz sonra patlama sesleri geldi. Sonra anladık ki gençlerden bazıları arabaların pencerelerinden kollarını dışarıya çıkarıp havaya ateş etmeye başlamışlar. Sesler arttı, korna sesleriyle silah sesleri birbirine karıştı. Rafet sinirlendi, “Böyle şey olmaz! Deli mi bunlar! Şehrin ortasında silah sıkıyorlar. Ben dönüp eve gidiyorum,” dedi ama daha dönemeden konvoy durdu. Polis yolu kesmiş. Bir süre bekledik. Bekleyiş uzayınca Rafet inmek istedi. Öndeki araçlardan da inenler oldu ama sonra bazı araçların ilerleyip geçmesine izin verdiler. Polis birkaç aracı kenara çekirmiş içindeki gençleri de aşağı indirmişti. Diğer araçları da kontrol ederek ilerlemelerini söylüyor ve yolu açmaya çalışıyorlardı. Rafet de tekrar arabaya binip ilerleyerek polisin yanına kadar geldi. Camı açıp yanımıza gelen polise ne olduğunu sordu. Polis cevap vermedi, eğilip bizim aracın içine baktı ve ilerlememizi işaret etti.

Ama Rafet tekrar ne olduğunu sorduğunda silahla ateş açanları ayırdıklarını söyledi polis. Rafet, “Kötü bir şey olmamıştır inşallah, birisi filan vurulmadı ya?” dedi.

Polis, “Binalara kurşunlar isabet etmiş! Vurulan da var!” dedi.

Bunu duyunca çok korktuk. Rafet ilerleyip arabayı yolun kenarına çekti ve inip arkadaki polislerin yanına gitti. Biraz sonra geri geldi. Öğrendiğine göre araçlardan açılan ateş sırasında gerçekten de yol kenarındaki apartmanlardan bazılarına kurşunların isabet ettiğini söylemişler. Hatta bu dairelerden birisi de emniyet amirinin oturduğu daireymiş. Birisinin vurulduğunu da söylüyorlar ama ondan pek emin değiller. Sadece ateş ettiğinden şüphelendikleri herkesi indirip polis araçlarına bindirmişler. Sorgulanmak üzere götürceklermiş.

Eve döndüğümüzde hepimizin canı sıkkındı. Bizden ayrılıp doğruca eve gelen peder beyin olanlardan haberi yoktu. Anlatınca o da sinirlendi. Sonra Emniyet Müdürlüğünü aradı ve tanıdığı bir baş komiser ile görüştü. Neyse ki yaralanan, vurulan kimse yokmuş. Sadece bir daireye bir kurşun isabet etmiş ama o da gerçekten emniyet amirlerinden birinin eviymiş. Polislere olayı bildiren de o olmuş. Atılan kurşunun kimin silahından çıktığını bulmak için silahı olan herkesi alıkoymuşlar. Diğer gençleri bırakmışlar. Komiser, gençlerin kanı kaynıyor, bazen heyecanlanıp böyle densizlikler yapıyorlar, diye konuşmuş. Peder bey, “Ben bu komiseri tanıyorum. Onun da pek söz geçiremediği delikanlı bir oğlu var. Adam o yüzden bu kadar hoşgörülü konuşuyor,” dedi.

Vurulan kimse olmadığını duyunca çok rahatladık ama Rafet hala sinirliydi; “Çok güzel bir düğün oldu. Bu olay hepimizi hem korkuttu hem de tadımızı kaçırdı. Bence bunlara yine de ceza verilmesi lazım. Belki böylece bu adetten yavaş yavaş vazgeçilir. Bu sefer kimse vurulmadı ama böyle giderse bundan sonra olabilir.”

Ertesi akşam ablamlar geldi. Enişte heyecanla bu olayı anlatıyor,

"Azizim, bir de demezler mi emniyet amiri vuruldu ve öldü diye! Gece karakola gittim, çocukların anneleri babaları emniyet binasını doldurmuş. Komiser de demez mi ki, tabi efendim boşuna delikanlı demiyorlar bunlara, kanları kaynıyor! Çıldıracaktım! Böyle rezalet olmaz! Ya sizin amir ölseydi? Delikanlı yapmış, normaldir mi diyecek? Ben bu işi takip edeceğim. Onlar bu kadar toleranslı olmasa kimse yapamaz bir daha. En güzel günümüzü korkuyla bitirdik azizim."

Ablam konunun uzadığını görünce mevzuyu değiştirdi; "Ama düğün güzel oldu!"

"Evet," dedim. "Feride de çok güzel bir gelin olmuş. Allah mesut etsin ikisine de!"

Ablam, "Solmazcıgım, sen de elbisen ve inci kolyen bir harikaydın düğünde. Konukların hepsinin gözü sendeydi," diye iltifat etti.

İnci kolyeden bahsedilince Deniz de atladı, "O incileri babaannem bana verecekti," dedi.

"Kızım sen küçüksün daha onlar senin merak etme," dedim. "Şimdi takamazsın, büyüyünce takarsın! Zümrüt yüzüğü ile beraber sana vereceğim, söz!"

"Ben on beş yaşıma girdim! Çocuk değilim!" diye cevapladı.

Dedesi onu çok sever, valide hanıma benzetir. Dayanamadı, "Çocuğu üzme canım! Kızım biraz büyü, ben sana daha güzelini alacağım."

Genç kız olmaya meraklı olan Deniz dedesi de büyümesini söyleyince kalkıp odandan çıktı, kapıyı da sertçe çarptı. Ben arkasından gitmeye kalktım ama ablam elimi tuttu. Peder bey ise Deniz'in sinirlenmesine bozulmamıştı. Tam aksine yine gülmeye başladı, "Benim kız büyümüş de bizim haberimiz yok!"

Deniz de yaptığının yanlış olduğunu anladı. Birkaç dakika sonra bir şey olmamış gibi odaya geri geldi. Biraz sonra da dedesinin boşalan çay bardağını alıp doldurdu. "Dede limon getireyim mi?" diye sordu.

Dedesi de, "Getir yavrum!" derken ona sevgiyle bakıyordu. Deniz gerçekten de orta boylu balıketi, beyaz teniyle valide hanıma benziyordu.

İstanbul'a dönüş

Artık bütün işlerimiz bitti ve İstanbul'a gitmeye karar verdik. Ayşe Hanım geldi yanıma, "Gelin hanım siz gidiyorsunuz, biz burada peder bey ile yalnız kaldık. Bu şartlarda benim bu evde kalmam münasip olmaz. Gerçi o benim de babam sayılır ama etraftan söz eden olur. Peder beyin de canı sıkılır, ben de kaldıramam. Düşündüm ki eğer istersen ben de seninle gelirim İstanbul'a."

"Aman ne yapıyorsun Ayşe Hanım! Peder bey sana alışkın! Onu kime bırakalım, bilmem ki! Bir ablama sorayım, bakalım ne diyecek?" dedim.

Ben bu duruma çok şaşırdım. Ne yapabileceğimizi düşündüm. Aslında valide hanımın vefatından sonra ablam babasının yanına taşınmayı düşünmüştü ama enişte razı olmamıştı. Ablamı bekledim, gelince anlattım. Hiç şaşırmadı. "Ben de bunu düşündüm," dedi. "Aslında Ayşe'nin bunu teklif etmesi de iyi olmuş. Ben zaten onu ortada bırakmayı istemiyorum. Kendi yanıma almayı düşünmüştüm. Ama seninle beraber gelmesini istersen iyi olur. Çocuklar da ona alışkın."

"Ben tabii ki çok isterim. Ama peder bey ne olacak?"

"Ben onu da düşündüm. Köyden Rus Kâhya'ya teklif edeceğim. Bence o da sevinir. Hazır ev, karısı ile beraber gelir otururlar. Onların oğlan çiftliğe bakar."

"Abla bilemezsin ne kadar sevindim. İnşallah gelir! O peder beye arkadaşlık da eder. Ama acaba gelir mi gerçekten?"

“Solmaz, tabii ki gelir! Oğlu da orada işin başına geçecek maaşını alacak, kendi de buradan alacak. Kendileri de burada rahat ederler.”

Ertesi günü Rafet beni aldı köye gittik. Anlattık durumu tahmin edemeyeceğim kadar sevindiler. Ne zaman taşınabileceklerini sordular.

Rafet, “Ev boş! Bugün de, yarın da gelebilirsiniz,” dedi.

Onlar da, “Zaten üstümüz başımız, yatağımız yorganımız! Başka bir şey yok! Yarın tamam!” dediler.

Eve gelince Rafet peder beyin karşısına oturdu, “Baba biz İstanbul’a yerleştikten sonra sen ne zaman Erzurum’a dönersen dön senin yalnız kalmanı istemedik koca evde. Gittik köyden Rus Kâhya’ya buraya taşınmasını söyledik. Yarın geliyorlar,” dedi.

Peder bey, “Size bir şey söylemedim ama aynı planı ben de düşündüm,” dedi memnuniyetle. “Ayşe evinde oturursa otursun, ona da bakınız,” diye de ekledi.

“Hayır, baba! Ayşe bizimle İstanbul’a gelecek,” dedim. “Hepimizde emeği var. O da çok istiyor.”

Kızlar Ayşe Hanımın gelişine çok sevindiler. Kendilerini bıraktı, onun hazırlıklarına yardım ettiler. İstanbul’a giderken Ayşe ablalarının da bizimle beraber geliyor olması Erzurum’dan bir parçanın da onlarla beraber geliyor olması gibi düşünüyorlar.

Biletler alındı. Ertesi gün Rus Kâhya İbrahim ve Gülsüm Hanım da eşyalarını alıp geldiler. Bir gün de onlarla kaldık. Bizi onlar ağırladı. Gülsüm Hanım hemen mutfağa girdi, çarçabuk her işi yaptı. Peder bey Rus Kâhya’nın getirdiği çayı içerken çok neşeliydi, “Sen de bardağını doldur gel!” dedi. Beraber uzun süre konuştular.

Ertesi günü havaalanına gittik. Ablamlar da yolculamaya geldiler. İlk defa ablamı üzgün gördüm. Vedalaşmak için Rafet’e ve bana sarılırken gözleri yaşarmıştı. Hâlbuki valide hanımın vefatında bile ancak bu kadar gözyaşı dökmüştü. Şimdi bizim de ayrılıyor olmamız yüzünden her zamanki metanetini koruyamadı. Enişte bey ise Rafet’i

yolcularken her zamanki soğukkanlılığıyla, “Ne güzel! İstanbul’da gelecek bir yerimiz daha oldu,” dedi.

Kızların arkadaşları da yolculamaya gelmişlerdi. Bir de onlar sarılıp ağlaştılar. Bizimkiler İstanbul’a gidip hemen adres göndereceklerini, onları da İstanbul’a gelince mutlaka beklediklerini söylediler.

Rafet’le yan yana oturduk. Önümüzde peder bey ve Deniz vardı. Yan tarafta da Zeynep ile Ayşe Hanım. Zeynep anneme benzer, az konuşur. Ayşe’yle arada bir şeyler konuşuyordu. Deniz ise duramaz, teyzem gibi her mevzuya maydanozdur. Dedesine mütemadiyen bir şeyler anlatıyor, o da keyifle gülüyor. Rafet’in pek keyfi yok. Biraz konuşmaya çalıştı ama Erzurum’dan ana baba ocağından ayrılıyor olmanın hüznü vardı. Bazen bir şey sorduğumda duymuyordu. Ben de çok neşeli değildim. İstanbul’un bize neler getireceğini bilmiyordum. Erzurum’a alışmıştım. Orada kendimi emniyette hissediyordum. Ayrılırken burada geçirdiğim on sekiz senemi bırakıp gidiyorum gibi geldi.

İstanbul’a inip eve vardığımızda annem ve teyzem bizi bekliyordu. Annemin gözlerindeki sevinci görünce her şeyi unuttum. Geldiğime bir o kadar daha sevindim. Bizim evi yerleştirmeye çalışmışlar.

Teyzem, “Solmaz, tabii ki sen kendi ihtiyacınıza göre düzeltirsin. Siz gelince çok karışık bir eve girmeyesiniz diye biraz düzeltmeye çalıştık,” dedi. Yemek de hazırlamışlar. O gün öyle geçti.

Annem, “Ev hazır olana kadar çocuklar bende kalsın,” dedi. Korktum ki teyzem de, “Peder bey de bende kalsın,” diyecek. Demedi. Ben bu teyzemin çok günahını alıyorum ama buna sebep o. Yine ağzını açtı peder beyi dinliyor. Biz varken çayını doldurmaya kalkıyor.

Annemler gittikten sonra peder bey oturma odasındaki divana uzandı. Ayşe misafir odasında yattı. Biz de salona kurulu olan karyolada yattık. Ertesi sabah herkes işe koyuldu. Rafet ve peder bey eksikleri aldılar. Biz de düzeltmeye başladık. Önce bir usta geldi yatak

odasını kurdu. Yardımcısıyla beraber misafir odasının büfelerini vitrinlerini istediğimiz yere koydular. Yemek takımını, kanepeleri çektikten sonra en son kızlar için gereken yatakları onların yatak odasına yerleştirip gittiler. Biz de Ayşe'yle yerleri silip halıları sererken Güler ve Ahmet geldi. Biraz mola verdik. Annemler de kızlarla beraber gelince evin içi doldu. Bir zaman dinlendik. Kahveleri içerken Güler'le neler yapacağımızı konuştuk. Ev dört odalıydı, küçük değildi. Rafet bir tanesini oturma odası olarak şart koşunca üç odanın biri peder bey veya ablamlar gelince kalabilsinler diye misafir odası olarak hazırlanacak. Kızlar da diğer odalara yerleşecekler. Ama Ayşe'ye de bir oda lazım.

Güler, "Mutfağın başındaki gömme balkonun önüne bir pencere yapılırsa bir de sütunlu kısma gömme dolap yapılırsa güzel bir oda olur," diye önerdi. Aklımıza yattı. Peder bey bize bırakmadı. Gidip bir usta bulup geldi. Ölçülerini aldılar. Mobilya desenli pen çerçeveler ve dolap da sipariş edildi. Hepsini iki güne getirip takarız dediler.

Bizim işimiz halloldu. Rafet bizle meşgul olamadı. O Ahmet'in eczane için tuttuğu dükkâna bakmaya gitti. Bu arada bizim dükkânda oturan kiracı da çıkmaya karar verdi. Her seneki zamlardan dükkân pahalıya gelmiş. Rafet ve peder bey tuttuğumuz dükkânla bizimkini karşılaştırdılar. Hangisini beğenirlerse ona karar vereceklerdi. Bizim dükkânı beğendiler. Diğer dükkâna verdikleri depozitoyu yaktılar. Ondan sonra da eczanenin dolapları, mobilyaları yapıldı. Peder bey bütün işler bitene kadar gitmedi. Annemle kirayı konuştu. Annem, "Orası zaten kızım ile ikimizin, kira istemez," dediyse de peder bey ısrar etti; "Senin bir kızın var, zamanı gelince tüm paran da onun olacak elbette. Ama şimdi yine de elinde paran olması gerekir. Kendi paranı ister kızına ister torununa harcarsın. Bunu bir kardeş tavsiyesi bil. Senin paran her zaman onların ama onların parası hiçbir zaman senin olamaz. Allah da oldurmasın!"

Bundan sonraki günlerde yerleştik desem de tam yerleşmemiz bir aydan fazla sürdü. Peder bey Erzurum’a gitti. Aklım ablamda kaldı. Kızların okullarıyla hep Rafet ilgilendi. Zeynep babasının mesleğini sürdürmek istiyordu. Eczacılığa girdi. Güler’in oğlu Bora da aynı fakültede okuyordu. Kayıt işlerinde Zeynep’e yardımcı oldu. Deniz’i de Beşiktaş Kız Lisesi’ne kaydettirdik. Kayıt işlemleri bittikten sonra rahatladık.

Kızlar ısrarla adaya gidip köşkü görmek istiyordu. Bir pazar gününü ayarlamaya çalışıyordum. Rafet eczanenin hazırlık işleri için pazar günleri de çalışıyor. Eve çok yorgun geliyor. Alıştığı gibi yemekten önce bir kahve içiyoruz. Sonra kanepeye uzanıp benim dizime yatıyor. Ben saçlarıyla oynarken o da biraz uyuyor. Erzurum’dayken sonradan öğrendim ki küçüklüğünden beri annesi de onu dizine yatırmış, şarkı söyleyerek uyutmuş. Ben de beni çok sevdiği için, yanında olduğumdan emin olmak için dizime yatıyor zannediyordum. Bunun aslını öğrenince benim dizime annesinden alıştığını için mi yattığını sordum. Bana dedi ki, “Olabilir, demek ki senin dizinde de aynı huzuru buluyorum. Ben senin dizinde huzur bulduğum için yatıyorum. Şunu bil ki ne için yatarsam yatayım o benim sadece bedenimi değil ruhumu da dinlendiriyor.

Nihayet bir pazar günü adaya gittik. Çocuklar evi çok beğendiler. Sevinçleri gözlerinden okunuyordu. Evi satanlar birçok antika eşyayı da bırakmışlar. O eşyalar alçak tavanlı apartman dairelerine olmaz. Aynalar, vitrinler yüksek tavanlı evler için yapılmış. Bütün katları gezdik. Her kat müstakil oturulabilecek şekilde yapılmış. Çatı katında dahi ebeveyn banyosu ve küçük bir mutfak var. Ama kat girişleri ayrı değil, girişteki merdivenlerden çıkılıyor. Çatı iyi bir onarım istiyor. Banyoların da değişmesi gerekiyor. Bütün ev, duvarlar, kapılar, pencereler, panjurlar elden geçirilip boyanması gerekiyor. Kızlar bir an önce taşınalım, kışın da gelelim istiyorlar.

Rafet, "Mümkün değil!" dedi. "Buranın çok işi var. Siz dua edin de bir dahaki yaza yetişsin. Adada inşaatın da ayları var. Yaza kadar bitmezse yazın daha yapamayız. Bir sene uzar. Ben şimdi çatıyı yaptırmaya başlayayım. Ahmet'in tanıdığın ustalar vardı. Bilmiyorum o arada banyoları da yaptırabilir miyiz?"

Biz oradan Gülerlere gittik. Kızlar ve Güler'in oğlanlar beraber gezmeye çıktılar. Giderlerken saat yedide iskelede buluşmak için anlaştık.

İstanbul'da ilk yılımız

Rafet, Ahmet'le beraber onların adada tanıdıkları bir ustayı bulup konuşmuşlar. Çatının tamiratı, banyoların ve mutfağın yapılması, boya işleri de dâhil her şeyi yapacaklar. Usta ile beraber ihtiyaç listesi çıkarttılar. Tüm malzemeler alındı. Seramik desenlerini Rafet ile beraber seçtik. Konuşulduğu gibi çatının tamiratından sonra banyo ve mutfak için hemen tadilat çalışmaları başladı ama tahmin edilenden uzun sürdü. Sonra da diğer işlere başladılar. Panjurların tamiratı da yapıldı ama dış cephe boyası kıştan öncesine yetişmedi.

Bu arada kızlar okula başlamıştı. Zeynep hemen intibak etti. Deniz yine sorun yarattı, "Ben burada yabancı kaldım. Herkesin arkadaşı var, ben yalnızım. Onlar ortaokuldan beri arkadaşlar. Hatta bazıları ilkokulda dahi beraber okumuşlar. Ben Erzurum'a gidip dedemle beraber kalıp orada okuyacağım. Beni zaman geçmeden Erzurum'a gönderin," diye tutturdu.

Rafet ondan gizli okuluna gitti. Sınıf hocası ile görüştü. Siz merak etmeyin ben ilgilenirim demiş. Nitekim ertesi gün sınıfa herkesin kendilerinin veya ailelerinin nereli olduğunu sormuş. Öğrenciler teker teker söylemeye başlamışlar. Başka şehirlerden gelen çok öğrenci

varmış. Deniz gibi Erzurum'dan gelen başka bir kız daha varmış. Hemen sınıfta bakışmış, selamlaşmışlar. Ders arasında da kız onun yanına gelip tanışmış, "Merhaba! Ben Erzurumlu Fatma!" demiş. Kızın ismi ondan sonra 'Erzurumlu' kalmış arkadaşları arasında. Deniz'le iyi arkadaş oldular. Daha sonra sınıftaki çocuklarla da kaynaşmışlar.

Deniz'in Erzurum'a dönme düşüncesi bitti ama bu sefer de dedesi Erzurum'da yalnız kaldı diye tutturdu. Annem de kızları, özellikle de Deniz'i mutlu etsin diye sık sık bize geliyor, her geldiğinde kurabiyeler, pastalar yapıp getiriyor. Deniz tatlıyı, kurabiyeyi sever. Hem annemin getirdiklerini yiyor hem de, benim babaannem de bize çok güzel çörekler pastalar yapardı, diye her defasında söylüyor. Bir gün dayanamadım içeriye odaya çağırdım, "Kızım ayıp değil mi yaptığın? Anneannen yaşlı kadın, sizi çok sevdiği için sürekli bir şeyler yapıp getiriyor. Sırf sizi mutlu etsin diye yapıyor. Sen de teşekkür edeceğin yerde her sefer babaanneninkiler daha güzeldi gibi konuşuyorsun. Eline sağlık, çok güzel olmuş desen anneannen de mutlu olur," dedim.

Bu defa yüzü asıldı, ağlamaklı oldu, "Ya ben çok seviyorum aslında hepsini. Ama babaannemi hatırlıyorum, kasti yapmıyorum. Ben anneannemi çok seviyorum, bana darıldı mı şimdi?" dedi. Hemen dışarı koşup anneme sarıldı.

Ama sorunları bitmiyor Deniz'in. Biz Gülerlerle hep beraberiz. Zeynep Bora'yla çok anlaştı. Bir arada olunca onların arkadaşlığı güzel. Gelgelelim Deniz Güler'in küçük oğlu ile hiç anlaşamıyor. Gelip bizim yanımızda oturuyor hep. Her ne kadar ısrar ettikse de, "Ben onu sevmiyorum! Ukala ve şımarık!" diyor. Bu durumdan Güler de rahatsız oluyor. Belki o da Tayfun'a ısrar ediyor, Deniz ile ilgilensin diye. Tayfun da elinden geleni yapıyor ama aksilik bizim kızda. O yılbaşını Gülerlerle beraber bizde kutladık. Annem, teyzem, peder bey de geldi. Ablamlara da çok ısrar ettik gelsinler diye ama çocuklar yeni evli, Erzurum'da da kimse kalmadı diye onları yalnız bırakmak istemedi. İnşallah yazın

geleceğini söyledi. Deniz bütün akşam dedesinin koltuğunun altından çıkmadı. Peder bey çok mutluydu.

Peder bey adaya kızlarla beraber gitti. Yapılanları beğendi. Boya işi, bahçenin düzenlenmesi ve eşyalar için de yazın gelebilirse kendisi ilgileneceğini söyledi.

Rafet, "Baba, boya da dâhil konuştuk ama yetişmedi. Artık yaz başından önce ilkbaharda yapacaklar. Sen bunlara kafanı takma. Kendine oda beğen, orayı hazırlayalım sana."

Peder bey, giriş katta düzayak bir oda olsun istedi. Annemle teyzem de alt katı istediler. Yaşlılara üst katlar zor geliyor elbette. Peder bey yılbaşından üç gün sonra gitti. Ancak şunu anladım ki, peder bey Erzurum'da sıkılmıyor. Buna da sevindim.

O kadar yıldan sonra İstanbul'da beraber geçireceğimiz ilk kışımız bu. Ben bütün arkadaşlarımdan kopmuştum. Güler olmasa kiminle görüşürüm bilmiyorum. Onlar da bizim gelmemize çok memnun oldular. Güler dedi ki, "Solmaz, biz birbirimize yetiyorduk. Sen gidince ben de boşlukta kaldım. Sonra yavaş yavaş arkadaşlarımı buldum, yeni arkadaşlar edindim. Artık bir yerlerde buluşup yemek yiyoruz. Ev gezmesi yok gibi."

Kış boyu hep onlarla beraberdik. Annemler de Güler'in annesi ile üç kişi oldular. Yaşlanmışlar ama ihtiyar değiller. Beraberce geziyorlar. Bazen biz de onlara uyuyoruz. Diyebilirim ki boş günleri yok. Kızların okullarında da sorun yok. Her zaman çalışkandırılar.

İlkbahar geldiğinde kızlara yaz için kıyafet bakmalarını ama çok da abartmamalarını söyledim. Yaz gelince vitrinler, modeller zenginleşince daha başkalarını da beğenebileceklerini hatırlattım. Onlar da arkadaşlarıyla konuşup beraber alışverişe gidip bir şeyler almaya çalıştılar. Adadaki köşkün boya işi de başladı. Peşine havuz bakımı ve bahçe işleri de girince bir hayli sürdü. Nihayet peder bey de geldi. Eşya almaya başladık. Rafet çıkınca beni alıp götürüyor. Peder

bey çıkınca o da benimle çıkıyor. Peder beyin ucuz bir şey beğenmeyeceğini biliyorum. Biraz daha pahalı ama onun da beğenebileceği mobilyalardan bakmaya çalıştım. Ama eşyaların bedelini peder bey kendisi karşılayacağını söylediği için yine de emin olamıyorum. Bir gün Rafet'e söylendim biraz, "Hiç değilse beğendiklerinin hepsi şu kadar tutsun, diye bir şey söyleyin de ben de ona göre seçeyim," dedim.

Rafet bana garip garip baktı, "Solmaz sen bugüne kadar bana, bizim ne kadar paramız var, ben ne kadar harcayayım diye sordun mu hiç?" dedi. "Evlenirken annen demişti ki, Solmaz para bilmez, sen idare et. Odur budur da bilmedin, sormadın. Şimdi madem sordun söyleyeyim, en iyisini al. Benim zaten alacak bir şeyim kalmadı. Bir dükkân alacağım, onun da parası çoktan hazır. Kızların evlilik paraları da hazır, üzülme."

Söyleyecek bir şey bulamadım. Bu konuşmadan sonra hem kendimi suçladım daha önce neden sormadım diye, hem de kalan eşyalar için en iyilerini aldım. Peder bey de, bu köşk en güzel şeylere layık diyerek, aldı hepsini. Boya bitti, ev temizlendi. Ablamı arayıp çağırdım, gelsin de beraber döşeyelim, diye. İki hafta sonra geleceğini söyledi.

Aradan altı gün geçti, kapıyı açtım ki ablam. Sevinçle öyle bağırışmış ki kızlar ne oldu diye koştular. Onlar da bana yakın bağırdılar. En çok da Ayşe Hanım sevindi. Ablam onun elinde büyümüş tabi. Sonraki bir hafta ablamla uzun uzun her mevzuyu konuştuk. Peder beyin Rus Kâhya ile mutlu olduğunu, o yüzden ablamın yanına taşınmasına gerek kalmadığını söyledi. Aldığımız eşyaların adaya gittiğini öğrenince ablamla beraber Ayşe'yi de yanımıza alıp adaya gittik. Ev yapılmış, boyanmış ve temizlenmişti. Bize de eşyaları yerleştirmek kaldı. Akşama Rafet de geldi. Ertesi gün perdeler takıldı. Yine de üç gün uğraştık. Ufak tefek eksiklikler kalmak şartıyla yerleştik.

Bir hafta sonra peder bey Rus Kâhya'yı ve eşini de aldı geldi. Bahçenin eksiklerini yaptırdı. Orada bulunan küçük bahçıvan evini tamir ettirdi. Bahçeye ait eşyaların temini için de uğraştı. En güzel işi de alt kattaki kapının önündeki üstü kapalı verandanın etrafını açılır kapanır şekilde camla kapattırdı. Hazır oturma grubu ve yemek odası masası ile iki tane de sallanan koltuk aldı. Bize esas kullanacağımız yeri sağladı. Bana da, "Gelin hanım, ben bu Rus Kâhya'ya parasını veriyorum. Hiç değilse yazın gelsin, bahçeye baksın. Bahçedeki küçük evde kalabilir. Eşi de Ayşe'ye yardım eder," dedi.

Bu yaz çok yoğun geçti. Misafirler, davetler, arkadaşlar derken Gülerlerle pek yan yana olamadık. Ancak ikinci yaz neredeyse her gün Gülerle beraberdik. Annem, teyzem ve Güler'in annesi de hep birlikteydiler. Zeynep ve Bora'nın ortak bir arkadaş grupları oldu. Onlar hayatlarından çok memnundular. Deniz ise her zaman aykırılıklarına devam ediyordu. Bir erkek arkadaşının adada su sattığını görmüş. Her gün onun yanına gitmeye başladı. Onunla beraber su satıyor, her akşam da eve dört şişe su getiriyor. Biz Güler'le beraber ne zaman bunların su sattığı yerin önünden geçsek, "Hanımlar hava sıcak! Su için, serinleyin!" diyerek elimize birer şişe su sıkıştırıyor.

Zeynep evde bize Deniz'i şikâyet ediyor, "Anne, ben utanıyorum bundan! Bunların olduğu yerden geçemiyoruz. Bizi görür görmez, hadi su alın, diye tutturuyor. Arkadaşlar onu görür görmez paralarını hazırlıyorlar, hepsini gülme krizi tutuyor. Bir şey söylesem, ne yapalım benim arkadaşlarım sizin gibi züppe değil, diyor. Ben onun arkadaşlarına bir şey söyleyemiyorum ki. Su satmak Deniz'in işi mi? Ayrıca benim arkadaşlarım her gün oradan geçerken günde iki üç kez su almak zorunda mı yani? Bir de ukalalık yapıyor, sağlığınız için su içmeniz lazım, ben size iyilik yapıyorum, su içmeniz gerektiğini hatırlatıyorum, diye. Anne, babama söyle belki o konuşup vazgeçirir Deniz'i."

“Kızım,” dedim. “Babana ne söyleyeyim? Her akşam o da iki şişe su alıp geliyor Deniz’den. Belki dedesi bir şey der dedim. Bu sefer o da destek olsun diye su almaya başladı. Ev su doldu. Bana da, maşallah erkek gibi kız, diyor Deniz için.”

Bir ay böyle geçti. Sonra Deniz’in arkadaşı bir akrabasının hediyelik eşyalar satan dükkânında çalışmaya başladı. Böylece su satma macerası da sona erdi. Deniz’in işi elinden gitti. Bu defa da aklını annemlerin sağlığına taktı. Her gün annemi, teyzemi, Güler’in annesini havuzda yüzdürüyor, şezlonglarda güneşlenmeleri için yardım ediyor. Çaylar hazırlıyor, ilaçlarını içtiler mi diye kontrol ediyor. Yemek işinde ise olay değişiyor. O zaman sağlıklarına göre yemek yemiyorlar. Çünkü Deniz hamur işi yapma hevesine kapıldı. Çörekler, börekler, kurabiyeler, yani aklına gelen bütün hamur işi yemekleri yapmaya çalışıyor. Annemlere ikindi vakti çay yapıp yanına o gün yaptığı hamur işini getiriyor. Teyzem bu ikramlardan çok mutlu. Annemle Güler’in annesi de korkuyorlarsa da Deniz’i de kırmamak için biraz yiyorlar. Rus Kâhya’nın elinden çiçekleri sulama işini de aldı. Her sabah erkenden yürüyüş yaptıktan sonra hortumu alıp bahçeyi suluyor. Gelip bizimle kahvaltısını yaptıktan sonra gidip sulama işine devam ediyor. Sadece dedesi değil evde herkes Deniz’i seviyor. Kızım şunu yapma diye bir şey söylesem Rus Kâhya dâhil herkes onu koruyor, “Gelin hanım, Deniz’e söz söylemeyin! Maşallah o çok akıllı, becerikli!” diyorlar.

Dört sene sonra

İstanbul’a gelişimizin üzerinden dört sene geçti. Zeynep eczacılığın dördüncü senesini okurken bir gün eve geldi, ben elbise almaya karar verdim der gibi, “Biz Bora’yla evlenmeye karar verdik! Bu yaz evleneceğiz!” dedi.

Beklemediğim bir şey değildi ama böyle bir anda söyleyince şaşırdım. Rafet ise çok daha sakindi, "Çok güzel karar vermişsiniz! Tebrik ederiz! Ancak acele etmeyin!" dedi. "Evlilik kararınız baki kalsın. Önce okulunu bitir. Bora da bu arada bir işe girer. Evlilik işine şimdi girerseniz sizi yorar."

Zeynep gayet rahat, "Bora beklemeye lüzum yok, diyor. Ben de öyle düşünüyorum," dedi.

Rafet, "Siz bilirsiniz o zaman," deyince bana bir söz kalmadı. Zeynep odasına gidince Rafet'e döndüm:

"Rafet zaman nasıl değişti. Biz annemlere ne şartlarla bu evliliği kabul ettirmiştik. Yine de annem bizim için, zamane gençleri böyle, demişti."

Ertesi gün Güler bana geldiğinde, "Ben bu gece hiç uyumadım. Bora ile Zeynep'i birbirlerine çok yakıştıırıyordum ama böyle hızlı bir evlilik kararlarına hazır değildim," dedim.

Güler rahatça güldü, "Ben bekliyordum. Duyunca da çok sevindim," dedi. "Biz birbirimizi biliyoruz, tanıyoruz. Başkasıyla karar verseler, acaba nasıl insanlar, anlaşabilecekler mi diye düşünenecektik. Şimdi içimiz rahat. Hem bak, bizim apartmanın bir katı boşalıyor. Orada oturabilirler. Biz Ahmet'le konuştuk, sadece bir eczane açılacak. Aslında Ahmet'le veya Rafet'le de çalışabilirler ama Ahmet, çocukların beraber bir eczaneleri olması daha iyi olur, diyor."

Her şeyin böyle hızlıca düşünülmüş olması beni de rahatlatmıştı, "Çok iyi olur Güler," dedim. "Zeynep'in bankada dedesinin verdiği paralar hep duruyor. Biz de yardım ederiz elbette."

Güler gelip bana sarıldı, "Ne güzel! Dünür de oluyoruz!" dedi. "Ahmet'le istemeye gelelim o zaman. Adet yerini bulsun!"

Akşam Rafet'e söyleyince o da bana sarıldı, "Benim Solmazım kayınvalide oluyor artık," dedi. "Babama söylemeliyiz! Onun da gelmesini isteyelim."

Sonra devam etti Rafet; "Solmaz seneler ne çabuk geçiyor. Bana hala sanki dn evlendik gibi geliyor. Sana kayınvalide oluyorsun derken emin ol ki bana da kayınpeder olmak ters geldi. Senin bana, evet seninle evlenirim, demen sanki dn gibi. Çocuklar daha benim yaşamak istediğim yaşantıyı elimden almaya kalktılar gibi geldi bana."

"Rafet, kızları evlendirelim, biz doya doya yaşayalım," dedim. "Ben de hala bir koşuşturmanın içindeyim. Bunlar bitecek, biz de seninle beraber oturup, beraber kalkıp, beraber su ieeğiz diye bekliyorum. Bence biz istediğimiz beraberliğin daha başındayız."

Rafet peder beye durumu anlattı. O bizim gibi erken demedi. Tam zamanı olduğunu, bir haftaya İstanbul'a geleceğini söyledi. Peder bey geldikten sonra Gülerlere gün bildirdik, hazırlandık. Onlar da çiçekleriyle, şekerleriyle geldiler. nce gayet samimiydik sonra söz esas konuya gelince resmi bir hava esti. Ahmet hemen söze başladı, "Vazifemizi yapaalım da bu resmiyet bitsin," dedi. "Biz Allah'ın emriyle kızınız Zeynep'i oğlumuz Bora'ya istiyoruz."

Rafet babasına baktı, "Baba seni dinliyoruz. Cevap hakkı sizin."

Peder bey gülerek cevap verdi, "Ahmet bey oğlum, biz sizle dnr olmaktan kıvanç duyarız. Çocuklar da anlaştığına göre verdik gitti. Gelin ocuklar şimdi ellerimizi pn bakalım."

Herkes güldü çocuklara sarıldık, tebrik ettik. Yemekler yendikten sonra her zamanki gibi sohbet başladı. Eski havamıza girdik.

Gülerler gidince peder beye dedik ki, "Onlar oturacakları evi hazırlıyorlar. Çocuklar eczane açalım dediler. Biz de Zeynep'in dedesinin bankaya yatırdığı paraların olduğu gibi durduğunu söyledik. Eczanenin açılmasına yardımcı olur."

Peder bey kabul etmedi. "Biz de dükkân alalım," dedi. "Zeynep'in parası yetmez. Biz Rafet'le beraber üzerine ilave eder alırız. İlaçlar alınırken de taksit yapılır, ona da yardım ederiz."

Rafet, "Tamam, baba!" dedi. Zaten hiçbir zaman itiraz etmez.

Babasına da açıktır. Parası olmasa söyler hemen. Peder bey de oğlunu çok güzel tanıyor. Kendi gönderdiği paraları biliyor. Oğlunu sıkıntıya sokacak bir istekte bulunmaz. Rafet'e çok düşkündür. Rafet'in üzülmemesi, yorulmaması için her şeyi yapmaya çalışır. Bundan sonraki günlerde kendisi de Bora ile beraber dükkân bakmaya gitti. Nihayet içlerine sinen çok güzel bir dükkân buldu ve hemen aldılar. Üstüne para koydu mu, ne kadar koydu bilemedim. Peder bey içini de yaptırdı. Sonra da Ahmet'le beraber ilaçlar için depolarla anlaşmaya gittiler. Rafet de bazen beraber gidiyordu. Her işi kolayca halloldu. Ben düğünü adada bizim bahçede yapmak istedim. Bir arkadaşım bu işleri yapıyordu. Gereken malzemeleri karşıdan motorla getirebileceklerini söyledi. Bahçenin düzenlemesini de kendileri yapacaklardı. Ama Zeynep kabul etmedi. Güler de, "Onların düğünü, onların istediği gibi olsun," dedi.

Düğün gecesi herkes şıktı. Bizim Deniz'de hiç görmediğim bir telaş, bir hazırlanma özentisi vardı. Günlerce elbise aradı, saçını yaptırdı, makyaj yaptı. Düğünde bir erkek arkadaşının yanından hiç ayrılmadı. İnsana çocukları çok güzel görünürmüş. Bana da öyle oldu. Zeynep gelinliğiyle merdivenlerden inerken Rafet'e, "Bundan güzel gelin hiç görmedim, çocuklarıma bakmaya doyamıyorum," diyordum.

Rafet kolumu tuttu, "Haklısın, çok güzeller! Ama ben bir kere Zeynep'ten daha güzel bir gelin gördüm," dedi.

Hırsla, "Kimmiş o?" diye sorunca,

"Bu gelinin annesi!" dedi.

Düğünden bir gün sonra onlar balayı için Paris'e gittiler. Zeynep halasına benzer. Her olan işin en iyisi olsun ister. Zaten mizaç olarak da iddialıdır.

Çocuklar gidince Güler hemen bana geldi. Akşama kadar beraber oturduk.

"Solmaz ben çok mutluyum! Sen de mutlu musun?" dedi.

“Elbette Güler! Sizin sağladığınız imkânlar ve kayınpederin de yardımları sayesinde hiç yorulmadık. Bora benim bir evladım,” dedim. “Düğünde Deniz’i gördün mü? Bir çocuktan hiç ayrılmadı. Kimin nesi bilemiyorum. Çok da soramadım. Bazen çok aksi oluyor biliyorsun. Bir şey desen inadına üstüne gider.”

O sırada telefon çaldı. Rafet arıyordu, “Solmaz, Güler’e söyle evine dönmesin! Akşam Ahmet’le beraber geleceğiz. Ben biraz meze alırım siz kendinize yiyecek bir şeyler yapın, yorulmayın.”

Deniz’in arkadaşı

Deniz annemde kalıyordu araları iyidir. Sonra annemden öğrendim, düğünde yanında gördüğüm arkadaşı Erzurumlu bir çocukmuş. Onunla evlenmeye karar vermişler. İstanbul’dan gitmemek için burada muayenehane açmayı planlamışlar. Çocuğun pek parası yokmuş. Bu fikir bizim Deniz’in düşüncesiymiş. Dedem bize ileride kullanalım diye her ay bankaya para yatırdı. Bu parayı ihtiyaç olunca kullanırsınız, demişti. Bundan iyi yer olur mu? Bu benim geleceğim, diyormuş. Annem de evi onun üzerine vermiş. Paraları da Deniz’e teslim etmiş. O bankaya yatırıyor, lazım olunca çekiyormuş. Annem hayatından memnun. Bana, “Kızım sakın Deniz’e bir şey söyleme! O çok akıllı, her işi hallediyor!” dedi.

Üç gün sonra yeri geldi, “Deniz, düğündeki arkadaşın çok tatlı saygılı bir çocuk. Nereliymiş, ciddi bir şey düşünüyor musun?” diye sorunca benim de onu beğendiğimi hissetti. Erzurumlu bir polis komiserinin oğluymuş. Bir kız, 3 erkek toplam dört kardeşlermiş. Ablası ve üç erkek kardeşinden birisi evliymiş. Kendisi de dişçilik fakültesinden mezun olmuş. Bir Erzurum gecesinde tanışmışlar. Şimdi askerliğini yapıyormuş. Henüz ailesine bu evlilik konusunu

söylememiş. Deniz'in kararını bekliyormuş.

"Peki, sen karar veremedin mi?" dedim Deniz'e.

"Verdim ama şartlarımız uymuyor. Ben burada muayenehane aç diyorum. O ise buna imkânı olmadığını söylüyor. Onun için ne yapacağını bilemiyor. Son kararımız askerlik bittikten sonra tayin olduğu yere gider ya da burada bir yer kiralarız."

Bu konu böyle kaldı, daha fazlasını anlatmadı. Deniz tuttuğunu koparan bir insandır. Bankada birikmiş paraları duruyor. Bize her zaman ben anneannemle oturacağım der. Kafasında her şeyi halletmiştir. Akşam Rafet'e anlattım. "Gitmesine lüzum yok. Onun bankadaki parası zaten çeyiz parası. Biz de yardım ederiz, hallolur! Yeter ki çocuk iyi olsun!" dedi.

Annemin ölümü

Zeynep'ler balayından döndüler. Okullar açıldı. Yılbaşı eğlencesinde Zeynep'in hamile olduğunu öğrendik. Bir yılbaşı gecesi de Bora doğmuştu. O zaman ileride bizim damadımız olacağı aklımıza gelmezdi. Güler torununun olacağını duyunca çok sevindi. Ben ise Zeynep hamile olarak okula nasıl devam edecek diye düşünmeye başladım. Düşündüğüm gibi de oldu okulun son aylarında karnı iyice büyüdü. Kendi de sıkıldı, derslerini de doğru çalışmadı. İki dersten taktı.

Deniz bu arada kendi işiyle meşguldü. Kendilerine uygun bir küçük daire bulmuş. Önce kiralıkmiş, tutmaya kalkmış. Sonra satmaya karar verilmiş. Daire küçük ama dışçılık için müsaitmiş. Parası da hemen hemen yetiyormuş. Kimseye söylemeden pazarlık edip almış. Biz sonra duyduk. Rafet, "Benim bu kızım dedesine benzedi. Çok işini biliyor. Yarın bu zengin olur," diyor.

Bu arada annemin evinin tadilatını da Deniz takip etti. Mutfak ve banyolar topyekûn değışti. Dişçi muayenehanesi yapılmasını da aynı ustaya verdiler. Tadilat masraflarını Rafet karşıladı. Deniz'i karıştırmadı.

Tam bu işleri yoluna koymuştuk ki annem bir gece aniden kalp krizi geçirdi ve maalesef kaybettik. Hastaneye yetiştirdiğimizde zaten her şey bitmişti. Annemin vefatı beni olduğu kadar teyzemi de çok etkiledi. Teyzem, "Solmaz ben burada onunla yaşayıp mutlu oluyordum. Ben şimdi ne yapacağım?" diyordu.

Ben de, "Teyze, sen merak etme! Deniz burada oturacak. Yalnız kalmayacaksın!" diye onu teselli etmeye çalışıyordum.

Ama Deniz kabul etmedi, "Ben orada daha oturmam," dedi. "Her an anneannemi hatırlatır. Kiraya verir başka ev kiralarım."

Kayınpeder de annemin ölümüne geldi. O da, "Deniz hassas çocuktur. İstemiyorsa zorlamayın," dedi.

İnşaatlar bitti ev boşaltıldı ve kiraya verildi. Zeynep ve Deniz aile resimleri ve albümlerle beraber hatıra olarak annemin bazı eşyalarını aldılar. Porselen takımlar, halılar ve birkaç küçük mobilya adaya gönderildi. Kullanamayacağımız eşyaları da belediyeye verdik. Evin kapanması beni çok üzdü. O evde geçirdiğim tüm geçmiş hayatım, çocukluğum, gençliğim yok olmuş gibi hissettim.

Teyzem çok değışti. O neşeli hanımdan eser kalmadı. Kızı Mine kendisiyle oturması için çağırdı ama teyzem kabul etmedi. Ben de acımı bir tarafa bırakıp teyzemle meşgul olmaya başladım. Ne yapsam çare etmiyor. Akşama kadar pencerenin önünde oturup aynı binada oturan Ozan'ı bekliyor. Ozan her akşam annesine uğruyor. Hafta sonu annesinin alışverişini yapıyor, yanında kalmaya çalışıyor. Deniz annemin evinde oturmayı kabul etmediği için ev kiraya verildi. Kiracılar iyi insanlardı. Onlar da teyzeme uğrayıp ilgilenmeye çalışıyorlar. Yine de teyzemin o eski hali yok artık.

Güler'le beraber nine olduk

Güler her gün telefon açıyor, beni meşgul etmek istiyor. Çocuğun odasını göstermek bahanesiyle beni alıp onlara götürüyor. Akşam Rafet de oraya geliyor. Güler'in annesini görünce kendini tutamıyorum. "Ben de arkadaşımı kaybettim," diyor bana.

Güler'in kız çocuğu olmadığı için torunu kız olacak diye çok sevinçli. Çok da heyecanlı. Ne yapacağını bilemiyor. Hazırladığı çocuk odasının hangi köşesine bakacağını şaşıyor insan. Sürekli yeni bir şeyler alıyor. Oda doldu, artanları başka odalara, dolaplara koydular.

Ben ise bir türlü kendime gelemiyorum. Elimi kaldırmak istemiyorum. Bir sabah erkenden telefon geldi. Bora telefonda hastanede olduklarını, kızlarının doğduğunu söyledi. Rafet ile hemen hazırlanıp çıktık. Hastaneye vardığımızda Güler karşıladı bizi. Onlar bizden önce varmışlar.

"Torunumuz dünya güzeli inanmazsın Solmaz. Bana gülüyorlar ama tıpkı benim çocukluğumdaki resimlerime benziyor," dedi bana Güler heyecanla. Belki kendi torunumuz olduğu için bana da çok güzel göründü. Pırıl pırıl parlayan iki tane siyah gözü, küçük kıvrık dudakları ile gerçekten de Güler'in bebeklik resimlerine benziyordu.

Denizin evleneceği çocuk, Reha, arada bize geliyordu. Annemin kaybında da hep yanımda oldu. Kendisini bize kabul ettirdi. Bu arada Reha'nın ailesi de bir mektup yazmış bize:

"Rafet Bey, biz Erzurum'da kıymetli babanızla şahsen tanıştık. Daha önce de gıyaben tanıyordum kendisini. Tanışmaktan çok mutlu oldum. Sizlerin de rızası ile çocuklarımızın izdivacı olursa, Allah da kısmet ederse, ailem de ben de kıvanç duyacağız. Sizin, bu kıymetli babanın oğlu olmanız, kızınızın da onun torunu olması dolayısıyla daha tanışmadan sizin değerinizi takdir ediyorum. Çocukların da bu arzularını kabul etmenizi canı gönülden bekliyorum. İnşallah bu iş

hayırla sonuçlanırsa yakında ziyaretinize de gelmek istiyoruz. Çok yakındaki acınızdan dolayı sizlere ve ailenize baş sağlığı dilerim.

Saygılarımla, Emin Çınar"

Rafet de cevaben bir mektup yazdı:

"Sayın Beyefendi, mektubunuz için teşekkür ederim. Babam sizinle tanışmasından sizin hakkınızda sitayişle bahsetmişti. İyi bir insan, mükemmel bir baba, dört çocuğunu da okutup çok güzel yetiştirmişsiniz diye methinizi duydum, tebrik ederim. Biz de Reha ile tanıştık ve kendisini çok beğendik, sevdik. Çocuklar zaten kendi aralarında anlaşmışlar. Babam da uygun gördükten sonra benim düşüncem de olumludur. Ayrıca memleketlim olmanızdan da memnuniyet duyuyorum. Size ve ailenize hürmetlerimi sunarım. Saygılarımla, Rafet Kabataş"

Deniz'in evlenmesi

Aradan bir sene geçmiş. Bu bir sene içinde Zeynep derslerini verip mezun oldu. Hem Bora'yla eczanede çalışıyor, hem de bebeğini büyütüyor. Deniz de son sınıfa geçti. Dişçi muayenehanesinin açılması için hem Rafet hem de dedesi yardım ettiler. Damat Reha da dişçiliğe başladı. Ev kiraladılar, eşyalarını kendileri aldı ve evlerini çok güzel döşediler. Deniz gelinliğini de yaptırdı. Tam düğüne yakın annemin evindeki kiracı çıkmaya karar verdi. Kendi evlerini almışlar. Bu sefer biz de tekrar dönüp Deniz'le konuştuk, "Kızım bu senin evin. İçini de kendi zevkine göre yaptırmıştın. Ayrıca kiraladığınız evden daha büyük. Hem de teyzenin yanı. Teyzem de çok istiyor. Buraya taşınmanız daha uygun olur."

Deniz, "Anne, ilk önce bana ters gelmişti. Şimdi taşınabilirim diye düşünüyorum ama yoruludum. Tam da evleneceğim zamana denk geldi."

Deniz'in yardımına Ozan koştu. "Ben taşınma işlerinin hepsini takip ederim. Deniz sen hiç el sürme," dedi. Hakikaten de hiç kimseyi katmadan, yormadan tüm işleri halletti. Eşyaları taşıttı, eksik işleri yaptırdı. Hatta Deniz'in nikâh hazırlıklarına da yardım etti, davetiyelerini ve şekerlerini yaptırdı. Deniz düşün yapmak istemedi. Biz de hiç karışmadık. Annemin evinin tekrar bizim ailemiz tarafından kullanılmaya başlanmasına da mutlu oldum.

Deniz'in nikâhı biraz uzadı. Evlilik hazırlıkları, ev taşınması işleriyle ben neredeyse hiç uğraşmadım ama olayın heyecanından mıdır bilemiyorum, kendimi çok yorgun hissediyorum.

Deniz ve Reha balayına da gitmediler. Sadece beraber Erzurum'a gidip Reha'nın annesinin ve babasının ellerini öptüler. Gelirken de peder beyi alıp getirdi Deniz.

Yaz başında adaya taşındık. Gülerler de kendi evlerine geldiler. Rafet çok mutluydu. Bir gün bana, "Solmaz, şu orta kattaki balkona iki şezlong aldık, bir gün çıkıp oturmadık," dedi. "Bak şimdi iki başımıza kaldık. Ben orada oturmaya gidiyorum, sen de gel."

Biraz sonra yanına gittiğimde Rafet uzanmış uyuyordu. Ben de diğer şezlonga uzandım. Meğer uyumuyormuş. Bana döndü, "Bilmem ki bu şezlongları neden tek kişilik yapıyorlar, iki kişilik olanları yok mu bunların? Şu anda sana sarılarak uyumak isterdim," dedi.

Üzerine şalımı getirip örterken elimi tutup yanına çekti ve öptü beni. Ben de üzerime bir örtü alıp diğer şezlonga yattım. Hiç konuşmadık, yıldızları izledik gökyüzünde. Üşüdüğümü hissettim bir süre sonra. Rafet'e baktım, o uyumuş kalmış orada ama uyandırmak istemedim. Kalkıp kendi üstümdeki örtüyü Rafet'in üstüne örttüm. İçeri gidip kendi yatağıma yattım. Sabaha doğru uyandığımda baktım ki Rafet de gelip yanıma yatmış. O da üşümüş olmalı. Tekrar Rafet'e doğru sokularak yattım onun sol kolunu kendi üzerime çektim. Kolunu geri çekti başını kaldırdı sağ kolunun üzerine koydu sonra sol koluyla

bana sarıldı yine. Hiçbir şey söylemedi uyumasına devam etti. İçimden, yatak da çift kişilik şezlong vazifesini yaptı, diye düşündüm.

Uyuyamadım. Zihnim düşünceden düşünceye geçiyordu.

Biraz sonra sesler gelmeye başladı. Ayşe Hanım birileriyle yavaş sesle konuşmaya gayret ediyordu. Ama başaramıyordu. Çok sesli konuşur. Kalktım ki Deniz ve peder bey merdivenlerden alt kata iniyorlar. Hoş geldiniz, deyince geri döndüler. Bizim sesimize de Rafet geldi. İstanbul'a dün gelmişler. Bizim adada olduğumuzu öğrenince de peder bey sabah erkenden gelmek istemiş. Rus Kâhya ve eşi de onlarla beraber gelmişler. Damat Reha muayenehanesine gitmiş.

Deniz, "Baba sen istersen gitme bugün. Ben eczaneye gidip bakayım," dedi.

"Hayır, kızım! Ben kalfaya telefon ettim. Lazım olursa Ahmet veya ablan bakacaklar. Sen dinlen," dedi Rafet.

Hep beraber güzel bir gün geçirdik. Akşamüzeri Güler de geldi, onun da neşesi yerindeydi. "Solmaz, Rafet bakın biz ne düşündük," dedi. "Her vazifemizi yaptık biraz da kendimize bakalım. Gemiyle Maldivlere bir geziye gidelim diyoruz. Okuldan arkadaşlarla da konuştuk, onlar da katılacak. Kalabalık bir grup olacağız. Herkes hazır sakın itiraz etmeyin."

Aslında ben, orası da çok uzakmış, diye itiraz edecektim ama söylememe meydan kalmadan Rafet atıldı, "Çok iyi olur! Solmaz'a da bir değişiklik lazım. Siz organizasyonu yaparsanız, biz de geliriz."

Benim gözümde büyüyordu ama bu istek karşısında sesimi çıkarmadım. Ama seyahate hemen gitmedik. Havalar ısınmıştı. Maldiv Adaları'na gitmek için uygun bir mevsim değilmiş. Yaz sonunu geçirip, sonbaharı bekleyelim dendi. Yazı huzurlu geçirdik. Teyzem de geldi. Bahçe kaç seneden sonra ancak istediğimiz gibi oldu. Rus Kâhya bir köşesine sebze bahçesi de yaptı. Yaz boyunca kendi bahçemizden taze taze yedik. Özellikle sabahları kahvaltıdan önce bahçeden domates,

salatalık, biberleri kendi elimle toplamak beni çok mutlu ediyordu.

Teyzem biraz olsun kendine gelmişti. Peder beyin konuşmaları sanıyorum ona iyi geldi. İkisi de artık yaşlanmıştı ama sağlıklıydılar. Rus Kâhya ile beraber kendilerine mahsus bir dünya kurdular. Adada sabah serinliğinde çarşıya gidip evin eksiklerini görüyorlar. Bazen bir yerde oturup beraber çay kahve içiyorlar. Sonra da faytonla geri dönüyorlar. Öğleden sonra biraz güneşlenip yatıyorlar. Buna da Deniz mecbur etti. Akşamüstü kalkıp çaylarını içiyorlar, sohbet ediyorlar. Her gün konuşacak bir şeyler buluyorlar. Onlara baktığımda konuşmalarında heyecanı görmekten de mutlu oluyorum.

Rafet sabah erkenden gidiyor. Ama akşam nispeten erken dönüyor. Çoğu zaman öğleden sonra Güler'in annesi de teyzemlerin yanına geliyor. Güler beni mutlaka Ahmet ve Rafet'i karşılamaya götürüyor. Varsa çarşıdan alışverişimizi de yapıyoruz ve onlarla beraber bizim eve dönüyoruz. Bazen akşam yemeğini de hep beraber yiyoruz. Cumartesi pazar günleri çocuklar da geliyorlar, daha kalabalık oluyoruz. Genellikle Zeynep ve Bora Gülerlerde, Deniz ve Reha da bizde kalıyorlar.

İçimden, ah bu güzelliğin içinde annemle babam da olsa, diye geçiriyorum sıklıkla. Bu sene ablam da Erzurum'dan hiç gelemedi. Kışın geleceğini söyledi. Peder bey bir gün bana, "İyi ki bu evi istediğinde aldık," dedi. "Ben Erzurum'dan başka yerde uzun zaman kalamam diye düşünürdüm. Şimdi yazı zor bekliyorum. Bizim Rus Kâhya da öyle."

"Sağ olun peder bey!" dedim. "Ben istedim, siz aldınız. Bizim de hayatımızı süsledi."

Peder bey doğayı çok seviyor, hem köşkün büyük bahçesi, hem adanın havası ona iyi geldi. Erzurum'da da sık sık köydeki çiftliğine gider, Rus Kâhya ile beraber kalırdı. Ayrıca burada torunlarını da görebiliyor.

Bir pazar günü aşığıdaki verandadan çok güzel bir ses geliyordu. Merdivenlerden indim ki Rus Kâhya saz çalıyor. Reha ve Deniz de onunla beraber, 'Kız anan baban Pasinli, güzel Pasinli, çekemiyorum gurbet elin yasını' türküsünü söylüyorlar. Reha'nın da sesi oldukça iyiydi. Bu Erzurumluların hepsinin sesi güzel diye düşündüm. Aylardır piyanonun başına oturup çalmadığımı düşündüm ben de. Heveslendim ama şimdi olmaz, aşığıda onlar çalar söylerken ben de yukarıda çalamam. İndim onlara katıldım. Rafet de geldi, beraber çaldılar söylediler. Peder beyi gördüm, gözleri yaşarmış, ağlamaklı olmuştu. Keselim, dedim. Ama tam tersine devam etmemizi istedi. Yeni çıkan türkülerden de çalmamızı istedi. Rus Kâhya çaldı, Rafet söyledi. Deniz ve Reha da kalkıp çok güzel oynadılar.

"Bir gün de Gülerler, Zeynepler ile beraber böyle bir gün yapalım. Bu şimdiye kadar neden aklımıza gelmedi ki?" dedim.

Rafet başını olur diye sallarken, bir yandan da "Dadaşlar!" diyerek keyifle kızına ve damadına sarıldı. Onun da bu andan çok keyif aldığı belliydi. Aynı zamanda Deniz'in yüzündeki ifadeden Erzurumlu olmaktan dolayı gururlandığını da gördüm.

Ertesi günü Rafet İstanbul'a indi. Deniz benimle kaldı. Dolabı açıp gezi için götüreceğim kıyafetlerime baktım. İçlerinden sevdiklerimi çıkarttım. Yine de kaç defa, bu olmaz, bu olur, diye değiştirdim. Rafet'e de sordum ama o bana bıraktı, "Sen ne istersen koy benim için bavula," dedi. Hepsini gözden geçirdim, mayolar, havlular dâhil hepsi tamam. Geceleri abiye kıyafet ihtiyacı da olacak ama onların çoğu İstanbul'da. Onları sonra ilave ederim bavula. Bir tek ayağıma giyeceğim bir sandalet ihtiyacım var.

Gezi

Eylül bitti. Peder beyler Erzurum’a döndüler. Ozan da gelip teyzemi aldı. Biz yine yalnız kaldık. Her sene havalar biraz soğuyunca Ayşe Hanım, “Artık evimize gidelim,” diye söylenmeye başlar. Sanki Erzurumlu değil, soğuğu hiç sevmez.

Sonunda ben de “Tamam Ayşe, evi toplayıp inelim artık bu hafta,” dedim.

Ayşe en üst kattan başladı. Topladığı çamaşırları yıkadı. Sonra alt katı toplamaya başladı. Yatakları yıkayıp ütüleyip kaldırdı. Odaları topladı. Bahçe malzemelerini içeri taşıdı. Kendi de hazırlandı. Ama ben hala hazırlanamadım. Bir bavula Rafet’in bir bavula da benim gezide giyeceğimiz yazlıkları koymaya çalışıyorum. Aslında daha önceden sözüm ona hazırlık da yapmışım ama bir koyduğumdan vazgeçip çıkarıp bir başkasını yerine koyuyorum. Rafet kendisinin kıyafetlerini de bana bırakınca neleri alayım diye bilemedim. Neticede lazım olur dediğim her şeyi doldurdum.

Ekimin yirmisinde ancak indik İstanbul’a. Geziye de aralığın başında gideceğiz. İstanbul’daki kışlık eve yerleşmemiz, temizlik derken kasımı da ortalandık. Ayağıma sandalet de alamamıştım henüz. Güler bana, “Bu mevsimde İstanbul’da rahatça bulamayız. Sandaleti gideceğimiz yerden alırız. Oralarda çok çeşit de buluruz,” deyince aklıma yattı.

Geziye gidecek olan tur arkadaşlarımız hemen hepsi eski okul arkadaşlarımızdı. Bir kısmı ile daha sonraları da ara sıra görüşüyorduk. Toplam altı çift yani on iki kişiydik. Bir de bize özel bir rehberimiz vardı. Geziye gideceğimiz gemiye binmek üzere önce uçağa bindik. Sonra uçaktan inince bizi karşılayıp gemiye götürdüler. Seyahat edeceğimiz gemi oldukça büyük, neredeyse iki bin yolcusu var. Gemiye bindiğimiz o gün kamaralarımıza yerleştik, birbirimizi gördük. Akşam yemeğinden

sonra bazılarımız gösterileri izlemeye gitti. Rafet ve Ahmet oyun oynadılar. Ertesi gün Cennet Adası denilen bir adaya geçtik. Burada dört gün kalacağımız için yanımıza bavullarımızı da aldık. Gemiden adaya motorlarla geçtik. Gerçekten adı gibi cennet bir yer. Sadece burası için bile gelmeye değer. Etrafta hiç beton yok, sadece ahşap binalar var. Manzarayı izlemek insanı dinlendiriyor. Deniz pırıl pırıl, berrak. Suyun dibi olduğu gibi görünüyor. Bir gün önce arkadaşım gözlüğü ile yüzerken denize düşürdü. Ertesi günü arayıp kolaylıkla buldu. Kıyıları kaplayan kumlar bembeyaz. Aslında bunlar deniz kabuklarının ufalanması ile oluşmuş. Adayı da biraz gezdik ama zaten çok büyük bir yer değil. Dört gün boyunca denizden çıkmadık. Yüzdük, güneşlendik, arkadaşlarımızla beraber vakit geçirdik. Hemen hemen hepimiz sorunlarımızı halletmiş, bizi rahatsız eden günlük sıkıntılarımızdan kurtulmuştuk. Benim yorgunluğum da geçmiş gibiydi. Rafet benim bu halimi gördükçe daha da neşelendi, espriler yaptı, şarkılar söyledi. Dört gün bu cennet gibi yerde yaşadık. Dördüncü günü çok geç yattık. Öyle olduğu halde uyuyamadım. Palmiyelerin yaprakları arasından denize vuran ay ışığını seyrettim pencereden. Sabah kahvaltımızdan sonra bizi gemimize götürecek tekne gelip bizi aldı. Günü birlik başka adalara da uğradık. Uğradığımız adalardan birisinde yüzden fazla basamakla çıkılan bir tapınak vardı. Her ne kadar kendimi daha iyi hissetsem de ben çıkmak istemedim. Bir arkadaşla beraber bir kafede oturduk. Etrafta yerlerde yatan, uyuyan belki on beş yirmi tane köpek ve sakın sakın salınarak dolaşan beş on tane inek var. Hepsi de çok cılız gözüküyorlar. Ama bunlardan çok daha fazla maymun var. Onlar daha hareketliler. Oradan oraya atlayıp sığıyorlar. İnsanlarla bir arada yaşıyorlar. Yerli halk bunlara alışkınlar. Ama turistler bu hayvanları tanımadıkları için bazen maymunlar onların ellerindeki çantalarını, sularını, varsa muz gibi meyvelerini alıp kaşıyorlar. Çantaları almalarının sebebi de içinde yiyecek bir şey

bulabilmek aslında. Bir şey bulamazlarsa atıyorlar. Hemen yüksekçe bir yere tırmanıp buldukları yiyecekleri yemeye başlıyorlar. Burada binlerce ada varmış. Bazıları Cennet Adası gibi, bazıları da bu ada gibi. Hepsinin kendine özgü bir doğallığı var.

Maldivlerden sonra Hindistan'ın güneyindeki Sri Lanka'ya ve bir de Hindistan'da Mumbai şehrine uğradık gemiyle. İstanbul'dayken hissettiğim o yorgunluk halim geçmişti. Demek ki her ne kadar hiçbir işle uğraşmasam da Deniz'in evlilik hazırlıkları, Zeynep'in doğumu gibi olayların heyecanı beni yormuştu sanırım. Gemideki son gecemizde Beyaz Gece diye bir program hazırlanmış. Hepimiz en güzel gece elbiselerimizi giyindik. Restorana indiğimizde bir arkadaşım, "Solmaz, o kadar güzelsin ki nazar alacaksın!" diye iltifatta bulundu. Yemekleri yedik masalar toplandı meyveler geldi müzik başladı. Herkes peçetelerini sallamaya başladı. Sonra hepimiz kalkıp çiftler halinde dans etmeye başladık. Kavalyesi olmayanları da gemi personeli dansa kaldırdı. Arkasından yine personelin yönlendirmesiyle tren şeklinde dans ederek masaların etrafında dolaşmaya başladık. Baştan çok neşeliydim ama sonra kendimi iyi hissetmediğim için oturmak istedim. Rafet'in elini tutup masaya geçmeye çalışırken gözlerim karardı.

Gözlerimi açtığımda kendimi bir sedyede yatıyordum. Başımda bir gemi doktoru, Rafet ve arkadaşlarımı gördüm. Ne olduğunu sorduğumda Rafet, "Gezinin yorgunluğundan olsa gerek, fenalaştın!" dedi.

Doğrulduğumda halsizdim ama arkadaşlarımla neşesini bozmak istemedim. "Ben iyiyim, merak etmeyin. Siz salona gidin, ben biraz elimi yüzümü yıkayıp gelirim," dedim. Ama Rafet ile beraber odamıza gittikten sonra geri dönmedim. Halsizliğim yüzünden yatıp dinlenmeye çalıştım. Bir gün sonra da İstanbul'a uçakla döndük.

İstanbul'a gelince kontrol için doktora gittik. Kalbimde bir sorundan şüphelendiler. Bir hayli tahlil ve test sonrasında ameliyata

karar verildi. Rafet yurtdışına götürmeye kalkınca rahatsızlığımın ciddi olduğunu anladım. Her ne kadar benden gizliyorlarsa da her haliyle sorunun ciddi olduğu ortadaydı. Ankara’da bu konuda tecrübeli bir doktor ile de görüşüldü ve ameliyat için ondan randevu almaya çalışıldı. Nihayet İstanbul’da olacağı bir hafta içinde ameliyatın yapılmasına karar verildi. Şimdi onu bekliyoruz. Herkes önemli bir durum yokmuş gibi hareket etmeye çalışıyor ama ben huzursuzluklarını hissediyorum. Bu durum da beni iyice geriyor. Belki her şey olduğu gibi konuşulsa onlar da ben de daha rahat olabiliriz.

Hatıra defterindeki son sayfaydı bu. Deniz annesinin ameliyattan önceki ruh halini artık çok daha iyi anlamıştı. Aslında kendileri de ona yakın bir durumdaydı. Ama onlar durumun ciddiyetini biliyor ve kendi aralarında konuşuyorlardı. Son bir senedeki tüm yorgunluğunun da aslında bu rahatsızlığından dolayı olduğunu biliyorlardı. Annesinin ameliyatı oldukça riskliydi. Sadece kalp damarlarının değişmesi yetmiyor, aynı zamanda sorunlu olan kalp kapakçığının da değişmesi gerekiyordu. Bu operasyon yapılmazsa her şey bir anda bitebilirdi. Annesiyle nasıl konuşması gerektiğini düşündü. Her şeyi açıklıkla konuşmamalarının onu daha da huzursuz ettiği ortadaydı.

Sabah kahvaltı sofrasına oturduklarında Deniz, “Anne, doktor bu hafta gelecek. Ameliyatı ne zaman yapacak acaba? Bu iş daha fazla uzamadan hayırlısıyla bitse. İnsan her şeye rağmen geriliyor,” dedi

Solmaz kızının yüzüne baktı. Bu rahat konuşmadan bir şey anlamadı. “Kızım herhalde pazartesi, yani yarın hastaneye yatacağım. Salı veya çarşamba ameliyat ederler sanırım.” Bunları konuşurken de Deniz’in yüzünden bir şeyler okumaya çalışıyordu. “İnşallah hayırlısıyla kurtulurum.”

“Elbette anne! Aklına kötü bir şey getirme.”

“Tabii ki kızım! Ama insan her ne kadar tıbbın ilerlediğini bilse de endişeleniyor.”

Akşam Rafet geldiğinde Solmaz kızıyla olan konuşmasından da biraz cesaret alarak kocasına sükunetle sordu, “Rafet, doktor Ankara’dan geldi mi? Ameliyat ne zaman yapılacaktı?”

“Ben de size onu söyleyecektim,” dedi Rafet. “Doktor geldi. Biz de yarın hastaneye gideceğiz. Her eşyan hazır mı? Hastaneye yatırılacaklar ama ameliyat belki öbür gün yani salı veya çarşamba olur.”

Solmaz bu konuşma esnasında Rafet’in yüzünden, mimiklerinden hastalığının derecesini çıkarmaya çalışıyordu ve düşünüyordu, “Şimdiye kadar benim anladığım, durumun ciddi olduğu yönünde. Acaba bütün bu görüşlerim düşüncelerim sadece bir kuruntu mu? Ameliyatım aslında bana göstermek istedikleri kadar hafif mi? Ama hayır, durum o kadar basit olamaz. Ben öyle görmek istiyorum galiba.”

Rafet yatak odasına girip üstünü değiştirdi. Eşofmanlarını giydi ama odadan çıkmadı. Oradaki koltuğa oturdu. Solmaz kocasının odadan çıkmadığını görünce acaba bir şey mi arıyor diye peşine geldi. Onun koltukta oturmasına bir mana veremeden yüzüne baktı.

Rafet, “Çok yorgunum Solmaz. Bugün yeni gelen ilaçları yerleştirirken eczaneyi de bir gözden geçirdik. Hep ayaktaydım. Aslında biraz yatıp dinlensem daha iyi olur.”

“Sen yat, ben de yanına uzanırım,” dedi Solmaz. Rafet kalkıp karyolaya uzandı. Kolunu açtı, Solmaz da yanına yattı. Her ne kadar sıkıntılı olsalar da uyku galip geldi. Ta ki Zeynep’in kızı gelip üzerlerine çıkana kadar.

Kalkıp torunu kucaklarına alıp salona geçtiklerinde Zeynep ile

beraber Gülerler ve damatların da gelmiş olduğunu gördüler. Rafet Ahmet’e bugün çok yorulduğunu anlatırken, Solmaz da Güler’le konuşmaya başladı. Kızlar masayı hazırlıyor damatlar yardım ediyordu. Evin dolu oluşu Rafet’in rahatlatmıştı. Konu ameliyat ve hastalık üzerinde yoğunlaşmadı.

Ertesi sabah erken kalktılar. Solmaz her ihtimale karşı bir şey yemedi. Belki tahlil için kan alırlar diye düşündü. Ameliyatın bir an önce yapılması ve bu stresten kurtulmak için daha fazla uzamasını istemiyordu. Hastanede odaya yerleştikten biraz sonra çocuklar, Güler, Ahmet art arda geldiler. Çok geçmeden hemşire de odaya girdi. Doktorlar da gelince kalabalığın odadan çıkmasını istediler. Sadece Rafet kaldı yanında. Önde Solmaz’ın doktoruyla Ankara’dan gelen ve ameliyatı yapacak olan doktor, arkada da birkaç tane genç doktor vardı. Ameliyatı yarın yapacaklarını söylediler. Ameliyatı yapacak olan doktor da oldukça genç gözüküyordu ama gayet olgun bir ifadesi vardı. Endişe etmemesini, daha önce de benzer ameliyatlara yaptıklarını, bunu da hayırlısı ile tamamlayacaklarını söyledi. Çıkmadan önce yanındaki meslektaşına, “Ayrıca, bu kadar güzel bir hanımefendiyi ameliyat edeceğimi bilseydim daha önce gelirdim,” dedi ve aynı anda dönüp Solmaz’a bakarak gülümsedi. Solmaz ve Rafet doktorlara teşekkür ettiler.

Onlar gidince dışarıda bekleyenler içeri girdiler. Ameliyatın yarın olacağını öğrendikten sonra Ahmet ve Zeynep’ler gittiler. Rafet Solmaz’ın yanında kendisinin kalacağını söyleyerek Deniz’i de eczaneye gönderdi. Solmaz biraz daha huzurluydu. Akşama kadar Rafet’le oturup konuştular. Akşamüzeri çocuklar tekrar uğrayıp gittiler. Gece saat ilerledikten sonra Solmaz uykum geldi diyerek yattı. Gözlerini kapadı. Aslında uykusu yoktu ama bu sayede belki Rafet de uyur diye düşündü. Rafet de refakatçi

yatağında yattı ama uyuyup uyumadığını bilmiyordu.

Solmaz, çocukluğunu düşündü. Annesinin ona elbiseler dikmesini, giydirip seyretmesini, babasının bazen işten geldiğinde ona getirdiği oyuncak hediyeleri hatırladı. Bazen de şeker ya da çikolata getirirdi. İlkokula başlamasını hatırladı. Önlüğünü giyip çantayı eline aldığındaki sevincini. Güler ile birlikte başlamışlardı okula. Bir ay sonra da sıkılmış ve okula gitmeyeceğiz diye tutturmuşlardı. Okula gitmezseniz hiç arkadaşınız olmaz demişti anneleri. Okuldaki öğretmenleri de, siz okula gelmezseniz bütün arkadaşlarınız okumayı yazmayı öğrenecekler, onlar sevdikleri kitapları açıp okuyabilecekler, sevdikleri kimselere mektup yazabilecekler, siz yapamayacaksınız, dediğinde okuma yazma öğrenene kadar okula devam etmeye karar vermişlerdi. Sonra sevmişlerdi okulu. Ortaokula gelince şapka giymeye heveslenmişlerdi. Lisedeyken de kitaplarını elde taşımaya başlamışlardı. Şapkalarını da başlarına takmak yerine, kucaklarındaki kitapların üzerine koyup edalı edalı yürüyorlardı. Ali aklına geldi. Bir tek onun omuzdan askılı bir çantası vardı, nereden bulduysa. İçi her zaman doluydu. Pantolonunun paçaları sene başında normalse de boyu sürekli uzadığı için sene sonunda kısa kalırdı. Güler’le birbirlerini çok sevmekle beraber yine de güzellik, şıklık yarışındaydılar. Önlüklerinin bile daha güzel olmasını isterlerdi. Lisede sınıfın en gözde kızlarıydı ikisi de. Son sınıfta Güler kilo alınca sınıfın en popüler kızı olarak kendi kalmıştı. Üstelik çok da çalışkandı. Ama ancak Ali’den sonra. Liseyi bitirmesini, Güler’in evlenmesini, Rafet’le tanışmalarını, âşık oluşunu düşündü. Rafet ona bir şey söylemiyordu, o da kendi kendine onu sevdiğini telkin ediyordu. Rafet askerliğini yaparken her hafta sonu onu görmek için nasıl yanıp tutuşmuştu. Rafet’in onu istetmesine rağmen babası okulunu bahane edip izin

vermemişti. Rafet'in de gurur meselesi yapıp bir daha istemediğini düşünmüştü. Nasıl da hırslanmıştı o zaman Rafet'e. Hatta Ali'yi düşünmüştü onun yerine. Belki de Rafet'le tanışmasaydı Ali'yi sevecekti. Ali'nin de ona zaafı vardı biraz. Belki ben de ona açık olsam beni daha çok severdi. Nihayet Rafet ona aşkını ilan etmiş ve evlilik teklifinde bulunmuş, kendisi de hiç tereddüt etmeden evet demişti. Her sene aynı gün ada turu yapıp aşklarını ilan ettikleri yerde yürümeyi alışkanlık haline getirmişlerdi.

Yataktan Rafet'e doğru döndü. Rafet kalkmış pencereden dışarıya bakıyordu. Dışarıda hava karanlıktı ama pencereden gelen şehrin ışıkları onun silüetini en ince noktasına kadar çizerek odayı aydınlatıyordu. Uzun uzun seyretti. Düşünde de kocası ile kol kola yürürken annesinin babasının onları hayran hayran seyretmelerini, kendisini sanki havada uçuyormuş gibi hissettiğini, koluna girmiş olan Rafet'in mutlulukla gülümseyip kolunu sıkmasını hatırladı. Rafet'e özgü bir sevgi ifadesiydi bu. Sonra Erzurum'a gelin gidişini düşündü. Önce kendinden çok emindi. Sonra yalnızlıktan duyduğu ağlama krizleri. Kayınpederinin İstanbul'a her geldiğinde onunla beraber annesini görmeye gelişi, İstanbul'un her an gidilebilecek kadar yakın olduğunu anlamasını sağlamıştı. Peder beylerin evinde yaşaması ve Rafet'in ona gösterdiği anlayış. Her kar yağdığında, onun karda yürümeyi sevdiğini bildiği için telefon açıp, "Solmaz iyice giyin! Gelip seni alacağım, biraz yürüyüş yapalım," derdi. Yürürken de düşmemek için koluna sıkıca yapışırđı. Dönüşte eczaneye uğrar, kalfanın demlediği çayı içerlerdi. Bazen çayın yanında yedikleri Erzurum pidesi ve tulum peynirinin tadını her zaman özlüyordu.

Bir seferinde yine böyle karlı bir günde peder beyin iş yerine uğramışlardı. Peder beyin arkadaşlarıyla çay içerken onları görünce çok sevinip buyur etmişti. Arkadaşları da kendilerine ve

Erzurum’a has saygılarıyla ayağa kalkıp, “Gelin hanım, hoş gelmişsiniz!” demişlerdi. Karda yürüyüşe çıktıklarını söylediklerinde yine kendilerine has şiveleriyle, “Eyi bu karda buzda gındırlanırım diye korkmadın,” demelerini hep gülümseyerek hatırlıyordu. Samimiyetle çay ikram eder, eğlenceli sohbetlerine dâhil ederlerdi. Peder beyin eşinin kaybindan sonra bu sevimli halleri azalmıştı. Rus Kâhya’nın gelmesinden sonra oldukça düzeldi. Aklına köydeki çiftlik geldi. Eğer ayağa kalkmak nasip olursa bu önümüzdeki yaz mutlaka kızlarla, damatlarla beraber Erzurum’a gidip bir pazar günü de hep beraber çiftliğe gitmeye karar verdi. Suyun üzerindeki o ahşap kameriyede, salkım söğüdün gölgesinde otururken akan suyu seyretmenin verdiği huzuru düşündü. Çiftliğe gittiği ilk zamanlardan birisinde suyun üzerinde dolaşan yusuflukları seyrediyor, zar gibi kanatlarının güneşte rengârenk parıldamalarını hayranlıkla izliyordu. İzlediği bir yusufluk suyun hemen yüzeyindeki bir kayanın üzerine konduğunda nereden çıktığını anlayamadığı bir kurbağa onu bir hamlede yutuverdiğinde istemsiz bir şekilde “Ayy!” diye çığlık atmıştı. Kurbağa pörtlek gözleriyle hiçbir şey olmamış gibi öylece dururken onun çığlığını duyan Rus Kâhya’nın eşi Gülsüm yanına gelip ne olduğunu sormuştu. “Güzelim yusufluğu kurbağa yuttu,” dediğinde ise Gülsüm, “Ben de bir şey oldu sandım,” diyerek dönüp gitmişti. Gülsüm’e cevap vermemişti ama kendi kendine “Bana bir şey olmadı ama yusufluk dünya değiştirdi,” demişti.

Eğer seneye çiftliğe gidebilirlerse Rus Kâhya’nın ve Rafet’in sazlarıyla şarkılarıyla beraber kızlarıyla, damatlarıyla beraber kendisi de kalkıp oynayacaktı. Hatta zor da olsa Gülerleri de ikna edip Erzurum’a götürmeye karar verdi. Ablam Erzurum’da her işi halleder diye düşündü.

Sonra pencerenin önündeki Rafet’e seslendi. Rafet birden

heyecanla döndü, “Bir şey mi istedin Solmaz,” dedi.

“Hayır, biraz yanıma gel sarıl bana. Orada dikilmekten yorulmadın mı?”

“Uykum kaçtı. Şehrin ışıklarını seyrediyordum, dalmışım,” diyerek Solmaz’ın yanına uzanıp ona sarıldı. Solmaz’ın başı Rafet’in göğsündeydi. Kalbinin atışlarını duyabiliyordu. Sabahın olmasını istemiyordu. Her ne kadar bu saatler bitmesin diye istediye de gece onu dinlemedi yavaş yavaş çekildi. Güneş yeniden aydınlatmaya başladı.

Rafet kalkıp su aldı içti. “Şimdi çocuklar gelir,” dedi.

Biraz sonra hemşireler geldiler tansiyonuna baktılar ilaçlarını verdiler. “Bugün ameliyatınız var. İlk ameliyat sizin,” dediler.

Deniz odanın kapısında gözüktü, gülümsemeye çalışıyordu; “Anne bak Reha bana ne dedi? Annenin güzelliğini Erzurum’da çocukluğumdan beri duymuştum. Görünce söylediklerinden de güzel buldum. Sizin anneniz gibi durmuyor, çok genç görünüyor. Ablanız ancak olabilir.”

Solmaz gülümsedi, teşekkür etti. Deniz mütemadiyen konuşuyordu. Derken Zeynep ve Gülerler de geldiler. Herkes bir şeyler söylüyordu ama Solmaz artık onları duymuyor, konuşulanları anlamıyordu. Birden kapıda Ayşe Hanım belirdi. Ağlıyordu. Hemşire de kızdı, orada bulunanlar da söylendi ki sustu. Solmaz’ın yanına gelip, “İşte ben cahilim! Her zaman ağlıyorum. Kusura bakma!” dedi. Solmaz iki eliyle onun ellerini avuçlarının içine aldı, gülümsedi.

Sonra hemşireler, “Herkes çıksın! Hastayı hazırlayacağız,” dediler. Bir sessizlik oldu. Sonra herkes Solmaz’a iyi dileklerde bulunarak çıktılar.

Hemşireler Solmaz’ın hazırlanmasına yardım ettiler. Bir de sakinleştirici verdiler. Rafet ve doktor beraber girdiler odaya.

Doktor, “Günaydın Solmaz Hanım, hazır mısın? Bak, ne çok sevenin var. Moralinı yüksek tut, ameliyathanede görüşürüz,” dedi.

Solmaz’ı bir sedyeye aktardılar ve ameliyathaneye götürmek üzere odadan çıkardılar. Rafet de yanındaydı, sedyeyi tutuyordu. Diğerleri de asansörün önünde toplanmışlardı. Zeynep’in kucağındaki kızı anneannesini sedyede yatariken görünce ağlamaya başladı ve yine annesinin boynuna sarıldı. Üzerinde pembe bir yelek vardı. Birden Solmaz’ın gözünün önüne altı yaşlarında bir kız çocuğu canlandı. Pembe elbise giyyordu ve ayağında rugan pabuçları vardı. Saçları iki kurdele ile iki yanda toplanmış. Elindeki balonları uçmuş, o da arkalarından bakıyordu. Sonra balonlar çok yükselince “Anne!” diye ağlayarak annesini araması canlandı gözünün önünde. Elini kaldırdı, “Anne! Anne!” diye seslendi. Rafet uzanıp onun elini tuttuğunda Solmaz gözlerini kapamıştı. Rafet anlam veremez bir şekilde bakınca, “Merak etmeyin! Sakinleştiricinin etkisi, uykuya daldı! Sorun yok!” dedi.

Ameliyathane katının kapısında sedyeyi içeri alırken Rafet ve diğerleri dışarıda kaldı. Buradan daha ileri gitmelerine izin yoktu. Kapı kapandıktan sonra Rafet bir süre kapının önünde dikildi. Sonra içeriye girip çıkan diğer görevlilere engel olmamak için kenara çekildi. Koridordaki bir sütuna yaslandı ve öylece kaldı.

Biraz sonra yanına gelen Deniz, “Baba ameliyat uzun sürecek dedi doktor. Diğerleri kafeteryaya geçtiler, orada bekliyorlar. Sen de gel istersen,” dedi.

“Tamam, kızım! Sen git, ben belki sonra gelirim.”

“Tamam,” dedi Deniz. Babasını bırakıp annesinin odasına çıktı. Ameliyata giderken çıkardığı giysilerini, çamaşırlarını topladı. Onları bavula koymak için bavulu açtığı anda annesinin hatura defterini gördü. Aslında annesinin deftere yeni bir şey yazmaya vakti olmadığını düşündü ama yine de eline alıp açtı.

Defterin kapağının içindeki annesinin resmine baktı bir kez daha. Gençlik zamanında çekilmiş bir resimdi. Muhtemelen liseden yeni mezun olduğu bir döneme aitti. Üzerinde şık bir kıyafetle neşe içinde gülümsüyordu. Gerçekten çok güzel, diye düşündü. Son sayfalarını açıp baktı, yazdığı bir şey var mı diye. En son sayfaya kurşun kalem ile tam açmış bir gül resmi çizilmişti, bir yaprağı da yere düşmüştü. Bavuldan çıkarmadığına göre bunu son gün evde yapmış olmalı, diye düşündü. Renksiz bir gül resmi.

Defteri tekrar bavula bırakıp Deniz de kafeteryaya indi. Sabah herkes kahvaltı yapmadan doğruca hastaneye gelmişti. Çay kahve yanına tost ve poğaç da aldılar. Rafet hala yanlarına gelmemişti. Ahmet bir bardak çayın yanına bir de poğaç alıp Rafet'in yanına gitti. Aynı yerde duruyordu. Ahmet'i elinde çay ve poğaç ile görünce tebessüm etti ve sadece çayı alıp. Acıkmadığını ve burada beklemek istediğini söyledi. Ahmet de hiç ısrar etmedi.

Ahmet kafeteryaya dönerken Rafet de düşüncelere daldı. Solmaz'ın hastalığı ve ameliyat olması gerektiği anlaşıldıktan sonra sık sık geçmiş hatırlıyordu. Şimdi de Ahmet'in arkasından bakarken onun kendisine Solmaz'ı tavsiye etmesini ve sonra Solmaz'ı düğünde görüşünü hatırladı. Düğün salonuna girdiği zaman gördüğü her genç kıza bakıp bu mu acaba diye düşünmüştü. O sırada kabarık bir elbise giyen uzun bacaklı, uzun boyunlu, saçları toplanmış, adeta kuğu gibi bir genç kıza gözü takıldı. Biraz sonra da Ahmet o kuğuyu Solmaz diye takdim etmişti. Bu kadar güzel olduğunu tahmin edemezdim, demişti kendi kendine. Dans ederken, sahiden bununla evlenebilir miyim, diye düşünüp heyecanlanmıştı. Sonraki günlerde Ahmet'le ve Güler'le sık sık bir araya gelerek onlar vasıtasıyla tekrar Solmaz'la görüşme bahaneleri yaratmıştı. Güler'in çok samimi arkadaşı olduğunu biliyordu. Ahmet ve Güler'in teşvikiyle de bu birliktelik

için çok ümitlenmişti. Ama babası vasıtasıyla yaptığı kız isteme girişimi hüsrarla sonuçlanmıştı. Solmaz'ın babası kızının okulunu bahane ederek onların teklifini reddedince çok bozulmuştu ama yine de ümidini yitirmemişti. Bir yandan da Güler vasıtasıyla Solmaz'ın bir sözlüsü, erkek arkadaşı olup olmadığını soruyor, olmadığını öğrenince ümidini koruyordu. Okulu bitene kadar beklemeye karar vermişti. Askerliğinin İstanbul'a çıkması belki de kaderin en güzel oyunuydu ona. Bu sayede her hafta sonu Solmaz'la görüşebilmeye başlamıştı. Yine de cesaret edip ona evlenme teklif edebilmesi için neredeyse bir sene geçmesi gerekmişti. Hala daha Solmaz'ın o zaman ona söylediği evet cevabının bugüne kadar duyduğu en güzel evet olduğunu düşünüyordu. Böyle bir mutluluk içinde evlenme hazırlıkları yapılırken Solmaz'ın ondan ayrılacağını, hem de onu sevmediğini anladığını söylemesi Rafet'e şok etkisi yapmıştı. Konuşamamıştı. Ertesi gün Erzurum'a dönmüştü ama annesine babasına bir şey söyleyememişti. Bu durumu kabullenmekte zorlanıyordu. O sevgi gösterileri hep yalan mıydı? İki hafta kendine gelememişti. Sonunda tekrar Solmaz ile konuşmaya karar verdi ve hemen İstanbul'a döndü. Ahmetlere de bir şey söylemediği için onları da aramamıştı. Solmaz'ın kapısına kadar gitti ama kapıyı çalmaya cesaret edemedi. Apartmandan çıkıp bir kahvede oturdu bir süre. Kendi kendine kızıp, çık konuş, sen aciz misin, dedi ve tekrar geri gelip dairenin kapısına kadar geldi. Ama bir türlü kapıyı çalmaya cesaret edemiyordu. Ya bana, "Seni sevmediğimi anladığımı söyledim! Başka ne söyleyeyim?" derse. Yine vazgeçip asansörle aşağı indim. Apartmanın kapısında durdu. Artık tekrar yukarı çıkacak cesareti kalmamıştı. Bu iş bitti artık diyerek oradan ayrıldı ve Erzurum'a döndü. Anne ve babası Rafet'e durumu sormamışlardı ama tahmin ediyorlardı.

Ertesi gün ablası, “Rafet ne oldu?” dedi. “Her şey çok iyi gidiyordu. İstersen durumu anlat, ben gidip konuşurum. Âşıklar bunu onur meselesi yapar, konuşmazlar. Ben daha rahat konuşurum,” dediyse de Rafet kabul etmemişti.

“Hayır, kimse karışmasın. Bana da sormayın,” dedi. Onlar da sustular.

Rafet artık ne yapacağını bilmez durumdaydı. Kendi kendine, bu iş bitti, kabullen artık diyorsa da ne Solmaz’ı aklından çıkartabiliyor, ne uyku uyuyabiliyordu. Solmaz’a duyduğu sevginin gücü bu durumu kabullenmesini engelliyordu. Bir kez daha İstanbul’a gitmeye karar verdi. Solmaz’la, olmazsa babası ile konuşmayı düşündü. Yapamadı. Sevgisi ile beraber onurunu da yok etmekten, bu evlilik olmayacak, sözünü duymaktan korkuyordu. Sonunda anne ve babasına gidip artık nişanlı olmadığını, Solmaz ile kesin olarak ayrıldıklarını söyledi. Bir nebze rahatlamış gibi gelmişti.

Sevdiği bir arkadaşı ertesi gün Rafet’in yanına gelip onu birisiyle tanıştırmak istediğini söyledi. “Bir tutkudan kurtulmak için kanını boşaltıp başka kan vermek lazım,” demişti.

“Tamam,” dedi Rafet. “Benim kanımda, aşkla beraber nefret ve kin de bir arada yaşıyor,” diyerek bu teklifi kabul etti.

Tanışacağı kız Erzincan’daydı. Arkadaşı gibi iktisat mezunuydu. Ankara’da okumuş, iki senedir de çalışıyormuş. Arkadaşıyla bir iş için Erzincan’da buluşacaklarmış. Öğle yemeği saatinde buluşup beraber yemeğe gittiler. Arkadaşının dediği kadar güzeldi kız. Akli başında ve gayet medeni bulmuştu onu Rafet. İşinden beşte çıkıyormuş. Beş buçukta beraber çay içmek için teklifte bulundu. Kız da nazlanmadan kabul etti.

Arkadaşı başka işlerini halletmek için yanından ayrılmıştı. Rafet buluşma saatine kadar etrafta oyalandı. Kendi kendine, bu

yaptığının doğru bir şey olup olmadığını düşünüp duruyordu. Ama Solmaz'ı kafasından çıkarabilmek için onun yerine başkasını koyması gerekiyordu. Bunu Solmaz yüzünden yaptığına göre bunun suçlusu da oydu, diye düşünerek kendi kendine hak veriyordu.

Sözleştiği saatte buluşma yerine gitti. Çok beklemeden kız da gözüktü. Ayağa kalkarak karşıladı. Kız gülümseyerek, “Geç mi kaldım?” diye sordu.

“Hayır, tam saatinde geldin.”

Söyledikleri çayları içerken Rafet'in parmağındaki yüzüğü işaret ederek, “Herhalde nişanlısınız,” dedi.

Rafet yaptığı hatayı anladı. Ama bozulmadı. “Evet, nişanlıyım,” diye itiraf etti hemen. “Ama ayrılmaya karar verdik. Aklıma yüzüğü çıkarmak gelmemiştir.”

“Üzüldüm ama hayatta bazen böyle şeyler oluyor,” demişti kız samimi bir şekilde.

Ayrılrken, “Tanıştığımıza çok memnun oldum, tekrar görüşmek isterim,” dedi.

Ama Rafet Erzurum'a döndükten sonra tekrar aramadı. İçinden aramak gelmedi. Ne kadar istese de kalbini soğutamıyor, Solmaz'a olan sevgisinin yerine başka bir şey koyamıyordu. Solmaz'dan başka bir şey düşünmeye çalışsa bile bir süre sonra yine Solmaz'a ait bir şeyi hatırlıyor, onunla ilgili yaşadıkları gözünün önüne geliyordu. Bu yüzden de o kız ile tekrar görüşmek istememiştir. Arkadaşı sorduğunda ise zamana ihtiyacı olduğunu söyledi.

Ancak Rafet'in babası daha fazla dayanamamıştı, “Evladım, halini hiç beğenmiyoruz. Bu durumun bizi de üzüyor. Neden bizimle paylaşmıyorsun? Bak annen senin durumuna bakıp için için ağlıyor.”

Rafet annesinin kendisine düşkünlüğünü biliyor ve onları üzdüğü için sıkılıyordu. Onların bu şekilde sıkışturmalarından da bunalmaya başlamıştı. Nihayet bir gün Erzincan'da tanıştığı kız bir iş için Erzurum'a geldiğinde onu aradı, arkadaşı vasıtasıyla yine görüşmek istedi. Rafet'in bir beklentisi yoktu ama buraya kadar gelmiş olduğu için görüşmeye gitti.

Buluştukları zaman nişanlısı ile barışıp barışmadığını sordu. Rafet olumsuz anlamda başını salladı.

“Üzülme! Barışsınız bence!” dedi.

“Nereden biliyorsun, falda mı gördün?” diye gülümsedi Rafet.

“Bence olay ortada! Nişanlın yüzüğünüzü gönderdi mi?”

“Hayır, göndermedi.”

“Sen de hala parmağından çıkarmamışsın. Bahse girerim nişanlının da hala parmağında duruyordur yüzük. Çıkarmış olsaydı şimdiye kadar sana göndermiş olurdu. Bence o hala seni seviyor.”

Rafet uzunca bir zaman yüzüne bakmıştı kızın. Bunu neden kendisinin düşünemediğini düşünüyordu. Bu teşhis doğru olmalıydı. Solmaz'ın yüzüğü göndermemesinin sebebi onu gerçekten sevmesinden başka ne olabilirdi? Sevincini belli etmemeye çalıştı. İçinden, onun düşünemediğini, göremediğini öngören bu insanı sarılıp öpmek istedi ama öyle yapmadı. Aynı zamanda da bir suçluluk duydu. Bir de bu kızla tanışmaya gitmişti. Acaba kendisi hakkında neler düşünmüştü? Ama o bu durumdan rencide olmuş gibi durmuyordu. Kendinden emindi. Hiç de öyle farklı hislere kapılmış bir hali yoktu. Ona teşekkür edip ayrıldı.

Kendini çok iyi hissediyordu. Hemen İstanbul'a gitmeye, Ahmet'le ve Güler'le konuşmaya karar verdi. Kesinlikle bu işin aslını öğrenmeliydi. Solmaz tarafından sevildiğinden emindi artık. Onu sevdiği için onuru kırıldığı halde nişanı atamadığına göre aynı

durumu Solmaz da yaşamış olmalıydı. Akşam Ahmet'e telefon açıp Solmaz'ı ve dargınlıklarının sebebi konusunda bir şey bilip bilmediklerini sordu. Dargın olmalarına rağmen bunun sebebini kendisinin bilmediğini itiraf etti. Ahmet de bu konuda Solmaz'ın da kendilerine bir şey söylemediğini anlattı.

Rafet, "O zaman ben hemen İstanbul'a geliyorum. Bu işin aslını öğreneceğim," dedi.

O ana kadar Ahmet'in yanında telefonu dinlemekte olan Güler telefonu Ahmet'in elinden aldı, "Yarına kadar bekle Rafet. Ben bir uğrayıp Solmaz ile konuşmaya çalışayım. Sana haber veririm. Sen de durumu bilerek gelirsin," dedi.

Ertesi akşam aradı Güler, "Solmaz'ın annesi babası da çok üzgünler. Solmaz da hiç iyi değil. Kaç sefer konuşmaya çalıştımsa da benimle bir şey paylaşmamıştı. Ama önceki gün Ankara'dan teyzesinin kızı Mine gelmiş. O biraz ağzını aramış. Anlaşılmış ki Solmaz'a seninle ilgili bir mektup gelmiş. Mine mektubu alıp sana postaladığını söyledi. Bir kaç güne elinde olur."

Rafet mektubu aldığı anda içinden çıkan ikinci mektubu okuyunca Solmaz'a çok hak verdi. Mektubu yazan kimse isimleriyle yazmış, istersen sor, her Erzurumlu bunu bilir, demiş. Mektubu ablasına gösterdi. Ailesine de durumu bildirmiş ve dargınlıklarının sebebini de söylemiş oldu.

"Abla bir insan bunu yapar mı? Düşün ki iki insanın hayatıyla oynuyorsun. Bu nasıl bir yalan, nasıl bir adilik?"

Ablası, "Adilik olduğu doğru ama yalan kısmı biraz söz götürür," dedi. "Siz ilkokuldan başlayıp liseyi bitirene kadar hep beraberiniz Züleyha ile. Okula beraber gider gelirdiniz sürekli. O zamanlar bana bile arkadaşlarım, Züleyha ile Rafet'i sözlediniz galiba, diyorlardı. Ben hayır desem bile inanmazlardı bana. Bazıları sizi gerçekten sözlü kabul etmiş olabilir. Burada esas ilginç

olan ise Solmaz'ın adresini nasıl buldular da bunu yazdılar. Senin yazdığın mektuplardan olabilir mi acaba?"

"Olamaz abla, ben mektupları hep kendim postaya attım. Ama postaneden birisi ise onu bilemem. Şimdi bunu düşünecek halim yok benim. Hemen İstanbul'a gidip bu durumu yüz yüze açıklamam lazım."

Hiç vakit kaybetmeden İstanbul'a gelmişti Rafet. Yine de heyecanlıydı. Ya Solmaz bir kere aklını taktıysa ve onu beni dinlemezse. Kapıyı çalarken birkaç defa derin derin nefes aldı. Kapıyı annesi açtığında onu çok güzel karşıladılar. Sonra Solmaz gelip ona ağlayarak sarılınca, üzüleceği yerde rahatladı. Oturunca bütün durumu izah etti. Annesiyle babası oturma odasına geçip onları yalnız bıraktılar. Solmaz'ın ona tekrar sarıldığı o anda yıkılan dünyasının tekrar geri geldiğini anlamıştı.

Gerçi Solmaz Erzurum'a geldikten sonra Züleyha ile tanışana kadar Rafet'in anlattığı kadarını biliyordu. Solmaz'ın da eczanede olduğu bir gün Züleyha eşiyle beraber uğramıştı. O zaman oturup uzun bir süre sohbet etmişlerdi. Züleyha'nın eşi Yusuf'a daha lisedeyken âşık olduğunu kendi ağzından dinlemişti. Züleyha kendisi de anlatmıştı sabah akşam Rafet ile beraber gidip geldiklerini; "Rafet bizimle yaşıttı ama daha olgunlaşmamıştı o zamanlar. Aklında kızlar filan yoktu. Ben ise Yusuf ile görüşüyordum. Ama babamlar duyacak diye de ödüm kopuyordu. Mesela sinemada buluşacağız, Rafet'i de yanımda götürürdüm ki birisi görüp bir söz taşımasın diye. Yusuf da bizim oturduğumuz koltuğun arkasına otururdu. Aslında yan yana otursak gören kimsenin aklına bir fenalık gelmez ama sevgiliyiz ya, dikkat ediyoruz işte."

Yusuf da sözü aldı, "Bir gün sinemadan çıktık, Züleyha'nın ayağında yeni aldığı topuklu ayakkabıları var. Gösteriş olsun diye

edalı bir şekilde yürüyor. Dengesini kaybedip sırt üstü yere düştü. Ayakkabısı bir yana çantası bir yana fırladı. Ben hemen koşup kaldırmaya uğraştım. Züleyha ise ayakkabısının yanının açıldığını görünce başladı ağlamaya. Çok canı yanmış gibi ağlıyor. Yerden kaldıramadım. Bir de sevgilimin canı yandı diye öyle üzüldüm ki çantamı yere koyup üstüne oturdum. Benim de gözlerim doldu, ağladım ağlayacağım. Baktım ki Rafet de başımıza dikilmiş, onun gözlerinden yaşlar süzülüyor. Ben sevgilimin ayağına bir şey oldu da ayağa kalkamıyor diye üzüldüğüm için ağlıyorum. Rafet neden ağlıyor bilmiyorum.”

Yusuf ve Züleyha anlattıkça Solmaz ve Rafet de gülerек dinliyordu. Rafet gülerек, “Ben de siz ağlıyorsunuz diye korktum, o yüzden ağlıyordum herhalde,” dedi.

Yusuf devam etti; “Sonra etraftan birileri gelip bizi yerden toplamışlardı. Züleyha bileği acıyormuş gibi yaparak ağlamasına bir bahane bulmuştu. Biz onu da yapamadık. Delikanlılığımızı da rezil etmiştik.”

Solmaz ile beraber bunları dinleyip ne kadar çok güldüklerini hatırladı Rafet. Bunları düşünürken o günü yaşamış gibi gülümsemişti.

Zeynep babasının yanına gelirken onun gülümsediğini görünce, “Yüzün gülüyor baba, iyi bir haber mi var?” diye sordu.

“Hayır kızım, annenle beraber yaşadığımız güzel günleri düşünüyordum,” derken Rafet’in yüzündeki gülümseme kaybolmuştu.

“Babacığım, inşallah çok daha güzellerini yaşayacağız beraber.”

Zeynep’in arkasından enişte ve damatlar da geldiler. Zeynep bir henüz bir haber olmadığını söyledi onlara. Bora Rafet’e bakıp, “Burada ayakta durmaktan yorulmadınız mı, şu gerideki koridorda koltuklar var. Oraya geçin isterseniz,” dedi.

Rafet, “Yok oğlum, ben burada bekleyeceğim,” diyerek yine reddetti.

Zeynep, “Ama herkesin burada beklemesine gerek yok,” dedi ve diğerlerini tekrar alıp kafeteryaya götürdü. Yine de Rafet’in yalnız kalmaması için Deniz’e onun yanına gitmesini söyledi.

Deniz Rafet’in yanına geldiğinde babasına sarıldı. Rafet de bir koluyla onu kucakladı.

“Dedem gelmedi mi?” diye sordu.

“Ben babamla konuştum,” dedi Rafet. “Şimdi gelmesine gerek olmadığını, ameliyat sonrasında eve çıktığında gelmesini söylemişim.” Ameliyatın olumsuz bir şekilde sonuçlanacağını düşünmek bile istemiyordu. Bunları konuşurken kendi sözleri ona rahatlık veriyordu.

Peder bey ise Rafet’e her ne kadar tamam dediyse de huzursuzdu. Sonunda kızına, “Yavrum, ben bekleyemeyeceğim!” dedi. “Oğlumun, geliminin, torunlarımın yanında olayım istiyorum. Onlar hastanedeyken de ben adaya giderim, diye düşündüm. Köşkün kaloriferlerinin yapılması işi vardı. Onunla ilgilenirim.”

“Baba sen nasıl rahat edeceksen öyle hareket et,” dedi kızı. “Ben de bir hafta sonra gelirim o zaman.”

Peder bey İstanbul’a gitme hazırlığı yaparken hep geçmişini düşünüyordu. Gelin kızını istedikleri zaman anne babasının evlatlarının aşkına saygı gösterip, onun üzülmemesi için evet derken yüzlerindeki hüznü hiç unutmadı. Solmaz onların tek evlatlarıydı. Kendisi de o zaman onlara, ben hep evladınızın arkasında olacağım, evladınız her istediğinde sizin yanınızda olacak, diyerek söz vermişti ve sözünü de tuttu. Ne zaman bir iş için İstanbul’a gelse gelin kızını da yanında getirdi. Bazen Erzurum’dan da halledebileceği işler olsa bile yine de gelin kızını

annesine getirsin diye işini İstanbul'a gelip hallederdi. Erzurum'a geri döneceği zaman her seferinde gelin kızına isterse bir süre daha kalabileceğini söylerdi, her seferinde de gelin kızı kendi annesine duyurmadan, ben Rafet'i özlerim, o da beni, diyerek reddederdi. Şimdi artık bunlar gözünün önüne sırayla geliyordu. Gelin kızı babasının evinde gördüğü sevgiyi Erzurum'daki yeni ailesinde de bulmak, onların bir parçası olmak için çok uğraştı ve buldu da sanıyorum, diye düşündü. İstanbul'da doğdu, 22 yaşına kadar İstanbul'da büyüdü, Erzurum'a gelince de var gücüyle bu yeni ortama ters düşmemek için bütün kuralları, örf ve adetleri öğrendi, biraz da onlar bana uysunlar demedi. Yeniden bir kere de Erzurum'da doğdu, büyüdü. Giyimiyle, terbiyesiyle, kişiliğiyle kendisini herkese sevdirdi. Ama aynı zamanda sevgi isteyen bir çocuktu. Onlarla beraber çay içmeyi, çayı sevmeyi de öğrenmişti. Üstelik kılama içmeyi de, keyif çayının adetlerini de. Güzel sesiyle Erzurum şarkılarını, türkülerini söyledi. Girdiği her mecliste güzelliğiyle göz kamaştırdı. Her düğünde bir Erzurumludan sırasında daha güzel halay oynadı. O yabancı bir kuzuydu, onların arasında yeniden büyüdü.

Peder bey dolaptan eşyalarını toplarken torunu Deniz'in eşyalarını gördü. Gülümsedi. Demek ki ona emanet etti, diye düşündü. Aralarında bir kürk ceket vardı. Babaannesinin kürkünden kendine ceket yaptırmıştı Deniz. Gelin kızı da kızmıştı. Yavrum, o eskimiş, verdiği emeğe değmez, demişti. Tamiri için harcadığı paraya neredeyse yenisini alabilirdi. Babaannesinin namazlığı, namaz başörtüsü ve babaannesinin ona verdiği takılar da vardı. Takıları toplayıp bavuluna koydu. Bu sefer daha uzun kalmayı planladığı için daha fazla eşya aldı yanına. Karısının onun için ördüğü ve peder beyin o yüzden çok sevdiği bir hırkayı da alıp bavula koydu. Torunları doğduğu zaman onlara da patikler,

hırkalar örerdı babaanneleri. Gelin kızı da heveslenmişti örgüye. Kayınvalidesinden nasıl örüleceğini öğrenip onun gibi örmeye çalışmıştı. Fena da olmamıştı. Bir gün kayınvalidesi ile beraber ördüklerine bakarlarken peder bey yanlarına gelip, gelin kızının ördüğünü bildiğı bir hırkayı göstererek, en harikası da bu hırka olmuş, dediğinde nasıl da mutlu olmuştu Solmaz kızı.

İstanbul’a geldiğinde doğrudan adaya gitti. Adada sürekli görüştüğü oyun arkadaşları vardı. Adada bulunduğı zamanlarda çarşıya indiğinde bir hayli oturup çayına kahvesine oyun oynarlardı. Nükteden insanlardı, eğlenirlerdi. Biri emekli kaptan, biri emekli hâkim iki arkadaşı ile görüştü. Köşkün kalorifer sistemini yaptırmak için onların tanıdığı ustaları öğrendi. Aslında bu kalorifer sistemini daha önceki tadilatlar sırasında da konuşmuşlardı ama öncesinde yalıtım da gerekir dedikleri için tadilat süresini uzatır diye vazgeçmişlerdi. Daha sonra Rafet yalıtım için tadilat yaptırdığını söylemişti ama kalorifer işine yine girişmemişti.

Peder bey akşam yemeğini de çarşıda bir lokantada yedi. Bir iki defa Rus Kâhya ile beraber gittikleri bir yerdi. Son seferinde Rus Kâhya patlıcan musakkayı beğenmediğı için olay çıkartmıştı. “Bu yemek böyle yapılmaz, beceremiyorsanız yapmayın,” diye herkesin duyacağı şekilde şikâyet etmişti. Peder bey ona sakın olmasını söylediye de, “Ben aşçı adamım. Beğenmezsem şikâyet ederim. Para veriyoruz buna. Bir şey demezsem kendimi enayi gibi hissederim,” diyerek söylenmeye devam etmişti. Peder bey ise garsonlara, aldırmayın diye işaret ettiğı için onlar da onun hatırından susuyorlardı. Sonra bir tanesi dayanamayıp, “Beğenmiyorsan gelme! Seni zorla mı çağırıp yediriyoruz,” demişti. O olaydan beridir buraya gelmemişti.

Ertesi gün ameliyat günüydü. Geceyi huzursuz bir şekilde

geçirdikten sonra sabah gemiyle karşıya geçip bir taksi ile hastaneye geldi. Solmaz'ın ameliyata alındığını öğrenince o da ameliyathane katına indi. Kimseyi göremeyince biraz soluklanmak için oradaki koltuklara oturdu. O sırada koridorun başında ameliyathane giriş kapısı önündeki bir sütuna yaslanmış bekleyen Rafet'i gördü. Rafet'te en küçük bir kıpırdama yoktu. Kalkıp yanına gitmek istedi. O sırada Rafet'in telefondaki sözünü düşündü, "Baba şimdi gelme. Kimse ne yaptığını bilemiyor. Ameliyattan sonra gelirsin," demişti.

Aklına Erzurum'da geçen bir olay geldi. Rafet'in kalfası yüklü bir parayı bankaya yatırmak için çıkmış, sonra eczaneye geri geldiğinde parayı kaybettiğini söylemiş. Anlattığına göre, bindiği bir taksi ile bankaya giderken bir trafik kazası yüzünden trafik tıkanmış. Bir süre beklemişler, uzayınca ne olduğuna bakmak için kazanın olduğu yere doğru yürümüş. Sonra parayı takside bıraktığını hatırlayıp geri dönmüş ama taksiyi bulamamış. Rafet bunu duyunca deliye dönmüştü. Babasına telefon etmiş ve kalfanın parayı çaldırdığını söylemiş. Peder bey hemen çıkıp eczaneye geldiğinde Rafet hala çok öfkeliydi ama kalfa dükkânda değildi. Taksiyi aramaya gitmiş.

"Korkma oğlum! Bir yanlışlık olmuştur," demişti Rafet'e. "Burada taksiler sayılı. Nereye kaçacak ki? Para bulunur. Sen şimdi bir sakinleş." Bir yandan da bir sürahiden bardağa su doldurup Rafet'e uzatmıştı. Rafet suyu alırken söylenmeye devam ediyordu. Birden sustu, kapiya baktı. Kalfa geldi zannetti peder bey. Kapiya döndüğünde gelin hanımın içeri girdiğini gördü.

"Hoş geldin Solmaz! Nereden böyle?" diye sıcak bir şekilde karşıladi Rafet. Biraz önceki sinirli, öfkeli Rafet'ten eser yoktu.

"Çok sıkıldım, sana uğrayıp bir çay içmeye geldim," dedi Solmaz. "Ama öğle yemeği de yemedim. Çayın yanına da bir

şeyler alırsın.”

“Tabi canım! Ne iyi yaptın! Bak babam da burada.”

Solmaz, “Ne güzel! Peder bey, siz de burada olduğunuza göre Rafet bizi iyi ağırlar artık,” dedi gülümseyerek.

O sırada da kalfa elinde çantayla geldi, “Buldum!” dedi sevinçle çantayı göstererek. Kimse bir şey demeden hızla anlatmaya başladı; “Taksi durağına gittim, benim taksi şoförünü buldum. Taksinin içinde oturuyordu. Beni neden bıraktın, paraları aldın kaçtın, deyince şoför beni tanıdı. Hangi para hemşerim? Sen benim taksi ücretimi vermeden indin, nereye gittin anlamadım, diye o da bana söylenmeye başladı. O sırada taksinin arka koltuğunda çantanın hala durduğunu gördüm. Öyle sevindim ki sanki Erzurum’u bana geri verdiler. Hiç böyle enayilik olur mu? O kadar parayı takside bırakıp nasıl gittim hala aklım almıyor.”

“Kimse bunu bilerek yapmaz elbette. Neyse ki bulundu işte,” dedi peder bey.

Bu olaydan da oğlunun karısına olan sevdasının büyüklüğünü anlamıştı. O kadar sıkıntılı bir anında bile Solmaz’ın gelmesiyle Rafet’in nasıl sakinleşip, huzurlu bir hale geldiğini görmüştü. Şu ameliyat kapısından gelinimiz sağlıklı çıksın, çocuğumun yüzü gülsün inşallah, diye Allah’a yalvardı.

“Dede sen ne zaman geldin?” diyen Zeynep’in sesi ile düşüncelerinden sıyrıldı.

“Şimdi geldim. Daha kimseyi görmedim,” dedi. “Şimdi Rafet’i gördüm, orada tek başına dikilirken.”

“Evet,” dedi Zeynep. “Annem ameliyata alındığından beri oradan ayrılmadı. Biz hepimiz kafeteryadayız. Babama da gel otur biraz diye ısrar ettik ama dinlemedi.”

“Babam senin ameliyattan sonra geleceğini söylemişti,” dedi.

“Sonra gelecektim ama duramadım geldim. Sizin yanınızda

olmak istedim.”

Zeynep dedesinin elini tutup onun omuzuna yaslandı. Dedesi ona torununu, Bora’yı, işlerin nasıl olduğunu sordu. Konuşuyor ama dinlemiyordu. Sadece oğluna bakıyordu, akli Rafet’teydi. Zeynep yavaşça kalkıp babasının yanına gitti. Babasına dedesinin geldiğini söyledi. Rafet önce kızına, sonra da onun gösterdiği yere baktı. Babasını görünce çabucak yanına gelip sarıldı. “Baba neden geldin?” dedi. “Ameliyattan sonra gelirsın diye konuşmuştum.”

“Oğlum, ben gelmesem rahat mı edecektin? Aklım sizde kaldı. Orada beklesem daha çok huzursuz olacaktım.”

O sırada Ozan ve annesi geldi yanlarına. Ozan, “Gördüğüm kadarıyla henüz ameliyat bitmedi. Anneme anlatamadım bir türlü. Şimdi gitme dedim ama beni dinlemedi. Beni Solmaz’a götür, diye tutturdu.”

Teyze de yanlarına oturup konuşmaya başladı, “Solmaz’a nazar verdiler yavrum. Nazar aldı o!” Çantadan bir nazarlık çıkarıp Zeynep’e uzattı, “Bunu Solmaz’ın yakasına tak,” dedi.

Rafet kalkıp uzaklaşınca. Teyze peder bey ile konuşmaya devam etti, “Çocuklara söz geçirmek zor. Ben buraya zorla geldim. Ozanım kendi karısının ağzından çıkmıyor. Ben o kadar söyledim, beni dinlemedi. Ama ne zaman ki gelinim, bak annen çok istiyor, götür istersen, deyince ancak o zaman beni alıp getirmeyi kabul etti. Karısı da karı olsa! Maymun suratlı! Ne yüzü güzel, ne de huyu! Ben onlara yakın oturmuyorum. Deniz’le aynı apartmanda oturuyorum. Deniz yavrum beni o maymunun eline bırakmaz.”

Peder bey konuşmuyor, sadece başını sallıyordu. Teyze biraz bekledi, bir tepki gelmeyince diğer yanındaki Zeynep’e döndü. Zeynep, dedesinin yorgun olduğunu fısıldadı. Teyzesi tekrar peder beye döndüğünde bu sefer peder bey Zeynep’e bakıyordu. Zeynep elini başına götürüp parmağıyla havada halkalar çizerek teyzesinin

aklının bulandığını işaret etti. Peder bey gülümsedi ve elini uzatıp teyzenin omuzuna sevgiyle dokundu.

Ozan Rafet'in yanından ayrılıp annesinin yanına geldi, "Anne hadi gidelim. Biliyorsun ben bugün Almanya'ya gitmek mecburiyetindeyim," dedi. Sonra da Zeynep'e döndü, "Ancak bu kadar uzatabildim şirket işini. Maalesef daha fazla kalamıyorum."

Zeynep teyzesinin elini tutup, "Merak etmeyin! Ben sizi arar haberdar ederim sonra," dedi.

Teyze ayağa kalktı, "Tamam Ozan," dedi. "Bak sana para vereceğim, Almanya'da o karına alacağın çantadan bir tane de Zeynep'e al. Ama sakın kötüsünü alma," dedi.

"Olur anne! Ben kötüsünü karıma alırım, iyisini Zeynep'e alırım," derken Zeynep'e dönüp gülümsedi. Zeynep de ona gülümsedi ama Ozan bunun zoraki bir gülümseme olduğunun farkındaydı. Konuşmalardaki umut sözcüklerinden daha çok yüzlerinde keder görmüştü bekleyen herkeste.

Zeynep onlarla beraber hastane kapısına kadar yürümüştü. Hava güzeldi. Biraz orada oyalandı. İçeride insan sıkıntidan boğuluyor, diye düşündü. Tekrar kafeteryaya döndü. Babasına bir şeyler alıp götürmeyi için bakındı ama Ahmet'in götürdüğü poğaçayı bile istememişti. Yine bir çay alıp götürmeyi düşünürken Ahmet amca ve Güler teyze ile beraber dedesi de kafeteryaya geldiler. Zeynep, Bora ile evlendikten sonra da onlara Ahmet amca ve Güler teyze diye hitap etmeye devam etmişti. Onlar da ona sadece gelinleri diye bakmadılar. Eskiden olduğu gibi Solmaz'ın kızı olarak gördüler. Solmaz'ın bu rahatsızlığı Güler'i de çok üzmüştü. Son zamanlarda sanki birkaç yıl daha yaşlanmış gibiydi.

Rafet yine sütunun yanına geçmiş dikiliyordu. Biraz sonra bir koşuşturma oldu. İki hastane görevlisi biraz da aceleyle ameliyathane kapısından içeri girdiler. Bir zaman sonra o

görevlilerden birisi dışarı çıkınca Rafet, “Ne oldu? Bitti mi ameliyat?” diye sordu.

“Hangi ameliyat? Solmaz Kabataş mı? Siz hastanın yakını mısınız?” dedi.

“Evet! Kocasıyım ben!”

“Ameliyat devam ediyor. Bitmek üzere!” dedi ve başka bir şey söylemeden hızla uzaklaştı.

Rafet ameliyatın nasıl gittiğini sormak istedi ama lafı ağzında kaldı. Rafet içinden, ameliyat yolunda gidiyor demediler, acaba bir sorun mu var, diye düşünmekten kendini alamadı. Deniz yanındaydı ama ne düşündüğünü ona bir şey belli etmek istemedi. “Babam nerede?” diye sordu.

“Kafeteryaya gitti Güler teyze ile beraber.”

Rafet, biraz önceki sıkıntısını üzerinden atmak için farklı düşünmeye zorladı kendisini. Şimdi şu kapı açılıp doktor çıksa ve bana, gözünüz aydın, ameliyat iyi geçti dese, diye düşündü. İnşallah biraz sonra bu lafları duyacak ve bu sıkıntıları unutulacaktı.

Deniz kafeteryaya dönüp dedesinin yanına oturdu. Ona Erzurum’u, tanıdıklarını sordu. Dedesi onun sorularına cevap verdikten sonra, ”Kızım, bazı eşyalarını ve babaannenin sana verdiği takımları Erzurum’da unutmuşsun,” dedi.

“Unutmadım,” dedi Deniz. “Onları ve daha birkaç eşyayı daha senin dolabına koymuştum. Daha sonra bir geldiğimde alırım diye.”

Dedesi, “Ben diğerlerini ellemedim ama takıları getirdim sadece,” dedi. “Üzerine de benim kasadan birkaç altın koydum. Senin çocuğunu göremezsem benim ve babaannenin yerine takarsın.”

“Ya dede! Nasıl konuşuyorsun sen! Bizden öyle kolay

kurtulamazsın,” dedi Deniz. “Eğer çocuğumuz olursa, bizim paramız yetmez. Onlara evlerini de sen alacaksın.”

Dedesi ile beraber onu dinlemekte olan Ahmet de Deniz’in bu sözlerine güldüler. Deniz, onlara çay alıp getirmek için ayağa kalkarken dedesi de Ahmet’e dönmüş anlatmaya devam ediyordu; “Babaannesi bunu çok severdi. Bu daha ufakken deli deli yatardı yatağında. Üstünde yorgan kalmazdı. Erzurum soğuk yer. Babaannesi de sık sık kalkıp bunun üstünü örterdi. Bazen de bizim yatağımıza gelirdi. Bir sefer buna, kız sen bana kuma mı geldin, dedim. Bu da gitmiş okulda öğretmenine, öğretmenim ben dedeme kuma geldim, demiş. Öğretmen sormuş, nasıl kuma geldin, diye. Dedem söyledi, demiş. Hanıma bunların yanında dikkatli konuşmak lazım, bak gidip bizi rezil etmiş dedim. Bu sefer de annesine gidip, ben dedemleri rezil ettim, demişti. Nasıl konuşacağımızı şaşırtmıştı bize.”

Deniz çayları masaya bıraktı, “Ben bir babamın yanına gideyim. Her halde ameliyat da bitmek üzeredir,” diyerek gitti.

Rafet ameliyathane kapısının önünde bekliyordu. Kapı açıldığında Solmaz’ın doktoru ve Ankara’dan gelen doktor görüldü. Rafet hemen onlara doğru yürüdü. Doktorun yüzünde bir gülümseme aradı, göremedi. Doktor elini Rafet’in omuzuna koydu, “Maalesef Rafet Bey, çok zor bir ameliyat oldu. Kurtaramadık, ...”

Sözlerin gerisini duymadı Rafet. Ameliyathaneye, Solmaz’a doğru gitmek istedi ama iki adım atamadan gözleri karardı.

Bir başka semtte, bir başka evde, uzun boylu bir adam yatağından doğruldu. Yavaşça kalkıp terliklerini giydi. Saate baktı, oldukça geç olmuştu. Ne çok uyumuşum, diye düşündü. Bugün izinliyim nasıl olsa, diyerek keyifli bir şekilde pencereden dışarıyı seyretmeye başladı. Evinin önü açıktı. Yüksek bir binanın üst

katlarındaydı. Diğer binaların çatılarıyla beraber, uzaktan deniz de gözüktüyordu. Biraz yeşilliği çok olsa, şu İstanbul bulunur şehir değil, dedi.

Bu daireyi alana kadar inat edip evlenmemişti. Okulu bitirmesinin üzerinden on sene geçtikten sonra almıştı burayı. Sonra evlendi, arka arkaya iki çocuğu oldu. Oğlu on beş, kızı on yedi yaşındaydı. Güzel ve akıllı bir karısı vardı.

Pencereden bakmaktan vazgeçti. Kitaplarına baktı. Bunlar bu tatilde okumayı planladığı kitaplardı. Alıp gözden geçirdi, bir sıraya koydu. En önce okuyacağını en üste, yetiştirebilirse okuyacaklarını da en alta. Pijamalarını çıkarıp üzerine eşofmanlarını giydi.

Yüzünü yıkayıp banyodan çıktığında odasının kapısının önünden geçerken kızı onu gördü; “Günaydın baba, halam telefon açtı. Yattığını söyleyince, uyandırma ben sonra konuşurum, dedi.”

“Tamam kızım,” dedi. “Annen nerede?”

“Mutfakta. Kahvaltı hazırlıyor,” dedi.

Mutfağa geçti. Kızarmış ekmek kokusu iştahını açmıştı. Masa hazırdı zaten. “Eline sağlık canım. Öyle de acıktım ki,” dedi keyifle.

Çocuklara seslendiler, hep beraber masaya oturdular. Keyifle kahvaltılarını yaptılar. Adam son çayını alıp odasına geçti. Telefonla kız kardeşini aradı. “Beni aramışsın, geç kalktım biraz. Bu tatilde hiçbir yere gitmeyeceğiz, evde dinlenmeye karar verdik. Gönderdiğin kitaplara da teşekkür ederim. Bazılarını okumuşum ama okumadığım güzel kitaplar da varmış. Sen beni neden aradın? Yoksa Galatasaray mı kazandı dün akşam?” dedi.

“Güzel dinlen. İstersen başka kitaplar da getiririm sonra,” dedi kız kardeşi. “Önemli bir şey değil, tatilinin keyfini çıkar. Gazeteye bakarsın sonra.”

Telefonu kapattıktan sonra uzun boylu adam kızına seslendi, “Solmaz, gazete geldiyse getirir misin?”

Biraz sonra kızı getirip gazeteyi kucağına bıraktı. Önce spor sayfasına baktı. Galatasaray berabere kalmış. Kardeşinin söylediği haberi görmek için ön sayfayı açtı, şöyle bir başlıklara baktı, önemli bir şey yoktu. Her zamanki rahatlığı ile çok umursamadı. Her neyse, diyerek köşe yazılarını okumaya başladı. Sayfaları çevirirken ölüm ilanlarında bir isim dikkatini çekti: “Solmaz Kabataş”

İsim benzerliği miydi? İlanın detayına baktı: “Erzurum eşrafından Rafet Kabataş’ın eşi Solmaz Kabataş ...”

“Ah, sivri kız!” dedi.

Gözünün önüne üniversitenin kapısında yağmurdan ıslanmış saçları boynuna yapışmış genç kız geldi. Onun şemsiyesinin altına sığınıp, durağa kadar beraber yürümelerini hatırladı. Okuldayken çalışkanlıkta en çok rekabet ettiği o olduğu için ona “sivri kız” ismini takmıştı. Derslerin notlarını sadece ona güvenip ondan alırdı. Güzelliği ve insanı büyüleyen hareketleri gözünün önüne teker teker dizildi.

Kalkıp pencereden dışarıya baktı. Pırıl pırıl güneşli, çok güzel bir hava vardı. Ama her zaman neşeli olan Ali’nin bütün neşesi kaçmıştı.

İçinden, “Ah, sivri kız!” dedi. “Her zaman aceleliydin! Şimdi de yine acele ettin.”

Gönül Sungurlu Dervişoğlu
Bir yabancı kuzu

Yazan *Gönül Sungurlu Dervişoğlu*

Yayıma hazırlanmasında katkıda bulunanlar

Güngör Bilgin
Bora Bilgin
Tayfun Bilgin
Figen Anıl
Ertuğrul Anıl

Kitap tasarımı *Murat Lafçı*

Renk ayrımı, baskı ve cilt

Bizim Matbaa
www.bizimmatbaa.com.tr
(0212) 280 38 50

1. baskı
İstanbul, Haziran 2019

..... Kayınpeder şaşırmış bir şekilde durdu. O durunca halay da durdu. Şaşkın bir şekilde bakarken, ben de davul zurna gürültüsünden ne dediğim anlaşılmadı diye söylediklerimi tekrar etmeye çalışıyordum. Oynayanlar durunca davul zurna da susmuştu. Herkes dönmüş bize bakıyordu. Kayınpeder gülmeye başladı. Rafet de gülerek yanımıza geldi. Kayınpeder bir elini benim omuzuma atıp misafirlere dönerek, “Sayın konuklar, içimize bir yabancı kuzu katıldı! Gelinim!” dedi

GÖNÜL SUGURLU DERVİŞOĞLU

Bir yabancı kuzu

Yazar, dördüncü kitabı olan bu ilk roman denemesinde Türkiye'nin doğusunda ve batısında iki ayrı coğrafyada, ayrı kültür ve geleneklerle yaşamış iki ailenin bir sevgi hikâyesi ile bir araya gelmelerini, insan sevgisi ve hüsnüniyetin bu iki aileyi nasıl bir bütün haline getirdiğini anlatıyor.